

АЙМГИЙН ЗАСАГ ДАРГЫН 2020-2024 ОНЫ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ХӨТӨЛБӨРИЙГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ХЭРЭГЖИЛТ
/2024 оны оны эхний хагас жилийн байдлаар/

2024.07.08

Эрдэнэт хот

№	ЗДҮАХ-т тусгагдсан зорилт	Зорилтыг хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Хэрэгжих хугацаа	Хэрэгжүүлэх байгууллага	Хамтран хэрэгжүүлэх байгууллага	Эх үүсвэр	Нийт хөрөнгийн хэмжээ (сая төгрөг)	Суурь түвшин	Зорилтот түвшин, үр дүн, хөрөнгийн хэмжээ, эх үүсвэр (сая төгрөг)			Хэрэгжилтийн явц	Хэрэгжилтийн хувь
									Зорилтот түвшин, үр дүнгийн үзүүлэлт	Төсөв (сая.төг)	Төсвийн гүйцэтгэл (сая.төг)		
1	2	3	4	5		6	7	8	9	10	11	12	13
НЭГ.ЭРҮҮЛ МЭНД, БИЕИЙН ТАМИР, ЧИЙРЭГЖҮҮЛЭЛТИЙН БОДЛОГО													
ЭРҮҮЛ МЭНД													
1	1.1Иргэдийн эрүүл мэндийн боловсролыг дээшлүүлж, иргэн бүр урьдчилан сэргийлэх, эрт илрүүлэх эрүүл мэндийн үзлэг, оношилгоонд тогтмол хамрагдах нөхцөлийг сайжруулж, нотолгоонд суурилсан эрүүл мэндийг дэмжих бодлогыг хэрэгжүүлнэ.	Нийгмийн эрүүл мэндийн чиглэлээр хэрэгжиж байгаа үндэсний хөтөлбөрүүдийн хэрэгжилтийг хангаж, үр нөлөөг дээшлүүлэн ажиллах	2021-2024	ЭМГ	ЭМБ	Улс болон олон улсын төсөл хөтөлбөр	133.0	Хөтөлбөр үүдийн хэрэгжилтийн дундаж 83%	Хэрэгжилтийн хувь 86.5%-д хүрсэн байна.	30.0	Орон нутгийн төсөв 181.0	Монгол улсын Засгийн газрын 2020-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөө, Эрүүл мэндийн сайдын тушаалаар 10 арга хэмжээний төлөвлөгөө батлагдаж хэрэгжилт 2021 онд 84.5 хувь, 2022 онд 83.8 хувь, 2023 онд 88.1 хувийн хэрэгжилттэй байсан нь суурь үзүүлэлтээс 3.6 хувиар нэмэгдсэн байна. Тайлант хугацаанд тус арга хэмжээнүүдийн хүрээнд: - Орон нутгийн төсвөөс төсөл хөтөлбөрийн үйл ажиллагаанд 281.0 сая төгрөгийн санхүүжилтийг шийдвэрлэж зонхилон тохиолдох халдварт болон халдварт бус өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээ, үзлэг, шинжилгээ, сургалт сурталчилгааны үйл ажиллагаанд зарцуулж байна. - Нийгмийн эрүүл мэндийн чиглэлээр хэрэгжиж буй арга хэмжээний төлөвлөгөөнүүдийг хэрэгжүүлснээр нийт 115214 буюу 34 хувь нь урьдчилан сэргийлэх үзлэг хийгдсэн. Урьдчилан сэргийлэх эрт илрүүлэг үзлэгт 53383 буюу нийт хүн амын 50.2 хувь нь үзлэгт хамрагдсан нь аймгуудаас хоёрдугаарт эрэмбэлэгдэж байна. Тайлант хугацаанд нийт 131 удаагийн сургалт, сурталчилгаа зохион байгуулж давхардсан тоогоор 34899 иргэнийг хамруулж, 32 удаагийн мэдээ сурвалжилгыг орон нутгийн 5 телевизтэй хамтран бэлтгэж иргэдэд хүргэсэн. 2021-2023 онд орон нутгаас төсөл хөтөлбөрүүдэд 1.3 тэрбум, ковид-19 халдварын эсрэг хариу арга хэмжээнд 3.1 тэрбум төгрөгийн санхүүжилтийг	100%

												шийдвэрлэсэн. 2024 онд нийгмийн эрүүл мэндийн төсөл хөтөлбөрүүдийг хэрэгжүүлэхэд нийт 266.0 сая төгрөгийг орон нутгийн төсөвт тусгуулсан байна	
2		Хүн амын дунд эрүүл мэндийн суурь судалгааг хийж, түүнд түшиглэсэн эрүүл мэндийг дэмжих бодлого боловсруулан хэрэгжүүлэх	2022	ЭМГ	Аймгийн ЗДТГ ЭМБ	Олон улсын төсөл хөтөлбөр орон нутгийн төсөв	50.0	Суурь судалгааны тоо, үр дүн-1	Тандалт судалгаанд хүн амын 1%-ийг хамруулсан байна.	-		Эрдэм шинжилгээний бага хурлыг жил тутам зохион байгуулж ирсэн бөгөөд 2021-2022 онд 96 илтгэл хэлэлцүүлсэнээс улсын хэмжээнд 2 илтгэл хэлэлцүүлэгдэж, 3 суурь судалгаа хийгдсэн. 2024 оны эхний хагас жилийн байдлаар эрдэм шинжилгээний бага хурлаар орон нутгийн түвшинд 32, олон улсын хэмжээнд 5, улсын хэмжээнд 11 илтгэл тус тус хэлэлцүүлэгдсэн. Тайлант хугацаанд 5 судалгаа хийгдсэнээс: - Орхон аймгийн томуу, томуу төст өвчний лабораторид суурилсан тандалтаар эерэг илэрсэн тохиолдлын дархлаажуулалтын байдлын судалгаагаар дархлаажуулалтад хамрагдсан хүүхдийн өвчлөл 0.04%, дархлаажуулалтад хамрагдаагүй хүүхдийн өвчлөл 0.24% -ийн үзүүлэлттэй байгаагаас харахад вакцины хамралт буурахад өвчлөл ихсэх хандлагатай байна гэсэн дүгнэлтэд хүрсэн. - Ундны усны эрүүл ахуйн мэдлэгийн түвшин тогтоох судалгааг 4 багийн 200 хүнийг хамруулан хийж дүгнэхэд 49.3% нь мэдлэгийн түвшин бага байгаа нь судалгаанаас харагдаж байна. - 14 байгууллагын 847 эмч, эмнэлгийн мэргэжилтэн, ажилтан албан хаагчдын бие бялдрын түвшин тогтоох сорилоор А үнэлгээтэй 33.2% , В үнэлгээтэй 30.8 % , С үнэлгээтэй 26.2%, D үнэлгээтэй 7.4%, F үнэлгээтэй 2.2% байна. Бие бялдрын судалгаанаас D, F үнэлгээтэй 82 эмч эмнэлгийн мэргэжилтэнд эрүүл мэндийн боловсрол олгож, ажлын байрны дасгал хөдөлгөөнийг хэвшүүлэх арга хэмжээ зохион байгуулсан. - Архи тамхины хэрэглээний хамаарлын судалгааг Эрдэнэт үйлдвэрийн 800 ажилчин албан хаагчдаас авч боловсруулалтын үе шатандаа явагдаж байна. - Амны хөндийн эрүүл мэндийн мэдлэг хандлага шалгах судалгааг 400 эцэг эх, асран хамгаалагчаас авч дүгнэхэд асран хамгаалагчдад нас хүйс, харгалзахгүйгээр шүдний сойзны сонголт, угаах аргыг заах онол дадлага хосолсон эрүүл мэндийн боловсрол олгох сургалтыг хийж мэдлэг, хандлага, дадлыг цогцоор нь сайжруулах шаардлагатай байна.	100%

												Тандалт судалгаанд нийт хүн амын 2% нь хамрагдсан байна.	
3		“Элэг бүтэн Монгол” үндэсний хөтөлбөрийн хүрээнд зорилтот бүлгүүдэд элэгний вирусийг эрт илрүүлж, өвчлөлийг бууруулах, эмчлэх ажлыг зохион байгуулах	2021-2024	ЭМГ	СӨЭМТ	Эрүүл мэндийг дэмжих сан Улс, Орон нутгийн төсөв олон улсын төсөл хөтөлбөр	120.0	Хөтөлбөрийн хэрэгжилтийн хувь 83.4%	Хөтөлбөрийг хэрэгжүүлж, шалгуур үзүүлэлтийг бүрэн хангасан байна.	30.0	-	2020 онд “Элэг бүтэн Монгол” үндэсний хөтөлбөрийн хүрээнд нийт 72205 иргэнийг хамруулахаас 52952 иргэнийг хамруулж хамралт 73.3 хувьтай улсад тэргүүлж нийт илрүүлэгт хамрагдсан иргэнээс 4129 хүн буюу 7.8 хувьд нь С вирус, 3825 хүн буюу 7.2 хувьд нь В вирус илэрч, 64.3 хувь нь баталгаажуулах шинжилгээнд хамрагдан вирусийн эсрэг эмчилгээнд 1326 хүн хамрагдаж эдгэрсэн үр дүнтэй хэрэгжиж дууссан. Эрүүл мэндийн сайдын 2022 оны А/577 дугаар тушаалаар батлагдсан “Элэг бүтэн Монгол” арга хэмжээний төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэн ажиллаж тайлант хугацаанд элэгний В вирус илрүүлэх шинжилгээнд 1565 иргэн хамруулснаас 1.8%-д, С вирус илрүүлэх шинжилгээнд 1559 иргэн хамруулснаас 1.5%-д нь эерэг илэрсэн. БОЭТ-ийн Лабораторийн нэгдсэн тасагт В вирусийн эсрэг вакцины дархлаа тогтцын шинжилгээг шинээр нэвтрүүлэн тус шинжилгээнд 200 эмч, ажилтан хамрагдсанаас 35.5%-д нь дархлал тогтоц 100мл/И-ээс доош гарсан байна. Нярайн төрсний дараа 24 цагийн дотор гепатитын В вирусийн эсрэг дархлаажуулалтын хамралт 99%, 2 настай хүүхдийн А вирусийн эсрэг дархлаажуулалтын хамралт 100 хувьтай байна. В вирусийн эсрэг сайн дурын дархлаажуулалтад 538 иргэн хамрагдсан. Халдварын сэргийлэлт хяналтыг сайжруулах, эмнэлгийн тусламж үйлчилгээтэй холбоотой халдвараас сэргийлэх сургалтад эмч, эмнэлгийн мэргэжилтний 26.4%-ийг хамруулсан байна. Аймгийн хэмжээнд Д вирустэй оношлогдсон 290 иргэнийг идэвхтэй хяналтад хянаж, хавдрын илрүүлэг шинжилгээнд улирал тутамд хамруулан ажилласан. Тайлант хугацаанд вируст гепатитын 3 тохиолдол бүртгэгдэж 10000 хүн амд 0.28 промилл, элэгний хорт хавдрын нас баралт 10000 хүн амд 2.2 промилл болж өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 0,4 промилл өссөн, элэгний хатуурлын нас баралт 10000 хүн амд 0.7 промилл болж өмнөх оны мөн үеэс 0.3 промилл буурсан. Тайлант хугацаанд “Элэг бүтэн Монгол” арга хэмжээний хэрэгжилт 70.8% байна	70.8%

4		Зонхилон тохиолдох халдварт бус өвчний эрт илрүүлэг (хөх, умай, чихрийн шижин, цусны даралт ихсэх) үзлэгийг эрчимжүүлэх	2021-2024	ЭМГ	ЭМБ	Улсын төсөв олон улсын төсөл хөтөлбөр Орон нутгийн төсөв	45.0	Эрт илрүүлэг 60.4%	Эрт илрүүлгийг 2%-иар нэмэгдүүлсэн байна.	15.0	-	<p>Зонхилон тохиолдох халдварт бус өвчний эрт илрүүлэг /хөх, умай, чихрийн шижин, цусны даралт ихсэх/ үзлэгийн хамралт 2021 онд 62.8%, 2022 онд 40.5 %, 2023 онд 89.5%-тай байна. 2024 оны эхний 5 сарын байдлаар халдварт бус өвчний эрт илрүүлэг үзлэг 40.2 хувь буюу өмнөх оны мөн үеэс 13.8 хувиар буурсан байна. Үүнд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Артерийн гипертензи эрт илрүүлгийн үзлэгт нийт 18-аас дээш насны нийт 23234 хүн буюу хамрагдвал зохих хүн амын 45.8 хувийг эзэлж байгаа нь өмнөх оноос 2.8 хувиар нэмэгдэж үр дүнгийн үзүүлэлтээр 0.5 хувь нь онош батлагдсан. - Чихрийн шижин өвчний эрт илрүүлгийн үзлэгт нийт 18-дээш насны нийт 18614 хүн буюу хамрагдвал зохих хүн амын 36.7 хувийг эзэлж байгаа нь өмнөх оноос 18.4 хувиар буурч, үр дүнгийн үзүүлэлтээр 0.3 хувь нь онош батлагдсан. - Умайн хүзүүний эрт илрүүлэг үзлэгт зорилтот насны нийт 2032 эмэгтэй хамрагдаж, хамрагдвал зохих насны эмэгтэйчүүдийн 51.1 хувийг эзэлж байгаа нь өмнөх оны мөн үеэс 36.6 хувиар буурсан. Пап шинжилгээнд нийт 862 сорьц хүлээн авсан байна. - Хөхний эрт илрүүлэг үзлэгт 8676 эмэгтэй хамрагдаж, хамрагдвал зохих насны эмэгтэйчүүдийн 42 хувийг эзэлж байгаа нь, өмнөх оны мөн үеэс 3.9 хувиар буурсан байна. - Элэгний хорт хавдрын эрт илрүүлэг үзлэгт 447 хүн буюу 25.6 хувь нь хамрагдсан. <p>Халдварт бус өвчний эрсдэлт хүчин зүйлсийг бууруулах, өвчлөлөөс сэргийлэх чиглэлээр эрүүл мэндийн сургагч багш бэлтгэх сургалтад 100 идэвхтэн иргэд, сурагч, ерөнхий боловсролын сургууль, сургуулийн өмнөх боловсролын байгууллага, эрүүл мэндийн салбарын 170 эмч эмнэлгийн мэргэжилтнийг чадавхжуулах сургалтад хамруулсан. Иргэдэд эрүүл мэндийн боловсролыг олгохоор 11 төрлийн зөвлөмжийг 780 иргэнд түгээж, цахимд 116 төрлийн шторк, зөвлөмжийг байршуулан давхардсан тоогоор 156395 иргэнд хүргэж, 3 удаагийн өдөрлөг зохион байгуулж 4268 хүнийг хамруулж ажилласан.</p>	90%
5		Хорт хавдартай иргэдийн эмийн болон эмчилгээний зардалд дэмжлэг үзүүлэх	2021-2024	Аймгийн ЗДТГ ЭМГ	БОЭТ	Орон нутгийн төсөв	280.0	Дэмжлэгт хамрагдсан хувь 16.8%	Дэмжлэгт хамрагдсан хувь 17.4%-д хүрсэн байна.	70.0	Орон нутгийн төсөв 48.1	Хорт хавдартай иргэдийн эмийн зардалд дэмжлэг үзүүлэхээр орон нутгийн төсвөөс 2021 онд 128 иргэнд 60.0 сая төгрөг, 2022 онд 177 иргэнд 69.8 сая төгрөг, 2023 онд 162 иргэнд 69.8 сая төгрөгийг тус тус олгосон байна.	100%

												Хорт хавдартай иргэдийн эмийн зардалд дэмжлэг үзүүлэхээр орон нутгийн төсөвт 100.0 сая төгрөгийг баталснаас 2024 оны эхний хагас жилийн байдлаар 97 иргэнд 48.1 сая төгрөгийн дэмжлэг үзүүлсэн ба шинээр батлагдсан тохиолдлын 65.0 хувь нь дэмжлэгт хамрагдсан байна	
6		“Эрүүл хамт олон” ажлын байранд эрүүл мэндийг дэмжих хөдөлгөөн өрнүүлж, жил бүр шалгаруулан сайн туршлагыг нийтийн хүртээл болгон урамшуулах	2021-2024	Аймгийн ЗДТГ ЭМГ	ТББ	Орон нутгийн төсөв	24.0	ЭМДБ-ын тоо 66	0.5%-иар нэмэгдсэн байна.	6.0	Орон нутгийн төсөв 24.0	Ажлын байранд эрүүл мэндийг дэмжих хөдөлгөөнийг өрнүүлэн ажилласны дүнд 2021-2023 онд 10 байгууллага Эрүүл мэндийг дэмжигч байгууллага болж, 13 байгууллага зэрэглэл ахиулсан байна. Тайлант хугацаанд ажлын байранд эрүүл мэндийг дэмжих аяны хүрээнд 3 арга хэмжээ хамтран зохион байгууллаа. Үүнд: - "Энэ жилдээ Эрүүл жиндээ-2", "Хичээллэе-Өрнүүлэе-Хөгжүүлэе" аяны хүрээнд Биеийн тамир спортын газартай хамтран "Ажлын байрны дасгал хөдөлгөөн" 2 сарын цахим уралдааныг зохион байгуулж, 33 байгууллагын давхардсан тоогоор 7384 ажилтан албан хаагчдыг хамруулан идэвх санаачилга гаргасан 5 байгууллагыг шагнаж урамшууллаа. - Төрийн болон төрийн бус 16 байгууллагыг хамруулсан явган алхалтад 800 хүнийг хамруулсан. - Эрдэнэт үйлдвэрийн хөдөлмөрийн аюулгүй байдал эрүүл ахуйн албатай хамтран 33 цехийн дарга, хөдөлмөрийн аюулгүй байдал эрүүл ахуй хариуцсан 66 хүнд ажлын байранд эрүүл мэндийг дэмжих чиглэлээр сургалт зохион байгууллаа. Аймгийн хэмжээнд Эрүүл мэндийг дэмжигч 81 байгууллага байгаагаас боловсролын салбарын 45, эрүүл мэндийн салбарын 14, үйлдвэр аж ахуйн нэгж 12, бусад 10 байгууллага байна. Ажлын байранд эрүүл мэндийг дэмжих зорилгоор 2021-2023 орон нутгийн төсвөөс 18.0 сая төгрөгийг шийдвэрлэсэн ба 2024 онд 6.0 сая төгрөгийг орон нутгийн төсөвт тусгуулаад байна.	100%
7	1.2.Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг нэмэгдүүлэх замаар сэргийлж болох өвчлөл,	БОЭТ-ийн харьяа Эрүүл мэндийг дэмжих төвийг байгуулан, үйл ажиллагааг тогтмолжуулах	2021-2024	Аймгийн ЗДТГ ЭМГ БОЭТ	ЭМБ	Улсын төсөв олон улсын төсөл хөтөлбөр	400.0	-	Үйл ажиллагаа тогтмолжсон байна.	-	-	БОЭТ-ийн харьяа Эрүүл мэндийг дэмжих төв нь нийт 320 м2 талбай бүхий стандартын шаардлага хангасан байранд үйлчлүүлэгчдэд эрүүл аюулгүй орчныг бүрдүүлэн тусламж үйлчилгээг үзүүлэн ажиллаж байна. Тус төв нь байгуулагдсанаас хойш нийт 12371 иргэнийг эрт илрүүлэгт үзлэгт хамруулснаас 18-30 насанд 2077, 31-45 насанд 2965, 46-60 насанд 3820, 61-аас дээш насанд 3509 иргэн хамрагдсан байна.	100%

	нас баралтыг бууруулна											2024 оны эхний 5 сарын байдлаар урьдчилан сэргийлэх эрт илрүүлэг үзлэгт 2781 иргэн хамрагдсанаас 18-30 насны 242, 31-45 насны 936, 46-60 насны 1114 , 61-ээс дээш насны 489 иргэн байна. Өвчлөлийн 1842 сэжигтэй тохиолдол бүртгэгдсэнээс 698 буюу 37.8 хувь нь хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин, 444 буюу 24.1 хувь нь дотоод шүүрэл тэжээлийн ба бодисын солилцооны өвчин, 129 буюу 7 хувь нь шээс бэлгийн тогтолцооны өвчин, 438 буюу 23.7 хувь нь зүрх судасны тогтолцооны өвчин, 35 буюу 1.9 хувь нь амьсгалын тогтолцооны өвчлөл бүртгэгдсэн нь тэргүүлэх шалтгаан болж нийт өвчлөлийн сэжигтэй тохиолдлын 94.5 хувийг эзэлж байна.	
8	1.2.1.Бүсийн оношилгоо, эмчилгээний төвийн менежментийг сайжруулж, оношилгоо, эмчилгээний тусламж үйлчилгээ үзүүлэх чадавхийг нэмэгдүүлж, иргэд орон нутагтаа эмчлүүлэх боломжийг бүрдүүлэн шинэ дэвшилтэт технологийг нутагшуулна.	Тархины харвалт, шигдээсийн чиглэлээр шинэ дэвшилтэт технологийг нутагшуулах	2021-2024	ЭМГ БОЭТ	Аймгийн ЗДТГ	Улс болон орон нутгийн төсөв	380.0	-	Тархины харвалт, шигдээсийн чиглэлээр шинэ дэвшилтэт технологи нэвтэрч үйл ажиллагаа тогтмолжсон байна.	50.0	Орон нутгийн төсөв 113.0	Бүсийн оношилгоо эмчилгээний төвийн мэдрэл, дотор, эрчимт эмчилгээний тасагт хийгдэх бүлэн хайлуулах эмчилгээг нутагшуулах ажлын хүрээнд: - 1 эмч, 1 сувилагч сургагдаж бэлтгэгдсэн. - Бүсийн оношилгоо эмчилгээний төвийн захирлын тушаалаар Тархины харвалтын нэгж байгуулагдаж, мэдрэлийн тасагт 2 ор, эрчимт эмчилгээний тасагт 2 ор, дотрын тасагт тархины харвалтын нэгж байгуулсан. - 2021-2023 онд судсан дотуурх оношилгоо эмчилгээг 182 хүнд, бүлэн уусгах эмчилгээ 5 үйлчлүүлэгчид амжилттай хийгдэж, эмчилгээнд хамрагдсан 5 үйлчлүүлэгчийн гар хөлийн саа 1-4 цагийн дотор сэргэсэн үр дүнтэй байна. Тус хугацаанд орон нутгийн төсвөөс бүлэн хайлуулах РЭПИ/актилизе/-ээр хангахад 113.0 сая төгрөгийг зарцуулсан байна. Тайлант хугацаанд судсан дотуурх оношилгоо эмчилгээг 73 хүнд хийсэн ба эрүүл мэндийн даатгалаас тус өндөр өртөгт хагалгааны зардалд нэг иргэнд 4.9 сая төгрөгийг төлж байна. Бүлэн уусгах эмчилгээ хийгдээгүй байна.	100%
9	1.2.2.Эм, эмнэлгийн хэрэгслийн чанар, аюулгүй байдлыг хангаж, эмнэл зүй, эм зүйн тусламж үйлчилгээг хөгжүүлэх, нянгийн тэсвэржилтийг судалж,	Эм зүйн салбарын ил тод хариуцлагатай байдлыг бэхжүүлж, стандартын хэрэгжилтийг хангуулан, тогтвортой үйл ажиллагааг дэмжих	2021-2024	ЭМГ	Эм ханган нийлүүлэх байгууллага Эмийн сан Эм холбоо	-	-	Эм ханган нийлүүлэх байгууллага эмийн сангуудын стандартын хэрэгжилт 88%	Эм ханган нийлүүлэх байгууллага, эмийн сангуудын стандартын хэрэгжилтийг 98%-д хүрсэн байна.	-	-	Аймгийн хэмжээнд нийтийн үйлчилгээтэй 77 эмийн сан, 8 эм ханган нийлүүлэх байгууллага иргэдэд үйлчлэн ажиллаж байна. Эм ханган нийлүүлэх байгууллага болон эмийн сангуудын стандартын хэрэгжилт дунджаар 2021 онд 88.9%, 2022 онд 91.7%, 2023 онд 93.5 хувь байна. 2024 оны эхний хагас жилийн байдлаар эм ханган нийлүүлэх байгууллага болон эмийн сангуудын стандартын хэрэгжилт дунджаар 95.1 хувь байгаа нь өнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулахад 0.1 хувиар нэмэгдсэн байна. Үүнд: - "Эмийн санд тавих нийтлэг шаардлага	97.0%

	антибиотикийн зохистой хэрэглээг төлөвшүүлэх, мансууруулах, сэтгэцэд нөлөөт эмийн хяналтыг сайжруулна.											MNS5260:2015 стандарт"-аар хяналт хийхэд 94.6 %-ийн үнэлгээтэй гарсан нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад стандартын хэрэгжилт 1.05%-иар нэмэгдсэн байна. - Эм ханган нийлүүлэх байгууллагын стандартын шаардлага 95.5%-тай байгаа нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад стандартын хэрэгжилт 0.5%-иар өссөн байна. Эрүүл мэндийн газрын даргын 2022 оны А/108 тоот тушаалаар “Эмийн чанар, аюулгүй байдлын орон тооны бус салбар зөвлөл” 5 хүний бүрэлдэхүүнтэй байгуулагдан, үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэх ажлын төлөвлөгөө гарган хэрэгжилтийг ханган ажиллаж байна. Эмийн чанар, эмийн гаж нөлөө, стандартын хэрэгжилтийн сургалтад 63 ахлах сувилагч, сувилагч, эрхлэгчийг хамруулж, мэргэжил арга зүйн зөвлөгөө өгч ажилласан. Антибиотикийн зохистой хэрэглээний талаар мэдээлэл, зөвлөмжийг 700 гаруй хүнд өгсөн байна. Зайлшгүй шаардлагатай эмийн 8-р жагсаалт дахь зохих эмийн хангамж эм ханган нийлүүлэх байгууллагуудад дунджаар 89,5 хувьтай болж өмнөх оноос 0,5 хувиар өссөн байна.	
10		Эмнэл зүйн эм зүйн тусламжийг эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний шатлалд тохируулан нэвтрүүлэх	2021-2024	ЭМГ	Эм ханган нийлүүлэх байгууллага Эмийн сан Эм холбоо	Улс болон орон нутгийн төсөв	-	Эмнэл зүйн эм зүйн тусламж үйлчилгээ 2 эмнэл зүйн эм зүйч ажиллуул ах	Эмнэл зүйн тусламж, үйлчилгээ сайжирснаар эмийн эмчилгээний үр дүн нэмэгдсэн байна.	-	-	Эмнэлзүйн тусламж үйлчилгээний хэрэгжилт 2021 онд 81.2%, 2022 онд 81.8%, 2023 онд 82.1 хувь, 2024 оны эхний хагас жилийн байдлаар 82.2%-тай байна. Тайлант хугацаанд аймгийн хэмжээнд 125 эм зүйч, 115 эм найруулагч ажиллаж байгаагаас Бүсийн оношилгоо эмчилгээний төвд 5 клиник эм зүйч, хувийн хэвшлийн эрүүл мэндийн байгууллагуудад 10 клиник эм зүйч ажиллаж байгаа нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад клиник эм зүйч 10.5%-иар, 2020 онтой харьцуулахад 33.3%-иар нэмэгдсэн байна. Эмнэлзүйн эм зүйн тусламж үйлчилгээнд хяналт хийхэд нийт өвчтөний 51.6-58.2 хувьд тарилгыг хийж, 41.8-48.4 хувьд уухаар эмийг өгсөн байгаа нь өмнөх онтой харьцуулахад эмийг тарилгын хэлбэрээр хэрэглэх явдал 1.1 хувиар буурч, ууж хэрэглэх эмийн хувь 2.1-3.3 хувиар нэмэгдсэн, зонхилон тохиолдох эмгэгийн оношилгоо, эмчилгээний удирдамжийн хэрэгжилт 84.1 хувь болж 0,6 хувиар нэмэгдсэн, эмийн зохистой хэрэглээ алдагдал өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 1.4 хувиар буурсан байна.	82.2%

11	1.2.3.Төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийг өргөжүүлэх, үйлчлүүлэгчийг нэг дороос бүх төрлийн тусламжийг авах нөхцөлийг бүрдүүлсэн төрөлжсөн мэргэшлийн тусламж үйлчилгээг үзүүлэх эрүүл мэндийн байгууллагуудын чадавхыг нэмэгдүүлнэ.	Хувийн хэвшлийн эрүүл мэндийн байгууллагын үйл ажиллагааг бүх талаар дэмжиж, зарим ажил үйлчилгээг гэрээгээр гүйцэтгүүлэх	2021-2024	Аймгийн ЗДТГ ЭМГ	ХХЭМБ	Орон нутгийн төсөв	92.0	Төрийн үйлчилгээг гэрээгээр гүйцэтгэж буй байгууллагын тоо 1	Гэрээт үйлчилгээг 1-ээр нэмэгдүүлсэн байна.	25.0	-	2020-2023 онд суурь өвчтэй хүүхдүүдийг чийрэгжүүлэх, гэр сувиллыг гэрээгээр гүйцэтгүүлэн орон нутгийн төсвөөс 70.0 сая төгрөгийг шийдвэрлэж суурь эмгэгтэй болон хөгжлийн бэрхшээлтэй 400 хүүхдийг хамруулсан. 2024 онд Хувийн хэвшлийн 1 нэгдсэн эмнэлэг, ор бүхий 11 клиниктэй аймгийн Засаг дарга, Эрүүл мэндийн газар хамтран ажиллах гэрээ байгуулан ажиллаж байна. Тус хугацаанд хувийн хэвшлийн эрүүл мэндийн байгууллагууд 46142 үзлэг хийсэн нь аймгийн хэмжээнд хийгдсэн нийт үзлэгийн 13.6%-ийг, 8332 иргэнийг хэвтүүлэн эмчилсэн нь нийт эмнэлэгт хэвтэн эмчлүүлэгчийн 52.7%-ийг эзэлж Бүсийн оношилгоо эмчилгээний төвийн ачааллыг хуваалцсан байна. Хувийн хэвшлийн эмнэлгүүдэд өдрийн эмчилгээний 115 орыг хуваарилж нийт 542 иргэнийг хамруулсан. Хувийн хэвшлийн төрөлжсөн эмнэлэг 1, хүүхдийн 4 клиник томуу томуу төст өвчний үеийн тусламж үйлчилгээний ачаалал, хүлээгдлийг бууруулах зорилгоор уртасгасан цагийн зохицуулалт хийж хамтран ажилласан. Зорилтот бүлгийн эмэгтэйчүүдийн урьдчилан сэргийлэх үзлэгийг зохион байгуулахад 6 хувийн хэвшлийн нөхөн үржихүйн клиниктэй гэрээ байгуулан 16-49 насны 942 эмэгтэйг үзлэгт хамруулан 38.5 хувийг бүрэн эмчлэн эрүүлжүүлэн, лавлагаа шатлалд 374 эмэгтэйг илгээсэн байна. "Эрүүл Эрдэнэт хүн" төслийн хүрээнд 29 багийн 30000 гаруй иргэнд эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээг явуулаар хүргэхэд хувийн хэвшлийн 5 байгууллагатай хамтран ажиллахаар гэрээ байгуулаад байна. Суурь өвчтэй хүүхдүүдийг чийрэгжүүлэх, гэр сувиллыг гэрээгээр гүйцэтгүүлэхээр орон нутгийн төсвөөс 30.0 сая төгрөгийг шийдвэрлэн, сульдаа, уураг илчлэгийн дутагдал, цус багадалт зэрэг суурь эмгэгтэй болон хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийг нар, ус, агаараар чийрэгжүүлэх зуны сувилалд хамруулахаар сонгон шалгаруулалт зарлаж, шалгарсан "Уян чагнуур" ХХК-тай гэрээ байгуулаад байна.	90%
12		Эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний хэрэгцээг тодорхойлж, төрөлжсөн	2021-2024	Хувийн хэвшлийн байгуу	Аймгийн ЗДТГ ЭМГ	Олон улсын төсөл хөтөлбөр	-	Төрөлжсөн мэргэшлийн тусламж үйлчилгээ	Нарийн мэргэшил эзэмшсэн эмчийн хангалтыг 1% -иар	-	-	Бүсийн оношилгоо эмчилгээний төв, Эрдэнэт Медикал, Баян-Өндөр мед эмнэлэг, хувийн хэвшлийн эрүүл мэндийн ор бүхий клиникүүд төрөлжсөн мэргэшлийн тусламж үйлчилгээг үзүүлэн ажилласан ба хүний нөөцийн хангалт 90 хувь болж 2020 оноос 0.3 хувиар, өмнөх оноос 0.1	100%

		мэргэшлийн тусламж үйлчилгээг үзүүлэх эрүүл мэндийн байгууллагыг дэмжих		ллагууд		Орон нутгийн төсөв Төр, Хувийн хэвшлийн түншлэл		г үзүүлж буй байгууллага-2	нэмэгдүүлэх .			хувиар нэмэгдсэн. Нэн шаардлагатай нарийн мэргэжлийн эмчийн эзлэх хувь 2020 онд 70%, 2021 онд 75%, 2022 онд 75%, 2023 онд 81%, 2024 оны эхний хагас жилийн байдлаар 91.0% байна. Хувийн хэвшлийн ор бүхий 8 клиник 115 оронд өдрийн эмчилгээ хийж үйлчилсэн. Сум, 8 өрхийн эрүүл мэндийн төвүүд өдрийн эмчилгээний гүйцэтгэлээр эрүүл мэндийн даатгалын санхүүжилт авч байгаа нь дотор, мэдрэлийн чиглэлээр лавлагаа шатлалын эмнэлгүүдийн хэвтэн эмчлүүлэх ачааллыг бууруулж ажиллалаа. Хувийн хэвшлийн эрүүл мэндийн байгууллагуудын оношилгооны чадавх 91.0 хувь байгаа нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 1.0 хувиар нэмэгдсэн байна. Хүн амд дотор, мэдрэлийн тусламж үйлчилгээ эрэлттэй байгаа ба үйлчлэх хүрээний хүн ам, шилжилт хөдөлгөөн, эрүүл мэндийн даатгалд хамрагдалт, зорилтот бүлгийн хүн амын тоог нарийвчлан гаргаж, тусламж үйлчилгээний эрэлт хэрэгцээг тооцсон. Нэн шаардлагатай нарийн мэргэжлээр бөөрний мэс засал судлалаар 1 эмч, түлэнхийн нөхөн сэргээх мэс засал судлалаар 1, дотоод шүүрэл судлалаар 1, уушги судлалаар 1, мэдрэлийн мэс засал судлалаар 2, чих, хамар хоолойн мэс засал судлалаар 1, нийт 7 эмч суралцаж байна.	
13	1.2.4.Хүүхэд, өсвөр үе, нөхөн үржихүйн тусламж, үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг нэмэгдүүлж, эх, хүүхдийн эрүүл мэндэд сөргөөр нөлөөлөх хүчин зүйлийг бууруулна.	Өсвөр үе болон нөхөн үржихүйн насны эмэгтэйчүүдийн эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний хүртээмжийг нэмэгдүүлэх	ЭМГ	БОЭТ ХХЭМ Б		Улс болон орон нутгийн төсөв Олон улсын төсөл хөтөлбөр	47.0	Өсвөр үе болон нөхөн үржихүйн насны эмэгтэйчүүдийн үзлэгт хамруулсан хувь 10%	Өсвөр үе болон нөхөн үржихүйн насны эмэгтэйчүүдийн үзлэгт 20 хувийг хамруулсан байна.	15.0	Орон нутгийн төсөв 17.0	Өсвөр үе болон нөхөн үржихүйн насны эмэгтэйчүүдийн үзлэгт 2021 онд нийт өсвөр үе, нөхөн үржихүйн насны эмэгтэйчүүдийн 17,2%, 2022 онд 18,5%, 2023 онд 15,1%, 2024 оны эхний хагас жилийн байдлаар 22%-ийг тус тус хамруулсан байна. Тайлант хугацаанд: - Эх, хүүхдийн тусламж үйлчилгээний чиглэлээр 2 албан тоот, 3 мэдээлэл, 2 удаа хяналт хийн зөвлөмж хүргүүлсэн. - Томуу, томуу төст өвчний тархалт идэвхжиллийн түвшинд хүрч, хүүхдийн тасгийн ачаалал 2 дахин нэмэгдсэн тул 100 хүртэлх орыг нэмэлтээр дэлгэж, анхан шатлалд гэрийн эргэлтийг идэвхжүүлэх чиглэл өгч, өрхийн 23 эмчийг хүүхдийн хүлээн авахын ачааллыг бууруулах зорилгоор хуваарийн дагуу нэмэлтээр сэлгэн ажиллуулж ачааллыг бууруулсан. - Эх хүүхдийн эрүүл мэндийн үндэсний төв, Эрүүл мэндийн хөгжлийн төв, Эрүүл мэндийн газраас зохион байгуулсан сургалтад давхардсан тоогоор нийт 309 эмч, эмнэлгийн мэргэжилтнийг	100%

												<p>хамруулсан.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Хүчирхийлэлд өртсөн 4, жирэмсэлсэн 2 өсвөр насны охидын мэдээллийг Хүүхэд гэр бүл залуучуудын хөгжлийн газар БОЭТ-тэй солилцож, эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээг үзүүлсэн. - Эрт илрүүлэг үзлэгт 0-5 насны хүүхдийн 83.2 хувь, 6-17 насны хүүхдийн 76.5 хувь нь хамрагдсан. - Жирэмсний эрт үеийн хяналт 99.5 хувь байгаа нь өнгөрсөн оны мөн үеэс 0.6 хувиар нэмэгдсэн. - 805 эх амаржсанаас 15-19 насны 21 тохиолдол буюу 2.6%-ийг охидын төрөлт эзэлж байгаа нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 6 тохиолдлоор буурсан байна. - Нялхсын эндэгдэл 1000 амьд төрөлтөд 8.6 промилл, өнгөрсөн оны мөн үеэс 1.8 промиллоор, тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл 1000 амьд төрөлтөд 8.6 промилл, өмнөх оны мөн үеэс 4.9 промиллоор буурсан. 	
14		Жирэмсэн болон хөхүүл эхчүүдийг нэмэлт аминдэмд хамруулах	2021-2024	ЭМГ	БОЭТ СӨЭМТ	Улсын төсөв Орон нутгийн төсөв олон улсын төсөл хөтөлбөр	23.0	Нийгмийн халамж шаардлагатай жирэмсэн хөхүүл эхийг аминдэмээр хангасан хувь 10%	Нийгмийн халамж шаардлагатай жирэмсэн хөхүүл эхчүүдийн 20%-ийг аминдэмээр хангасан байна.	6.5	-	<p>Нийгмийн халамж нэн шаардлагатай жирэмсэн болон хөхүүл эхчүүдийг аминдэмд хамруулахаар 2012 оноос орон нутгийн төсвөөс жил бүр санхүүжилтийг шийдвэрлэн хэрэгжилтийг зохион байгуулж ирсэн. 2021-2023 онд орон нутгийн төсвөөс нийт 18.0 сая төгрөг зарцуулан нийт 1767 эх аминдэмд хамрагдсан. 2024 онд орон нутгийн төсвөөс 7.0 сая төгрөгийг шийдвэрлэн сум, өрхийн эрүүл мэндийн төвүүдээс халамж нэн шаардлагатай жирэмсэн болон хөхүүл эхчүүдийн судалгааг гарган нэгтгэж байна</p>	90%
15		Нярайн тусламж үйлчилгээнд дэвшилтэт технологийг нэвтрүүлэх	2021-2024	ЭМГ БОЭТ	Аймгийн ЗДТГ	Орон нутгийн төсөв	176.0	Нярайн эндэгдэлд эзлэх амьсгал хямралын хам шинжийн хувь 33.5%	Нярайн эндэгдэлд эзлэх амьсгал хямралын хам шинжийг 27.5% болгож бууруулна.	44.0	-	<p>Орон нутагт нярайн тусламж үйлчилгээнд дэвшилтэт технологи сурфактант эмчилгээг 2015 оноос эхлэн нэвтрүүлсэн. Тус эмчилгээнд 2021-2023 онд нийт 43 нярайд сурфактант эмчилгээг хийснээр 86.6 хүртэл хувийн үр дүнтэй байна. Нярайн эндэгдэлд эзлэх амьсгал хямралын хам шинж 2021 онд 9.1%, 2023 онд 16.6 хувь байсан бол 2022 он болон 2024 оны эхний хагас жилд амьсгал хямралын хам шинжийн шалтгаант эндэгдэл бүртгэгдээгүй байна. 2024 онд сурфактант эмчилгээг амьсгал хямралын хам шинжтэй, дутуу төрсөн 12 нярайд хийж 91.7 хувийн үр дүн өгсөн. Нярайн тандалт скрининг шинжилгээнд төрсөн нярай бүрийг 100% хамруулж байгаа бөгөөд дутуу нярайн нүдний эвэрлэгийн эмгэг судасжилт илрүүлэх шинжилгээг 67 дутуу нярайд хийснээс 4 нярайг лавлагаа шатлалд илгээсэн. Мөн 1810 нярайн сонгол</p>	100%

											шалгаж, 16 нярайд давтан үзлэг хийж, чих хамар хоолойн эмчид 2 нярайд илгээсэн. Нярайн төрөлхийн анхдагч гипотиреоз өвчнийг илрүүлэх шинжилгээг нийт 1004 нярайд хийж, сорьцыг Эх хүүхдийн эрүүл мэндийн үндэсний төвд илгээсэн байна.		
16	1.2.5.Бүх шатны эмнэлэг, эрүүл мэндийн байгууллагуудыг барилга байгууламж, дэд бүтэц, тоног төхөөрөмжийн хангалтыг сайжруулан стандарт, чанарын шаардлага хангасан үйлчилгээ үзүүлэх орчныг бүрдүүлнэ.	БОЭТ-ийг орчин үеийн тоног төхөөрөмжөөр үе шаттайгаар хангах	2021-2024	Аймгийн ЗДТГ БОЭТ	ЭМГ	Улсын төсөв олон улсын төсөл хөтөлбөр	2.100.0	БОЭТ-ийн тоног төхөөрөмжийн хангалтын хувь 75%	Тоног төхөөрөмжийн хангалтыг нэмэгдүүлэх	-	Улсын төсөв 602.0	2021 онд Бүсийн оношилгоо эмчилгээний төвийн тоног төхөөрөмжийн хангалт 90%, 2022 онд 92%, 2023 онд 92.5% 2024 оны эхний хагас жилийн байдлаар 96%-тай болоод байна. Бүсийн оношилгоо эмчилгээний төв нь стандартын дагуу нэн шаардлагатай болон шаардлагатай 600 гаруй багаж тоног төхөөрөмжөөр хангагдсан бөгөөд эмнэлгийн тусламж үйлчилгээнд нэвтрүүлсэн дэвшилтэт технологийн багаж тоног төхөөрөмжийн эзлэх хувь 20.1%-тай байна. Тайлант хугацаанд улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар 602.0 сая төгрөгийн машин, тоног төхөөрөмжөөр хангагдаж, тусламж үйлчилгээнд шаардлагатай 300.0 сая төгрөгийн багаж тоног төхөөрөмжийг худалдан авах тендерийг зарлаад байна.	100%
17		БОЭТ-ийн барилга их засвар, дэд бүтцийг сайжруулан стандарт, чанарын шаардлага хангасан эмнэлгийн тусламж үйлчилгээ үзүүлэх орчныг бүрдүүлэх	2021-2024	Аймгийн ЗДТГ БОЭТ	ЭМГ	Улсын төсөв олон улсын төсөл хөтөлбөр	1.000.0	БОЭТ-ийн барилга их засвар	Дотрын тасгийн засвар	150.0	Орон нутгийн төсөв 838.5	2021 онд орон нутгийн 245.6 сая төгрөгийн санхүүжилтээр Хүлээн авах тасаг, Халдвартын тасгийн Б блок, Нярайн тасгийн их засвар, 2022 онд орон нутгийн 200.0 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар Бүсийн оношилгоо эмчилгээний төвийн Амбулаторийн 1 болон 2 давхрын их засвар, Бүсийн оношилгоо эмчилгээний төвийн 280.0 сая төгрөгийн гүйцэтгэлийн санхүүжилтээр Дотрын тасгийн их засвар, 2023 онд Бүсийн оношилгоо эмчилгээний төвийн 647.6 сая төгрөгийн гүйцэтгэлийн санхүүжилтээр нь лабораторийн тасаг, амбулаторийн 3, 4-р давхрын засварыг хийж гүйцэтгэсэн. 2024 онд орон нутгийн хөрөнгө оруулалтаар БОЭТ-ийн Мэс заслын нэгдсэн тасагт 533.3 сая төгрөг, Гэмтлийн тасгийн их засварт 305.2 сая төгрөг тус тус батлагдаж нийт 838.5 сая төгрөгийн их засварын ажлууд хийгдэж Мэс заслын тасгийн их засвар 35%, Гэмтлийн тасгийн засварын ажлын гүйцэтгэл 95%-тай явагдаж байна.	100%
18		Өрхийн эрүүл мэндийн төвүүдийг шаардлагатай лабораторийн болон бусад тоног	2021-2024	Аймгийн ЗДТГ ЭМГ	Жаргалант сумын ӨЭМТ	Улсын төсөв олон улсын төсөл	1.500.0	Сум өрхийн эрүүл мэндийн төвүүдийн тоног	2 өрхийн эрүүл мэндийн лабораторийн чадавхыг сайжруулах	240.0	Улсын төсөв 5.1 ЭМД-аас гүйцэтгэлийн	Сум, өрхийн эрүүл мэндийн төвүүдийн тоног төхөөрөмжийн хангалт 2021-2022 онд дунджаар 93.5% байсан бол 2024 оны эхний хагас жилийн байдлаар тоног төхөөрөмжийн хангалт 96%-тай болоод байна. 2024 оны эхний хагас жилийн байдлаар анхан	100%

		төхөөрөмжөөр үе шаттайгаар хангах				хөтөлбөр Орон нутгийн төсөв		төхөөрөмжийн хангалтын хувь 85%			санхүүжилт ээр 29.0 Орон нутгийн төсөв 79.5 Төсөл хөтөлбөр 15.5	шатны эрүүл мэндийн байгууллагуудын тоног төхөөрөмжийг сайжруулах чиглэлээр 95.0 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалт /орон нутгийн төсөв 79.5 сая (83.7%), төсөл хөтөлбөр 15.5 сая (16.3%)/ хийгдсэн байна. Үүнд: - Орон нутгийн 60.0 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар 3 өрхийн эрүүл мэндийн төвийг мобайл технологиор, 19.5 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар Анхны Оч өрхийн эрүүл мэндийн төвийг нярайн шарлагын аппарат, зөөврийн ЭХО аппаратаар хангасан. - Азийн Хөгжлийн банкны МОН-9218 төслийн хүрээнд 13.7 сая төгрөгийн өртөг бүхий 6 нэр төрлийн 54 ширхэг тоног төхөөрөмжийг сум, өрхийн дархлаажуулалтын 9 нэгжид, олон улсын төсөл хөтөлбөрийн хүрээнд нүдний улаан рефлекс шалгах Arclite багажийг сум, өрхийн эрүүл мэндийн төвүүдэд 15 ширхэгийг тус ус хуваарилсан. - Өрхийн эрүүл мэндийн төвүүдэд цусны дэлгэрэнгүй болон биохимийн шинжилгээний аппарат 6, шээсний шинжилгээний аппарат 8, суурин эхо 8, зүрхний цахилгаан бичлэгийн аппарат 17, дефибриллятор 9, билиметр 9 байна.	
19		Өрхийн эрүүл мэндийн төвүүдийг зориулалтын байртай болгож ажиллах орчин нөхцөлийг сайжруулна.	2021, 2023	Аймгийн ЗДТГ Жаргалант сумын ЗДТГ	Жаргалант сумын ӨЭМТ	Улсын төсөв олон улсын төсөл хөтөлбөр Орон нутгийн төсөв	2.150.0	Стандартын шаардлага хангасан орчин бүрдүүлсэн Сум, өрхийн эрүүл мэндийн төв-7	-	-	-	Сум, өрхийн эрүүл мэндийн төвүүдийн барилга байгууламж 100% стандартын шаардлага хангасан. 2021 онд Жаргалант сумын эрүүл мэндийн төвийн өргөтгөлийн барилга 500.0 сая, Энхжихмандариваа өрхийн эрүүл мэндийн төвийн барилга 1.2 тэрбум, Мөнхийн Гэгээ өрхийн эрүүл мэндийн төвийн гадна фасадны их засварын ажлууд хийгдсэн. 2022 онд Цагаанчулуут багийн Үйлсбадрах өрхийн эрүүл мэндийн төвийн газрын асуудлыг шийдвэрлүүлсэн. Тайлант хугацаанд улсын төсвөөс Цагаанчулуут багт Өрхийн эрүүл мэндийн төвийн барилгад 1.8 тэрбум төгрөг батлагдан эрх шилжин нээлттэй тендер зарлагдаад байна. Орон нутгийн төсвийн 253.0 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар Анхны Оч өрхийн эрүүл мэндийн төвийн дээврийн болон дотор засвар, Баян-Өндөр сумын ИТХ-ын тогтоолоор Мөнхийн Гэгээ өрхийн эрүүл мэндийн төвд 24.8 сая төгрөгийн дээврийн завсар, Жаргалант сумын ИТХ-ын тогтоолоор Жаргалант сумын эрүүл мэндийн төвд 375.5 сая төгрөгийн их засвар хийгдэхээр төсөвлөгдсөн байна.	100%

20	1.3.Гамшиг, нийгмийн эрүүл мэндийн ноцтой байдлын үеийн эрүүл мэндийн байгууллагын бэлэн байдал, хариу арга хэмжээ авах чадавхыг бэхжүүлнэ.	Тохиолдол удирдлагын тогтолцоог бэхжүүлж хариу арга хэмжээний чадавхыг нэмэгдүүлэх	2021-2024	ЭМГ	Аймгийн ЗДТГ	Улсын төсөв олон улсын төсөл хөтөлбөр	19.0	Хариу арга хэмжээний чадавх 75%	Хариу арга хэмжээний чадавхыг 85%-д хүргэх	5.5	-	Нийгмийн эрүүл мэндийн ноцтой байдал, гамшиг, онцгой байдлын үеийн хариу арга хэмжээний чадавх 2021 онд 85%, 2022 онд 90%, 2023 онд 95% болж өмнөх оноос 5%-аар нэмэгдсэн байна. 2024 оны эхний хагас жилийн байдлаар Нийгмийн эрүүл мэндийн ноцтой байдал, гамшиг, онцгой байдлын үеийн хариу арга хэмжээний чадавх 95% буюу өмнөх оны түвшинд байна. Тайлант хугацаанд Эрүүл мэндийн газрын даргын 2024 оны "Өндөржүүлсэн бэлэн байдалд шилжүүлэх тухай" А/11 дугаар тушаалаар эрүүл мэндийн салбарын хэмжээнд өндөржүүлсэн бэлэн байдалд шилжин ажилласан. Аймгийн Шуурхай штабын бүрэлдэхүүнд хариуцлагатай жижүүр 24 цагаар ажиллан мэдээллийг шуурхай солилцон ажилласан. Бүх шатны эрүүл мэндийн байгууллагуудын Гамшгаас хамгаалах төлөвлөгөөнд тодотгол хийгдсэн. Төлөвлөгөөнд нийгмийн эрүүл мэндийн ноцтой байдлын үеийн эрсдэлийн харилцаа холбооны багийг нэмэлтээр оруулж, олон улсын эрүүл мэндийн дүрмээр зохицуулагдах халдварт өвчин болон халдварт өвчний дэгдэлтийн үед ажиллах багийн шинэчлэн баталсан. Эрүүл мэндийн сайдын 2013 оны А/467 дугаар тушаалын хэрэгжилтийг хангах хүрээнд химийн бодисын хордлогыг тандах мэдээлэх, химийн осол хордлогын үеийн эрүүл мэндийн салбарын бэлэн байдлыг үнэлгээг Дэлхийн эрүүл мэндийн байгууллага, Нийгмийн эрүүл мэндийн төвөөс хамтран хийснээр мэдээллийн сан үүсгэн, Эрүүл мэндийн газрын даргын А/98 тушаалыг батлуулсан. 2024 оны эхний хагас жилийн байдлаар 1 эмийн хордлого, 6 угаарын хордлого, 1 химийн бодисын хордлого нийт 8 хордлогын тохиолдлыг Нийгмийн эрүүл мэндийн төвд мэдээлсэн.	100%
21		Гамшиг, нийгмийн эрүүл мэндийн ноцтой байдлын үеийн эрүүл мэндийн байгууллагын нөөцийг нэмэгдүүлэх	2021-2024	ЭМГ	Аймгийн ЗДТГ	Улсын төсөв олон улсын төсөл хөтөлбөр	60.0	Нөөц бүрдүүлэлт 50%	Эрүүл мэндийн байгууллагын үдийн эм, эмнэлгийн хэрэгслийн нөөцийг нэмэгдүүлсэн байна.	20.0	Улсын төсөв 36.4	Эрүүл мэндийн байгууллагуудын гамшгийн үеийн нөөцийн хангалт 2021 онд 75-80%, 2022 онд 90%, 2023 онд 95%, 2024 оны эхний хагас жилийн байдлаар 92,5%-тай байна. Тайлант хугацаанд Монгол Улсын Их Хурлын 2008 оны 30 дугаар тогтоолыг хэрэгжүүлэх ажлын хүрээнд 17 нэр төрлийн 411 нэрийн эм, багаж хэрэгсэл бусад шаардлагатай бараа, материалын нөөцийг 7 хоног тутмын 2 дахь өдөр Бүсийн оношилгоо эмчилгээний төв, Эрдэнэт медикал төрөлжсөн мэргэшлийн эмнэлэг, сумын болон өрхийн эрүүл мэндийн төвүүдээс авч нэгтгэн 8	100%

												удаагийн мэдээ тайланг хүргүүлээд байна. Мөн ЭМГ-ын гамшгийн нөөцөд нэмэлтээр 1 нэр төрлийн 4.8 сая төгрөгийн эм, 5 төрлийн эм, эмнэлгийн хэрэгсэл, багаж хэрэгслийн 4.6 сая төгрөгийн яаралтай тусламжийн багц, 3 нэр төрлийн 27.0 сая төгрөгийн хувийн хамгаалах хувцас хэрэгсэл ирсэн нь өмнөх онтой харьцуулахад нөөцийн хангалт 14.27%-иар нэмэгдсэн байна. Эрүүл мэндийн байгууллагууд дунджаар дунджаар 14-21 хоногийн нөөцтэй байна.	
22	1.4.Эрүүл мэндийн салбарт цахим үйлчилгээг өргөжүүлэн, эрүүл мэндийн мэдээллийн сан бүрдэн, орон нутагт хийгдэх оношилгоо эмчилгээнд алсын зайн технологи ашиглаж, цахим эрт илрүүлэг, эргэн дуудах үйлчилгээг нэвтрүүлнэ.	Орон нутагт хийгдэх алсын зайн оношилгоо, телемедициний техник тоног төхөөрөмжийг сайжруулан, цахим эрт илрүүлэг, алсын зайн оношилгоо хийх үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг сайжруулах	2021-2024	Аймгийн ЗДТГ ЭМГ БОЭТ	Эрүүл мэндийн байгууллагууд Олон улсын байгууллагууд	Улсын төсөв олон улсын төсөл хөтөлбөр	-	Зайн оношилгоо-2 чиглэлээр хэрэгжиж байна. Алсын зайн оношилгоо, телемедициний техник тоног төхөөрөмжийн хангалт 17%	Цахим эрт илрүүлэг, алсын зайн оношилгоо хийх үйлчилгээний чанар, хүртээмж нэмэгдсэн байх.	-	-	Алсын зайн оношилгоо, телемедициний техник тоног төхөөрөмжийн хангалт 2021-2022 онд 33 хувьд хүрч, суурь үзүүлэлтээс 16 хувиар нэмэгдсэн. Алсын зайн оношилгоо, телемедициний техник тоног төхөөрөмжийн хангалт 2021-2022 онд 33.0 хувьд хүрч, суурь үзүүлэлтээс 16 хувиар нэмэгдсэн. 2024 оны эхний хагас жилийн байдлаар алсын зайн оношилгоо, телемедициний техник тоног төхөөрөмжийн хангалт 33.2% байна. Тайлант хугацаанд телемедициний хэрэглээг нэмэгдүүлэх ажлын хүрээнд: - Зүрх судасны үндэсний mn.Cardio программын цахим өвчний түүхэнд 115 хүний мэдээллийг оруулсан. - БНСУ-ын Бусан хотын Үндэсний их сургуулийн эмнэлгийн алсын зайн оношилгоо, эмчилгээний төв Бүсийн оношилгоо эмчилгээний төвд 2023 онд байгуулагдсанаар нийт 18 өвчтөнд зөвлөгөө авсан байна. - Жаргалант сумын эрүүл мэндийн төвд эмнэлзүйн хүнд өвчтөнд авах арга хэмжээний зөвлөмжийг БОЭТ-ийн нарийн мэргэжлийн, мэргэшсэн эмч нараас телемедицинээр авах нөхцөл бололцоо бүрдсэн. - Байнгын асаргаа, сувилгаа шаардлагатай, хэвтэрт байдаг иргэдийг Эмнэлэг хөдөлмөр магадлах комиссын хуралд телемедицинээр гэрээсээ өрхийн эмчийн хамт орох ажлыг зохион байгуулсан. - "Цахим Эрдэнэт-1" хөтөлбөрийн хүрээнд аймгийн Бүсийн оношилгоо, эмчилгээний төв, сум, өрхийн эрүүл мэндийн төвүүдэд 20 ширхэг планетаар хангаж, түргэн тусламж, гэрийн эргэлт дуудлагаар очиж үзсэн эмч өвчтөний өвчний түүхийн мэдээллийг цахим системээс харах, үзлэгийн бүртгэлийг хийх, хөнгөлөлттэй эмийн жор бичих	100%

											зэрэг цахим бүртгэлтэй холбоотой ажиллагааг газар дээр нь хийх боломж бүрдсэн. - Жаргалант сумын эрүүл мэндийн төв болон 5 өрхийн эрүүл мэндийн төвд Мобайл технологи хэрэгжиж байна. - Алсын зайн оношилгоо, телемедициний техник тоног төхөөрөмж бүхий 11 байгууллага байна. Тайлант хугацаанд 50 өвчтөний мэдээллийг телемедицинээр дамжуулан оношилгоо, эмчилгээний зөвлөгөө авсан байна	
23		Сум, өрхийн эрүүл мэндийн төвүүдийн компьютерыг үе шаттайгаар шинэчлэх	2021-2024	ЭМГ	Аймгийн ЗДТГ БОЭТ	Улсын төсөв олон улсын төсөл хөтөлбөр	-	Сум, өрхийн эрүүл мэндийн төвүүдийн 10%-д компьютерыг шинэчлэл хийгдсэн.	Сум, өрхийн эрүүл мэндийн төвүүдийн 100%-д компьютерыг шинэчилсэн байна.	-	Орон нутгийн төсөв 174.6	100%
24	1.5. Эрүүл мэндийн ажилтны ур чадвараа тасралтгүй хөгжүүлэх боломжийг нэмэгдүүлж, нийгмийн	Эрүүл мэндийн ажилтны нийгмийн асуудлыг дэмжих, "Эмч" хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх	2021-2024	ЭМГ	Аймгийн ЗДТГ	Орон нутгийн төсөв	520.0	Эмч хөтөлбөрийн хэрэгжилт 95.3%	Хөтөлбөрийг хэрэгжүүлж, шалгуур үзүүлэлтийг бүрэн хангах	200.0	Орон нутгийн төсөв 99.7	90%

	<p>баталгааг сайжруулах хөтөлбөр хэрэгжүүлэн тэдний эрүүл аюулгүй тав тухтай ажиллаж, амьдрах нөхцөлийг бүрдүүлнэ.</p>													<p>130.0 сая төгрөг батлагдан хэрэгжилтийг зохион байгуулснаар тус хөтөлбөрийн хэрэгжилт 75 хувьтай байна. Хөтөлбөрийн хүрээнд: - Бид дорнын анагаах ухааны их эмч", "Миний мэргэжил-Миний бахархал-Би эмч", "Миний мэргэжил-Миний бахархал-Би сувилагч" сэдвээр ажил мэргэжлийн уралдаан зохион байгуулж 104 эмч эмнэлгийн мэргэжилтнийг хамруулсан. - Эрүүл мэндийн байгууллагуудын 6 эмнэлгийн мэргэжилтэн БНСУ, 8 өрхийн эрүүл мэндийн төвийн дарга ӨМӨЗО-ны Хөх хотын эрүүл мэндийн байгууллагаас туршлага судалсан. - Эрүүл мэндийн чиглэлээр 8 удаагийн сургалт, хэлэлцүүлэг, зөвлөгөөнд давхардсан тоогоор 1395 эмч, эмнэлгийн мэргэжилтэн хамрагдсан. - Дэлхийн эмч нарын болон олон улсын сувилагчдын өдрийг тохиолдуулан зохион байгуулсан онол практикийн бага хуралд 106 судлаач оролцсон. - Эрүүл мэндийн салбарын 36 ажилтанд 36.0 сая төгрөгийн дэмжлэг үзүүлсэн. - Эрүүл мэндийн байгууллагуудын 70 ажилтныг умайн хүзүүний хавдрын эрт илрүүлэг, 24 ажилтныг бүдүүн гэдэсний дуранд хамруулсан. Тайлант хугацаанд төгсөлтийн дараах сургалтад хамрагдсан эмч, эмнэлгийн мэргэжилтний хувь 13.6 байгаа нь өмнөх оноос 5.7%-иар нэмэгдсэн ба нийгмийн дэмжлэгт хамрагдалт хувь 15% байна.</p>	
25		<p>Эрүүл мэндийн байгууллагуудын хүний нөөцийн чадавхыг сайжруулж нэн шаардлагатай эмнэлгийн мэргэжилтнийг үе шаттай сургах</p>	2021-2024	ЭМГ	Аймгийн ЗДТГ	Улсын болон орон нутгийн төсөв олон улсын төсөл хөтөлбөр	-	Төгсөлтийн дараах сургалтад хамрагдсан хувь 12.5%	Төгсөлтийн дараах сургалтад хамрагдсан хувь 14.5%-д хүргэсэн байна.	-	-	-	-	<p>2021-2023 онд төрийн санхүүжилт болон хувийн зардлаар үндсэн болон төрөлжсөн мэргэжлийн сургалтад 162 эмч, сувилагч, тусгай мэргэжилтэн суралцсан байна. Тайлант хугацаанд улсын төсвийн санхүүжилт болон хувийн зардлаар үндсэн болон төрөлжсөн мэргэшил, мэргэжил дээшлүүлэх сургалтад 68 эмч, сувилагч, эмнэлгийн бусад мэргэжилтэн суралцсанаас улсын төсвийн санхүүжилтээр 44 эмч, эмнэлгийн мэргэжилтэн буюу 3.1% нь суралцсан. Төлөвлөлтийн дагуу нэн шаардлагатай нарийн мэргэжлийн эмчийн эзлэх хувь 91% байна. ЖАЙКА олон улсын байгууллагатай хамтран хэрэгжүүлж байгаа "Эмч ба сувилагчийн төгсөлтийн дараах сургалтыг сайжруулах" төслийн хүрээнд 2023-2024 онд буюу 6 дахь жилийн сургалтад 2 резидент эмчийг элсүүлэн сургалтыг үргэлжлүүлэн амжилттай зохион байгуулж байна. Мөн "Яаралтай</p>	93.6%

												тусламжийн сувилахуй"-аар 4, "Эрчимт эмчилгээний сувилахуй"-аар 1 сувилагч элсэн суралцаж байна. Тус төслийн хүрээнд "Шинэ сувилагчийн сургалтын хөтөлбөр", "Эмнэл зүйн шатлал"-ийн хөтөлбөр боловсруулж Орхон аймагт эхлүүлэхээр бэлтгэл ажлыг ханган, 3 удаагийн хэлэлцүүлэг зохион байгуулсан. Тус хугацаанд 1395 эмч, эмнэлгийн мэргэжилтэн ажлын байрны, алсын зайн сургалтад хамрагдсан нь нийт эмч, эмнэлгийн мэргэжилтний 91%ийг эзэлж байна. Мөн 112 эмч, эмнэлгийн мэргэжилтнийг лавлагаа шатлалд болон анхан шатлалд сэлгэн ажиллуулсан байна. Төгсөлтийн дараах сургалтад хамрагдсан эмч, эмнэлгийн мэргэжилтний хувь 2021 онд 12.5%, 2022 онд 12.9%, 2023 онд 13.1%, 2024 оны эхний хагас жилийн байдлаар 13.6% байна.	
БИЕИЙН ТАМИР, ЧИЙРЭГЖҮҮЛЭЛТ													
26	1.6.Нийтийн биеийн тамирыг эрүүл, идэвхтэй амьдралын хэв маягийг аж төрөх ёсны салшгүй хэсэг болгож, идэвхтэй амьдралын хэвшилтэй иргэн, гэр бүлийг дэмжих, мэргэжлийн спорт, баг тамирчдын амжилтыг нэмэгдүүлнэ.	Спортын магадлан итгэмжлэлд хамрагдах спортын клуб, фитнес клубын тоог нэмэгдүүлэх	2021-2024	БТСГ	НБХ	ЭМД-ын сан	-	Магадлан итгэмжлэг дсэн клубын тоо 3	Магадлан итгэмжлэгдсэн клубын тоо 5	-	-	Аймгийн хэмжээнд 2021 онд 13 фитнес клубт 1650 иргэн, 2022 онд 14 фитнес клубт 1800 иргэн, 2023 онд 1900 иргэн тогтмол хичээллэж ирсэн. Тайлант оны эхний хагас жилд фитнес клуб 1-ээр, хичээллэгчдийн тоог 100-аар тус тус нэмэгдэж, 15 фитнес клубт 2000 иргэн тогтмол хичээллэж байна. Фитнес клубүүдээс 3 клуб нь магадлан итгэмжлэгдэн ажиллаж байсан ч магадлан итгэмжлэлийн хугацаа дууссан тул дахин итгэмжлэлийг сунгуулахаар Биеийн тамир, спортын улсын хороонд хүсэлтээ хүргүүлээд байна.	75%

27		Аймгийн Засаг даргын дэргэдэх өсвөрийн шигшээ багийн тамирчдын тоог нэмэгдүүлж, хэрэглэл материалаар хангах	2021-2024	БТСГ	НБХ	Орон нутгийн төсөв	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	Тамирчдын тоо 140	Тамирчдын тоо 196	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	Орон нутгийн төсөв 100.0 Улсын төсөв 32.9 Хувийн хэвшил 10.0	Шигшээ багийн тамирчдын ур чадварыг сайжруулах зорилгоор өсвөр үеийн аймгийн аварга шалгаруулах тэмцээнийг 2022 онд 15 төрөлд 168 тамирчин, 2023 онд спортын 17 төрлөөр нийт 2764 сурагчдыг хамруулан зохион байгуулсан. Өсвөр үеийн улс, бүс, аймгийн аварга шалгаруулах тэмцээн зохион байгуулах, оролцоход нийт 135.8 сая төгрөг зарцуулагдсан. 2023 онд өсвөрийн шигшээ багийн тамирчид "Монголын хүүхдийн спортын VII их наадам", улс, бүсийн аварга шалгаруулах тэмцээнд нийт 142 медаль хүртсэнээс алт 43, мөнгө 43, хүрэл 56 авсан амжилтыг үзүүлсэн. Өвлийн спортыг хөгжүүлэх дэд хөтөлбөрийн хүрээнд хамтран ажиллаж буй гадаад улсын буцалтгүй тусламжаар гүйлтийн цана 20 ширхэгийг хүлээн авч, цанын өсвөрийн шигшээ багийг хэрэглэл материалаар хангасан. Тайлант оны эхний хагас жилд өсвөрийн шигшээ 16 багаас 3 багт /волейбол 2, шатар 4, сагсан бөмбөг 3x3 төрөл 2/ 8 тамирчин нэмэгдэж, 190 өсвөрийн тамирчин бэлтгэл сургуулилалт хийж байна. Өсвөр үеийн аймгийн аварга шалгаруулах тэмцээнийг 13 төрлөөр зохион байгуулж, нийт 2152 өсвөрийн тамирчид хамруулж, орон нутгийн төсвөөс 22.0 сая төгрөг зарцуулсан.	100%
28		Улс, бүсийн чанартай уралдаан тэмцээнийг орон нутагтаа зохион байгуулах	2021-2024	БТСГ	НБХ	Орон нутгийн төсөв, Спортын холбоод болон ААНБ-ын хандив	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	Зохион байгуулсан тэмцээний тоо 2	Зохион байгуулсан тэмцээний тоо 5	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	Улсын төсөв 275.0 Орон нутгийн төсөв 152.4 2024 онд Орон нутгийн төсөв 102.2	Орон нутагтаа улс, бүсийн чанартай уралдаан тэмцээнийг зохион байгуулах ажлын хүрээнд 2021 онд улсын аварга шалгаруулах тэмцээн 2 удаа, 2022 онд улсын аварга шалгаруулах тэмцээн 5 удаа, бүсийн аварга шалгаруулах тэмцээн 4 удаа тус тус зохион байгуулж 3142 тамирчин хамруулж, орон нутгийн төсвөөс 160 сая төгрөг зарцуулсан. Тайлант онд улсын аварга шалгаруулах тэмцээн 7, бүсийн аварга шалгаруулах тэмцээн 2 удаа тус тус зохион байгуулж ажилласан нь өмнөх оноос улсын аварга шалгаруулах тэмцээнийг 3-аар, оролцсон тамирчдын тоог 498-аар нэмэгдүүлж, 3640 тамирчдыг хамруулан зохион байгуулсан. Улс, бүсийн аварга шалгаруулах тэмцээн зохион байгуулахад улсын төсвөөс 275.0, орон нутгийн төсвөөс 152.4 сая төгрөг нийт 427.4 сая төгрөгийг зарцуулж, Орхон аймагт 1300.0 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалт, худалдан авалт хийгдэж худалдаа үйлчилгээ эрхлэгч иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагад дэмжлэг үзүүлсэн. Тайлант оны эхний хагас жилд улсын аварга шалгаруулах тэмцээн 8, бүсийн аварга	100%

												шалгаруулах тэмцээн 1 тус тус зохион байгуулан нийт 1860 тамирчдыг хамруулж, орон нутгийн төсвөөс 102.2 сая төгрөг зарцуулсан.	
29		Үндэсний болон багийн спортын төрлүүдээр иргэдийн спортын их наадмыг шат дараатай зохион байгуулж, төрлүүдийн тоог нэмэгдүүлэх	2021-2024	БТСГ	НБХ	Орон нутгийн төсөв	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	Спортын 5 төрөл	Спортын 8 төрөл	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	Орон нутгийн төсөв 20.0	Үндэсний болон багийн спортын төрлүүдээр "Иргэдийн спортын наадам"-ыг 2021 онд спортын 3 төрлөөр (сагсан бөмбөг, волейбол, олс таталт) зохион байгуулж, 900 иргэн хамруулсан бол 2022 онд спортын 6 төрлөөр зохион байгуулж 897 иргэнийг хамруулж, 12.8 сая төгрөг зарцуулсан. 2023 онд Баян-Өндөр, Жаргалант сумдын ЗДТГ-тай хамтран "Иргэдийн спортын наадам"-ыг үндэсний болон багийн спортын 8 төрлөөр зохион байгуулж сагсан бөмбөгийн төрөлд 308, волейболын төрөлд 384, олс таталтын төрөлд 184, ширээний теннисний төрөлд 46, үндэсний бөхийн төрөлд 69, буудлагын төрөлд 92, дартсын төрөлд 46, Мас-рестлинг /Модон барилдаан/-ны төрөлд 32 иргэн тус тус оролцож нийт 1143 иргэн хамрагдсан. Тэмцээний үйл ажиллагаанд орон нутгийн төсвөөс 20.0 сая төгрөг зарцуулсан.	100%
30		Спортын хэрэгслийн (ердийн болон цахилгаан дугуй, цана, тэшүүр, дугуйт цана, дугуйт тэшүүр) түрээсийн үйлчилгээг нэвтрүүлэх санал санаачилгыг дэмжих	2021-2024	НБХ	БТСГ ХЗА	Орон нутгийн төсөв	-	-	Түрээсийн үйлчилгээ үзүүлж буй ААНБ, иргэдийн тоо жил бүр нэмэгдсэн байна.	-	-	2021 онд 2 байршилд 2 иргэн, аж ахуйн нэгжтэй гэрээ байгуулсан боловч Ковид-19 цар тахлын улмаас үйл ажиллагаа явагдаагүй. 2022 онд 4 байршилд 3 иргэн аж ахуйн нэгжтэй гэрээ байгуулж, уулын цана, чарга, тэшүүр, ердийн болон гэр бүлийн дугуйн төлбөрт үйлчилгээг 6700 гаруй хүүхэд залууст хүргэж ажилласан бол 2023 онд 6 байршилд 6 иргэн, аж ахуйн нэгжтэй гэрээ байгуулж, уулын цана, чарга, тэшүүр, цахилгаан дугуй /скүүтер/, ердийн болон гэр бүлийн дугуйн төлбөрт үйлчилгээг 7200 гаруй хүүхэд залууст хүргэж ажиллалаа. Тайлант оны эхний хагас жилд 3 байршилд 3 иргэн, аж ахуйн нэгж уулын цана, чарга, тэшүүрийн түрээсийн үйлчилгээг 3050 гаруй хүүхэд залууст үзүүлсэн. Үүнд: -"Эрдэнэт үйлдвэр" ТӨҮГ-ын Сархиа цанын баазад чарга, уулын цана, тэшүүрийн түрээсийн үйлчилгээнд 2200 иргэн; - 19-р сургууль /орос сургууль/ дахь мөсөн талбайн тэшүүрийн түрээсийн үйлчилгээнд 1200 иргэн; -"Эрдэнэт спорт амралтын хүрээлэн"-д тэшүүрийн түрээсийн үйлчилгээнд 650 иргэн тус тус үйлчлүүлсэн.	100%

31	1.7.Хүн амын зорилтот бүлгүүд ахмад настан, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдэд биеийн тамир, спортын үйл ажиллагааг дэмжиж хамтран ажиллана.	Ахмадуудад спортоор хичээллэх нөхцөлийг бүрдүүлэх, хичээллэгсдийн тоог нэмэгдүүлэх	2021-2024	БТСГ	НБХ	Орон нутгийн төсөв	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	Хичээллэгсдийн тоо 750	Хичээллэгсдийн тоо 1000	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	-	Аймгийн ахмадууд софт волейбол, шатар, хөл бөмбөг, волейбол, граунд гольф, дартс, ширээний теннис, бадминтон, хөнгөн атлекийн төрлүүдээр заалуудад үнэ төлбөргүй 7 хоногт 2 цагаар хичээллэдэг. Мөн өрхийн эрүүл мэндийн төвүүд, болон аймаг, сумын чийрэгжүүлэлтийн 3 танхимд хийн болон эрүүл мэндийн дасгал, хөдөлгөөнөөр тогтмол 472 ахмад хичээллэж байна. 2021 онд 1 удаагийн тэмцээн, 2022 онд спортын 9 төрлөөр 12 удаагийн арга хэмжээг зохион байгуулж нийт 850 ахмад хамрагдсан бол 2023 онд 10 төрөлд 15 удаагийн арга хэмжээг зохион байгуулж 1089 ахмадыг хамрууллаа. Аймгийн хэмжээнд 6 спортын зааланд 1000 гаруй ахмадыг үнэ төлбөргүйгээр хичээллүүлж байна.	100%
32		Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн дунд зохион байгуулах уралдаан тэмцээний төрлийг нэмэгдүүлэх	2021-2024	БТСГ	НБХ	Орон нутгийн төсөв	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	Хичээллэгсдийн тоо 250	Хичээллэгсдийн тоо 450	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	Улсын төсөв 4.6 Орон нутгийн төсөв 10.0	Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэд биеийн тамир, спортын газрын А, Б зааланд долоо хоногт 2 удаа үнэ төлбөргүйгээр хичээллэдэг бөгөөд 2021 онд спортын 3 төрлөөр 3 удаа тэмцээн зохион байгуулж 112 иргэн, 2022 онд спортын 9 төрлөөр 12 удаагийн арга хэмжээ зохион байгуулж 509 иргэдийг хамруулж байсан бол <i>тайлант онд</i> пара хөнгөн атлетик, 3х3 сагсан бөмбөг, буухиа, дартс, ширээний дуут бөмбөг, волейбол, хонхот бөмбөг, суугаа волейбол, бочи зэрэг 9 төрлөөр 360 иргэн тогтмол хичээллэж байна. Тайлант оны эхний хагас жилд спортын 3 төрлөөр тэмцээн уралдаан зохион байгуулж, 93 тамирчдыг хамруулан тэмцээн уралдааны зохион байгуулалтад улсын төсвөөс 1.9 сая төгрөг зарцуулсан. Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэд биеийн тамир, спортын газрын А, Б зааланд долоо хоногт 2 удаа үнэ төлбөргүйгээр хичээллэж байна.	100%
33	1.8.Хийн болон эрүүл мэндийн дасгал хөдөлгөөн өрнүүлэх иргэд, аж ахуйн нэгж, байгууллагуудын санал санаачилгыг дэмжиж, спортын заал талбайн хүртээмжийг нэмэгдүүлнэ.	Хийн болон эрүүл мэндийн дасгал хөдөлгөөнийг сурталчилж "Хичээллэе-Өрнүүлэе-Хэвшье" аяныг аймгийн иргэд болон ААНБ-уудын дунд өрнүүлэх	2021-2024	БТСГ БШУГ	НБХ	Орон нутгийн төсөв	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	-	Хамрагдах иргэдийн тоо 9000	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	Орон нутгийн төсөв 18.0	"Хичээллэе-Өрнүүлэе-Хэвшье" аянд 2021 онд 15954, 2022 онд 44856 иргэн тус тус хамрагдсан. 2023 онд аяны хүрээнд "Нэг анги-Нэг өглөө" өглөөний дасгалын үйл ажиллагааг зохион байгуулсан. Тус арга хэмжээнд ерөнхий боловсролын 11 сургуулийн 12632 сурагч, 2597 эцэг эх давхардсан тоогоор нийт 15229 иргэнийг дасгал хөдөлгөөнд хамруулсан байна. Тайлант оны эхний хагас жилд "Хичээллэе-Өрнүүлэе-Хэвшье" аяны хүрээнд 4 удаагийн арга хэмжээг зохион байгуулж, давхардсан тоогоор 24044 иргэнийг хамруулж, орон нутгийн төсвөөс 8.0 сая төгрөг зарцуулсан.	100%

											Мөн БТСГ-ын нээлттэй хаалганы өдөрлөгийг 2 удаа зохион байгуулж 8 сургуулийн 506 сурагч, спортын холбоодын багш, дасгалжуулагчид, өсвөрийн шигшээ багийн тамирчид зэрэг 254 иргэнийг хамруулсан. Аяны хүрээнд төрийн албан хаагчдын дунд ажлын байрны дасгалын уралдааныг зохион байгуулж 750 гаруй албан хаагчид хамрагдсан. Ингэснээр иргэдийг хөдөлгөөний хомсдолоос урьдчилан сэргийлж, дасгал хөдөлгөөнөөр дамжуулан эрүүл амьдралын дадлыг олгох нөхцөл бүрдсэн.		
34		Биеийн тамир, спортоор хичээллэх заал талбайг нэмэгдүүлэх	2021-2024	Аймгийн ЗДТГ-ын НБХ	БТСГ	Орон нутгийн төсөв	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	33	Жил бүр 1 талбай нэмэгдсэн байна.	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	Орон нутгийн төсөв 1200.0	2021 онд Жаргалант сумын ЗДТГ-ын спорт заал, 2022 онд "Эрдэнэт үйлдвэр" ТӨҮГ-ын хөрөнгөөр "Энэрэл төв"-ийн спорт заал, 2023 онд орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар Үйлдвэрчний эвлэлийн хорооны спорт заалыг тус тус ашиглалтад оруулснаар аймгийн хэмжээнд төрийн өмчит байгууллагууд болон хувийн хэвшил, ерөнхий боловсролын сургуулиудад нийт 35 спорт заал ашиглагдаж байна. Мөн улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар ерөнхий боловсролын 3, 8, 16-р сургуулийн спорт заал, хувийн хэвшлийн хөрөнгө оруулалтаар Сансар худалдааны төвийн хажуу талд спорт заал бүхий цогцолбор тус тус баригдаж байна. Орон сууцны болон гэр хорооллын байршилд орон нутгийн төсвийн 798.7 сая төгрөгөөр амралт, чөлөөт цагийн 6 талбайг шинээр барьж байгуулах ажил хийгдэж байна. Хүн амын шинэ суурьшлын бүс орон сууцны 2а, 7а хорооллуудад 960 хүүхдийн ерөнхий боловсролын дунд сургууль /спорт заалтай/ улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар баригдахаар барилгын зураг төслийг боловсруулах ажил хийгдэж байна. Шинээр баригдаж буй спорт заалнууд ашиглалтад орсноор аймгийн 1 хүнд ногдох спорт заалны хүртээмжийн индекс 0.15м ² болсон байна.	100%
35	1.9.Аймгийн хэмжээнд өвлийн спортыг хөгжүүлж, боловсон хүчин болон материаллаг	Өвлийн спортын дэд хөтөлбөрийг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлэх	2021-2023	БТСГ	НБХ	Орон нутгийн төсөв	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	Хэрэгжилтийн хувь 10%	Хэрэгжилтийн хувь 100%	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	Улсын төсөв 275.0 Орон нутгийн төсөв 294.0	Аймгийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын Тэргүүлэгчдийн 2020 оны 03 дугаар тогтоолоор батлагдсан "Өвлийн спортыг хөгжүүлэх дэд хөтөлбөр"-ийн биелэлт 2021 онд 76 хувь, 2022 онд 86.5 хувь, 2023 онд 92.5 хувийн биелэлттэй хэрэгжсэн байна. Хөтөлбөрийн хүрээнд спортын 7 төрлөөр 10 удаагийн нээлттэй тэмцээнийг зохион	92.5%

	баазаар ханган хичээллэгсдийн тоог нэмэгдүүлнэ.										Хандив тусламж 20.0	байгуулж 560 гаруй иргэнийг хамруулсан. Тамирчид тив, улс, бүсийн аварга шалгаруулах 32 тэмцээнд оролцож 280 медаль авсан амжилтыг үзүүлсэн. Мөн биатлоны Монгол улсын шигшээ багт 5, хоккейн улсын шигшээ багт 14 тамирчин шалгаран тус тус бэлтгэл сургуулилтаа хийж байна. Өвлийн спортын төрлүүдийг хөгжүүлэхэд орон нутгийн төсвийн 220.5 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар цана 17 ширхэг, тэшүүр 14 ширхэг, цас буудагч буу, цасны мотоцикль, усны шланк зэргийг авсан. Швейцарын холбооны улс, Бүгд найрамдах Франц улсын өвлийн спортын үндэсний төвүүдтэй хамтран ажиллаж 200ш хоккейн тэшүүр, 13 цана хандиваар авч цана, тэшүүрийн тамирчдыг бэлтгэл сургуулилтаа хийхэд хэрэглэл материалаар ханган ажилласан. Хөтөлбөрийн хүрээнд шинээр 2 мөсөн талбай байгуулж өвлийн спортын мөсний сур харваа, мөсөн шагай, тэшүүр, шорт трекийн спортоор хичээллэх орчин нөхцөлийг бүрдүүлснээр хичээллэгсдийн тоо 600-аар, тамирчдын тоо 342-оор тус тус нэмэгдэж нийт 2532 иргэн хичээллэдэг болсон. 2023 онд орон нутагтаа анх удаа Монголын бүх ард түмний спортын өвлийн XVI наадам, Монголын хүүхдийн спортын өвлийн VII наадмыг нэгэн зэрэг өндөр түвшинд зохион байгуулж 12 аймаг, 7 дүүргээс 700 гаруй дасгалжуулагч, тамирчид, зочид төлөөлөгчид хүрэлцэн ирж зочид буудал, хоол үйлдвэрлэл, бэлэг дурсгал, хэвлэл мэдээлэл, бусад үйлчилгээний байгууллагуудаас Орхон аймагт нийт 1.0 тэрбум гаруй төгрөгийн хөрөнгө оруулалт, худалдан авалт хийгдсэн байна. Монголын бүх ард түмний спортын өвлийн XVI наадамд Орхон аймаг багийн дүнгээр 2-р байрт шалгарсан. Тайлант оны эхний хагас жилд өвлийн спортын "Эрдэнэт мөнгөн өвөл аян"-ыг төсөл арга хэмжээ болгон үргэлжлүүлж гүйлтийн цана, уулын цана, снөүбордын аймгийн аварга шалгаруулах тэмцээнийг өсвөр үе, насанд хүрэгчдийн ангиллаар зохион байгуулж, 190 тамирчдыг хамруулсан. Тэмцээн уралдаанд орон нутгийн төсвөөс 10.0 сая төгрөгийг зарцуулсан.	
36		"Эрдэнэт-Спорт амралтын хүрээлэн" болон ЕБС-иудын гаднах талбайд өвлийн	2021-2024	БТСГ БШУГ	НБХ	Орон нутгийн төсөв	Батлагдсан төсвийн	Мөсөн талбайн тоо 3	Жил бүр 1 талбай нэмэгдсэн байна.	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	Орон нутгийн төсөв 15.0	2021 онд мөсөн талбай 2, цанын зам 1, 2022 онд мөсөн талбай 3, цанын зам 1 -ийг тус тус байгуулсан. 2023 онд 7 зам талбай байгуулж спортын 8 төрлөөр /биатлон, гүйлтийн цана, уулын цана,	100%

		спортоор хичээллэх орчин бүрдүүлэх					хүрээнд					снөүбоард, гүйлтийн тэшүүр, шорт трек, хоккей, мөсний сур харваа, мөсөн шагай/ 532 тамирчин хичээллэж, бэлтгэл сургуулилт хийх, тэмцээн уралдаан зохион байгуулах орчин нөхцөлийг бүрдүүлж ажилласан нь өмнөх онтой харьцуулбал цана, тэшүүрийн зам талбайг 3-аар нэмэгдүүлсэн үзүүлэлттэй байна. -"Эрдэнэт спорт, амралтын хүрээлэн"-д гүйлтийн тэшүүр 400м мөсөн талбай, -"Эрдэнэт спорт амралтын хүрээлэн"-д шорт трекийн зам талбай, -Сархиа цанын баазад гүйлтийн цана, уулын цана, снөүбоардын 3 зам, -Сархиа цанын баазын мөсөн талбай, -19-р сургуулийн хоккейн талбайд цана, чарга, тэшүүрийн түрээсийн үйлчилгээг явуулж 2000 орчим иргэнийг хамруулсан.	
ХОЁР.ХӨДӨЛМӨР ЭРХЛЭЛТ, НИЙГМИЙН ХАЛАМЖ, ГЭР БҮЛ, ХҮҮХЭД ЗАЛУУЧУУДЫН БОДЛОГО													
ГЭР БҮЛ, ХҮҮХЭД ЗАЛУУЧУУД, АХМАД НАСТАН													
37	2.1.1.Гэр бүлд суурилсан салбар дундын уялдаа холбоог сайжруулан идэвхэжсэн хандлага оролцоог дэмжинэ.	Зорилтот гэр бүлд чиглэсэн ажил, үйлчилгээг сайжруулах	2021-2024	ГБХЗ ХГ	Аймгийн ЗДТГ	Улсын төсөв	60.0	Зорилтот гэр бүлийн 10%	Зорилтот гэр бүлийн 30%	15.0	Орон нутгийн төсөв 40.0	2021-2023 онд зорилтот бүлгийн гэр бүлд чиглэсэн "Гэр төсөл", "Алхам алхамаар хөтөлбөр", сэтгэл зүйн зөвлөгөө, холбон зуучлах үйлчилгээ, сургалт, нөлөөллийн олон талт ажилд 6000 гаруй иргэн болон зорилтот гэр бүлийн 28 хувийг нь гэр бүлд чиглэсэн арга хэмжээнд хамруулан зөвлөгөө, хамгааллын үйлчилгээ үзүүлэн ажилласан байна. 2024 онд зорилтот бүлгийн гэр бүлд үзүүлэх зөвлөгөө үйлчилгээний цар хүрээг нэмэгдүүлэх, хохирогчид нийгэм, сэтгэл зүйн зөвлөгөө, үйлчилгээ үзүүлэх орчныг бий болгох чиглэлээр Баян-өндөр сумын 15 багт сэтгэл зүйн өрөөг бий болгож, эхний хагас жилд 23 гэр бүлийн 48 иргэнд зөвлөгөө үйлчилгээг үзүүллээ. Мөн Шүүхийн Тамгын газарт гэр бүл эвлэрүүлэн зуучлах "Гэр төсөл"-ийг хэрэгжүүлэн "Сайн уу үр минь", "Хосын болзоо"зэрэг нийт 8 удаагийн бүлгийн арга хэмжээнд 120 гаруй иргэнийг хамруулан, 70 гэр бүлд эвлэрүүлэн зуучлах үйлчилгээг үзүүлснээс 32 хос эвлэрсэн үр дүнтэй байна. Түр хамгаалах байраар дамжуулан 38 иргэн хамгааллын үйлчилгээ авсан. Дээрх арга хэмжээг зохион байгуулсанаар зорилтот гэр бүлийн 30% хувийг хамруулаад байна.	100%
38		Гэр бүлийн боловсрол олгох сургалт,	2021-2024	ГБХЗ ХГ	НБХ	Улсын төсөв	20.0	Нийт өрхийн 15%	Нийт өрхийн 35%	5.0	Улсын төсөв 3.0	2021-2023 онд гэр бүлийн боловсрол олгох, гэр бүлийн өдөрлөг, гэр бүлийн чуулган, онол практикийн бага хурал, гэр бүлийн гишүүдийг оролцуулсан уралдаан тэмцээн зэрэг сургалт	100%

		нөлөөллийн ажлыг зохион байгуулах								Орон нутгийн төсөв 30.0	<p>нөлөөллийн 89 удаагийн арга хэмжээнд давхардсан тоогоор 23400 өрхийг хамруулсан байна.</p> <p>2024 онд гэр бүлийн хөгжлийг дэмжих чиглэлээр нийт 19 төрлийн сургалт, нөлөөллийн арга хэмжээг зохион байгуулж, 10311 өрхийг хамруулсан нь аймгийн нийт өрхийн 35.4%-ийг эзэлж байна. Энэ нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 8.8%-иар өссөн үзүүлэлттэй байна. Эцэг эхчүүдэд кино урлагаар дамжуулан гэр бүлийн боловсрол олгох, хүүхэд хүмүүжлийн эерэг аргад суралцах, хүүхдүүдэд кино урлагаар дамжуулан урам зориг, итгэл найдвар төрүүлэх, мөрөөдөл, зорилгодоо хүрэхэд санаа авах зорилгоор MOVIE EVENT арга хэмжээг сард 2 удаа Хүүхдийн ордны их танхимд зохион байгуулж, 6 удаагийн үйл ажиллагаанд нийт 270 хүүхэд, 28 насанд хүрэгсэд хамрагдаад байна. Гэр бүлийн боловсрол олгох сургагч багш бэлтгэх ажлын хүрээнд Улаанбаатар эрдэм дээд сургуультай хамтран 19 байгууллагын 34 албан хаагчийг сургагч багш бэлтгэн гэрчилгээ олгож, тээднээр дамжуулан 19 байгууллагын 2729 ажилтан албан хаагчдад гэр бүлийн боловсрол олгох сургалтыг үе шаттай зохион байгуулахаар төлөвлөж байна. Сургалтын үр дүнд 2729 өрхийн гэр бүлийн боловсролын талаарх мэдлэг ойлголт сайжран, харилцаа хандлага дээшилсэн байна. Гэрлэхийн өмнө аав ээж байх, боловсрол олгох, сургалтыг ӨЭМТ-үүдтэй хамтран "Нийгмийн эрүүл мэндэд бидний оролцоо" аяны хүрээнд шинээр төрөх ээжүүдийг гэр бүлийн хүний хамт сургалт нөлөөллийн ажилд хамруулан ажиллаж эцэг, эх байх үүрэг хариуцлага, хүүхдээ асрахуйн сургалтыг зохион байгуулахаар 4.6 сая төгрөгийн санхүүжилтийн дэмжлэг үзүүлэн ажиллаж байна.</p>		
39		Эцэг эх, асран хамгаалагчдад хүүхэдтэй харилцах эв дүй, хүмүүжлийн эерэг арга, хандлагыг төлөвшүүлэх сургалт, сурталчилгааны ажлыг эцэг эхийн зөвлөлөөр	2021-2024	ГБХЗ ХГ	НБХ	Улсын төсөв	20.0	Эцэг эхчүүдийн 10%	Эцэг эхчүүдийн 30%	5.0	Улсын төсөв 45.0	<p>2021-2023 онд Эцэг эх, асран хамгаалагчдад хүүхэдтэй харилцах эв дүй, хүмүүжлийн эерэг арга, хандлагыг төлөвшүүлэх сургалт, нөлөөллийн 31 удаагийн сургалт арга хэмжээн зохион байгуулж, давхардсан тоогоор 31732 хамрагдсан байна. Одоогийн байдлаар аймгийн хэмжээнд эцэг, эхийн зөвлөлтэй 115 байгууллага байгаагаас хүүхдийн ерөөтэй 18 байгууллага, хүүхэд хамгааллын бодлоготой 95 байгууллага үйл ажиллагаа явуулж байна. Тайлант онд 3 эцэг эхийн зөвлөл шинээр байгуулагдсан. Эцэг эхийн зөвлөлөөр дамжуулан 5 төрлийн үйл ажиллагаа</p>	86%

		дамжуулан зохион байгуулах										зохион байгуулж 2300 эцэг эх, асран хамгаалагчийг харуулсан. Мөн Японы хүмүүнлэгийн ухааны "СОУКА" их сургуулийн зөвлөх багш, Профессор Ёшихоро Огава 2024 онд 1 сарын хугацаанд Орхон аймагт "Токкацу" арга зүйг түгээн дэлгэрүүлэх ажлыг аймгийн Засаг даргын Тамгын газар болон Боловсрол соёл шинжлэх ухааны газартай хамтран зохион байгуулж давхардсан тоогоор 1500 гаруй эцэг эх, багш сурган хүмүүжүүлэгч нарыг хамрууллаа. Үүнд: Ерөнхий боловсролын бага ангийн нийт 110 багшид 5 удаагийн сургалт зөвлөгөөн, 12 сургуулийн 18 багштай хамтарсан хичээл зааж, зөвлөгөө өгч ажилласан. Хүүхэд хүмүүжлийн эерэг арга, хүүхэдтэйгээ ярилцах арга зүйн сургалтыг 9 сургуулийн 600 гаруй багш, эцэг эх, асран хамгаалагчдад хүргэн ажилласан. Хүүхэд хамгааллын тухай хууль, хүүхэд хүмүүжлийн эерэг арга, гэр бүлийн боловсрол олгох сэдвээр 4 шторк, 18 постер мэдээлэл, 3 удаагийн лайв мэдээлэл хийж ажиллаж нийт 13000 гаруй хандалт авсан байна. Дээрх арга хэмжээнд нийт 16800 эцэг эх хамрагдсан нь нийт эцэг эхчүүдийн 25.8 хувь нь хамрагдсан.	
40		Зорилтот бүлгийн эмэгтэйчүүдэд чиглэсэн төсөл хөтөлбөр боловсруулан хэрэгжүүлэх	2021-2024	ГБХЗ ХГ	НБХ	Орон нутгийн төсөв	-	-	Хөтөлбөрийн хэрэгжилтийн 95%-д хүрсэн байна.	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	Орон нутгийн төсөв 88.0	2021-2023 нийгэмд эерэг харилцаа, дадлыг төлөвшүүлж, эмэгтэйчүүдийн хөгжил, манлайллыг нэмэгдүүлэх чиглэлээр 13 төрлийн сургалт, үйл ажиллагааг төрийн болон төрийн бус байгууллагуудтай хамтран зохион байгуулж, давхардсан тоогоор 15939 охид, эмэгтэйчүүдийг хамруулсан. 2024 онд тус хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэхэд орон нутгийн төсвөөс 38.0 сая төгрөгийн санхүүжилт олгосон. Эмэгтэйчүүдийн хөдөлмөр эрхлэлт, хөгжил манлайлал, оролцоог нэмэгдүүлэх зөвлөгөөн, сургалт зэрэг 8 төрлийн арга хэмжээг төрийн болон төрийн бус байгууллагатай хамтран зохион байгуулж, 4600 гаруй охид эмэгтэйчүүдийг хамруулж, хөтөлбөрийн хэрэгжилт 53 хувьтай байна. Эмэгтэйчүүдийг чадавхжуулахад чиглэсэн сургалт нөлөөллийн олон талт ажлыг зохион байгуулахаар 6 төрийн бус байгууллагатай хамтран ажиллаж 40.0 сая төгрөгийн санхүүжилт олгосон байна. Үүнд Олон улсын эмэгтэйчүүдийн эрхийг хамгаалах өдрийг угтан "Хайр нэмье" сэтгэлзүйн өдөрлөг,	100%

											хууль хүчний 6 байгууллагын дунд "Мөрдөстэй бүсгүйчүүд" арга хэмжээг зохион байгуулж 800 гаруй эмэгтэйчүүдийг хамруулсан. Гадаад дотоодын төсөл хөтөлбөрт эмэгтэй бизнес эрхлэгчдийн оролцоог нэмэгдүүлэх, холбон зуучлах, хөдөлмөрт зуучлах, гоо зүйн чиглэлээр "Монгол дахь гоёлын шивээс нүүр будалтын холбоо" НҮТББ-ын хамтран артист гоёлын шивээсний сургалтыг 3 сарын хугацаанд үе шаттай зохион байгуулж, давхардсан тоогоор 45 эмэгтэйг хамруулан, амжилттай суралцсан 10 эмэгтэйг ажлын байраар хангаад байна. Зорилтот бүлгийн эмэгтэйчүүдэд өрхийн үйлдвэрлэл эрхлэхэд дэмжлэг үзүүлэх зорилгоор "Эрдэнэтийн ээжүүдийг чадавхжуулах" төрийн бус байгууллагатай хамтран гар урлалын төрөл, хийцийг өргөжүүлэх судалгаа хийж, туршлага судлан гар урлалын 3 шинэ төрлийг нэвтрүүлэн урлангийн ээжүүдэд 5 удаагийн сургалтыг зохион байгуулж 120 гаруй эмэгтэйчүүдийг хамруулснаар анхны бүтээлээ гаргаж салбар дэлгүүрээр дамжуулан худалдаанд гаргаж байна.		
41	2.1.2.Хүүхдийн хөгжил, хамгааллын үйлчилгээний чанар хүртээмж, салбар дундын үйл ажиллагааг сайжруулна.	Хүүхэд хамгааллын хамтарсан багийн үйл ажиллагааг идэвхжүүлэх, мэргэжил арга зүйгээр хангах	2021-2024	ГБХЗ ХГ	Аймгийн ГХУС АЗСЗ	Улсын төсөв, Орон нутгийн төсөв	40.0	Хамтарсан багийн гишүүдийн хамрагдалт 40%	Хамтарсан багийн гишүүдийн хамрагдалт 70%-д хүрсэн байна.	10.0	Орон нутгийн төсөв 242.4	2021-2023 онд хүүхэд хамгааллын хариу үйлчилгээ үзүүлэх хамтарсан багийн гишүүдийг чадавхжуулах, үйл ажиллагааг нь идэвхжүүлэх 18 удаагийн сургалт, нөлөөллийн арга хэмжээг зохион байгуулж, нийт гишүүдийн 80 хувийг хамруулсан. Тайлант онд аймгийн хэмжээнд хүүхэд хамгааллын 28 хамтарсан баг нийт 202 гишүүнтэйгээр хүүхэд хамгааллын үйлчилгээ үзүүлэн ажиллаж байна. Хүүхэд хамгааллын үйлчилгээг шуурхай хүргэх зорилгоор багийн Засаг дарга нартай улиралд 1 удаа, нийгмийн ажилтнуудтай сард 1 удаа, хамтарсан багийн гишүүдтэй жилд 2 удаа уулзалт зохион байгуулж, мэргэжил арга зүйн чиглэл өгч хамтран ажиллаж байна. Хүүхэд хамгааллын хамтарсан багийн үйл ажиллагааг эрчимжүүлэх зорилгоор "Манлайлагч хамтарсан баг" шалгаруулах аяныг Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажлыг зохицуулах салбар зөвлөлтэй хамтран хэрэгжүүлэхээр 28 хамтарсан багт удирдамж хүргүүлэн, урлаг, спорт, нөлөөллийн олон талт арга хэмжээг зохион байгуулж, тэдний идэвхт оролцоо нэмэгдсэн. Аймгийн ЗДТГ-аас хамтарсан багт үйл ажиллагааны зардал 242.4 сая төгрөгийн дэмжлэг	100%

												үзүүлснээр тэдний үйлчилгээ үзүүлэх чанар хүртээмж нэмэгдсэн. Мөн 5 цэцэрлэг, сургууль, Политехникийн коллежтой хамтран хүүхэд хамгааллын сургалт үйл ажиллагааг зохион байгуулж 900 гаруй эцэг эх, багш сурган хүмүүжүүлэгчдийг хамруулснаар тэдний хүүхэд хамгааллын үйлчилгээ үзүүлэх мэдлэг, чадвар дээшилсэн.	
42		Хүүхдийн эрхийн зөрчил, хүчирхийллээс хамгаалах, урьдчилан сэргийлэх ажлыг зохион байгуулахад холбогдох байгууллагуудын уялдаа холбоог сайжруулах (108 утас, бусад хүсэлт, гомдол)	2021-2024	ГБХЗ ХГ	Хамта рсан багууд	Улсын төсөв	60.0	Өргөдөл гомдлын шийдвэрлэлтийн хувь 90%	Өргөдөл гомдлын шийдвэрлэлтийн хувь 100%-д хүрсэн байна.	15.0	-	2021-2023 онд 108 утсанд нийт 732 дуудлага ирсний 92.7 хувийг, шийдвэрлэсэн байна. Ирсэн дуудлагын 90 гаруй хувь нь хүүхэд хамгааллын дуудлага эзэлж байна. 2024 онд хүүхдийн тусламжийн 108 утсанд нийт 119 дуудлага ирсний 82.3 хувийг шийдвэрлэж, 17.7 хувь нь шийдвэрлэх хугацаа болоогүй байна. Хүүхдийн эрхийн зөрчил, хүчирхийллээс хамгаалах, урьдчилан сэргийлэх зорилгоор хүүхдийн тусламжийн 108 утасыг олон нийтэд таниулах, үйлчилгээний хүртээмжийг сайжруулах ажлын хүрээнд байгууллагын пэйж хуудсаар дамжуулан видео, 13 төрлийн постер, зурагт мэдээллийг хуудас хийн цахим орчинд түгээн ажилласан. Мөн 2100 ширхэг календарыг хэвлүүлэн иргэдэд тархаасан. Хүүхдийн эрхийн зөрчил, хүчирхийллээс урьдчилан сэргийлэх зорилгоор ээлжит хяналт шалгалтыг Жаргалант сумын сургууль, Орхон импати сургуулийн дотуур байранд хийж, нөхцөл байдалтай танилцан, хяналт шалгалт хийж, мэргэжил арга зүйн зөвлөгөө өгч, хамтран ажилласан. Мөн аймгийн Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажлыг зохицуулах салбар зөвлөлийн гишүүдтэй хамтран вокзал, Говил, Их залуу багийн чиглэлд үйлчилгээ үзүүлдэг хүүхдийн автобус, 34 цэцэрлэг, 2 өдөр өнжүүлэх төв, 1 хүүхэд харах төвд тус тус орчны аюулгүй байдалд хяналт шалгалтыг зохион байгуулан, гарсан зөрчлийг арилгуулах арга зүйн зөвлөмж хүргүүлэн, хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажилласан. Эрсдэлт нөхцөлд байгаа гэмт хэрэг, хүчирхийллийн хохирогч, гэрч, яллагагч 13 хүүхдийн хууль ёсны төлөөлөгчөөр томилогдон, хүүхдийн эрхийг хамгаалж, эцэг эх асран хамгаалагч нарт хууль эрх зүй, сэтгэл зүйн зөвлөгөө, мэдээлэл хүргэн, өмгөөлөл, эрүүл мэндийн үйлчилгээнд холбон зуучилсан.	90%
43		Эрсдэлийн программд	2021-2024	ГБХЗ ХГ	БТСГ	Улсын төсөв	40.0	Эрсдэлийн	Эрсдэлийн программд	10.0	-	2021-2023 онд улсын хэмжээнд хэрэгжүүлдэг эрсдэлийн программд бүртгэлтэй эрсдэлт	100%

		бүртгэгдсэн эрсдэлт нөхцөлд байгаа хүүхдүүдийг хөгжлийн үйлчилгээнд хамруулах						программд байгаа хүүхдүүдийн 6% хамруулсан.	байгаа хүүхдүүдийн 10% хамруулсан байна.			нөхцөлд байгаа 795 хүүхэд байгаагаас 330 хүүхэддэй кэйс менежментийн төлөвлөгөө гарган хариу үйлчилгээ, эрүүл мэндийн үйлчилгээнд холбон зуучлах, эрүүл мэндийн багц зэрэг үйлчилгээг үзүүлсэн. Мөн хүүхдийн ордны хөгжлийн хөтөлбөрийн ардын бүжиг, хар уран зураг, шатар, төгөлдөр хуур, математик соробан сампин зэрэг дугуйланд нийт 40 хүүхдийг хамруулан ажилласан. Тайлант онд эрсдлийн программд нийт 602 хүүхэд бүртгэгдсэнээс 27 хүүхэд хүнс тэжээл, түлээ нүүрсний тусламж, хүүхдийн эрхийн хууль зүйн хороо 4 хүүхэд шаардлагатай үйлчилгээг үзүүлсэн. Номин даатгалтай хамтран 250 хүүхдийг даатгалд хамруулсан. Хүүхдийн ордны хөгжлийн хөтөлбөрийн ардын бүжиг, хар уран зураг, шатар, төгөлдөр хуур, математик, гадаад хэл зэрэг дугуйланд нийт 20 хүүхдийг хамруулан ажилласан. Мөн эрсдэлт нөхцөлд байгаа хүүхдүүдийг хөгжлийн үйлчилгээнд хамруулах, тэдний оролцоог нэмэгдүүлэх зорилгоор Янзага зуслангийн "Зуны хөтөлбөрт" 260 хүүхдийг хамруулсанаар тэдний нийгмийн оролцоо нэмэгдэж, харилцаа хандлага өөрчлөгдсөн үр дүнтэй байна. Дээрх арга хэмжээг хэрэгжүүлсэнээр эрсдэлийн программд байгаа хүүхдүүдийн 48 хувийг хамруулсан байна.	
44		Түр хамгаалах байрны үйл ажиллагааг сайжруулах	2022-2024	ГБХЗ ХГ	ХЭЗХ ЦГ	Улсын болон орон нутгийн төсөв	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	Үйлчлүүлсэн иргэдийн тоо	Хамгаалах байрны, үйл ажиллагаа тогтмолжсон байна.	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	Орон нутгийн төсөв 19.0	2021-2023 онд түр хамгаалах байраар нийт 171 үйлчлүүлэгч хүлээн авсныг гэр бүл тус бүрээр нь кейс, бүртгэл нээн хооллох, хувцаслах, усанд оруулах зэрэг үйлчлүүлэгчийн суурь хэрэгцээг хангаж үйлчилгээ үзүүлсэн. "Түр хамгаалах байр"-аар үйлчлүүлсэн 25 өрхөд эргэн хяналтыг хийж ажилласан. Түр хамгаалах байрны үйлчилгээг Баян-Өндөр сумын Чандмань багийн орон сууцны хороололд 3 өрөө байрыг түрээслэн, нийгмийн ажилтан-1, үйлчлэгч -1 гэсэн 2 орон тооны ажилтантай үйл ажиллагаагаа явуулж, хамгаалах байрны стандарт, өдөр тутмын үйл ажиллагаанд Хүүхэд гэр бүл хөгжил хамгааллын газар байнга хяналт тавьж, үйлчилгээг үзүүлж байна. Тайлант онд түр хамгаалах байраар 48 иргэн үйлчлүүлсэнээс 13 нь насанд хүрэгчид, 35 нь хүүхэд байна. Түр хамгаалах байранд ирсэн дуудлага мэдээллийг ангилан үзвэл: Гэр бүлийн хүчирхийллийн дуудлага мэдээлэл 6, үл хайхрах хүчирхийллийн дуудлага мэдээлэл 8, бэлгийн	90%

											<p>хүчирхийллийн дуудлага мэдээлэл 2, сэтгэл санааны хүчирхийллийн дуудлага мэдээлэл 2, бие махбодийн хүчирхийллийн дуудлага 3 тус тус бүртгэгдэж тухайн дуудлагын дагуу нээж ажилласан 19 кейс байна. Дээрх үйлчлүүлсэн иргэдээс Ахмад настан, тусгай хэрэгцээт /хөгжлийн бэрхшээлтэй/ хүн байхгүй болно. Хүлээн авсан иргэдэд эмнэлгийн анхан шатны үйлчилгээ үзүүлэх, сэтгэл зүйн болон хууль зүйн туслалцаа зөвлөгөө мэдээлэл өгөх зэргээр 10 төрлийн үйлчилгээг үзүүлж орон нутгийн төсвөөс 19.0 сая төгрөгийг зарцуулсан. Түр хамгаалах байраар үйлчлүүлсэн иргэдэд үзүүлсэн үйлчилгээг ангилан үзвэл: Эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээнд 12 Хууль, эрх зүйн туслалцаа, үйлчилгээнд 11 Сэтгэл зүйн зөвлөгөө үйлчилгээнд 9 Хүүхэд хамгааллын үйлчилгээнд 35 тус тус холбон зуучиллаа.</p>		
45	2.1.3.Залуучуудад чиглэсэн арга хэмжээ, нөлөөллийн үйл ажиллагааг идэвхжүүлж, тэдний оролцоог дэмжинэ.	Залуучуудад чиглэсэн амьдрах ухаан, гэр бүлийн боловсрол олгох, нөхөн үржихүйн сургалт, нөлөөллийн үйл ажиллагааг сайжруулах	2021-2024	ГБХЗ ХГ	Баян-Өндөр сумын ЗДТГ	Улсын төсөв	32.0	Залуучуудын хамрагдалт 25%	Залуучуудын хамрагдалт 45%-д хүрсэн байна.	8.0	Улсын төсөв 8.0 Орон нутгийн төсөв 152.0	<p>2021 онд өсвөр үе залуучуудад зориулсан онлайн болон танхимын 30 удаагийн сургалт, нөлөөллийн ажлыг зохион байгуулж, 1530 өсвөр үе, залуучууд хамрагдсан. 2022 онд сургалт, нөлөөллийн 20 багц арга хэмжээний хүрээнд 9000 гаруй залуучуудыг хамруулсан. Залуучуудын хөгжлийн хөтөлбөрийн хүрээнд амьдрах ухааны сургалт буюу амьдрах ухааны 12 модуль сургалтыг ШШГГ-ын 437-р хорих анги, зан үйлийн сургалтад хамрагдаж буй өсвөр насны хүүхдүүд, Мэргэжлийн сургалт, үйлдвэрлэлийн төвийн оюутан, сурагчдад нийт 50 удаагийн сургалт явуулж 1000 хүн хамруулсан.</p> <p>2023 онд сургалт нөлөөллийн 30 багц арга хэмжээний хүрээнд нийт 10250 хүн хамруулсан нь нийт залуучуудын 36.5 хувийг эзэлж байна. Амьдрах ухаан, нөхөн үржихүйн чиглэлийн 231 постер зөвлөмжийг хийж, цахимаар өсвөр үе залуучуудад сурталчилсан нь 34650 хандалт авсан.</p> <p>2024 онд Залуучуудад чиглэсэн амьдрах ухаан, гэр бүлийн боловсрол олгох, нөхөн үржихүйн сургалт, сэтгэл зүйн нөлөөллийн үйл ажиллагааг зохион байгуулах ажлын хүрээнд нийт 35 багц сургалт нөлөөллийн үйл ажиллагаа зохион байгуулж давхардсан тоогоор 5350 залуучуудыг хамруулсан байна. Уг арга хэмжээнд "Уянга Өдөр өнжүүлэх төв"-ийн багш нарт "Хандлага ба Харилцаа", "Залуу манлайлагч хөтөлбөр"-ийн</p>	90%

											сургалт, гар урлалын "Лаа хийж суръя", "ЗОРИЛГОТОЙ ХҮҮХЭД - БИДНИЙ ИРЭЭДҮЙ", байгууллага хамт олны бүлгийн уулзалт сургалт, өсвөрийн сэтгүүлч клубийн чадавхжуулах сургалт, слайд буюу PPT-хэрхэн загварлаг бэлтгэх мэдлэг олгох сургалт, Ерөнхий боловсролын 7-12 ангийн сурагчдад "Өсвөр насны хүүхдийн сэтгэл зүйн онцлог" , Орхон аймгийн Дартсын холбооны дэргэдэх дартсын спорт сонирхдог өсвөр үеийнхэнд зориулсан сургалт, Capva программын анхан шатны мэдлэг олгох сургалт, Тольт жиргээ өсвөрийн сэтгүүлч клубтэй хамтран уншсан номоо хамтдаа ярилцъя , арьс арчилгаа, нүүр будалт make up-ын сургалт, Хятад хэл, Солонгос хэл сургалт, Unitel Hub-Хүүхдийн зохион бүтээх чадварыг хөгжүүлэх Робот угсралт инженерчлэл сургалт гэх мэт олон талт сургалт нөлөөллийн үйл ажиллагааг зэргийг зохион байгуулснаар нийт залуучуудын 20.1 хувь хамрагдсан бэ?		
46		Залуучуудын ордны үйл ажиллагааг тогтмолжуулах	2021-2024	ГБХЗ ХГ	Залуучуудын ордон	Улсын болон орон нутгийн төсөв	-	Тохижилт хийгдсэн байна.	Үйл ажиллагаа жигдэрсэн байна.	224.0	Орон нутгийн төсөв 1.0	2021 онд залуучуудын ордны үйл ажиллагааны зардал болон гадна тохижилтын ажилд орон нутгийн төсвөөс 457.0 сая төгрөг, НҮБ-ын хөгжлийн хөтөлбөрийн төслийн хүрээнд 40.0 сая төгрөгийн санхүүжилтээр лед дэлгэц, залуучуудын чөлөөт цагаа өнгөрүүлэх дундын оффис байгуулсан. 2022 онд 60 төрлийн сургалт, нөлөөллийн үйл ажиллагаа зохион байгуулж, 16000 гаруй залуучуудыг хамруулж, цахим хандалт 42740 байсан.Тайлант онд орон нутгийн хөрөнгө оруулалтаар 156.0 сая төгрөгийн тоног төхөөрөмж, үйл ажиллагааны зардалд 183.6 сая төгрөгийн санхүүжилт олгосон. Давхардсан тоогоор 12000 залуучууд Залуучуудын ордноос үйлчилгээ авсан. 2023 онд 134 арга хэмжээнд 17760 залуучуудыг хамруулсан нь аймгийн хэмжээний нийт залуучуудын 59 хувь нь хамрагдсан байна. 2024 оны эхний хагас жилд залуучуудын хөгжлийн хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх ажлын хүрээнд хөгжлийн бэрхшээлтэй залуучууд болон өсвөр үе залуучуудад чиглэсэн арга хэмжээ спортын тэмцээн, өдөрлөг нийт 26 төрлийн нөлөөллийн аян, арга хэмжээг зохион байгуулж давхардсан тоогоор 5650 залуучуудыг хамруулсан байна. Залуучуудад чиглэсэн амьдрах ухаан, гэр бүлийн боловсрол олгох, нөхөн үржихүйн сургалт, сэтгэл зүйн нөлөөллийн үйл ажиллагааг зохион байгуулах ажлын хүрээнд нийт 35 сургалт	100%

												<p>нөлөөллийн үйл ажиллагаанд давхардсан тоогоор 3100 залуучуудыг хамруулсан. Залуучуудын хөдөлмөр эрхлэлт, гарааны бизнес сайн дурын ажлыг дэмжих холбон зуучлах ажлын хүрээнд "Ирээдүйн эзэд" мэргэжил сонголтын үндэсний аяныг зохион байгуулсан. Аяны үйл ажиллагаанд ерөнхий боловсролын 8 сургуулийн 9-12 дүгээр ангийн 150 гаруй сурагчид оролцсон. Залуучуудын ордны дэргэдэх сонирхлын 9 клубын залуучуудыг идэвхжүүлэх сургалт нөлөөллийн 10 багц ажлыг хамтран зохион байгуулж 1020 залуучуудыг хамрууллаа. Тайлант хугацаанд 67 арга хэмжээнд 8880 залуучуудыг хамруулсан нь аймгийн хэмжээний нийт залуучуудын 31.8 хувьд хүрч ажилласан байна.</p>	
47		<p>Сайн дурын ажилд залуучуудын оролцоог дэмжих, сайн дурын ажилтнуудыг бүртгэлжүүлэх, холбон зуучлах ажлыг зохион байгуулах</p>	2021-2024	ГБХЗ ХГ	ХХҮГ	Улсын төсөв	4.0	<p>Сайн дурын ажилд хамрагдагсдын тоо 25</p>	<p>Сайн дурын ажилд хамрагдагсдын тоо 45</p>	1.0	-	<p>2021 онд сайн дурын ажил хийх сонирхолтой 51 залууг бүртгэж, сайн дурын ажилд 30 залуучуудыг холбон зуучилж ажилласан.</p> <p>2022 онд байгууллага аж ахуй нэгж, багийн залуучуудын салбар зөвлөлийг уриалж, 60 гаруй байгууллага, 22 багийн залуучуудын салбар зөвлөл нэгтгэн, 80 гаруй сайн дурын үйл ажиллагаа зохион байгуулснаас бүтэн өнчин 19 настай нэг залууг амьдрах гэртэй болгож, хашааны газрыг нь шийдэж, ажил орлоготой болгосон. 2023 онд 6 төрлийн үйл ажиллагаа зохион байгуулж 1000 гаруй залуучууд, хүүхдийн тоглоомын талбайг засаж сайжруулах, тохижилтын ажил, сайн үйлсийн аян зэргийг зохион байгуулж ажилласан.</p> <p>2024 оны хагас жилд сайн дурын ажил хийх сонирхолтой 20 гаруй залуучуудыг бүртгэлжүүлж сайн дурын үйл ажиллагаанд холбон зуучилж ажилласан. Орхон аймгийн Баян-Өндөр сумын 25 багийн залуучуудын салбар зөвлөлийн залуучуудтай хамтран "Нэг баг, Нэг санаачилга" аялах дэвтэр аяны хүрээнд нийт 32 сайн дурын ажил санаачилан зохион байгуулж ажиллаж байна. Мөн "Мөрөөдөл бэлгэлье" аянд ЗХТ-Залуучуудын ордны хамт олон нэгдэж Хүүхдийн ном хандивласан, "НОМЫН САНГИЙН" үйлчилгээг Орхон аймгийн Зэвсэгт хүчний 110-р цэргийн анги, ШШГГ-437-р анги, зорилтод бүлгийн хүүхэд, залуучуудын оюунд хөрөнгө оруулах, унших номыг нь өргөжүүлэх зорилготой "Ном хандивлах-14" хоногийн аян, тольт жиргээ өсвөрийн сэтгүүлч клубтэй хамтран ""УНШСАН</p>	100%

												НОМОО ХАМТДАА ЯРИЛЦЬЯ", Энхтайван корпусын сайн дурын ажилтнуудтай хамтран Ментор хөтөлбөрийн сургалт, өглөөний алхалт, флашмоб, "хамтдаа алхая" арга хэмжээ, хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхэд залуучуудыг хөгжүүлэх Найдвар төвд очиж сайн дурын ажил хийсэн, "Өргөө кино театр"-ын урд талын явган хүний замын цасыг цэвэрлэсэн, Эрдэнэ багийн ганц бие өндөр настанд түлээ бэлдэх, хашааний өвс цэвэрлэх зэрэг 34 сайн дурын үйл ажиллагаа зохион байгуулж давхардсан тоогоор 5800 гаруй залуучуудыг хамруулсан. /Цахим хандалт 12500/	
48		"Өндөр ёс зүйтэй-өөдрөг иргэд" хөтөлбөрийг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлэх	2021-2024	НБХ	ГБХЗ ХГ	Орон нутгийн төсөв	30.0	Хөтөлбөрийн хэрэгжилт 65%	Хөтөлбөр хэрэгжиж дуусна.	-	Орон нутгийн төсөв 30.0	100%	

												илтгэл танилцуулж, орон нутгийн хөгжлийн чиг хандлага, нийгмийн бусад салбарт тулгамдаж буй асуудлыг танилцуулж, түүнийг шийдвэрлэх аргачлалын талаар шаталсан хэлэлцүүлэг зохион байгуулсан. Хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх хугацаанд зохион байгуулсан нийт арга хэмжээнд 2019- 2022 онд 20000 гаруй иргэд, өсвөр үе залуучуудыг хамруулсан байна. Тус хөтөлбөрийн хэрэгжилтийн тайланг аймгийн Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурлаар хэлэлцүүлж 92% - ийн хэрэгжилттэйгээр дүгнэгдэн хэрэгжиж дууссан.	
49	2.1.4.Ахмад настанд ээлтэй, хүртээмжтэй орчин нөхцөлийг бүрдүүлж, олон талт үйл ажиллагааг зохион байгуулж, төсөл хэрэгжүүлнэ.	“Ач санах” хөтөлбөрийг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлэх	2021-2024	НБХ	Аймгийн ахмадын хороо	Орон нутгийн төсөв	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	-	Хэрэгжилтийн хувь 100%	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	-	Ахмад настны Ач санах хөтөлбөр нь 3 зорилтын хүрээнд 20 үндсэн үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөсөн. 2024 онд хөтөлбөрийн хүрээнд: Олон улсын Эмэгтэйчүүдийн эрхийг хамгаалах өдөр, Зэвсэгт хүчний 103 жил, Монгол цэргийн бахархлын өдөрт зориулсан Хүндэтгэлийн арга хэмжээ, "Эх үрийн элбэрэл" тоглолт, "Ахмадууд дуулж байна" урлагийн наадам, аймгийн аварга шалгаруулах волейбол, софт воллейбол, үүргэвтэй аялал тэмцээн, сар бүрийн 15-нд ахмадын "Дуулах өдөр" дуун цэнгүүн, ахмад настанд чиглэсэн 15 удаагийн сургалтын үйл ажиллагаа зэрэг арга хэмжээнүүдэд давхардсан тоогоор 8000 гаруй ахмад хамрагдсан байна. Орхон аймгийн ХХҮГ, Улаан загалмайн хороо хамтран Жаргалант сумын 50 ахмад, Баян-Өндөр сумын 100 ахмад настныг өдрийн үйлчилгээнд хамруулсан. Хөтөлбөрийн хүрээнд дээрх арга хэмжээнүүдийг авч хэрэгжүүлснээр хөтөлбөр 80 хувийн хэрэгжилттэй байна.	90%
50		“Анхдагч” хөтөлбөрийг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлэх	2021-2024	НБХ	ТББ	Орон нутгийн төсөв	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	-	Хэрэгжилтийн хувь 100%	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	Орон нутгийн төсөв 40.0	Анхдагч дэд хөтөлбөр нь 3 зорилт 10 үндсэн үйл ажиллагааг хийж хэрэгжүүлэхээр төлөвлөсөн. Хөтөлбөрийн хүрээнд МАНЗ-Баатар холбоо, төрийн байгууллагуудын Соёмбо холбоо, Эрдэнэтийн овооны анхдагч илгээлтийн эздийн холбоо, Барилгачин дайчдын холбоо, Залуу насаа эргэн дурсахуй холбооны гишүүдийн дунд зохион байгуулах олон талт үйл ажиллагааны зардалд 29.5 сая төгрөгийн дэмжлэг үзүүлээ. Тус дэмжлэгийн хүрээнд хүнд нөхцөлд амьдарч буй 23 анхдагчид тусламж, хэвтрийн өвчтэй 65 анхдагчид гэрийн эргэлт, ахмадын сувилалд 86, өдөр	90%

												өнжүүлэх үйл ажиллагаанд 41 анхдагч тус тус хамрагдсан. Мөн тэмдэглэлт өдрүүдийн арга хэмжээг 1, сургалтын үйл ажиллагаа 2, туршлага судлах уулзалт аялал 1, спортын урлагийн 2 төрөлт тэмцээн зэргийг зохион байгуулж 700 гаруй анхдагч, ахмадууд хамрагдсан байна. Хөтөлбөрийн хүрээнд дээрх арга хэмжээнүүдийг авч хэрэгжүүлснээр хөтөлбөр 70 хувийн хэрэгжилттэй байна.	
51	2.1.5.Жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангах дэд хөтөлбөрийг хэрэгжүүлнэ.	Жендэрийн боловсролыг бүх нийтэд олгох сургалт, сурталчилгаа, нөлөөллийн ажлыг өрнүүлэх	2021-2023	ГБХЗ ХГ	НБХ	Орон нутгийн төсөв	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	Хөтөлбөрийн хэрэгжилт 20%	Хөтөлбөр хэрэгжиж дуусна.	-	Орон нутгийн төсөв 50.0	Хөтөлбөрийн хүрээнд 2021 онд 8 төрлийн 12 арга хэмжээг зохион байгуулж 4200 иргэн хамруулсан. Гэр бүлийн хүчирхийллийн зөрчил өмнөх оноос 49.5 хувиар, гэр бүлийн хүчирхийллийн гэмт хэрэг өмнөх оноос 76.9 хувиар тус тус буурсан. 2022 онд "Жендэрт суурилсан хүний эрхийг хүндэтгэе" 3 сарын аяныг зохион байгуулж нийт 10 гаруй төрлийн үйл ажиллагаанд 12000 иргэн хамрагдсан. Тайлант онд жендэрийн тухай ойлголт мэдээллийг олон нийтэд сурталчлах зорилгоор "Хөгжилд хамтдаа" жендэрийн мэдлэг олгох сургалт, өдөрлөг "Жендэрт суурилсан хүний эрхийг хүндэтгэе" нөлөөллийн арга хэмжээ, "Бүх бүлгийн оролцоо тэгш байх тухай ойлголтыг өгөх сургалт", Хуулийн хэрэгжилт цуврал сургалт зэрэг нийт 6 удаагийн сургалт, 2 арга хэмжээ зохион байгуулсан. "Бүх хайраа гэр бүлдээ" уриан дор "Бүх хайраа гэр бүлдээ" өдөрлөг, "Миний үнэ цэнэ миний гэр бүл өглөөний сургалт уулзалт, "Харилцаагаа усалж-Хайраар гэрэлтүүлье" өдөрлөг, "Хүмүүжлийн эерэг арга" сургалт, "Бүх хайраа гэр бүлдээ" сэтгэл зүйн зөвлөгөө өгөх өдөрлөг, "Жендэрийн сургалт", "Сэтгэл нэмье" гэр бүлийн өдөрлөг зэргийг зохион байгуулж 800 гаруй хүн хамрагдсан. Хэвлэл мэдээллийн байгууллагатай хамтран "Бүх хайраа гэр бүлдээ" сэдэв дор манлай үлгэр жишээ гэр бүлийг оролцуулсан 4 удаагийн нэвтрүүлэг "Далд хүчирхийллийг ил болгоё" аяны хүрээнд ерөнхий боловсролын 10 сургууль, сургуулийн өмнөх боловсролын 22 байгууллагад зөвлөн туслах, арга зүйгээр хангах зэрэг арга хэмжээг нэг сарын хугацаанд явуулсан. Орон нутгийн хэвлэл мэдээллийн байгууллагатай хамтран иргэд олон нийтэд хүргэх, гэр бүлийн оролцоог нэмэгдүүлэх, идэвхжүүлэх, гэр бүлийн боловсрол олгох мэдлэг мэдээллийг сурталчилж ажилласан. Тайлант	91.8%

												хугацаанд 5 төрлийн 16 арга хэмжээнд давхардсан тоогоор 8800 гаруй иргэн хамрагдаж, 12 шторк, 6 нэвтрүүлэг, 220 постер мэдээ, мэдээлэл бэлтгэн мэдээлсэн ба хандалт 283107 байна. Хөтөлбөрийн хэрэгжилт 90 хувьтайгаар аймгийн Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурлаар хэлэлцүүлэхээр бэлтгээд байна.	
ХӨДӨЛМӨР ЭРХЛЭЛТ, НИЙГМИЙН ХАЛАМЖ													
2.2.Нийгмийн халамжийн дэмжлэг туслалцаа шаардлагатай өрх иргэдэд нийгмийн халамжийн үйлчилгээг хуулийн хүрээнд чирэгдэлгүй, түргэн шуурхай хүргэнэ.													
52	2.2.1.Нийгмийн халамжийн үйлчилгээг үе шаттайгаар цахимжуулна.	Нийгмийн халамжийн үйлчилгээг ehalamj системд шилжүүлэх ажлыг хэрэгжүүлэх	2020-2024	ХХҮГ	НБХ	Улсын төсөв	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	10%	100%	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	-	Цахим Монгол" хөтөлбөрийн хүрээнд 2020 оны 08 дугаар сараас эхлэн нийгмийн халамжийн үйлчилгээ нь ehalamj.mn цахим системд үе шаттайгаар шилжиж эхэлсэн. 2020 онд 6, 2021 онд 26 төрлийн үйлчилгээ дээрх системд шилжсэн. 2022 онд 40 үйлчилгээг цахимд шилжүүлснээр 2023 оноос нийгмийн халамжийн 72 төрлийн үйлчилгээ 100% цахимжсаны үр дүнд иргэд нийгмийн халамжийн үйлчилгээнд цахимаар хамрагдан өргөдөл хүсэлтээ гаргах боломж бүрдэж, иргэдийн цаг хугацааг хэмнэн тэтгэвэр, тэтгэмжийг цаг хугацаанд нь чирэгдэлгүй олгож хэвшсэн. 2024 оны эхний хагас жилд нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмж, хөнгөлөлт, тусламжид давхардсан тоогоор 22805 иргэн хамрагдаж 8.8 тэрбум төгрөг зарцуулсан.	100%
53	2.2.2.Хүн амын зорилтот бүлгүүдийн хэрэгцээ, шаардлагад нийцүүлэн нийгмийн халамжийн үйлчилгээг үзүүлнэ.	Нийгмийн халамжийн багц хуулийн хүрээнд нийгмийн халамжийн 72 төрлийн үйлчилгээг үзүүлэх	2020-2024	ХХҮГ	-	Улсын төсөв	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	40000 /давхардсан тоогоор/	42000 /давхардсан тоогоор/	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	Улсын төсөв 28900.0	Нийгмийн халамжийн багц хуулийн хүрээнд 2020-2023 онуудад давхардсан тоогоор 209107 иргэнд нийгмийн халамжийн 72 төрлийн үйлчилгээг хүргэхэд 112.2 тэрбум төгрөг нийгмийн халамжийн сангаас зарцуулжээ. 2023 оны 01 дүгээр сараас хүүхдийн мөнгөн тэтгэмжийг нийгмийн халамжийн сангаас бүх хүүхдэд олгож эхэлсэн. Тайлант хугацаанд нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмж, хөнгөлөлт, тусламжид давхардсан тоогоор нийт 80441 иргэн хамрагдаж, 28.9 тэрбум төгрөг нийгмийн халамжийн сангаас зарцуулсан бол хүүхдийн мөнгөн тэтгэмжид 39064 хүүхэд хамрагдаж 19.4 тэрбум төгрөг зарцуулсан.	100%
54	2.2.3.Онцгой тохиолдлын болон амьжиргааг дэмжих нөхцөлд мөнгөн тусламж, олон нийтийн оролцоонд түшиглэсэн халамжийн	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжиж байгаа онцгой тохиолдлын болон амьжиргааг дэмжих нөхцөлт мөнгөн тусламж, /5 төрөл/ олон нийтийн оролцоонд түшиглэсэн	2020-2024	ХХҮГ	НБХ	Орон нутгийн төсөв	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	430 иргэн	500 иргэн	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	Орон нутгийн төсөв 90.5	2020-2023 онд нийгмийн халамжийн үйлчилгээнд орон нутгийн төсвөөс 532.7 сая төгрөг батлагдсан. Онцгой тохиолдлын тэтгэмжид 161 иргэнд 188.8 сая төгрөг, олон нийтийн оролцоонд түшиглэсэн халамжийн үйлчилгээний хүрээнд 12 төрийн бус байгууллагатай хамтран 1239 иргэнийг хамруулсан зорилтот арга хэмжээнд 306.5 сая төгрөгийг зарцуулсан. Тайлант хугацаанд онцгой тохиолдлын тэтгэмжид 15 иргэн хамрагдаж, 18.0 сая төгрөгийг нийгмийн халамжийн сангаас	100%

	үйлчилгээг хуулийн хүрээнд чирэгдэлгүй, түргэн шуурхай хүргэнэ.	халамжийн үйлчилгээг (8 төрөл) хуулийн хүрээнд чирэгдэлгүй, түргэн шуурхай хүргэх										зарцуулсан. Олон нийтийн оролцоонд түшиглэсэн халамжийн үйлчилгээг 5 байгууллагатай гэрээлэн гүйцэтгүүлж, 214 иргэнийг хамруулан 50.1 сая төгрөгийг зарцуулсан. "Аминчхан яриа" ТББ-тай гэрээ байгуулан байнгын асаргаа шаардлагатай иргэдийн асран хамгаалагч болох 60 иргэнд асаргааны сургалт зохион байгуулж 4.0 сая төгрөгийн санхүүжилтийг олгосон. Нийгмийн халамжийн дэмжлэг, тусалцаа зайлшгүй шаардлагатай өрх, иргэнийг нийгэмшүүлэх, хамт олны бүлэг бүрдүүлэх, орлогын эх үүсвэртэй болгох төсөлд 12 бүлгийн 24 иргэний төсөл шалгарч 18.4 сая төгрөгийн дэмжлэгийг буцалтгүйгээр олгосон..	
2.2.4.Хөдөлмөр эрхлэлт, бүтээлч санаачилга, хандлага болон ур чадварыг хөгжүүлэх, аж ахуй эрхлэлтийг дэмжсэн үйл ажиллагааг эрчимжүүлэх, залуучуудад бизнес эрхлэх зорилгодоо хүрэхэд шаардлагатай бүх төрлийн дэмжлэг, тусалцааг үзүүлэх, орчин, нөхцөлийг бүрдүүлнэ.													
55	2.2.5.Ажил мэргэжлийн чиг баримжаа олгох, зөвлөгөө өгөх, мэргэжлийн сургалтад хамруулан хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжинэ.	Иргэдийг мэргэжлийн сургалтад хамруулан, тогтвортой ажил, хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих	2020-2024	ХХҮГ	НБХ	Улсын төсөв	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	78 иргэн	100 иргэн	20.0	-	Хөдөлмөр эрхлэлтийн үндэсний зөвлөлөөс жил бүр баталж хэрэгжүүлдэг "Хөдөлмөрт бэлтгэх хөтөлбөр"-ийн хүрээнд 2020-2023 онуудад мэргэжил олгох сургалтыг аймгийн Орхон, ХАА-н МСҮТ-үүдтэй хамтран хийж, цахилгаанчин, тогооч, барилгын засал чимэглэлч, гагнуурчин, үсчин, оёдолчин 7 мэргэжлээр нийт 274 иргэнийг хамруулан ур чадварын гэрчилгээ олгож, сургалтын зардалд 47.9 сая төгрөг зарцуулсан. Иргэд мэргэжлийн сургалтад хамрагдаж суурь мэргэжил эзэмшснээр залуучууд хөдөлмөрийн харилцаанд орж, орлого олохоос гадна эдийн засгийн хөгжилд хувь нэмрээ оруулах боломж бүрдсэн.Тайлант хугацаанд мэргэжил олгох танхимын сургалт зохион байгуулах арга хэмжээг 2024 оны 9 сард зохион байгуулахаар төлөвлөсөн. Мэргэжил олгох сургалт зохион байгуулах Орхон Политехникийн коллеж нь Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сургалт, үнэлгээ, судалгааны институтээс сургалт зохион байгуулах эрхээ аваагүй байна.	100%
56	2.2.6.Ажил мэргэжлийн чиг баримжаа олгох, зөвлөгөө өгөх үйлчилгээ үзүүлнэ.	ЕБС-ийн ахлах ангийн сурагчид, ажил олоход хүндрэлтэй иргэдэд мэргэжил сонгох, ажилд ороход шаардлагатай зөвлөгөө, мэдээлэл өгөх	2020-2024	ХХҮГ	БШУГ	Улсын төсөв	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	1520 иргэн	1720 иргэн	14.5	Улсын төсөв 4.4	2020-2023 онуудад ажил, мэргэжлийн чиг баримжаа олгох зөвлөгөө өгөх, ганцаарчилсан болон бүлгийн сургалт зэрэгт 6273 иргэн хамрагдаж хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих сангаас 47.1 сая төгрөгийг зарцуулсан. Бүлгийн сургалтыг ХХҮЕГ-аас эрх авсан сургалтын байгууллагуудтай хамтран зохион байгуулж, ЕБС-ийн 2732 сурагчийг хамруулж мэргэжил сонголтоо зөв хийхэд хэрэгтэй мэдээ мэдээллээр хангаж зөвлөгөө мэдээлэл өгсөн. 2023 оноос хөдөлмөр эрхлэх чадавхын үнэлгээ, хөдөлмөр эрхлэх	100%

											хувийн төлөвлөгөө боловсруулах үйлчилгээг шинээр нэвтрүүлж 800 иргэнийг хамруулсан.Тайлант хугацаанд ажил мэргэжлийн чиг баримжаа олгох, зөвлөгөө өгөх ганцаарчилсан үйлчилгээнд 301 иргэнийг хамруулсан. Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сургалт, үнэлгээ, судалгааны институтээс эрх авсан "Эм эс девелопмент консалтинг" ХХК-ны сургалтын төвтэй гэрээлэн, Орхон аймгийн Боловсрол шинжлэх ухааны газар, Насан туршийн боловсролын төвтэй хамтарч бүлгийн сургалтыг ерөнхий боловсролын 8, 9 дүгээр ангийн 24 бүлгийн 636 сурагчдад, ажил олоход хүндрэлтэй хорих 437 дугаар нээлттэй ангид хүмүүжигч 120 иргэнд, нийт 6 удаагийн сургалтаар 756 иргэнд мэргэжлийн сургагч 3 багш сургалтыг зохион байгуулж 4.4 сая төгрөгийг Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих сангаас зарцуулсан. Ажил мэргэжлийн чиг баримжаа зөвлөгөө мэдээлэл өгөх үйлчилгээнд ЕБС-ийн ахлах ангийн сурагчид, ажил олоход хүндрэлтэй 1057 иргэн хамрагдаж мэргэжил сонгох, ажилд ороход шаардлагатай зөвлөгөө, мэдээлэл авсан.		
57	2.2.7.Хөдөлмөр эрхлэлтийн үндэсний зөвлөлийн тогтоолоор баталсан хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих төсөл, хөтөлбөр арга хэмжээний хүрээнд бичил, жижиг, дунд бизнесийг дэмжих замаар ажлын байрыг нэмэгдүүлнэ.	Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих төсөл хөтөлбөр арга хэмжээг хэрэгжүүлэх, оюутны цагаар ажиллах арга хэмжээний хүрээнд сул чөлөөтэй ажлын байрны мэдээллийг их, дээд сургууль, коллежийн оюутны хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих төвүүдэд хүргүүлж холбогдох мэдээллээр хангах	2020-2024	ХХҮГ	НБХ	Улсын төсөв	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	81 төсөл	110 төсөл	506.0	Улсын төсөв 345.0	2020-2023 онуудад хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих хөтөлбөрүүд болох хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний хөдөлмөр эрхлэлт, ажлын байр дэмжих, малжуулах, ахмадын хөдөлмөр эрхлэлт, залуучуудын хөдөлмөр эрхлэлт зэрэг 5 хөтөлбөрийн эргэн төлөгдөх нөхцөлтэй санхүүгийн дэмжлэгт нийт 298 иргэний төсөлд 2.0 тэрбум төгрөгийг 24-48 сарын хугацаатай хүүгүй барьцаагүй олгож 345 байнгын ажлын байр бий болсон. Тайлант хугацаанд "Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих чиглэлээр 2024 онд хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа"-ны санхүүгийн дэмжлэг үзүүлэх үйл ажиллагааг 3 үе шаттайгаар зохион байгуулж арьс шир, эсгий, төмөр, мод модон эдлэл, хүнсий мөөг, оёдол, сүлжмэл, хүнсний хагас боловсруулсан бүтээгдэхүүн, малын дайвар бүтээгдэхүүн, малын тэжээлээр үйлдвэрлэл эрхэлж байгаа ахмадын хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих санхүүгийн дэмжлэгт 17 иргэнд 85.0 сая төгрөг, иргэн, аж ахуй эрхлэгчид олгох санхүүгийн дэмжлэгт 13 иргэнд 130.0 сая төгрөг, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэн, болон хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэнийг асарч байгаа 13 иргэнд 130.0 сая төгрөг, нийт 43 иргэнд 345.0 сая төгрөгийг 50-100 хувь эргэн төлөгдөх нөхцөлтэй 5.0-10.0 сая төгрөгийг 24-36 сарын	100%

												хугацаатай хүүгүй барьцаагүй олгож, үүний үр дүнд 70 ажлын байр хадгалагдаж 59 шинэ ажлын байр бий болсон байна. 12 аж ахуй нэгж байгууллагаас 21 цагийн болон түр ажлын байрны захиалгыг албан тоотоор болон цахимаар хүлээн авч ХХҮГ-ын цахим хуудас, багийн ажлын албаар дамжуулан нийтэд мэдээлж байна. Орхон политехникийн коллежоос цагийн ажлын байранд ажиллах хүсэлтэй 66 оюутан залуучуудын судалгааг ХХҮГ-т ирүүлсний дагуу 9 оюутныг Bozzolo,CU, GS-25, "Төгс дизайн" ХХК, "Миний сүлжээ" дэлгүүр, Ноён пицца, Авто угаалга зэрэг газруудад цагийн болон түр ажлын байранд зуучилсан.	
58	2.2.8.Аймгийн хэмжээнд ажил олоход хүндрэлтэй иргэдийн бүртгэл, мэдээллийн сан бүрдүүлэх, ажил хайгчийг тохирох ажлын байранд зуучилж, ажлын байр бий болгосон аж ахуйн нэгж, байгууллагуудыг дэмжин ажиллана.	Ажил олоход хүндрэлтэй иргэдийн бүртгэл, мэдээллийн сан баяжуулж, ажил хайгчийг тохирох ажлын байранд зуучлах	2020-2024	ХХҮГ	НБХ	Улсын төсөв	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	1000 иргэн	1000 иргэн	7.0	-	Хөдөлмөрийн зах зээлийн мэдээллийн нэгдсэн систем LMIS программд 2020-2023 онд ажил хайгч 12413 иргэнийг бүртгэсэн. Хөдөлмөрийн зах зээлийн мэдээллийн системд 2475 ажил олгогчоос 4669 ажлын байрны захиалга ирж сул чөлөөтэй ажлын байранд 4314 иргэн ажилд зуучлагдсан. Нийт 8759 ажлын байр бий болсоноос 4359 нь шинэ ажлын байр байна. Тайлант хугацаанд хөдөлмөр эрхлэлтийн цахим систем Ejob платформыг орон нутгийн ETV телевиз болон ETVHD Erdenet, Орхон аймгийн ХХҮГ, багийн ажлын албаны пэйж хуудсаар дамжуулан нийтэд сурталчлан ажилласнаар ажил олгогч, ажил хайгч иргэдийн бүртгэл нэмэгдсэн. Ejob цахим платформд ажлын байрны зар мэдээллийг 7 хоног бүр шинэчлэн танилцуулж, давхардсан тоогоор 181 ажил олгогч байгууллагаас 550 ажлын байрны захиалга ирснийг бүртгэсэн. Тайлант хугацаанд ejob программд ажил хайгчаар 350, шилжиж ирсэн 92, хөгжлийн бэрхшээлтэй 4 иргэн тус тус бүртгэгдсэн байна. Байнгын ажлын байранд 360 иргэнийг зуучилсны 207 нь эмэгтэй, 3 нь хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэн байна. Шинэ ажлын байранд 471 иргэн бүртгэснээс байнгын ажлын байранд 424, улирлын ажлын байранд 13, түр ажлын байранд 33 тус тус зуучлагдсан.Тайлант хугацаанд 831 ажлын байр бий болсны 56.7 хувь буюу 471 нь шинэ ажлын байр байна.	90%
59		Тогтвортой ажлын байрыг бий болгож, шалгуур үзүүлэлтийг хангасан аж ахуйн	2020-2024	ХХҮГ	НБХ	Улсын төсөв	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	11 аж ахуйн нэгж, байгууллага	17 аж ахуйн нэгж, байгууллага	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	Улсын төсөв 3.9	Ажил олоход хүндрэлтэй 29 иргэнийг ажлын байраар ханган нийгмийн даатгалын шимтгэл, цалин хөлсийг тасралтгүй 12 сараас дээш хугацаагаар олгож, байнгын ажлын байраар ханган ажилласан 23 аж ахуйн нэгж, байгууллагад	73.3%

		нэгж байгууллагад урамшуулал олгох					хүрээнд					нийт 136.1 сая төгрөгийн урамшууллыг 2020-2022 онуудад олгосон. 2022-2023 онд 12 сараас дээш хугацаагаар 6 иргэнийг ажлын байраар хангасан 6 аж ахуйн нэгжид 28.3 сая төгрөгийн урамшуулал олгосон. Аж ахуй эрхлэгчдийг дэмжих хөтөлбөрийн хүрээнд 5 ажил олгогч, аж ахуй нэгж байгууллага 6 ажлын байранд гэрээ байгуулан ажиллаж байна. Тайлант хугацаанд ажил олгогчийг дэмжих урамшуулалд 2023 онд 3 байгууллагын 4 ажлын байранд гэрээ байгуулсан гэрээний хугацаа 2024 оны 7-12 сард дуусаж гэрээ дүгнэгдэнэ. Хөдөлмөр эрхлэлтийн үндэсний зөвлөлийн 2023 оны 08 дугаар тогтоолоор батлагдсан "Ажил олгогчийг дэмжих туршилтын төсөл"-д нийт 4 байгууллагын 12 ажлын байранд урамшуулал авах хүсэлт ирүүлснээс 1 аж ахуйн нэгжийн 2 ажлын байрны урамшуулалд 3.9 сая төгрөгийн урамшуулал олгож, 2 байгууллага шаардлага хангаагүй, 1 байгууллага гэрээ хийхээр судлагдаж байна.	
60	2.2.9.Хөдөлмөрийн харилцаа, хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай хууль тогтоомж, хөтөлбөрийг орон нутагт хэрэгжүүлнэ.	Хөдөлмөрийн тухай хууль, ХАБЭА тухай хууль, тогтоомжийн хэрэгжилт, бодлого арга хэмжээг хэрэгжүүлэхэд төрийн болон ТББ, ААНБ, иргэдийн үйл ажиллагааг уялдуулах	2020-2024	ХХҮГ	ХАБЭА-н аймгийн салбар зөвлөл	Орон нутгийн төсөв	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	20.0	20	-	Орон нутгийн төсөв 15.0	Аймгийн ХАБЭА-н зөвлөлөөс 2020-2022 онд нийт 60 үйл ажиллагаа төлөвлөн ажиллаж 100 хувийн гүйцэтгэлтэй ажилласан. Тайлант хугацаанд Хөдөлмөрийн тухай хуулийг олон нийтэд сурталчлах, таниулах арга хэмжээний хүрээнд байгууллагын цахим хуудсаар мэдээлэл бэлтгэн цувралаар хүргэж, 11 аж ахуйн нэгж байгууллага, 5 иргэнд мэдээлэл, зөвлөгөө өгч, 11 байгууллагын хамтын гэрээг хүлээн авч хянан бүртгэсэн. Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн зөвлөлийн 2024 онд хийх ажлын төлөвлөгөөг 4 ажил зохион байгуулахаар 10.0 сая төгрөг, Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал эрүүл мэндийн 2021-2025 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх 2024 оны төлөвлөгөөнд 5 зорилт 25 арга хэмжээ зохион байгуулахаар 5.0 сая төгрөг орон нутгийн төсвөөс баталсан. ХАБЭА-н сарын аяны хүрээнд 11 үйл ажиллагааг хэрэгжүүлсэн. Нийгмийн түншлэлийн талуудын байгууллагууд болон Нийгмийн даатгалын хэлтэс, Жаргалант сумын ХАБЭА-н зөвлөлтэй хамтран ажиллаж, сарын аяны нээлтийн үйл ажиллагааг "Уур амьсгалын өөрчлөлтийн нөхцөлд эрүүл, аюулгүй хөдөлмөр эрхэлцгээе" уриан дор зохион байгуулсан. Сарын аяны хүрээнд нийт 5 сургалт, 2 төрлийн зөвлөмж, малчдад зориулсан гарын авлага, Үйлдвэрлэлийн ослын улмаас амь үрэгдсэн ажилчдын дурсгалыг хүндэтгэх зул өргөх	100%

												үйл ажиллагаа, халуунаас үүдэлтэй стресс, бухимдлаас урьдчилан сэргийлэх баннер зэргийг хийж бэлтгэн нийгмийн түншлэлийн 3 талын цахим хуудас болон https://hab.erdenet.mn/ веб сайт, ETV телевиз, цахим орчинд түгээсэн. Бэлтгэсэн зөвлөмжийг сургалтад хамрагдсан иргэд болон томоохон худалдааны төв, 30 гаруй байгууллагын 10000 гаруй ажилтан албан хаагч нарт хүргэсэн. 2024 оны арга хэмжээний төлөвлөгөөний дагуу хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл мэндийн эрх зүйн орчинг боловсронгуй болгох, үйлдвэрийн осол мэргэжлээс шалтгаалсан өвчнөөс уртдчилан сэргийлэх чиглээр ХАБЭА-н ерөнхий ойлголт, ХАБЭА-н тухай хууль, асбестын хор нөлөө, эрсдэлийн үнэлгээний арга зүй сэдвүүдээр 5 байгууллагын 206 ажилтан албан хаагчдад 5 удаагийн сургалтыг зохион байгуулсан.	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ГУРАВ.БОЛОВСРОЛ, СОЁЛ, ШИНЖЛЭХ УХААНЫ ХӨГЖИЛ

БОЛОВСРОЛ

61	3.1.Бүх шатны боловсролын байгууллагын багш суралцагчдын сурч хөгжих орчныг сайжруулж, иргэдэд үзүүлэх боловсролын үйлчилгээг тэгш хүртээмжтэйгээр зохион байгуулан, сургалтын чанарыг нэмэгдүүлнэ.	Ерөнхий боловсролын 1, 2-р сургуулийн өргөтгөл, 16-р сургуулийн спорт заалны барилга, Рашаант багийн 250 хүүхдийн сургууль, Согоот багийн 4-р цэцэрлэгийн өргөтгөл, Яргуйт багийн 150 хүүхдийн цэцэрлэг, ХАА-н Мэргэжил, сургалт, үйлдвэрлэлийн төвийн хичээлийн байрыг ашиглалтад оруулах	2020-2024	БШУГ	СӨББ ЕБС ААН	Улсын болон орон нутгийн төсөв	7.350.0	-	1 барилга байгууламж эхлүүлэх	Батлагдсан төсвөөр	Улсын төсөв 7720.0 Орон нутгийн төсөв 2300.0	2021-2024 онд Согоот багийн 4-р цэцэрлэгийн 150 хүүхдийн өргөтгөлийн барилга, Яргуйт багийн 150 хүүхдийн хүчин чадалтай цэцэрлэг, 1 дүгээр сургуулийн өргөтгөл, "Ирээдүйн одод" сургуулийн спорт заалны өргөтгөл, Чандмань багийн 150 хүүхдийн цэцэрлэгийн барилгыг тус тус ашиглалтад оруулсан. Тайлант хугацаанд боловсролын салбарт баригдаж буй 9 барилгын ажлын явцад ХББЭА, ГХБХБГ-тай хамтран хяналт тавьж ажиллаж байна. Үүнд: Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар: ● Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар баригдаж буй 3 дугаар сургуулийн 960 хүүхдийн барилгын суурийн цутгалт бүрэн хийгдсэн ба суурийн дүүргэлтийн ажил хийгдэж байна. (нийт төсөв: 16,322.5 сая төгрөг, барилга угсралтын ажлын төсөвт өртөг нь 8,233.1 сая төгрөг, барилга бүрэн барьж дуусгах үйлдэгдэл ажил 8,089.4 сая төгрөг) ● Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар баригдаж буй 8-р сургуулийн 320 хүүхдийн хүчин чадалтай өргөтгөлийн барилгын карказ угсралт, өрлөгийн ажил хийгдэж дууссан. (Нийт төсөвт өртөг 7,411.7 сая төгрөг, 2022 онд олгосон санхүүжилт 980.0 сая төгрөг, 2023 онд 2.7 тэрбум төгрөг, 2024 онд батлагдсан санхүүжилт 3,186.5 сая төгрөг).	90%
----	---	--	-----------	------	--------------------	--------------------------------	---------	---	-------------------------------	--------------------	---	--	-----

												<p>Барилгын нийт гүйцэтгэл 80%, 2024 оны төсвийн жилийн гүйцэтгэл 60%-тай байна.</p> <ul style="list-style-type: none"> ХАА-н МСҮТ-ийн барилгын ажил 2013 оны 04 дүгээр сараас 4.6 тэрбум төгрөгийн өртөгтэй гэрээ байгуулан 2.4 тэрбум төгрөгийн санхүүжилттэй эхэлсэн. В блокын 1-3 давхарын карказ бүрэн цутгагдсан. А блокын 2-р давхарын карказ угсралтын ажил, зоорийн болон 1-р давхарын дотор шаврын ажил хийгдэж байна. (Нийт төсөвт өртөг 10,557.7 сая төгрөг ба 2024 онд батлагдсан санхүүжилт-3,923.3 сая төгрөг) Барилгын ажлын нийт гүйцэтгэл 55%-тай үргэлжилж байна. <p>Орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар: Урлагийн төрөлжсөн сургалттай ерөнхий боловсролын “Уран эгшиг” сургуулийн спорт заал, урлаг заал, цайны газрын өргөтгөлийн барилгын карказ угсралт, дүүргэлтийн ажил хийгдэж дууссан ба дотор заслын ажил, спорт заалны карказ угсралтын ажил хийгдэж байна. Барилгын ажлын нийт гүйцэтгэл 65%-тай үргэлжилж байна.</p> <p>Зогссон барилга:</p> <ul style="list-style-type: none"> Говил багийн 250 хүүхдийн суудалтай сургуулийн барилга улсын төсвөөс 2.0 тэрбум төгрөгийн санхүүжилттэй баригдаж эхэлсэн боловч барилгын материалын үнийн огцом өсөлт, санхүүжилт хүрэлцэхгүй шалтгаанаар зогссон. (гүйцэтгэл 50%). Барилгын ажлын 2018 онд магадлан хийлгэсэн дүн 3.9 тэрбум төгрөгөөс үлдсэн санхүүжилт болох 1.4 тэрбум төгрөгийн санхүүжилтийг 2025 оны улсын төсөвт тусгуулахад шаардагдах баримт материалын бүрдлийг хангаж холбогдох байгууллагуудад хүргүүлсэн байна. Рашаант багийн 250 хүүхдийн суудалтай барилга нь 2.5 тэрбум төгрөгийн өртөгтэй баригдаж эхэлсэн боловч барилгын материалын үнийн огцом өсөлт, санхүүжилт хүрэлцэхгүй шалтгаанаар зогссон. (гүйцэтгэл 60%). Нийт барилгын 2018 онд магадлан хийлгэсэн дүн 3,9 тэр төгрөгөөс үлдсэн санхүүжилт болох 1,3 тэрбум төгрөгийн санхүүжилтийг 2025 оны улсын төсөвт тусгуулахад шаардагдах баримт материалын бүрдлийг хангаж холбогдох байгууллагуудад хүргүүлсэн байна. Тус барилгын нэмэлт 2.6 тэрбум төгрөгийн төсөвт магадлал хийлгүүлэхээр “Барилгын хөгжлийн төв”-д хүргүүлсэн байна. 16-р сургуулийн спорт заалны барилга 798.6 сая төгрөгийн гэрээ байгуулж, 519.6 сая төгрөгөөр
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	---

											барилга баригдаж эхэлсэн боловч гүйцэтгэгч компани нь ажиллахгүй барилгын ажил зогссон. Гэрээ цуцлах саналыг хүргүүлсэн ба нэмэлт төсвийг боловсруулж магадлал хийлгэхээр "Барилгын хөгжлийн төв"-д хүргүүлсэн байна. Барилгын ажлын нийт гүйцэтгэл 85%-тай байна. 2024 онд улсын төсөвт шинээр баригдах 5 барилгын төсөв батлагдсан. Үүнд: - Сургуулийн барилга, 960 суудал /Орхон, Баян-Өндөр сум, 7-р хороолол/ нийт төсөвт өртөг 15.8 тэрбум төгрөг ба 2024 онд 4.8 тэрбум төгрөг - Сургуулийн барилга, 960 суудал /Орхон, Баян-Өндөр сум, Оюу баг 2А хороолол/ нийт төсөвт өртөг 15.8 тэрбум төгрөг ба 2024 онд 4.8 тэрбум төгрөг - Сургуулийн дотуур байрны барилга, 100 ор /Орхон, Баян-Өндөр сум, Ирээдүйн одод сургууль/ нийт төсөвт өртөг 2.9 тэрбум төгрөг ба 2024 онд 1.5 тэрбум төгрөг - Цэцэрлэгийн барилга, 150 ор /Орхон, Баян-Өндөр сум, Оюу баг 2А хороолол/ нийт төсөвт өртөг 3.5 тэр бум төгрөг ба 2024 онд 1.8 тэрбум төгрөг - Эрдэнэт шинжлэх ухаан технологийн паркийн техник, эдийн засгийн үндэслэл /Орхон, Баян-Өндөр сум/ нийт төсөвт өртөг 2.5 тэрбум төгрөг ба 2024 онд 2.5 тэрбум төгрөг тус тус батлагдсан ба холболтын зургууд хийгдэж байна.	
62	Сургууль, цэцэрлэгийн барилгад засвар хийх ажлыг үе шаттайгаар хийж, боловсролын чанар хүртээмжийг нэмэгдүүлэх	2020-2024	БШУГ	СӨББ ЕБС ААН	Улсын болон орон нутгийн төсөв	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	-	5 барилга байгууламж	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	Орон нутгийн төсөв 2676.0	2021 онд 4 сургууль, 5 цэцэрлэгийн засварын ажилд орон нутгийн төсвөөс 1.1 тэрбум, 2022 онд 6 сургууль, 5 цэцэрлэгийн авто зогсоол, барилга сантехникийн засвар, үйлчилгээнд орон нутгийн төсвөөс 1.24 тэрбум, 2023 онд 10 сургалтын байгууллагын засвар үйлчилгээнд 2.6 тэрбум төгрөгийг орон нутгийн төсвөөс зарцуулсан. Тайлант хугацаанд орон нутгийн төсвөөс сургалтын байгууллагуудууын засвар, үйлчилгээнд 3.6 тэрбум төгрөг төлөвлөж дараах ажлууд хийгдэж байна. Үүнд: ● Уран эгшиг урлагийн төрөлжсөн сургуульд их засвар хийх 1,297.1 сая төгрөг ● Даваат багийн 280 хүүхдийн сургууль, цэцэрлэгийн цогцолбор барилгад гарсан эвдрэл, гэмтлийг засварлах ажлыг батлагдсан зураг төсвийн дагуу гүйцэтгэх / зураг төсөвт тусгаагүй нэмэлт ажлын санхүүжилт / 89.7 сая төгрөг	100%

											<ul style="list-style-type: none"> • ЕБС-ийн дотор камержуулалт хийх 117.7 сая төгрөг • ЕБС-ийн гадна камержуулалт хийх 294.4 сая төгрөг • СӨБ-ын гадна камержуулалт хийх 377.5 сая төгрөг; • Унага цэцэрлэгийн фасадны засвар хийх /хийгээгүй хэсэгт/ 89.5 сая төгрөг; • 13-р сургуулийн гадна фасад, заадасны засварын ажил хийх 245.1 сая төгрөг; • 15-р сургуулийн дээврийн засвар хийх 152.3 сая төгрөг; • 9-р цэцэрлэгийн гадна инженерийн шугам сүлжээний засвар хийх 47.1 сая төгрөг. • 3 дугаар сургууль, 6 дугаар цэцэрлэг, Наран багийн 40 айлын хэсгийн орчимд тохижилт хийх 115.0 сая төгрөг • 17-р сургуулийн хичээлийн 1-р байрны бохирын шугам, ариун цэврийн байгууламж засварлах 62.4 сая төгрөг • 20-р цэцэрлэгийн гадна тоглоомын талбай байгуулах 125.0 сая төгрөг • 7-р сургуулийн спорт заалны засвар хийх /шал, дээвэр, сантехник/ 325.0 сая төгрөг • 14-р сургуулийн дутуу баригдсан өргөтгөлийг буулгах 300.0 сая төгрөг 		
63		СӨББ, ЕБС-ийн ачаалал, ээлжийн коэффициентыг бууруулж, анги дүүргэлтийг 35-аас хэтрүүлэхгүй байх	2020-2024	БШУГ	СӨББ ЕБС	-	-	Ээлжийн коэффициент-1.8 Хамран сургалт-91.1%	Ээлжийн коэффициент-1.5 Хамран сургалт-94%	-	-	<p>2022-2023 оны хичээлийн жилд төрийн өмчийн 20, хувийн хэвшлийн 4, нийт 24 сургуулийн 781 бүлэгт 24751 хүүхэд суралцаж, ээлжийн коэффициент 1.5, анги дүүргэлт 29.2 байгаагаас бага анги 34.1, дунд анги 30.4, ахлах анги 27.7 болж, өмнөх оноос 1.0 хувиар буурсан үзүүлэлттэй байсан. 2023-2024 оны хичээлийн жилд төрийн өмчийн 19, хувийн хэвшлийн 6 сургуулийн 799 бүлэгт 25698 сурагч суралцаж байна. ЕБС-ийн бүлэг дүүргэлтийн дундаж 32.1 байна. Энэ хичээлийн жилд шинээр 1-р ангийн 74 бүлэгт 2405 сурагч суралцаж, бүлэг дүүргэлт 32.5 байгаа бөгөөд төрийн өмчийн сургуулийн хамгийн их суралцагчтай анги 46 хүүхэдтэй байна. 4-р сургуулийн ээлжийн коэффициентыг бууруулахын тулд 1-р сургуульд бага ангийн 4 бүлгийг шилжүүлэн суулгасан. Ингэснээр аймгийн хэмжээнд ээлжийн коэффициент 1.5, анги дүүргэлт 32.1 байгаагаас бага ангийн бүлэг дүүргэлт 1.7 функтээр буурсан үзүүлэлттэй байна. ЕБС-ийн хамран сургалт 93.6 хувьтай байна.</p>	100%

												СӨБ-ын байгууллагын хамран сургалт 2022-2023 оны хичээлийн жилд төрийн өмчийн 31, төрийн бус өмчийн 8, нийт 39 цэцэрлэгт 8768 хүүхэд үндсэн сургалтад хамрагдсан. 2023-2024 оны хичээлийн жилд төрийн өмчийн 31, төрийн бус өмчийн 6 нийт 37 цэцэрлэгт 9211 хүүхэд сургалтад хамрагдаж, хамран сургалт 98.1 хувь байгаа нь өмнөх оноос 5.9 хувиар өссөн үзүүлэлттэй байна.	
64		“Сургуулийн автобус”-ын үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг нэмэгдүүлэх	2022-2024	БШУГ	СӨББ ЕБС	Улсын болон орон нутгийн төсөв	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	8	Чанар, хүртээмжийг нэмэгдүүлнэ.	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	-	Жаргалант сумын ерөнхий боловсролын сургуульд 1, Баян-Өндөр сумын сургуулиудад 6 автобус 7 чиглэлд 15 сургуулийн 1600 орчим хүүхдэд үйлчилгээ үзүүлж байна. Эдгээр автобусны 3 нь Даваат, Шанд, Уртын гол, Яргуйт, Наран, Рашаант, Цагаанчулуут багийн хүүхдүүд болон хотын төвийн сургуульд суралцдаг хүүхдүүдийг сургуульд нь хүргэж үйлчилж байна. Тайлант хугацаанд автобусны буудлын тоог 2-оор нэмэгдүүлж, сурагчид гэрийн ойроос үйлчлүүлэх боломжийг бүрдүүлсэн. 3-р сургуулийн хичээлийн байрыг "Хийморь" худалдааны төвд шилжүүлсэнтэй холбогдуулан Наран, Шанд багаас 3-р сургуулийн дунд, ахлах ангид сурдаг 68 хүүхдийг тус хичээлийн байранд хүргэж байхаар автобусны маршрутыг шинээр гарган батлуулж, алслагдсан багийн хүүхдүүд сургуульдаа автобусаар зорчих боломжийг бүрдүүлсэн.	100%
65		Өмчийн бүх хэлбэрийн ЕБС, СӨББ-ын сургалтын чанарыг сайжруулж, ЭЕШ-ын чанарыг ахиулах	2020-2024	БШУГ	ЕБС СӨББ	-	-	Сургалтын чанар-80.5% ЭЕШ-507	Сургалтын чанар-87.0%, ЭЕШ-520	-	Орон нутгийн төсөв 23.6	ЭЕШ-ын дундаж 2020 онд 507.0, 2021 онд 547.55, 2022 онд 550.33, 2023 онд 553.0 оноотой болж жил бүр өссөн үзүүлэлттэй байна. 2024 оны ЭЕШ-д 1137 хүүхэд бүртгүүлсэн. ЭЕШ-ын бэлтгэл ажлыг хангах, чанарыг сайжруулахын чиглэлээр Боловсролын үнэлгээний төв болон мэргэжлийн байгууллагатай хамтран энэ хичээлийн жилд 12-р анги төгсөх сурагчдыг 3 удаагийн урьдчилсан цахим сорилд хамруулсан. 2024 оны ЭЕШ 07 дугаар сарын 04-07-ны өдрүүдэд зохион байгуулагдана. Төгсөх ангийн сурагчдын Монгол, хэл бичгийн шалгалтад 1147 хүүхэд орж, дундаж оноо өмнөх оноос 0.5 %-иар ахисан байна. <u>ЕБС-ийн сургалтын чанар:</u> Тайлант хугацаанд сургалтын чанарыг сайжруулах чиглэлээр анги бүрт судлагдахууны мэргэжлийн хөгжлийн 116 бүлгийг байгуулж нэгж, ээлжит хичээлийн сургалтын хөтөлбөрийг хамтран боловсруулан хэрэгжүүлж, үр дүнг тооцсон. Бага боловсролд 6 судлагдахуунаар 292 нэгж хичээл, суурь, бүрэн дунд боловсрол 20	100%

											<p>судлагдахуунаар 1091 нэгж хичээлийн хөтөлбөрийг боловсруулан амжилттай хэрэгжүүлсэн. Боловсрол, шинжлэх ухааны газраас зохион байгуулсан түвшин тогтоох шалгалтын гүйцэтгэлийг гарааны үнэлгээний гүйцэтгэлтэй харьцуулахад бага боловсрол 0.8%-2.1%, математик, байгалийн ухаан 1.2%-1.95%, гадаад хэл 0.3%-31.4%, нийгмийн ухаан 13.3%, монгол хэл, бичиг, уран зохиол 8.9%-иар ахисан үзүүлэлттэй байна.</p> <p><u>Сургуулийн өмнөх боловсролын сургалтын чанар</u> Сургуулийн өмнөх боловсролын сургалтын чанар дараах 3 үнэлгээний дунджаар 1.1%-иар ахисан үзүүлэлттэй байна. Үүнд:</p> <p>1.Хүүхэд бүрийн онцлог, ялгаатай байдал, явцын үнэлгээнд суурилан сурлагын хоцрогдлыг нөхөх үнэлгээний “Нийгэмшихүйн” хөгжлийн чиглэлд аймгийн дунджаас дээгүүр 15 цэцэрлэг, дунджаас доогуур 33 цэцэрлэг үнэлэгдэж, дундаж нь 83.8%-тай, “Бие бялдарын хөгжил”-ийн чиглэлд аймгийн дунджаас дээгүүр 18 цэцэрлэг, дунджаас доогуур 30 цэцэрлэг үнэлэгдэж, дундаж нь 72.2%-тай, “Танин мэдэхүйн хөгжил”-ийн чиглэлд аймгийн дунджаас дээгүүр 29 цэцэрлэг, дунджаас доогуур 9 цэцэрлэг үнэлэгдэж, дундаж нь 68.4%-тай үнэлэгдэж тус тус 1.4-2.6%-иар ахисан байна.</p> <p>2.Сургуулийн өмнөх боловсролын 38 байгууллагын 5 настай хүүхдийг сургуульд бэлтгэгдсэн байдлыг бие бялдар, нийгэмшихүй, танин мэдэхүйн 3 чиглэлээр үнэлэхэд аймгийн дундаж 65.6%-тай 0.8%-иар ахисан.</p> <p>3.Сургуулийн өмнөх боловсролын 38 байгууллагын 5 настай хүүхдийн сургуульд бэлтгэгдсэн байдлыг суралцахуйн 8 чиглэлээр үнэлэхэд аймгийн дундаж 65.78%-тай 1.2%-иар ахисан байна.</p>		
66		СӨББ-д бүтээмж дээшлүүлэх хөтөлбөр, ЕБС-иудад чанарын удирдлагын системийг нэвтрүүлэх	2021-2024	БШУГ	СӨББ ЕБС	-	-	5 цэцэрлэг, 4 сургууль	5 цэцэрлэг, 4 сургууль	-	-	<p>Тайлант хугацаанд төрийн өмчийн 15 цэцэрлэг буюу нийт цэцэрлэгийн 51.7 хувь нь бүтээмж дээшлүүлэх хөтөлбөр хэрэгжүүлэн ажиллаж, харилцан суралцах, туршлага солилцох ажлыг зохион байгуулсан.</p> <p>ЕБС-ийн 4,5,14,15 дугаар сургуулиуд "Тогтвортой хөгжлийн боловсрол- II" төсөлд хамрагдаж, тайлангаа эцэг эх, багш, сурагчдадаа тавьсан. Эдгээр сургуулиуд ажиллах арга хандлагад суралцаж, хамт олны үйл ажиллагаа, оролцоог нэмэгдүүлэн ажиллаж байна. 5-р сургуулийн хамт олон байгууллагын төлөвлөлт менежментэд олон</p>	100%

												ерөнхий боловсролын 1, 20-р сургуулиуд тус тус хамрагдаж байна. Тайлант хугацаанд улсын хэмжээнд зохион байгуулагдсан ерөнхий боловсролын сургуулийн менежментийг сайжруулах сургалтын I шатад 24 сургууль, БШУГ-ын мэргэжилтэн, нийт 130 багш, ажилтан хамрагдсан.	
67		Орон нутагт үйл ажиллагаа явуулж буй их, дээд сургууль, МСҮТ-үүдэд дэмжлэг үзүүлж, хамтарч ажиллах	2022-2024	БШУГ	Их, дээд сургууль МСҮТ	Орон нутгийн төсөв	60.0	-	Дэмжлэг үзүүлж, хамтарч ажиллана.	20.0	Орон нутгийн төсөв 15.0 2024 онд 2.2	2022 онд орон нутагт үйл ажиллагаа явуулж буй МУИС-ийн "Эрдэнэт" сургуультай хамтран ажиллах гэрээг байгуулж, ЕБС-ийн гадаад хэлний багш нарын мэргэжил дээшлүүлэх арга зүйн сургалт, семинар, ЕБС-ийн багш нарт эрдэм шинжилгээний илтгэл, өгүүлэл бичих, судалгааны ажил хийх арга зүйн зөвлөгөө, зөвлөмж өгөх, төрийн болон орон нутгийн өмчит төсвийн байгууллагын нягтлан бодогчдод мэргэжил дээшлүүлэх, давтан сургалтыг зохион байгуулах, аймагт хэрэгжиж буй төсөл, арга хэмжээ, хөтөлбөрүүдийн үр ашгийн судалгааг хийж гүйцэтгэх, тайлан, дүгнэлт бичих зэрэг үйл ажиллагааг төлөвлөгөөний дагуу зохион байгуулсан. Мөн "Эрдэнэт үйлдвэр" ТӨҮГ-ын "Эрдэнэт" цогцолбор дээд сургуультай хамтран ЕБС, СӨББ-уудад "Боловсролын байгууллагын менежментийн тогтолцоо-MNS ISO 21001-2021" стандарт нэвтрүүлэх, танилцуулах 3 модуль зохион байгуулж 325 багш, ажилтныг хамруулсан байна. Үүний үр дүнд аймгийн боловсролын байгууллагуудад дээрх стандартыг нэвтрүүлэх, дараагийн шатны үнэлгээнд хамрагдаж баталгаажуулалтын гэрчилгээ авах нөхцөлийг бүрдүүлсэн байна. 2023 онд БШУГ, "Эрдэнэт" цогцолбор дээд сургуультай хамтран Эрдэнэт хотын тулгамдсан асуудлыг шинжлэх ухааны үндэслэлтэй тодорхойлж, орон нутгийн нөөц бололцоонд түшиглэсэн гарц шийдлийг эрэлхийлэх, шинэ санал санаачилга дэвшүүлэх, харилцан туршлага солилцох, бүс нутгийн тогтвортой хөгжилд хувь нэмэр оруулах, эрдэмтэн судлаачдын судалгааны ажлын үр дүнг сурталчлах зорилгоор "Эрдэнэт хотын тулгамдсан асуудал, гарц шийдэл" эрдэм шинжилгээний хурлыг зохион байгуулсан. Мөн БШУГ, "Эрдэнэт" цогцолбор дээд сургуулийн багш, ажилтнуудыг ӨМӨЗО-ны Хөх хотын Аж үйлдвэрийн Их Сургууль, Бугат хот дахь	100%

												Өвөрмонголын Шинжлэх Ухаан Технологийн Их Сургууль, Ордос хотын Сурган хүмүүжлийн товчоо, Хөх хотын Механик, Электроникийн коллежуудад туршлага судлуулж, цаашид хамтарсан хөтөлбөр хэрэгжүүлэх, багш, оюутан солилцох, хамтарсан туршилт, судалгаа хийх боломжоор хангасан. Энэ ажлын үргэлжлэл болгож "Эрдэнэт" цогцолбор дээд сургуулийн 6 хүний бүрэлдэхүүнтэй баг 2024 оны 04 дүгээр сар дээрх хотуудад ажиллаж, Хөх хотын Аж Үйлдвэрийн Их Сургуулийн Материал судлалын салбар сургуулийн лабораторид 12 дээж авч очин хамтарсан судалгаа хийсэн байна. 2024 онд Орхон аймаг дахь политехникийн коллежийн багш, сурагчдыг ОХУ-д зохион байгуулагдсан ур чадварын уралдаануудад оролцоход орон нутгийн төсвөөс 2.2 сая төгрөгийн дэмжлэг үзүүлсэн.	
68		Багшийн мэргэжил дээшлүүлэх Институтын "Хамтдаа хөгжье" хөтөлбөрт 3 цэцэрлэг, ерөнхий боловсролын 3 сургуулийг хамруулах	2021-2024	БШУГ БМДИ	СӨББ ЕБС	Орон нутгийн болон байгууллагын төсөв, төсөл хөтөлбөр	9.0	-	Үйл ажиллагааг түгээх	2.0	-	Боловсролын ерөнхий газартай хамтран 2020 онд эхлүүлсэн "Хамтдаа хөгжье" хөтөлбөрийн хүрээнд ЕБС-ийн 2-4, 6-9 дэх жилдээ ажиллаж байгаа багш нарт зориулсан "Эрдэнэтийн чадварлаг багш" орон нутгийн сургалтын хөтөлбөрийг боловсруулан 2022 оноос хэрэгжүүлж, өмчийн бүх хэлбэрийн сургууль, цэцэрлэгийг хамруулсан. Хөтөлбөрийн хүрээнд 2022 онд 8 төрлийн сургалтыг зохион байгуулж, 1-4, 6-9 дэх жилдээ ажиллаж буй төрийн болон хувийн хэвшлийн 24 сургууль, 40 цэцэрлэгийн 486 багш, 2023 онд 1, 5, 10 дахь жилийн үндсэн сургалтад 13 судлагдахуунаар 24 сургуулийн 193 багш, СӨББ-ын 40 цэцэрлэгээс 86 багш, СӨББ-ын арга зүйч, эрхлэгч, ЕБС-ийн нийгмийн ажилтан, сургалтын менежер, захирал 59 удирдах ажилтан, нийт 350 багш, удирдах ажилтан тус тус хамрагдаж мэргэжил, ур чадвараа дээшлүүлсэн байна. Тайлант хугацаанд явагдсан "Arplus" модуль сургалтад 17 сургуулийн 79 удирдах ажилтан, 1007 багш, 31 цэцэрлэгийн 56 удирдах ажилтан, 332 багш хамрагдсан байна.	100%
69	3.1.1.Суралцагчдыг бие даан бүтээлчээр суралцах боломж олгох, дээд болон мэргэжлийн боловсрол	ЕБС-иудын ахлах ангийн суралцагчдад инженерийн боловсрол, ажил мэргэжлийн баримжаа олгох сургалтыг орон	2021-2024	БШУГ	Их, дээд сургуулиуд	Байгууллагын төсөв, төсөл хөтөлбөр	6.0	-	Сургалт үйл ажиллагааг зохион байгуулна.	2.0	-	Аймгийн хэмжээнд 6-9-р ангийн сурагчдад өөрийгөө таньж мэдэх, ирээдүйн мэргэжлээ сонгоход нь дэмжлэг үзүүлэх, 10-12-р ангийн сурагчдад ирээдүйн мэргэжлийн дагуу сургалтын хөтөлбөрийг судлах, мэргэжилд өөрийгөө бэлтгэх, их дээд сургуульд элсэх бэлтгэлийг хангах зорилгоор ЕБС-ийн сурагчдад зориулсан "Мэргэжил сонгох хөтөлбөр"-ийг боловсруулж	100%

	эзэмшихэд бэлтгэх зорилготой уян хатан сургалтын хөтөлбөрийг сурагчдад сонголт хийх боломжтойгоор хэрэгжүүлнэ.	нутгийн их, дээд сургуулиудыг түшиглэн зохион байгуулах									2021 оноос хэрэгжүүлж эхэлсэн. Энэ ажлын хүрээнд 2021-2023 онуудад ерөнхий боловсролын сургуулийн 10-12 дугаар ангийн сурагчдад болон их дээд сургуульд суралцаж байгаа оюутнуудад мэргэжлээ хэрхэн сонгох болон гадаадын 7 улсын Засгийн газрын тэтгэлэг, түүнд хэрхэн хамрагдах талаар зөвлөгөө мэдээлэл өгөх "Тэтгэлэг залуус бидни амьдралд- цахим лекц"-ийг 1 удаа, БШУГ, "Эрдэнэт үйлдвэр" ТӨҮГ, "Эрдэнэт цогцолбор" дээд сургуулиуд хамтран "Мэргэжил сурталчлах аялал"-ыг 2 удаа зохион байгуулж 761 сурагч, Төгсөх ангийн сурагчдад мэргэжил сонголтыг оновчтой хийлгэх зорилгоор "Нээлттэй хаалганы өдөр"-ийг орон нутгийн болон Улаанбаатар хотын их дээд сургуулиудтай хамтран 2 удаа зохион байгуулж давхардсан тоогоор 6400 гаруй иргэд, төгсөгч, сурагчид хамрагдаж зөвлөгөө мэдээлэл авсан байна. Мөн багш, ажилтнуудад чиглэсэн сурагчдад ажил мэргэжлийн чиг баримжаа олгох үйл ажиллагааг хэрхэн зохион байгуулах талаарх 3 төрлийн сургалтад 421 анги удирдсан багш, 111 удирдах ажилтан тус тус хамрагдсан. Тайлант хугацаанд мэргэжил сонголтын танхимын 22 сургалтад 2709 суралцагч, "Оюу толгой"ХХК, аймгийн Прокурорын газар, бизнесийн байгууллагуудтай хамтарсан сургалт, нөлөөллийн үйл ажиллагаанд 1177 суралцагч хамрууллаа. Мөн "Шинэ үеийн сонголт-хүүхдээ хэрхэн дэмжих вэ?" ахлах ангийн хүүхэдтэй эцэг, эхийн сургалтад 110 эцэг, эх, асран хамгаалагч, 8, 9 дүгээр ангийн анги удирдсан 74 багшид ажил мэргэжлийн чиг баримжаа олгох үйл ажиллагааг сурагчдад хэрхэн хүргэж ажиллах талаарх чиглүүлэх сургалтыг тус тус зохион байгуулсан байна.		
70		ЕБС-иудын ахлах ангиудад байгалийн ухаан, математик, гадаад хэл, техник технологи, спорт, эрүүл мэнд, ёс зүй, урлагийн боловсрол олгох сургалтыг төрөлжсөн хэлбэрээр зохион байгуулах	2021-2024	БШУГ	ЕБС	Байгууллагын төсөв, төсөл хөтөлбөр	6.0	-	Хөтөлбөрийг хэрэгжүүлнэ.	2.0	Орон нутгийн төсөв 470.0	Аймгийн Засаг даргын захирамжаар "Уран эгшиг" урлагийн төрөлжсөн сургалттай сургууль байгуулж, орон нутгийн нөөц боллоцонд тулгуурлан хичээлийн байрны асуудлыг шийдвэрлэж, шаардлагатай техник хэрэгсэл, хэрэглэгдэхүүнээр хангасан. Тус сургуульд ятга, шанз, ёочин, хуучир, морин хуур, лимбэ, төгөлдөр хуур, уран нугаралт, уран зураг, дизайн, драм гэсэн урлагийн 13 хөтөлбөрөөр 1-12 дугаар ангийн 350 сурагч хичээллэж байна. Мөн сурагчдад эрүүл мэндийн боловсрол олгох чиглэлээр "Эрүүл хүүхэд", спорт, техник технологи, урлагийн боловсрол олгох чиглэлээр "Хүүхдийн хөгжил", хөгжлийн бэрхшээлтэй	100%

											<p>хүүхдийг боловсролд тэгш хамруулах чиглэлээр "Тэгш боломж" төслүүдийг 2022 оноос хэрэгжүүлж, төслүүдийн хүрээнд багш хичээл заах, дугуйлан секц, клуб хичээллүүлэх багш нарыг Улаанбаатар хотод туршлага судлах үйл ажиллагаа, сургалтуудад үе шаттайгаар хамруулсан.</p> <p>2022-2024 онд "Тэгш боломж" төслийн хүрээнд нийт 9 сургуульд "Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийн хөгжлийг дэмжих төв", "Эрүүл хүүхэд" төслийн хүрээнд 3 сургуульд "Эрүүл мэндийн жишиг кабинет" тус тус байгуулагдсан бол "Хүүхдийн хөгжил" төслийн хүрээнд төрийн өмчийн ерөнхий боловсролын бүх сургуулиудад хөгжим, техник хэрэгсэл, тоног төхөөрөмж, сургалтын хэрэглэгдэхүүнүүд олгогдож хичээл, сургалтын үйл ажиллагаанд ашиглагдаж байна. Тайлант хугацаанд "Хүүхдийн хөгжил" төслийн хүрээнд техник хэрэгсэл, тоног төхөөрөмж, хэрэглэгдэхүүнүүдийн ашиглалтыг нэмэгдүүлэх, үр дүнг тооцох зорилгоор ЕБС-ийн сурагчдын дунд "Степ, аэробекийн аймгийн аварга шалгаруулах тэмцээн", "Аз жаргалтай аялгуу" үкүлэлэ, гитар хөгжмийн аймгийн аварга шалгаруулах уралдаан, "Сурагч театр" сонгодог жүжгийн дүрийн тоглолтын уралдаан, "Өглөөний цайг өөртөө" хүнс боловсруулах уралдаан, "Эерэг хандлагыг өөрөөсөө" комик ном бүтээх уралдаан зэрэг шинэлэг олон талт үйл ажиллагааг зохион байгуулсан.</p>		
71		Залуучуудын ордныг түшиглэн "Залуу зохион бүтээгчдийн төв" байгуулах	2022-2024	ГБХЗ ХГ БШУГ	"Эрдэ нэт үйлдвэр" ТӨҮГ "Эрдэ нэт цогцолбор" сургууль "ШУТ П"	Орон нутгийн болон байгууллагын төсөв, төсөл хөтөлбөр	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	-	Үйл ажиллагааг тогтворжуулах	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	-	<p>Залуучуудын ордны дэргэдэх unitel hub төвд робот угсралт, програмчлалын robo kid сургалтыг үе шаттайгаар зохион байгуулж, 40 сурагчийг хамруулан тэдний STEAM боловсролыг дэмжихийн зэрэгцээ, смарт юмс хэрхэн бүтээгддэгийг ойлгох, төхөөрөмжийг угсрах явцад техник сэтгэлгээ, зохион бүтээх чадвар, авьяасыг хөгжүүлснээр одоогийн байдлаар 13 сурагчид Robo kid Робот угсралт инженерчлэл, кодчиллын анхан шатны сертификатыг олгоод байна.</p> <p>14 дүгээр сургуулийн дэргэд залуу зохион бүтээгчдийн "Хос нислэг" клубтэй хамтран техник, загварын спортоор дамжуулан ерөнхий боловсролын сургуулийн сурагчдын техник сэтгэлгээ, инженер сэтгэлгээ, зохион бүтээх чадварыг хөгжүүлэх "Би инженер" төслийг хэрэгжүүлж байна. "Би инженер" төсөлд</p>	50%

												хамрагдан хичээллэж байсан 1 сурагч Техник технологийн улсын олимпиадад оролцож 2 дугаар байранд орсон амжилтыг үзүүлээ.	
72	3.1.2.Бүх шатны боловсролын байгууллагуудад шаардлагатай хөрөнгө оруулалтыг үе шаттайгаар хийж, суралцагчдад ээлтэй сургалтын орчин бүрдүүлнэ.	ЕБС, СӨББ-ыг "Тогтвортой хөгжлийг дэмжигч байгууллага" болоход дэмжлэг үзүүлж "Ногоон хөгжлийн бодлого"-ыг хэрэгжүүлэх	2020-2024	БШУГ	БШУЯ БОАЖ Я	Орон нутгийн төсөв, олон улсын төсөл хөтөлбөр	48.0	-	4 цэцэрлэг	8.0	-	2021-2023 онд БОАЖЯ, БШУЯ, Швейцарийн хөгжлийн агентлаг, Байгаль орчин сургалт мэдээллийн төвтэй хамтран хэрэгжүүлсэн "Тогтвортой хөгжлийн боловсрол- II" төсөл аймгийн хэмжээнд 4 сургуульд амжилттай хэрэгжсэн. Үүнд: - 4-р сургууль "Ардын ёс заншил" төсөл - 5-р сургууль "Дотоод агаарын чанар" төсөл - 14-р сургууль "Цахилгааны хэмнэлт" төсөл - 15-р сургууль "Байгалийн ухаан" төсөл Дээрх 4 сургуулиас олон улсын "Эко сургууль"-ийн алтан гэрэгэ, ногоон тугийн болзлыг 14, 15-р сургуулиуд, хүрэл гэрэгэний болзлыг 4, 5-р сургуулиуд тус тус хангасан. Эдгээр төслийг хэрэгжүүлэхэд орон нутгийн төсвөөс 30.0 сая төгрөгийн дэмжлэг үзүүлж, сургуулиуд төслийн үр дүнгээ улсын хэмжээнд тайлагнасан. Мөн дээрх хугацаанд олон улсын "Эко сургууль, цэцэрлэг"-хөтөлбөрт 4, 15, 26-р цэцэрлэг, Орхон МСҮТ хамрагдаж, батламж авсан. 2023-2024 оны хичээлийн жилд "Эко сургууль, цэцэрлэг"-хөтөлбөрт 11, 22, 24, "Бялзуухай" цэцэрлэгүүд, 13, 20, "Орхон-Эмпати" сургуулиуд 1-2-р шатны сургалтад хамрагдаж батламж авсан. Энэхүү хөтөлбөрт хамрагдсан сургуулиуд байгаль, нийгэмд ээлтэй сургуулийн орчныг бүрдүүлж, суралцагчдад экологийн боловсрол олгох жишиг сургалтын хөтөлбөртэй болж хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг хангаж байна.	90%
73		Ерөнхий боловсролын сургуулиудад "Цахим сургууль" программыг нэвтрүүлж, сургууль, эцэг эх, сурагчдын хооронд мэдээлэл солилцох цахим системийг боловсронгуй болгож, сургалт, хүмүүжил, төлөвшлийн үйл ажиллагаанд эцэг	2020-2024	БШУГ	ЕБС	Орон нутгийн төсөв, төсөл хөтөлбөр	-	-	3 сургууль	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	-	2021-2024 онд ерөнхий боловсролын 25 сургуулиудаас "Eskhool" системийг -2, "Их нүүдэл" системийг -13, "Амжилт" системийг -1, "Esis" системийг -9 сургууль тус тус ашиглаж байна. . Үүний үр дүнд багш нар цахим хичээл бэлтгэн байршуулж, сурагчийн хичээлийн оролцоо нэмэгдэж, хичээл сургалтын үйл ажиллагаан дахь эцэг, эх, асран хамгаалагчийн хяналт, оролцоо сайжирсан. Боловсролын үйлчилгээг цахимжуулах, оновчтой төлөвлөлт, шийдвэр гаргахад дэмжлэг үзүүлэх зорилго бүхий "Боловсролын мэдээллийн технологийн төв"-ийн esis.edu.mn үндсэн системд төрийн болон төрийн бус өмчийн 25 сургууль, 39 цэцэрлэгийг статистик мэдээллийн баазад	100%

		эхийн оролцоо, хяналтыг сайжруулах									<p>нэгтгэж, сургууль, эцэг эх, сурагчдын хооронд мэдээлэл солилцох цахим системийг боловсронгуй болгож, сургалт, хүмүүжил, төлөвшлийн үйл ажиллагаанд эцэг эхийн оролцоо, хяналтыг сайжруулах ажлыг зохион байгуулж байна.</p> <p>2023-2024 оны хичээлийн жилд сонголтын бүлэг үүсч буй сургуулиуд танхимаар, сонголтын бүлэг үүсээгүй сургуулиуд судлагдахуунаар "Мэдлээ" цахим сургуульд сурагчдыг хамруулан суралцуулж байна.</p> <p>Бага боловсролын математикийн хичээлээр "Эдүтэн" цахим платформ, англи хэлний хичээлээр "Пийрсон" хөтөлбөр, математикийн хичээлээр "Сураад" платформуыг хэрэгжүүлж, ерөнхий боловсролын 17 сургуулийн 3-12 дугаар ангийн 345 бүлгийн 14706 сурагч, 245 багш хамрагдаж байна.</p> <p>Дээрх цахим платформуудыг хичээл сургалтын үйл ажиллагаанд ашигласнаар сурагчид хоцрогдлоо оношлох, арилгах, хөгжих, бие даан суралцах, багш нарт хичээл, хэрэглэгдэхүүн, даалгавар бэлтгэх, цаг хэмнэх, сонирхолтой аргаар хичээл зохион байгуулах, эцэг эх асран хамгаалагчид хүүхэдтэйгээ хамтран хичээл хийх, сургалтын үйл ажиллагаанд идэвхтэй оролцох, хүүхдийнхээ үнэлгээтэй танилцах давуу талууд бий болсон.</p>	
74		ЕБС, СӨББ-ыг шаардлагатай тоног төхөөрөмж, техник хэрэгсэл, эд хогшлоор хангаж сургалтын орчныг сайжруулах	2020-2024	БШУГ	СӨББ ЕБС	Улсын болон орон нутгийн төсөв, төсөл хөтөлбөр	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	-	4 сургууль, 4 цэцэрлэг	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	<p>2021-2024 онд: улсын төсөв 5100.0 орон нутгийн төсөв 4958.0 Үүнээс 2024 онд: улсын төсөв 2400.0 орон нутгийн төсөв 858.0</p> <p>2021 онд сургалтын 6 байгууллагыг шаардлагатай тоног төхөөрөмж, техник хэрэгсэл, сургалтын хэрэглэгдэхүүнээр хангахад орон нутгийн төсвөөс 300.0 сая төгрөг, 2022 онд сургуулийн өмнөх боловсролын байгууллага болон ерөнхий боловсролын сургуулийн багш нарыг 425 зөөврийн компьютер, 1135 планшетаар хангахад улсын төсвийн 1.7 тэрбум төгрөг, сургууль, цэцэрлэгүүдэд дотор камержуулалт хийх болон ЕБС, МСҮТ-үүдийг шаардлагатай тоног төхөөрөмж, техник хэрэгсэл, сургалтын хэрэглэгдэхүүнээр хангахад орон нутгийн төсвийн 1.2 тэрбум төгрөг, 2023 онд улсын төсвөөс сургуулийн өмнөх боловсролын 31 байгууллага, ерөнхий боловсролын 17 сургуулийг шаардлагатай тоног төхөөрөмж, техник хэрэгсэл, сургалтын хэрэглэгдэхүүнээр хангахад 1.0 тэрбум, орон нутгийн төсвөөс сургуулийн өмнөх боловсролын байгууллага болон ерөнхий боловсролын сургуулиудыг шаардлагатай тоног</p>	100%

												<p>төхөөрөмж, техник хэрэгсэл, сургалтын хэрэглэгдэхүүнээр хангахад 2.6 тэрбум төгрөгийг тус тус зарцуулсан байна.</p> <p>Тайлант хугацаанд сургуулийн өмнөх боловсролын 31 байгууллага, ерөнхий боловсролын 17 сургууль, Насан туршийн боловсролын төв, Политехникийн коллеж зэрэг нийт 50 байгууллагыг шаардлагатай тоног төхөөрөмж, техник хэрэгсэл, сургалтын хэрэглэгдэхүүнээр хангах ажлыг улс болон орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хийсэн байна. Үүнд:</p> <p>Улсын төсөв</p> <ul style="list-style-type: none"> • Сургуулийн өмнөх боловсролын 31 байгууллага, ерөнхий боловсролын 17 сургууль, Насан туршийн боловсролын төвүүдэд нийт 182 нэр төрлийн 8,591 ширхэг, 2.4 тэрбум төгрөгийн тоног, төхөөрөмж, техник хэрэгсэл, сургалтын хэрэглэгдэхүүн, хоол үйлдвэрлэлийн тоног төхөөрөмж олгогдсон байна. <p>Орон нутгийн төсөв</p> <p>Орон нутагт хэрэгжиж буй 5 төсөл хөтөлбөрийн хүрээнд орон нутгийн төсвөөс 858.0 сая төгрөгийн тоног, төхөөрөмж, техник хэрэгсэл, сургалтын хэрэглэгдэхүүн нийлүүлэгдэж эхлээд байна. Үүнд:</p> <ul style="list-style-type: none"> • "Хүүхдийн хөгжил" төслийн хүрээнд ЕБС-ыг шаардлагатай тоног төхөөрөмж, техник хэрэгслээр хангах 150.0 сая төгрөг; • "Эрүүл хүүхэд" төслийн хүрээнд ЕБС-ыг шаардлагатай тоног төхөөрөмж, техник хэрэгслээр хангах 50.0 сая төгрөг • "Тэгш боломж" төслийн хүрээнд ЕБС-ыг шаардлагатай тоног төхөөрөмж, техник хэрэгслээр хангах 150.0 сая төгрөг • Сургуулийн өмнөх боловсролын байгууллагын хоол үйлдвэрлэлийн тоног төхөөрөмж 500.0 сая төгрөг батлагдан шаардлагатай хөрөнгө оруулалт хийгдсэн. • 1-р сургуульд шаардлагатай тоног төхөөрөмж, проектор 8.0 сая төгрөг 	
75	3.1.3.Хүүхдийн авьяас, чадварыг хөгжүүлэх, хүмүүжил төлөвшил, үндэсний өв уламжлал, зан заншил, эх оронч	Хүүхдийн "Хөдөлмөр зуслан" байгуулах ажлыг санаачлан хэрэгжүүлж буй төрийн болон ТББ, ААН, иргэнийг	2021-2024	БШУГ	ЕБС	Орон нутгийн төсөв, төсөл хөтөлбөр	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	-	Санаачилгыг дэмжинэ.	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	Орон нутгийн төсөв 36.0	<p>Эрдэнэ багт байрлах "Ёс заншлын өргөө"-ний дэргэдэх хөдөлмөр зуслан зуны турш 8 ээлжээр 400 гаруй хүүхэд хүлээн авч "Би монгол хүн" хөтөлбөрийг хэрэгжүүлж, ногоо тарих арчлах, мал маллах арга ухаанд сургах, үндэсний ёс заншил зан үйлд сурах, эх оронч үзэл төлөвшүүлэх, малын түүхийг эд боловсруулах зэрэг 5 чиглэлээр сургалтуудыг зохион байгуулсан.</p>	70%

	сэтгэлгээ, амьдрах ухаанд суралцуулах агуулга бүхий орон нутгийн онцлог тохирсон төслийг төсөл, хөтөлбөрүүдийг үе шаттайгаар хэрэгжүүлнэ.	дэмжиж хамтарч ажиллах									Булган аймгийн Бугат сумын нутагт баригдаж буй "Эрдмийн Сан" сургуулийн дэргэдэх хөдөлмөр зуслангийн бүтээн байгуулалтын ажил 90 хувийн гүйцэтгэлтэй үргэлжилж байна. Тус зуслан ашиглалтад орсноор 1 ээлжинд 120-160 хүүхэд амарч амьдрах арга ухаан, хөдөлмөр, ёс заншил, өв уламжлалаасаа суралцах боломж бүрдэнэ. "Эрдэнэт үйлдвэр" ТӨҮГ-ын "Энэрэл" зусланд тус төвийн 60 хүүхэд 2 сарын хугацаанд амарч хүнсний ногоо тариалах, цагаан идээ боловсруулах зэрэг амьдрах ухааны сургалтуудад хамрагдсан.		
76		"Эх хэл-Эрдэнэт" хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх	2020-2024	БШУГ	СӨББ ЕБС	Орон нутгийн төсөв, төсөл хөтөлбөр	20.0	-	Хөтөлбөрийг хэрэгжүүлнэ.	5.0	Орон нутгийн төсөв 3.0	<p>Аймгийн ИТХ-ын 2021 оны 04 дүгээр тогтоолоор "Эх хэл-Эрдэнэт" хөтөлбөрийг батлуулсан. Хөтөлбөрийн хэрэгжилт 2021 онд 84.6 хувь, 2022 онд 82.3 хувь, 2023 онд 85.4 хувийн гүйцэтгэлтэй үнэлэгдсэн байна.</p> <p>Тайлант хугацаанд хөтөлбөрийн хүрээнд ЕБС-ийн сургуулийн сурагчдын дунд "Үндэсний бичиг үсгийн баяр-2024" арга хэмжээг зохион байгуулсан. Мөн Монгол хэлний тухай хуулийн хэрэгжилтийг орон нутгийн хэмжээнд хангаж, 2025 онд төрийн албан хэргийг хос бичгээр хөтлөх бэлтгэлийг хангах ажлын хүрээнд дараах ажлын чиглэлийг төрийн байгууллагуудад хүргүүлж хэрэгжилтийг ханган ажиллаж байна. Үүнд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - "Монгол бичгээр үйлдэх баримт бичгийн хэвлэмэл хуудас, түүний бүрдэлд тавих үндсэн шаардлага" MNS 6395:2022 стандартын дагуу албан бичгээ крилл болон үндэсний хос бичгээр хөтлөн турших ажлыг эхлүүлж, эрчимжүүлэх - Төрийн албан хаагчдыг үндэсний бичигт сургах ажлыг эрчимжүүлж, байгууллагын дотоод сургалтуудыг зохион байгуулах, монгол бичгийн хэрэглээний орчин бүрдүүлэх - Монгол бичгийн үндэсний хөтөлбөрийн хүрээнд баталсан MNS 6395:2022, MNS 6978:2022, MNS 5283:2022, MNS 7004:2023 стандартуудыг мөрдөж ажиллах, байгууллагын хэмжээнд нэвтрүүлэх - Байгууллага бүр албан хаагчдын монгол бичиг болон кирилл бичгийн зөв бичих дүрмийн мэдлэг, чадварын судалгааг хийж, шат ахиулах ажлыг төлөвлөгөө гарган хэрэгжүүлэх ажлыг үе шаттай зохион байгуулж байна. <p>Мөн байгууллагуудын хэвлэмэл хуудсыг солих ажлыг монгол хэлний мэргэжлийн багш нартай хамтран зохион байгуулж байна.</p>	85.4%

77		Олон улс, улсын түвшинд зохион байгуулагдаж буй олимпиад, уралдаан тэмцээнд оролцох багш, сурагчдад дэмжлэг үзүүлж, амжилт гаргасан багш, сурагчдыг урамшуулах	2021-2024	БШУГ	ЕБС	Орон нутгийн төсөв	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	-	Дэмжлэг үзүүлж, урамшуулна.	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	Орон нутгийн төсөв 6.3	<p>2022 онд улсын олимпиадад оролцож медаль хүртсэн 9 сурагч, 5 багш, сурагчдыг бэлтгэсэн багш нарт 4.0 сая төгрөгийн, 2023 онд улсын олимпиадад оролцож медаль хүртсэн 7 сурагч, 2 багш, сурагчдаа бэлтгэсэн багш нарт 2.3 сая төгрөгийн урамшуулал тус тус олгосон байна. Тайлант хугацаанд улсын төрөлжсөн олимпиадын багш, сурагчийн төрөлд 35 шагналт байр эзэлснээс 29 медальт байрыг эзэлсэн байна. Багшийн төрөлд 7 шагналт байр, мөнгө 2, хүрэл 2, тусгай байр 3, сурагчийн төрөлд 28 шагналт байр, алт 3, мөнгө 8, хүрэл 14, тусгай 3 эзэлсэн нь өмнөх оноос алт 3, мөнгө 7, хүрэл 10, тусгай байр 3-аар нэмэгдсэн байна. Мөн математик, физикийн судлагдахууны 12 дугаар ангийн төрөлд оролцсон 2 сурагч 2024 оны 6, 7 дугаар сард болох олон улсын олимпиадад оролцох эрхээ авсан.</p> <p>2024 онд амжилт гаргасан дээрх багш сурагчдыг Аймгийн Засаг даргын 2015 оны А/345 дугаар захирамжаар баталсан "Урлаг, спорт, сурлагын онцгой амжилт гаргасан уран бүтээлч, тамирчин, сурагч, тэдний бэлтгэсэн багш, дасгалжуулагчдыг урамшуулах" журмын дагуу 2024 оны III улиралд шагнаж урамшуулна.</p>	100%
78		Үндэсний ёс заншил, эх оронч сэтгэлгээ, амьдрах ухаанд суралцуулах агуулга бүхий цахим контент хийх, түгээн дэлгэрүүлэх чиглэлээр мэргэжлийн байгууллага, иргэдтэй хамтран ажиллах	2021-2024	БШУГ	СӨББ ЕБС	Орон нутгийн төсөв, төсөл хөтөлбөр	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	-	Цахим контент хийнэ.	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	-	<p>2022 онд олон улсын эко сургууль, цэцэрлэг төсөлд хамрагдаж буй 4, 5, 14, 15 дугаар сургуулиуд өөрийн онцлогтой ардын зан заншил, байгаль экологийн боловсрол олгох, амьдрах арга ухаанд сургах хөтөлбөртэй болж, улс, аймгийн хэмжээнд туршлагаа түгээн дэлгэрүүлэн ажиллаж байна. Дээрх 4 сургуульд хэрэгжүүлж буй "Ардын ёс заншил", "Дотоод агаарын чанар", "Цахилгааны хэмнэлт", "Байгалийн ухаан" төслийн хүрээнд БОАЖЯ, БШУЯ, Байгаль орчны мэдээлэл, сургалтын төв, Монголын үндэсний олон нийтийн телевизтэй хамтран цахим контент хийж олон нийтийн хүртээл болгон, БОАЖЯ-ны төлөөллийг оролцуулан аймгийн хэмжээнд үзүүлэх ажил зохион байгуулсан.</p> <p>2023 онд Баян-Өндөр сумын ИТХ, БШУГ хамтран "Суралцагч хот хөтөлбөр"-ийн хүрээнд СӨББ-ын хэмжээнд бага насны хүүхдийг үндэсний ёс заншил, эх оронч сэтгэлгээ, амьдрах ухаан, зөв дадал хэвшилд сургах зорилготой цахим контент хийж олон нийтэд хүргэсэн. Мөн "Найз байя" аяныг өрнүүлж, зам тээврийн осол, ахуйн ослоос урьдчилан сэргийлэх агуулга бүхий 5</p>	100%

											цахим контент бэлтгэж түгээсэн байна. 27-р цэцэрлэг хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхэдтэй ажиллах арга зүйн талаар 8 цуврал подкаст бэлтгэж эцэг, эх, асран хамгаалагчид хүргэснээр 350 хандалт авч, 113 хүн хуваалцсан байна. 2024 онд өсвөр үеийн хүүхэд, залууст монгол ёс заншил, нүүдэлчин соёл иргэншил, үндэсний давтагдашгүй ижилсэл ба ондоошилд суурилсан угсаатнуудын хэл аялгууг судлах, биет бус өвийг өвлүүлэх, үндэсний нэгдмэл үнэт зүйлийг бүтээх үзэл санааг уриалах зорилгоор "Өв соёлоо түгээе" эвент өдөрлөгийг аймгийн нийт сургууль, цэцэрлэгийн хүрээнд 2 удаа амжилттай зохион байгуулсан. Тус эвент өдөрлөгт 2 үндэстэн 12 ястны 05-18 насны 34 өв тээгч оролцож, ЕБС-ийн 223 суралцагч, сайн дурын сонирхогч 104, нийт 361 иргэн хамрагдсан.		
79		Боловсролын чиглэлээр улс, бүсийн чанартай 1-ээс доошгүй арга хэмжээг жил бүр орон нутагтаа зохион байгуулах (Олимпиад, уралдаан, тэмцээн, хурал, зөвлөгөөн)	2021-2024	БШУГ	СӨББ ЕБС	Орон нутгийн төсөв, төсөл хөтөлбөр	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	-	1 арга хэмжээ зохион байгуулна.	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	Орон нутгийн төсөв 119.3	2022 онд улсын Нийгмийн ухааны 24-р олимпиадыг зохион байгуулж, 21 аймаг, 9 дүүргийн 30 багш, 30 сурагч оролцсоноос Орхон аймгийн 14-р сургуулийн багш О.Эрдэнэболд III байранд шалгарсан. Олимпиадыг БШУЯ, аймгийн ЗДТГ, БШУГ, МУБИС, 14-р сургууль хамтран зохион байгуулсан ба олимпиадын зардалд орон нутгийн төсвөөс 39.5 сая төгрөг зарцуулсан. 2023 онд улсын биологийн 33 дугаар олимпиадыг зохион байгуулж, 21 аймаг, 9 дүүргийн, нийт 60 сурагч, 31 багш оролцож орон нутгийн төсвөөс 39.9 сая төгрөг зарцуулсан байна. Олимпиадын хүрээнд аймаг, орон нутгаа улсын хэмжээнд сурталчилж, орон нутгийн аж ахуй нэгж байгууллагуудыг дэмжиж хамтарч ажилласан. Мөн биологийн шинжлэх ухааныг орон нутгийн хэмжээнд сурталчилж, энэ чиглэлийн мэргэжлийн багш нарыг чадавхжуулах үйл ажиллагааг МУИС-тай хамтран зохион байгуулсан. 2024 онд Монгол, хэл бичгийн улсын 53 дугаар олимпиадыг орон нутагтаа амжилттай зохион байгуулж, 21 аймаг, 9 дүүргийн 60 багш, 30 сурагч оролцож, олимпиадын үйл ажиллагаанд орон нутгийн төсвөөс 39.9 сая төгрөг зарцуулсан байна. Олимпиадын хүрээнд багш, сурагчдын монгол хэл, бичгийн мэдлэг, чадварыг сайжруулах сургалтуудыг олимпиадын дэд хороотой хамтран зохион байгуулсан. Мөн аймгийн мэргэжлийн багш нарын зохиосон ном, гарын авлагыг багш, сурагчдад дурсгал болгон өгсөн нь бусад орон нутагт өөрийн багш нарын арга туршлагыг түгээн	100%

													дэлгэрүүлэхэд чухал ач холбогдолтой үйл ажиллагаа болсон.	
80		ЕБС-иудад Хүүхдийн хөгжил, төлөвшлийн ажилтнуудыг үргэлжлүүлэн ажиллуулж, сэтгэл зүйч мэргэжилтэй боловсон хүчнээр хангах	2020-2024	БШУГ	ЕБС	-	-	17	Сэтгэл зүйч ажиллуулах 2 сургуульд	-	-	-	Аймгийн хэмжээнд 2022 оноос төрийн өмчийн ерөнхий боловсролын сургуулиудад 17 тэгш боломж, хүүхдийн хөгжил хариуцсан ажилтан, 19 сэтгэл зүйч ажиллаж эхэлсэн. Тус онд БШУЯ-ны мэргэшүүлэх сургалтад 11 сэтгэл зүйч хамрагдаж "Боловсролын сэтгэл зүйч" мэргэжил эзэмшсэн байна. ЕБС-ийн сэтгэл зүйчид сэтгэл зүйн гарааны үнэлгээг 2601 сурагч, 170 эцэг эх, асран хамгаалагч, 306 багш, 21 удирдах ажилтанд, сэтгэл зүйн бүлгийн зөвлөгөөг 1421 сурагч, сэтгэл зүйн бүлгийн сургалтыг 17000 гаруй сурагч, 1334 багш, 68 удирдах ажилтанд явуулж сэтгэл зүйн тусламж үйлчилгээ үзүүлэн 848 сурагчид хувийн хэрэг нээж ажилласан. Мөн ЕБС-ийн сэтгэл зүйчид "Сонсьё, Хайрлая, Мэдэрьё" сэтгэл зүйн өдөрлөгийг цувралаар зохион байгуулж, иргэд олон нийтэд сэтгэл зүйн боловсрол олгох, зөвлөгөө өгөх үйл ажиллагааг зохион байгуулсан. 2023 онд ерөнхий боловсролын сургуулиудад захирал, нийгмийн ажилтан, хүүхэд төлөвшлийн ажилтан, сэтгэл зүйч нарын хамтарсан "Нийгэм сэтгэл зүйн алба"-ыг байгуулан ажилласнаар хүүхэд хамгааллын бодлогыг амжилттай хэрэгжүүлэх нөхцөл бүрдсэн. Ерөнхий боловсролын сургуульд ажиллаж буй сэтгэл зүйчдийн 84.2 хувь нь "Боловсролын сэтгэл зүйч" байна. 2024 онд "Гүүд нейброс" ОУБ-тай хамтран 2, 7, 15-р сургуулийн сэтгэл зүйчдийн өрөөг тохижуулж, сурагч, эцэг, асран хамгаалагчдад сэтгэл зүйн үйлчилгээ үзүүлэх таатай орчин, нөхцөлийг бүрдүүлсэн.	100%
81		Хүүхдийг цахим халдлагаас урьдчилан сэргийлэх, цахим хэрэглээний зохист байдлыг бий болгох сургалтуудыг ЕБС-ийн хэмжээнд тогтмол зохион байгуулах	2021-2024	БШУГ	ЕБС	Орон нутгийн төсөв, байгууллагын төсөв	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	-	ЕБС-иудад жилд 2 удаа	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	-	-	2021 онд ЕБС-иудын сэтгэл зүйчид хамтран хүүхдийг цахим гэмт хэргийн золиос болох, энэ төрлийн гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх сургалт, нөлөөллийн ажлыг хийж, хөл хорионы үеийн нийгэм, сэтгэл зүйн айдсыг даван туулах дэмжлэг бүхий 15 хичээлийг цахим орчинд байршуулж 1669 хүнд хүргэсэн байна. 2022 онд дээрх ажлын хүрээнд 2 сургалт, 2 нөлөөллийн ажлыг зохион байгуулсан. Үүнд: - "Хүүхдээ сонсох өдөр" арга хэмжээний хүрээнд ГБХЗХГ, Цагдаагийн газартай хамтран "Цахим орчны зохистой хэрэглээ-донтолт болох нь"	90%

											<p>уулзалтыг зохион байгуулж, дунд болон ахлах ангийн 130 сурагч хамрагдсан.</p> <p>- Анги удирдсан багш, эцэг эх, асран хамгаалагчдад "Цахим орчны зохистой хэрэглээ" сэдвээр танхимын сургалтыг хийж, 15674 багш, эцэг эх хамрагдсан.</p> <p>- Цахим орчны зөв хэрэглээ, дэлгэцийн донтолтоос урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр ЕБС-иудын хүүхэд хамгааллын баг нийт 57 зурагт хуудсыг цахим орчинд байршуулж, олон нийтэд хүргэсэн байна.</p> <p>2023 онд аймгийн Цагдаагийн газартай хамтран 6-12 дугаар ангийн "Иргэний ёс зүйн боловсрол" хичээлийн цагаар цахим халдлагаас урьдчилан сэргийлэх чиглэлийн сургалтыг 2 удаа зохион байгуулсан. Энэхүү сургалтад өмчийн бүх хэлбэрийн 25 сургуулийн 283 бүлгийн 9905 хүүхэд хамрагдсан. Сургууль тус бүр ГБХЗХГ болон Цагдаагийн газартай хамтран "Цахим орчны зохистой хэрэглээ-донтолт болох нь" уулзалтуудыг зохион байгуулж, ахлах ангийн сурагчид эцэг, эх, асран хамгаалагчийн төлөөллийг оролцуулсан. Мөн энэ чиглэлээр сургуулиудын "Хүүхэд хамгааллын баг" нийт 57 зурагт хуудсыг цахим орчинд байршуулж, олон нийтэд хүргэсэн байна.</p> <p>Тайлант хугацаанд ЕБС-иудын "Нийгэм сэтгэл зүйн алба"-наас цахим хуудсаараа дамжуулан 19737 хүнд цахим гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх зөвлөмж, мэдээллийг хүргэсэн байна.</p>		
82	3.1.4.Бүх шатны боловсролын байгууллагын багшлах боловсон хүчний мэргэжил арга зүйн хөгжлийг дэмжих, ажлын үр дүнг бодитойгоор үнэлж, дүгнэх, урамшуулах, харилцан туршлага солилцох	"Багш" хөтөлбөрийг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлж бүх шатны боловсролын байгууллагын багшлах боловсон хүчний мэргэжил арга зүйн хөгжлийг дэмжих	2021-2024	БШУГ	СӨББ, ЕБС, Их, дэд сургууль, МСҮТ	Орон нутгийн төсөв	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	-	Хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг 100%-д хүргэнэ.	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	Орон нутгийн төсөв 25.2	<p>Аймгийн ИТХ-ын 2021 оны 06 дугаар тогтоолоор "Багш" хөтөлбөрийг 3 зорилт 17 арга хэмжээ, 20 үйл ажиллагаатай баталж, багш нарыг судалгаа шинжилгээний ажил хийх арга зүйд суралцуулах, анги удирдсан багшийг мэргэшүүлэх, хөгжүүлэх, багш, ажилтны ёс зүй, харилцаа хандлагыг дээшлүүлэх, Математик, Монгол хэлний хичээлийн сургалтыг сайжруулах, элсэлтийн ерөнхий шалгалт, анги нийтийн сургалтын чанарыг дээшлүүлэх зэрэг олон шинэлэг арга хэмжээг тусган хэрэгжүүлж байна. Хөтөлбөрийн 2021 оны хэрэгжилт 88.2, 2022 оны хэрэгжилт 93.3, 2023 оны хэрэгжилт 94.7 хувьтай тус тус үнэлэгдсэн.</p> <p>Хөтөлбөрийн хүрээнд 2021-2023 онд хэрэгжүүлсэн ажлуудын үр дүнд:</p>	90%

	<p>боломжийг бүрдүүлнэ.</p>													<ul style="list-style-type: none"> • ЭЕШ-ын онооны аймгийн дундаж жил бүр нэмэгдэж байна. ЭЕШ-ын хэмжээст онооны аймгийн дундаж 2020 онд 507 байсан бол 2021 онд 547,55, 2022 онд 550.33, 2023 онд 553.0 болж тогтмол өссөн үзүүлэлттэй байна. • Багш, ажилтнуудад чиглэсэн төрөл бүрийн сургалт үйл ажиллагааны үр дүнд сургууль, цэцэрлэгүүдийн гүйцэтгэлийн үнэлгээний хувь дээшилсэн байна. Боловсролын үнэлгээний төвтэй хамтран зохион байгуулсан гүйцэтгэлийн үнэлгээнд хамрагдсан төрийн өмчийн 30 цэцэрлэгийн дундаж үнэлгээ 90.9%-тай үнэлэгдсэн нь өмнөх оноос 3%, улсын дундажаас 0.7%-иар, үнэлгээнд хамрагдсан 17 сургуулийн дундаж үнэлгээ 76.3%-тай үнэлэгдсэн нь өмнөх оноос 2%, улсын дундажаас 1.4%-иар тус тус ахисан байна. • Багшийн гүйцэтгэлийн үнэлгээгээр 2022 онд ерөнхий боловсролын сургуулийн 414 багш 1-4 дүгээр түвшинд үнэлэгдэж байсан бол 2023 онд 521 багш, 2022 онд СӨБ-ын 122 багш 1-4 дүгээр түвшинд үнэлэгдэж байсан бол 2023 онд 150 багш 1-4 дүгээр түвшинд үнэлэгдэж өссөн үзүүлэлттэй байна. • Багш, ажилтныг ёс зүй, харилцаа, хандлагыг дээшлүүлэх чиглэлээр олон талт үйл ажиллагааг зохион байгуулснаар 2023 онд ЕБС, СӨББ-ын багш, ажилтнуудтай холбоотой өргөдөл 11 ирсэн нь өмнөх онтой харьцуулахад 17 өргөдлөөр буурсан үзүүлэлттэй байна. 2024 оны эхний хагас жилд хөтөлбөрийн хүрээнд ерөнхий боловсролын сургуулийн 12 дугаар анги төгсөгчдийн ЭЕШ-ын бэлтгэлийг хангах, ЭЕШ-ын чанарыг сайжруулах зорилгоор мэргэжлийн байгууллагатай хамтран 3 удаагийн урьдчилсан сорилыг зохион байгуулж 1225 сурагчийг хамрууллаа. Урьдчилсан сорилын үр дүнг сургууль болон сурагч тус бүрээр тооцон гаргаж багш, сурагчдад танилцуулж цаашид анхаарах асуудлаар БШУГ-аас зөвлөмж өгсөн. Мөн багш, ажилтнуудыг гадаадад туршлага судлах, мэргэжил дээшлүүлэх боломжоор хангах ажлын хүрээнд Орхон аймаг дахь Политехникийн коллежийн багш, сурагчдыг ОХУ-д зохион байгуулагдсан ур чадварын уралдаанд оролцоход дэмжлэг үзүүлсэн байна. 	
--	-----------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

83		Орон нутгийн онцлогт тохируулан сургууль, цэцэрлэг, багшийн ажлын үр дүнг бодитойгоор үнэлж, дүгнэх аргачлал боловсруулан хэрэгжүүлж, сургалтын чанар ажлын үр дүнгээр шалгарсан багш нарыг урамшуулах	2021-2024	БШУГ	СӨББ ЕБС	Орон нутгийн төсөв	40.0	20 багш	20 багш ажилтан	10.0	2021-2023 онд: Орон нутгийн төсөв 31.9	2021 онд сургалтын чанарыг дээшлүүлсэн 35 багш, эрдэм шинжилгээний илтгэлийн уралдаанд тэргүүлсэн 12 удирдах ажилтан, амжилт гаргаж ажилласан 56 багш, 9 байгууллагыг шагнаж урамшуулсан. Мөн тус онд ЭЕШ-д сурагчид нь 800 оноо авсан 9 багшийг тус бүр 500.0 төгрөгөөр шагнаж урамшуулахад орон нутгийн төсвөөс 4.5 сая төгрөг зарцуулсан. 2022 онд ажлын үр дүнгээр шалгарсан болон ЭЕШ, анги нийтийн сургалтын чанарыг дээшлүүлсэн 30 багш, удирдах ажилтан, боловсролын салбарын үйл ажиллагааг дэмжин ажилласан төрийн болон төрийн бус 6 байгууллагыг шагнаж урамшуулахад орон нутгийн төсвөөс 12.6 сая төгрөг зарцуулсан байна. 2023 онд ажлын үр дүнгээр шалгарсан болон анги нийтийн сургалтын чанарыг дээшлүүлсэн багш нарыг урамшуулах үйл ажиллагааг "Монголын багш нарын 57 дахь өдөр" -өөр зохион байгуулж 445 багш, ажилтныг шагнаж урамшуулахад 10.8 сая төгрөг зарцуулсан байна. Мөн 2023 оны элсэлтийн ерөнхий шалгалтад сурагчдаа амжилттай бэлтгэсэн 8 багшийг 4.0 сая төгрөгөөр шагнаж урамшууллаа. 2024 онд ажлын үр дүнгээр шалгарсан болон анги нийтийн сургалтын чанарыг дээшлүүлсэн багш нарыг урамшуулах үйл ажиллагааг "Монголын багш нарын 58 дахь өдөр" -өөр зохион байгуулна.	100%
84	3.1.5.Бүх шатны боловсролын байгууллагын ажилтан албан хаагчдын нийгмийн асуудлыг шийдвэрлэх ажлыг үе шаттайгаар хэрэгжүүлнэ.	"Багш" хөтөлбөрийн хүрээнд бүх шатны боловсролын байгууллагын багш, ажилтны нийгмийн асуудлыг шийдвэрлэхэд дэмжлэг үзүүлэх	2021-2024	БШУГ	СӨББ ЕБС	Орон нутгийн төсөв	-	60 багш, ажилтан	Жилд 60 багш, ажилтан	Хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх төсвөөр	2021-2023 онд : Орон нутгийн төсөв 46.7	"Багш" хөтөлбөрийн хүрээнд нийгмийн дэмжлэг олгох журмын дагуу 2021 онд 39 багш, ажилтанд 16.7 сая төгрөг, 2022 онд 18 багш, ажилтанд 11.0 сая төгрөг, 2023 онд шинэчилсэн журмын дагуу 36 багш, ажилтанд 19.0 сая төгрөгийн дэмжлэгийг тус тус олгосон байна. 2024 онд журмын дэмжлэг үзүүлэх үйл ажиллагааг IV улиралд зохион байгуулна.	60%
85		Шаардлагатай цэцэрлэгүүдэд багш нарыг 2 ээлжээр ажиллах нөхцөлийг бүрдүүлэх	2021-2024	БШУГ	СӨББ	Улсын болон орон нутгийн төсөв	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	-	Цэцэрлэгүүдэд багш нарыг 2 ээлжээр ажиллуулна	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	2023 онд: Улсын төсөв 651.2 2024 онд : Улсын төсөв 1042.5	2022 оны 03-р сарын 01-нээс ачаалал ихтэй 10 цэцэрлэгийн 84 бүлэгт ээлжийн 42 багш ажиллаж эхэлсэн. Ээлжийн багш ажиллаж буй 10 цэцэрлэг өглөө 07:00 цагаас орой 19:00 цаг хүртэл 12 цагаар үйл ажиллагаагаа явуулж байгаа бөгөөд эцэг, эхчүүд ажил, хөдөлмөрөө тайван эрхлэх боломжийг бүрдүүлсэн. Ээлжийн багшаар ажиллаж буй багш нарыг ажлын	100%

												байран дээрээ хөгжих боломжоор хангах ажлын хүрээнд сайжруулсан хөтөлбөрийн хэрэгжилт, зөвлөмж, үр дүнгийн талаар сорил, тест боловсруулан шалгалт авч 4 удаагийн чадваржуулах сургалтад хамруулсан.	
86	3.1.6.Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдүүдийн жирийн ангид шилжин суралцах боломжийг нэмэгдүүлэх, орчин нөхцөлийг сайжруулах, сэргээн засах үйлчилгээг нийгэм, хамт олонд нь түшиглэн үзүүлэх үйл ажиллагааг тасралтгүй зохион байгуулна.	Багш, ажилтнуудыг хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхэдтэй ажиллах чиглэлээр мэргэшүүлэх сургалтад хамруулах	2021-2024	БШУГ	СӨББ ЕБС	Орон нутгийн төсөв, төсөл хөтөлбөр	4.0	-	2 багш	1.0	-	2021 онд багш нарын мэргэжил дээшлүүлэх, хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхэдтэй ажиллах багш нарыг чадавхжуулах 14 удаагийн 379 багш, 2022 онд хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийг ердийн сургууль, цэцэрлэгт тэгш хамруулах, шаардлагатай хүүхдийг ганцаарчилсан сургалтын төлөвлөгөөгөөр хичээллүүлэхэд дэмжлэг үзүүлэх, хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхэдтэй ажиллах арга зүйн чиглэлээр нийт 640 гаруй багшийг тус тус сургалтад хамруулсан. 2023 онд "Тэгш боломж" төслийн хүрээнд: -БХАН-тэй хамтран 2 удаагийн 4 кредитын сургалтыг зохион байгуулж 62 багш хамрагдсан. -СӨБ, ЕБС-ийн дэмжлэгийн багийг чадваржуулах сургалтыг 2 удаа зохион байгуулж, дэмжлэгийн багийн бүх гишүүдийг хамруулсан. -"Тэгш хамран сургах боловсролын соёл, бодлого, үйл ажиллагааг түгээн дэлгэрүүлэх нь" сургалтыг зохион байгуулж, нийт 63 багш хамрагдсан байна. Орон нутагт энэ чиглэлээр ажиллах боловсон хүчнийг нэмэгдүүлж 1 үндэсний сургагч багш, 60 орон нутгийн сургагч багш бэлтгэгдсэн байна. Сургуулийн өмнөх боловсролын байгууллагад 12, ерөнхий боловсролын сургуулиудад 60 гаруй багш "Ганцаарчилсан сургалт"-ын төлөвлөгөөг хэрэгжүүлж, хуульд заасны дагуу үндсэн цалингийн 10 хувийн нэмэгдлийг олгож байна.	90%
87		Жаргалант сумын сургууль, 7-р сургууль, 27-р цэцэрлэгийг хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийг зөөх дунд оврын автобустай болгох	2022-2024	БШУГ	СӨББ ЕБС	Улсын болон орон нутгийн төсөв, төсөл хөтөлбөр	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	1 автобус	1 автобус	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	Улсын төсөв 60.0 Орон нутгийн төсөв 130.0	2022 онд орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар Жаргалант сумын сургуулийн хүүхдийн автобусыг шинэчилж, COUNTY маркийн дунд оврын автобус, 2023 онд "Тэгш боломж" төслийн хүрээнд 130.0 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар Баянбулаг багийн 27 дугаар цэцэрлэгт хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийг зөөх тусгай зориулалтын "Starrex" маркийн авто машиныг тус тус хүлээлгэн өгч, хүүхдүүдийг цэцэрлэг, сургуульд нь зөөж байна. Ерөнхий боловсролын 7 дугаар сургуульд COUNTY маркийн дунд оврын автобусыг ашиглаж байна. Уг автобусаар тус сургуульд суралцаж буй хөгжлийн бэрхшээлтэй 49 хүүхдийг зөөвөрлөж байна. Тус сургуулийн автобусыг шинэчлэхэд шаардлагатай 60.0 сая төгрөгийг БШУЯ-наас шийдвэрлэсэн.	100%

88	3.1.7.Бүх нийтийн боловсролын үйлчилгээний хүртээмж, чанар менежментийг дээшлүүлж, орон нутгийн захиргааны байгууллагын үүрэг оролцоог нэмэгдүүлэн “Насан туршийн боловсрол төв”-ийг хүн амын насан туршийн боловсролыг дэмжигч, мэдээлэл түгээгч байх нөхцөл боломжийг бүрдүүлнэ.	Иргэдийн эрэлт, хэрэгцээнд тулгуурласан бизнес амьдрах ухаан, ёс суртахуун төлөвшил, гоо зүй, гэр бүлийн, байгаль орчны, иргэний боловсрол олгох гэсэн чиглэлээр сургалтыг олон талт хэлбэрээр зохион байгуулж, ардын уламжлалт гар урлал, амьдрах ухааны чиглэлээр шавь сургалтыг иргэдийн дунд зохион байгуулах	2021-2024	БШУГ	НТБТ	Орон нутгийн төсөв, төсөл хөтөлбөр	15.0	-	Хөтөлбөр хэрэгжүүлнэ.	5.0	-	<p>2022 онд аймгийн Насан туршийн боловсрол төв 5 агуулгын хүрээнд 82 хөтөлбөрийг боловсруулан хэрэгжүүлж, 70 гаруй аж ахуй нэгж, байгууллагын 4249 хүнд сургалтын чиглэлээр үйлчилгээ үзүүлж, 11757 орчим иргэнийг нөлөөллийн ажилд хамруулсан.</p> <p>2023 онд иргэдийн хэрэгцээнд суурилсан сургалтыг 2 чиглэлээр зохион байгуулж байна. Үүнд:</p> <p>1. Иргэдийн боловсролын түвшин дээшлүүлэх захиалгат сургалтад гэр бүл, амьдрах ухаан, иргэний, ёс суртахуун, гоо зүйн боловсролын агуулгын хүрээнд 60 гаруй байгууллага, Баян-Өндөр сумын 10 гаруй багийн 5220 иргэнийг хамрууллаа.</p> <p>2. Үндэсний бичиг, англи хэл, компьютер, шатар, хөгжим, гар урлал, оёдол эсгүүрийн сургалтуудыг иргэдийн хүсэлтээр зохион байгуулж байна. Сургалтыг 15-120 цагаар төлөвлөж нийт 877 иргэн хамрагдсан байна. Тухайлбал: Үндэсний бичгийн сургалтад 12 байгууллагын 290 ажилтан, англи хэлний хэрэглээний 10 удаагийн сургалтад 185 иргэн, компьютерын хэрэглээний анхан ба дунд шатны 16 удаагийн сургалтад 172 иргэн, оёдол эсгүүр 79 иргэн, шатар 120 иргэн, гитар хөгжим 15 иргэн, төгөлдөр хуур хөгжмийн сургалтад 16 иргэн тус тус хамрагдсан байна. Сургалтын 10-30 хувь нь онол, 70-90 хувь нь дадлага, бие даалт хэлбэрээр суралцагч төвтэйгөөр зохион байгуулж амжилттай төгссөн иргэдэд гэрчилгээ гардуулсан.</p> <p>2024 онд Насан туршийн боловсролын төвөөс бүх насны иргэдийн хэрэгцээнд тулгуурласан төрөл бүрийн сургалт үйл ажиллагааг 17 хөтөлбөр 75 сэдвээр танхимын сургалт, үйл ажиллагаанд 6819 иргэнийг хамруулан тус сургалт, үйл ажиллагааг мэргэжлийн 6 байгууллагатай түншлэл хамтын ажиллагааны хүрээнд зохион байгуулсан. Орон нутгийн иргэдийн өрхийн амьжиргааг нэмэгдүүлэх чиглэлээр “Үндэсний хувцас оёж, эсгэх” оёдол эсгүүрийн 50 цагийн сургалтыг 11 удаа явуулж, 64 иргэн хамрагдсан. Сургалт бүрийн төгсгөлд иргэдийн бүтээлээр үзэсгэлэн гаргаж суралцагчдад гэрчилгээ гардуулдаг бөгөөд сургалтад хамрагдсан иргэдийн 30 гаруй хувь нь ажлын байртай болж үлдсэн хувь нь цаашид өрхийн үйлдвэрлэл эрхэлж орлогоо нэмэгдүүлэх боломж бүрдээд байна.</p>	100%
----	--	---	-----------	------	------	------------------------------------	------	---	-----------------------	-----	---	---	------

89		Насан туршийн боловсролын төвд бүх насны иргэд ашиглах боломжтой цахим сургалтын кабинетыг бий болгож, шаардлагатай тоног төхөөрөмжөөр хангах	2021-2024	БШУГ	НТБТ	Орон нутгийн төсөв, төсөл хөтөлбөр	18.0	-	Шаардлагатай тоног төхөөрөмжөөр хангана.	6.0	Төсөл хөтөлбөр 18.5	2022 онд БШУЯ, Насан туршийн боловсролын үндэсний төв, Азийн хөгжлийн банкны санхүүжилтээр "Ажил мэргэжлийн чиг баримжаа олгох" төслийн хүрээнд 18.5 сая төсөвт өртөгтэй цахим сургалтын кабинетын хэрэглэгдэхүүнийг аймгийн Насан туршийн боловсролын төвд нийлүүлсэн. 2024 онд тус төвд нийт 7 суурин компьютерыг бусад байгууллагуудын тусламжаар хүлээн авч шаардлагатай засвар үйлчилгээ хийж, компьютерын танхимыг шинээр байгуулсан. Тус танхимаар иргэдэд зориулсан компьютерын хэрэглээний сургалтад 194 иргэнийг хамруулсан байна. БШУЯ-наас 5 ширхэг зөөврийн компьютерыг тус төвд нийлүүлсэн	100%
СОЁЛ УРЛАГ													
90	3.2.Эрдэнэтийн өв соёлыг хадгалах, ёс заншил, уламжлалаа түгээн дэлгэрүүлэх, соёл урлагийн байгууллагын материаллаг бааз, хөрөнгө оруулалтыг нэмэгдүүлэх, иргэдэд үзүүлэх, соёл урлагийн үйлчилгээний хүртээмжийг нэмэгдүүлж, соёлын үйлдвэрлэлийг дэмжиж, мэргэжлийн боловсон хүчнээр хангана.	Соёл, урлагийн байгууллагуудыг мэргэжлийн боловсон хүчнээр хангах, мэргэжил дээшлүүлэх сургалтад үе шаттай хамруулах ажлыг зохион байгуулах	2021-2024	БШУГ	СУБ	Орон нутгийн төсөв, төсөл хөтөлбөр	6.0	-	Жилд 2-3 уран бүтээлч	1.5	Орон нутгийн төсөв 26.1	Соёл, урлагийн байгууллагуудыг мэргэжлийн боловсон хүчнээр хангах, мэргэжил дээшлүүлэх сургалтад үе шаттай хамруулах ажлын хүрээнд 2022 онд аймгийн Музейн ажилтнуудын Улаанбаатар хотод мэргэжил дээшлүүлэх, Номын төв, сургуулийн номын санчдад зориулсан "Орчин цагийн номын сангийн хөгжлийн чиг хандлага", бүжгийн багш бэлтгэх сургалтууд, "Соёлыг түгээе" аяны хүрээнд СУИС-тай хамтран аймгийн соёл, урлагийн байгууллагын ажилтнууд, уран бүтээлчид, соёлын төв, ЕБС, СӨББ-ын байгууллагын багш нарыг чадавхжуулах 2 өдрийн сургалтуудад 120 гаруй ажилтан, албан хаагчийг хамруулсан. 2023 онд аймгийн хэмжээнд соёл, урлагийн салбарын мэргэжлийн боловсон хүчнийг нэмэгдүүлэх чиглэлээр Хүүхэд, залуучуудын театрын 14 уран бүтээлчийг мэргэжлийн нүүр хувиргалтын 2 өдрийн сургалтад хамруулсан. Аймгийн Музей Үндэсний музейтэй хамтран төвийн бүсийн музейн ажилтнуудын дунд зохион байгуулсан "Музейн үзмэр дэглэлт, хадгалалт, хамгаалалт", "Музейн үзмэр тайлбарлах арга зүй", "Музейн боловсролын хөтөлбөр" сэдэвт сургалтуудад аймгийн Музейн 9, Соёлын төвүүдийн орон нутаг судлах танхимын 5 ажилтан тус тус хамрагдсан. Мөн "Соёлыг түгээе" аяны хүрээнд "Эрдэнэт үйлдвэр" ТӨҮГ-ын Соёл урлагийн цогцолбороос аймгийн соёлын төвүүдийн бүжгийн багш, дууны багш, хөгжмийн багш, техникийн ажилчид, номын санчдад соёлын ажлын арга зүй, онол практик хосолсон 5 өдрийн	100%

											сургалтыг зохион байгуулж 30 ажилтан хамрагдсан байна. 2024 онд Монгол бичгийн сургалтад соёл, урлагийн салбарын 32 албан хаагч, аймгийн Хүүхэд, залуучуудын театрт явагдсан "Хүүхэлдэй амилахуй" мэргэжлийн сургалт болон тайзны хөдөлгөөний 14 хоногийн сургалтуудад тус театрын 14 жүжигчин хамрагдсан байна. Мөн аймгийн Музейн дарга Ч.Энхтуяаг Хонконгт зохион байгуулагдсан "Museum summit-2024" олон улсын хөтөлбөрт арга хэмжээнд оролцож мэргэжил дээшлүүлэхэд 2.8 сая төгрөг, соёл, урлагийн салбарын 100 албан хаагчийн морин хуурын сургалтад 10.8 сая төгрөгийн дэмжлэгийг орон нутгийн төсвөөс олгосон байна.	
91	Аймгийн номын төвийн өргөтгөл, Номын өргөө бүхий цогцолбор барилга, Даваат, Наран багуудын соёлын төвийн барилгыг ашиглалтад оруулах, соёл, урлагийн байгууллагын барилгыг өргөтгөх, шинээр барих ажлыг үе шаттайгаар зохион байгуулах	2020-2024	БШУГ	СУБ	Улсын болон орон нутгийн төсөв	-	-	-	-	Улсын төсөв 1500.0 Орон нутгийн төсөв 4300.0	Улсын төсвийн 1.5 тэрбум төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар Даваат багийн соёлын төвийн барилгыг 2021 оны 01 сард ашиглалтад оруулсан. Орон нутгийн төсвийн 4.3 тэрбум төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар "Номын өргөө бүхий цогцолбор"-ын барилгыг 2024 оны 04 дүгээр сард ашиглалтад хүлээн авсан. Мөн улсын төсвийн 1.0 тэрбум төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар баригдаж буй Наран багийн соёлын төвийн барилгын ажил нэмэлт санхүүжилт шаардлагатайгаар 82 хувийн гүйцэтгэлтэй ажил зогссон байна. Тус барилгын нэмэлт санхүүжилтийг 2025 оны улсын төсөвт тусгуулахаар ажиллаж байна. Аймгийн Музей болон "Эгшиглэн" соёлын төвүүдийн шинэ барилгын зураг төсвийг хийлгэж, www.publicinvestment.gov.mn цахим системд бүрэн оруулсан.	90%
92	Соёл, урлагийн байгууллагуудыг шаардлагатай тоног төхөөрөмж, техник хэрэгсэл, хувцас хэрэглэлээр хангах ажлыг үе шаттайгаар зохион байгуулах	2020-2024	БШУГ	СУБ	Улсын болон орон нутгийн төсөв	165.0	-	Тоног төхөөрөмжөөр хангана.	50.0	Орон нутгийн төсөв 1100.0	2021 онд Хүүхэд залуучуудын театр, аймгийн Музейг шаардлагатай тоног төхөөрөмж, техник хэрэгсэлээр хангахад зориулж, орон нутгийн төсвөөс 32.0 сая төгрөг зарцуулсан. Мөн соёл, урлагийн байгууллагуудын орчин нөхцөлийг сайжруулах чиглэлээр аймгийн Музейн засварт 7.5 сая, Номын төвийн засварт 49.9 сая, тус төвийн дээврийн засварт 21.7 сая, нийт 79.1 сая төгрөгийг орон нутгийн төсвөөс зарцуулсан. 2022 онд соёл, урлагийн байгууллагуудыг шаардлагатай тоног төхөөрөмж, техник хэрэгсэлээр хангахад зориулж улсын төсвөөс 40.9 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалт хийгдсэн. Үүнд: Соёл, урлагийн газарт 18.3 сая, "Аялгуу" соёлын	100%

											<p>төвд 17.8 сая, Номын төвд 6.8 сая, Хүүхэд, залуучуудын театрт 1.6 сая төгрөгийн техник хэрэгсэл, тоног төхөөрөмж олгосон. 2023 онд аймгийн Нийтийн номын санд шаардлагатай техник хэрэгсэл, тоног төхөөрөмж худалдан авахад 55.6 сая, "Аялгуу", "Хэмнэл" соёлын төвд шаардлагатай тоног төхөөрөмж худалдан авахад 134.4 сая, аймгийн Музейд виртуал төхөөрөмж авахад 19.4 сая, Жаргалант сумын Соёл мэдээллийн төвд шаардлагатай тоног төхөөрөмж, техник хэрэгсэл авахад 93.4 сая, тус төвд их засвар хийхэд 206.6 сая нийт 509.4 сая төгрөгийг орон нутгийн төсвөөс зарцууллаа.</p> <p>2024 онд орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар "Аялгуу" соёлын төвд 27.0 сая, "Баянцагаан" соёлын төвд 20.8 сая, аймгийн Соёл, урлагийн газарт 44.8 сая, Хүүхэд, залуучуудын театрт 95.0 сая, шинээр ашиглалтад орсон "Номын өргөө" цогцолборт 292.0 сая, нийт 479.6 сая төгрөгийн тоног төхөөрөмж, техник хэрэгсэл нийлүүлсэн байна.</p>	
93	Хувийн хэвшлийн соёл, урлагийн байгууллага, иргэдэд дэмжлэг үзүүлж, хамтран ажиллах	2020-2024	БШУГ	СУБ	Орон нутгийн төсөв, төсөл хөтөлбөр	80.0	-	Дэмжлэг үзүүлнэ.	20.0	Орон нутгийн төсөв 136.5	<p>2022 онд "Эрдэнэт" дуу бүжгийн чуулгын 3 уран бүтээлч, 14 дүгээр сургуулийн 1 сурагчийн бие даасан тоглолтод 15.8 сая, "Таван эгшиг" төгөлдөр хуурын улсын уралдаанд оролцох замын зардалд 1.5 сая сургалтын төв, "Тод анир" зохиолчдын салбар зөвлөлөөс зохион байгуулсан 2 арга хэмжээнд 3.5 сая, нийт 20.8 сая, 2023 онд 7 уран бүтээлчийн бие даасан тоглолт болон шинэ уран бүтээл, үзэсгэлэнгийн зардалд 21.6 сая, соёл урлагийн чиглэлээр явагдсан 5 уралдаан тэмцээнд 12.9 сая, аймгийн "Зураач, урчуудын холбоо", "Номын шидэт хайрцаг" төрийн бус байгууллагаас зохион байгуулсан үзэсгэлэн, сургалтад 12.0 сая, 2 хамтлагийн бие даасан тоглолтод 9.0 сая, "Эрдэнэт" дуу, бүжгийн чуулгын уран бүтээлчдийг "Цэнгэлийн эгшиг" уралдаанд оролцоход 5.0 сая, "Өсөх ирээдүй" бүжгийн хамтлагт 1.0 сая, 1 сурагч, 2 уран бүтээлчийг АНУ, Франц, ОХУ-д зохиогдсон уралдаанд оролцоход 6.0 сая, нийт 67.5 сая төгрөгийн дэмжлэгийг тус тус үзүүлсэн байна.</p> <p>2024 онд "Солонгын аяз" нийтийн цэнгээнт бүжгийн аймгийн аварга шалгаруулах тэмцээнд 1.0 сая, Эрдэнэт хотод бүжгийн спорт үүсч хөгжсөний 30 жилийн ойн олон талт үйл ажиллагааны зардалд 30.0 сая, "Авьяс билиг"</p>	100%

											сургалтын төвийн 10 жилийн ойн тайлан тоглолтын зардалд 6.4 сая, МЗЭ-ийн Орхон аймаг дахь салбараас зохион байгуулсан яруу найргийн уралдаанд 1.5 сая, чөлөөт уран бүтээлч Д.Мөнх-Эрдэнийн "Хайрын сарнай" тоглолтын зардалд 3.0 сая, "Эрдэнэт үйлдвэр" ТӨҮГ-ын "Эрдэнэт" ДБЧ-ын уран бүтээлч Д.Дагвадоржийн Буриад улсад зохион байгуулагдсан дуурийн дуу дуулаачдын фестивалд оролцоход 1.0 сая, аймгийн ХЗТ-ын жүжигчин Б.Түвшинжаргалын бие даасан шинэ уран бүтээл "Хатан сэнтийн хайлан" түүхэн жүжгийн зардалд 3.5 сая, "Эрдэнэт үйлдвэр" ТӨҮГ-ын Баяжуулах үйлдвэрийн соёл, нийтийн ажлын арга зүйч Б.Нямдэлгэрийн ОХУ-д явагдсан олон улсын дуулаачдын уралдаанд оролцоход 1.8 сая, "Хэмнэл" соёлын төвийн бүжгийн дугуйлангийн сурагчдын "Хүн домог" үндэсний урлагийн наадамд оролцоход 3.0 сая төгрөг, нийт 48.2 сая төгрөгийн дэмжлэгийн орон нутгийн төсвөөс олгосон байна		
94	3.2.1.Соёл, урлагийн байгууллагуудын үйл ажиллагааг дэмжин, гадаад харилцааг өргөжүүлж, соёл, урлагийн үйлчилгээг аялал жуулчлалтай холбон сурталчлах, хөгжүүлэхэд дэмжлэг үзүүлнэ.	Соёл, урлагийн байгууллагын ажилтнуудыг гадаад улс орнуудад туршлага судлах, мэргэжил дээшлүүлэх боломжоор хангах	2022-2024	БШУГ	СУБ	Орон нутгийн төсөв, төсөл хөтөлбөр	75.0	-	10 уран бүтээлч Жил бүр	25.0	Орон нутгийн төсөв 15.7	2022 онд Япон, Болгар улсад зохион байгуулагдсан хөгжмийн болон дуурийн дуулаачдын уралдаанд оролцсон уран бүтээлч, багш сурагчдад нийт 4.1 сая төгрөгийн дэмжлэг үзүүлсэн. 2023 онд ОХУ-д зохиогдсон дуурийн дуулаачдын уралдаанд оролцсон чөлөөт уран бүтээлч Б.Заяатад 1.5 сая, АНУ-д төгөлдөр хуурын уралдаанд оролцсон Ц.Энх-Ундаргад 1.5 сая, Жаргалант сумын соёлын төвийн 1 ажилтан Франц улсад "Чингис хаан дэлхийг өөрчилсөн нь" үзэсгэлэнд оролцоход 3.0 сая төгрөгийн дэмжлэг тус тус үзүүлсэн байна. Мөн "Эрдэнэт үйлдвэр" ТӨҮГ-ын Соёл, урлагийн цогцолборын уран бүтээлч Н.Цэрэнпил БНСУ-д зохиогдсон "МАМГ-2023" олон улсын соёлын фестивалд "Соёлын биет бус өв өвлөн уламжлагч" төрлөөр, тус цогцолборын уран бүтээлч Д.Дагвадорж, М.Маналжав нар ОХУ-ын хөгжмийн зохиолч Исаак Дунаевскийн нэрэмжит Олон улсын дуулаачдын XII дахь удаагийн уралдаанд тус тус оролцсон байна. Аймгийн Хүүхэд, залуучуудын театрын 6 уран бүтээлч БНХАУ-ын ӨМӨЗО-ны кино багтай хамтран "Шөнийн манаа" түүхэн олон ангит кинонд тоглож байна. Эдгээр уран бүтээлчдэд аймгийн Хүүхэд, залуучуудын театраас 2 сарын цалинтай чөлөө олгож, мэргэжил ур чадвараа	90%

												дээшлүүлэх боломжоор хангасан. 2024 онд аймгийн Музейн дарга Ч.Энхтуяаг Хонконгт зохион байгуулагдсан "Museum summit-2024" олон улсын хөтөлбөрт арга хэмжээнд оролцоход 2.8 сая, "Эрдэнэт үйлдвэр" ТӨҮГ-ын Соёл, урлагийн цогцолборын дуучин Д.Дагвадоржийг ОХУ-ын Буриад улсын Улаан-Үд хотод зохион байгуулагдах Лхасрана Линховоины нэрэмжит дуурийн дуу дуулаачдын фестивальд оролцоход 1.0 сая, тус үйлдвэрийн соёл, нийтийн ажлын арга зүйч Б.Нямдэлгэрийг ОХУ-ын Москва хотод зохион байгуулагдсан И.Дунаевскийн нэрэмжит олон улсын дуулаачдын уралдаанд оролцоход 1.8 сая төгрөгийн дэмжлэгийг орон нутгийн төсвөөс тус тус олгосон байна.	
95		Орон нутгийн мэргэжлийн урлагийн байгууллага болон бусад уран бүтээлчдийг шинэ уран бүтээл гаргахад нь дэмжлэг үзүүлэх	2021-2024	БШУГ	СУБ	Орон нутгийн төсөв, төсөл хөтөлбөр	110.0	-	Дэмжлэг үзүүлнэ.	30.0	Орон нутгийн төсөв 138.6	2021 онд зөврийн музей байгуулах төсөл, "Жороо баахан улаан" дууг дүрсжүүлэх, "Бачата" бүжгийн улсын аварга шалгаруулах тэмцээнд оролцох Орхон аймгийн "Өсөх ирээдүй" бүжгийн спортын клубын бүжигчдийн замын зардалд дэмжлэг үзүүлж хамтран ажилласан. 2022 онд дуучин Д.Нямсүрэн, Х.Мөнхбаяр, Б.Нямдэлгэр нарын бие даасан тоглолтод нийт 14.8 сая төгрөгийг орон нутгийн төсвөөс, аймгийн Хүүхэд, залуучуудын театрын 2 уран бүтээлийн зардалд 40.0 сая төгрөгийг улсын төсвөөс олгож тус тус дэмжлэг үзүүлсэн. 2023 онд аймгийн Хүүхэд залуучуудын театрын найруулагч Е.Баярмагнайн тайз, дэлгэц хосолсон театрчилсан тоглолтод 5.7 сая, аймгийн "Зураач, урчуудын холбоо"-ноос зохион байгуулсан "Эрдэнэтийн хавар" үзэсгэлэнд 2.0, "Мэлмий" гэрэл зургийн бүлгэмийн зурагчин Т.Шинэсүлдийн Эрдэнэт хотын шилдэг гэрэл зургуудаас бүрдсэн шинэ уран бүтээлд 4.9 сая, аймгийн Хүүхэд, залуучуудын театрын "Асаж буй толгод" жүжгийг Өмнөговь, Дундговь аймагт аялан тоглоход 3.2 сая, тус театраас зохион байгуулсан "Хүүхэлдэйн урлагийн их наадам"-д 2.5 сая, Дундговь аймгийн "Уяхан замбуу тивийн наран" эвент арга хэмжээнд оролцоход 4.0 сая төгрөг, нийт 22.3 сая төгрөгийн дэмжлэгийг үзүүлсэн. 2024 онд аймгийн Хүүхэд, залуучуудын театрын шинэ уран бүтээл Ерөнхий сайд асан А.Амарын тухай "Улаан манан" драмын жүжгийн зардалд 98.0 сая, тус театрын жүжигчин	100%

												Б.Түвшинжаргалын бие даасан шинэ уран бүтээл "Хатан сэнтийн хайлан" түүхэн жүжгийн зардалд 3.5 сая төгрөгийн дэмжлэг тус тус үзүүлсэн байна.	
96		Орон нутагт гадаад дотоодын аялал жуулчлалыг татах зорилгоор улс, бүсийн чанартай соёл, урлагийн арга хэмжээг жилд 2-оос доошгүй удаа зохион байгуулах	2021-2024	БШУГ	СУБ	Орон нутгийн төсөв, төсөл хөтөлбөр	80.0	-	2 арга хэмжээ зохион байгуулна.	25.0	Орон нутгийн төсөв 109.1	2022 онд Аймгийн Соёл, урлагийн газар, Орхон аймгийн Бүжгийн холбоод хамтран "Бүжин наадъя" бүжгийн фестивалийг зохион байгуулсан. Фестивальд 13 аймгийн 1300 гаруй бүжигчид оролцсон бөгөөд орон нутгийн төсвөөс 6.1 сая төгрөгийн дэмжлэг үзүүлсэн. Орхон, Булган аймгийн хамтын ажиллагааны гэрээний хүрээнд "Хангинахын шугуйн шагайн тойром" соёл, спортын үйл ажиллагааг Булган аймгийн ЗДТГ-тай хамтран зохион байгуулсан. 2023 онд "Бүргэдийн баяр-2023" арга хэмжээг орон нутагтаа зохион байгуулж Казах түмний соёл, ёс заншлыг сурталчилсан. Уг үйл ажиллагаанд Баян-Өлгий аймгаас 13 бүргэдчин оролцож, гадаад, дотоодын 8000 гаруй иргэд үзэж сонирхсон бөгөөд худалдаа, үйлчилгээ, зочид буудлын үйл ажиллагаа эрхлэгч аж ахуй нэгж, байгууллагууд нийт 9.2 сая төгрөгийн борлуулалт хийсэн байна. Мөн аймгийн аялал жуулчлал, уул уурхайн салбарын онцлогийг илэрхийлсэн эвентийг хөгжүүлэх, сурталчлах зорилгоор "Зэс фестиваль"-ийг зохион байгуулсан. Арга хэмжээний хүрээнд хоол үйлдвэрлэл, зэс бүтээгдэхүүний худалдаагаар орон нутгийн үйлдвэрлэл эрхлэгчид 23.0 сая төгрөгийн борлуулалт хийсэн байна. Тайлант хугацаанд аймгийн Гончигсүмлэн хийдтэй хамтран "Луу жилийн мөсөн шагайн хишиг харваа" тэмцээн, аймгийн Биеийн тамир спортын газартай хамтран "Эрдэнэт мөнгөн өвөл" спортын наадам, "Эрдэнэтийн бал" цэнгээнт бүжгийн наадам", "Баян-Өндөр" хайрхан, тэнгэрийн 7 бурхан одны тахилга зэрэг орон нутгийн онцлог бүхий соёлын, урлагийн арга хэмжээг зохион байгуулсан.	100%
97		Улсын хэмжээний шилдэг уран бүтээлийг орон нутгийн иргэдийн хүртээл болгоход дэмжлэг үзүүлэх	2022-2024	БШУГ	СУБ	Орон нутгийн төсөв	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	-	1 уран бүтээл	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	Орон нутгийн төсөв 60.0	2022 онд УДЭТ-ын уран бүтээл "Анна Каренина" жүжгийг, 2023 онд "Соёлыг түгээе" аяны хүрээнд Монгол улсын филармоний Морин хуурын чуулгын шилдэг уран бүтээлийн тоглолтыг 3 удаа орон нутгийн иргэдийн хүртээл болгоход орон нутгийн төсвөөс тус тус 20.0 сая төгрөгийг зарцууллаа.	100%

												2024 оны орон нутгийн төсөвт энэ чиглэлээр 20.0 сая төгрөг батлагдсан бөгөөд 2024 оны III улиралд зохион байгуулахаар төлөвлөж байна.	
98	3.2.2.Соёлын биет болон биет бус өв, түүх соёлын үл хөдлөх дурсгалыг хадгалах хамгаалах, сурталчлах ажлын чанарыг нэмэгдүүлэн, иргэд олон нийтийн хяналт оролцоог нэмэгдүүлнэ.	Түүх соёлын үл хөдлөх дурсгалыг гэрээгээр хамгаалах өрхийн тоог нэмэгдүүлж иргэд олон нийтийн хяналт оролцоог сайжруулах	2021-2024	БШУГ	Аймгийн Музей	Орон нутгийн төсөв	12.0	11 өрх	20 өрхөд урамшуулал олгоно.	4.0	Орон нутгийн төсөв 14.0	Аймгийн хэмжээнд түүх соёлын үл хөдлөх дурсгалын www.rich.mongoluv.mn программд бүртгэгдсэн 53 дурсгалт газрын 368 дурсгал байна. 2021 онд аймгийн нутаг дэвсгэрт байрлах түүх соёлын үл хөдлөх дурсгалуудыг гэрээгээр хамгаалж буй 12 айл өрхтэй гэрээг шинэчлэн байгуулж, гэрээгээр хамгаалах бүсчлэлийг шинэчилсэн. 2022 оноос гэрээгээр хамгаалах өрхүүдийн тоог нэмэгдүүлж аймгийн Засаг даргын А/227 дугаар захирамжаар Баян-Өндөр, Жаргалант сумын нийт 20 өрхтэй гэрээ байгуулж нийт 368 түүх, соёлын үл хөдлөх дурсгалыг хамгаалалт, аюулгүй байдлыг хангах үйл ажиллагааг зохион байгуулж, дээрх өрхүүдэд 4.0 сая төгрөгийн урамшуулал олгосон. 2023 онд дээрх өрхүүдтэй гэрээг сунгаж аймгийн Засаг даргын А/691 дүгээр захирамжаар нийт 4.0 сая төгрөгийн урамшуулал, 2024 онд аймгийн Засаг даргын А/438 дугаар захирамжаар 6.0 сая төгрөгийн урамшууллыг орон нутгийн төсвөөс олгосон. Эдгээр түүх соёлын дурсгалт газруудыг аймгийн Газрын харилцаа, барилга хот байгуулалтын газрын кадастрын мэдээллийн санд бүртгэж оруулах ажлыг зохион байгуулж байна. Мөн аймгийн ИТХ-ын 2024 оны 04 дүгээр сарын 29-ний өдрийн 19/02 дугаар тогтоолоор түүх, соёлын үл хөдлөх дурсгалт 8 газрын 162 дурсгалыг Жаргалант сумын хамгаалалтад авсан.	100%
99		Айргийн гозгорын археологийн малтлагыг үргэлжлүүлэн хийж аймгийн Музейн үзмэрийн сан хөмрөгийг баяжуулах	2023-2024	БШУГ	Аймгийн Музей	Орон нутгийн төсөв	60.0	-	Малтлага судалгааны ажлыг хийх	30.0	Орон нутгийн төсөв 30.0	2023 онд Соёлын яамнаас олгосон зөвшөөрлийн дагуу Монгол улсын Үндэсний Музей, БНХАУ-ын Ардын Их сургуультай хамтран Жаргалант сумын Айргийн гозгорын дурсгалт газарт 2023 оны 06 дугаар сарын 18-наас 07 дугаар сарын 11-нийг дуустал 3 дурсгалд малтлага судалгааны ажлыг хийж гүйцэтгэсэн. Уг малтлагаас гарсан 2 ширхэг вааранд судалгаа хийж, бүртгэлжүүлсэн байна. 2024 онд аймгийн Музей Монголын Үндэсний музейтэй хамтран Жаргалант сумын "Айргийн гозгор"-ын дурсгалт газар малтлага судалгааны ажлыг эхлүүлсэн. Уг ажилд орон нутгийн төсвөөс 30.0 сая төгрөг зарцуулсан бөгөөд малтлагаас гарсан олдворуудаар аймгийн Музейн үзмэрийн сан хөмрөгийг баяжуулахаар төлөвлөж байна.	90%

100		Соёлын биет бус өв тээгчдийг сурталчлах ажлыг техник, технологийн шийдлийг ашиглан шинэлэг хэлбэрээр зохион байгуулах	2021-2024	БШУГ	СУБ	Орон нутгийн төсөв	40.0	-	Сурталчлах ажлыг зохион байгуулна.	10.0	Орон нутгийн төсөв 45.5	<p>2021 онд соёлын биет бус өв тээгчдийг сурталчлах, алдаршуулах ажлын хүрээнд өв тээгчдийн судалгааг шинэчилж, 120 өвлөн уламжлагчийг цахим орчинд сурталчилсан. Мөн "Номин" телевизтэй хамтран шилдэг 15 өвлөн уламжлагчаар "Эрдэнэтийн өв соёл" видео контентыг хийж иргэдийн хүртээл болгоход 4.0 сая төгрөгийн дэмжлэг үзүүлсэн. Энэ нь иргэд, хүүхэд багачуудад уламжлал, өв соёлыг таниулах, түгээн дэлгэрүүлэх чухал нөлөө үзүүлсэн томоохон ажил болсон.</p> <p>2022 онд соёлын биет бус өв өвлөн уламжлагчдын улсын үзлэг тооллогыг зохион байгуулж, бүртгэлийн www.ich.mongoluv.mn сайтад 198 хүний бүртгэлийг хийж, нийт өв тээгчдийн мэдээллийг цаасан болон цахим хэлбэрээр хадгалж байна.</p> <p>Соёлын яамнаас зохион байгуулсан "Нүүдэлчин Монгол" фестивальд аймгийн биет бус өв тээгч, өвлөн уламжлагчид оролцоход орон нутгийн төсвөөс 30.0 сая төгрөгийн дэмжлэг үзүүлсэн.</p> <p>2023 онд соёлын биет бус өв өвлөн уламжлагчдыг сурталчлах зорилгоор МҮОНТ-ийн "Монгол өв соёл" 4 цуврал нэвтрүүлэгт угийн бичгийг арьсан дээр тусгай аргаар 8 үеэ судалж хөтөлсөн 2 иргэн, монгол марк цуглуулга, эсгий урлал, ширмэл ширдэг, модон эдлэл, модны үндсээр гар аргаар сийлбэр хийх, Урианхай ардын уртын дуу болон ерөөл магтаал, зодог шуудаг хийх, Монгол ардын оньсон тоглоом, гангаар гэр ахуйн эдлэл хийх, алт мөнгөний дархан, Монгол бичиг, Монгол зураг, зоосон ширээ, уран хатгамал, бурхан урлалын төрлөөр соёлын өвийг өвлөн уламжлагч 56 иргэнийг оролцуулж орон даяар сурталчилсан.</p> <p>2024 онд "Монголын баялаг-330" төслийн хүрээнд Баян-Өндөр, Жаргалант сумдын түүх соёлын үл хөдлөх дурсгал, дурсгалт газар, соёлын биет бус өвийн чиглэлээр баримтат кино нэвтрүүлэг хийлгэж олон нийтэд хүргэсэн. Мөн МҮОНТ-ийн "Монгол түмний мэнд" нэвтрүүлэгт өвлөн уламжлагч 4 иргэн, "Дөрвөн бэрх" нэвтрүүлэгт 5 иргэн, "Үндэсний соёлын өв" нэвтрүүлэгт бий биелээч 25, икэл хуурчин 2 иргэнийг тус тус оролцуулж, улсын хэмжээнд сурталчилсан. Эдгээр ажилд орон нутгийн төсөв болон сумдын төсвөөс 9.0 сая төгрөг зарцуулсан байна. Мөн www.ich.mongoluv.mn программд бүртгэлтэй 189 өвлөн уламжлагчийг телевизийн 13</p>	100%
-----	--	---	-----------	------	-----	--------------------	------	---	------------------------------------	------	-------------------------	--	------

												нэвтрүүлэг, баримтад кино, 76 контентод оролцуулж сурталчиллаа.	
ШИНЖЛЭХ УХААН, ТЕХНОЛОГИ													
3.3.Шинэ технологи нэвтрүүлэх, инновацыг дэмжих төсөл хөтөлбөрүүдийг хэрэгжүүлнэ.													
101	3.3.1.Аймгийн онцлог, давуу талд тулгуурлан катодын зэс боловсруулах үйлдвэрлэл, технологийн парк байгуулна.	“Эрдэнэт үйлдвэр” ТӨҮГ-т үйлдвэрлэл технологийн парк байгуулах ажлын хүрээнд исэлдсэн хүдрээс катодын зэс үйлдвэрлэх төслийг хэрэгжүүлэх	2021-2022	“Эрдэнэт үйлдвэр” ТӨҮГ	ХБТХ ОХ БОАЖ Г	“Эрдэнэт үйлдвэр” ТӨҮГ	167.3	-	Төслийг ажлын явцыг 100%-д хүргэсэн байна.	-	-	“Эрдэнэт үйлдвэр” ТӨҮГ-ын захиалгаар “Катодын зэсийн үйлдвэрийн ТЭЗҮ, нарийвчилсан зураг төсөл боловсруулах” зөвлөх үйлчилгээний ажлыг “Майнинг Шорт Лонг Терм” ХХК гүйцэтгэж байна. Гүйцэтгэгч компани ТЭЗҮ-ийг УУХҮЯ-ны Эрдэс баялагийн мэргэжлийн зөвлөлөөр хэлэлцүүлсэн. “Майнинг Шорт Лонг Терм” ХХК-иас “Эрдэнэт үйлдвэр” ТӨҮГ-ын ажлын хэсэгт хүлээлгэн өгсөн байдлаар боловсруулсан зураг төслийг дүгнүүлэн гэрээг дуусгавар болгох саналыг “Эрдэнэт үйлдвэр” ТӨҮГ-т ирүүлсний дагуу тус ажлыг хянаж, “Гэрээг дуусгавар болгох саналыг хүлээж авсан” тухай хариу албан бичгийг 2024 оны 04 дүгээр сарын 29-ний өдөр хүргүүлсэн. Катодын зэсийн үйлдвэрийн байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын нарийвчилсан үнэлгээ хийх ажлыг “Төгрөг баян хангай” ХХК -тай байгуулсан гэрээний дагуу гүйцэтгүүлж, БОАЖЯ-ны мэргэжлийн комиссын 2024 оны 05 дугаар сарын 10-ны өдрийн хуралдаанаар хэлэлцүүлэн хүлээн авсан. Катодын зэсийн үйлдвэрийн техник, технологийн түвшний үнэлгээ хийлгэх ажлын гэрээг ШУТИС-ийн Механик тээврийн сургуультай 2024 оны 02 дугаар сард байгуулснаар гэрээний дагуу ажил хийгдэж байна.	30%
102		“Эрдэнэт үйлдвэр” ТӨҮГ-т үйлдвэрлэл технологийн парк байгуулах ажлын хүрээнд зэсийн баяжмал боловсруулах үйлдвэр байгуулах төсөл хэрэгжүүлэх	2021-2024	“Эрдэнэт үйлдвэр” ТӨҮГ	ХБТХ ОХ БОАЖ Г	“Эрдэнэт үйлдвэр” ТӨҮГ	1628.4	-	Төслийн хүчин чадалд хүргэнэ.	325.8	Эрдэнэт үйлдвэр ТӨҮГ-аас 488.5	Зэсийн баяжмалыг тасралтгүй ажиллагаатай хос SKS технологиор хайлуулан, боловсруулах металлурги-химийн үйлдвэр байгуулах ТЭЗҮ-ийг БНХАУ-ын ENFI болон NFC консорциумтай хамтран боловсруулж УУХҮЯ-ны дэргэдэх Эрдэс баялагийн мэргэжлийн зөвлөлийн хурлаар ТЭЗҮ-ийг хэлэлцүүлж дэмжигдсэн. Зэсийн үнэ 8340 \$-ын түвшинд 762 сая ам.долларын хөрөнгө оруулалтын төсөвтэй батлагдсан. Зэсийн баяжмал боловсруулах үйлдвэрээс ялгарах металлургийн хийг боловсруулж, элементийн хүхэр үйлдвэрлэх туршилтын ажлыг БНХАУ-ын ENFI компани гүйцэтгэж байна. Элементийн хүхэр үйлдвэрлэх үйлдвэрлэлийн туршилтыг БНХАУ-ын Шинжиан Уйгарын өөртөө засах орны Xinjiang Xinxin Mining Industry компанийн харьяа Karatongke Copper Nickel Mine хайлуулах үйлдвэрлэлийн бүсэд явуулж байна.	70%

											<p>Туршилтын үйлдвэрийн бүх тоног төхөөрөмж, барилга угсралтын ажил 100 хувь дууссан ба "Эрдэнэт үйлдвэр" ТӨҮГ нь туршилтад ашиглах 500 тн шигшсэн нүүрс бэлтгэн БНХАУ-руу тээвэрлэх ажлыг зохион байгуулан үйлдвэрт хүргүүлж, туршилтын ажлыг эхлүүлж эхний үр дүнгээр үндсэн үзүүлэлтүүд гарсан тул үйлдвэрийн ТЭЗҮ-д тодотгол хийж ирүүлсэн байна.</p> <p>Зэсийн баяжмал хайлуулах боловсруулах үйлдвэрийн ТЭЗҮ-д ЭБМЗ-өөс өгсөн зөвлөмжийн дагуу "Аж үйлдвэрийн бүсэд мөрдөх агаарын чанарын стандартууд болон зэс хайлуулах үйлдвэрийн хаягдал утааны найрлага дахь агаар бохирдуулах бодисуудын ялгарлын олон улсын стандартуудыг судалж, үндэсний болгон боловсруулж батлуулах" ажлыг "Эс Ай Си Эй" ХХК гэрээний дагуу гүйцэтгэж байгаа ба ажлын явц 80%-ийн гүйцэтгэлтэй явагдаж байна.</p>		
103		<p>Эрдэнэтийн баяжуулах үйлдвэрт өргөтгөл, шинэчлэл, ил уурхайд мөчлөгт урсгалт тээврийн технологи, эмульсийн тэсрэх бодисын үйлдвэрийг байгуулах төслүүдийг хэрэгжүүлэх</p>	2021-2024	"Эрдэнэт үйлдвэр" ТӨҮГ	ХБТХ ОХ БОАЖ Г ҮТП "ШУТ П"	"Эрдэнэт үйлдвэр" ТӨҮГ	1495.1	-	<p>Төслийн ажлын явц 80%. Төслийн ажлыг үргэлжлүүлнэ.</p>	26.7	-	<p>Баяжуулах үйлдвэрийн өргөтгөл, шинэчлэлийн хүрээнд эхний ээлжинд хам баяжуулалтын 5-р секцийг шинэчилсэн бол үргэлжлүүлэн хам баяжуулалтын жилд 12 сая тн хүдэр боловсруулах хүчин чадал бүхий 2, 3-р секцийг шинэчлэх төслийг хэрэгжүүлж байна. Тус төслийн гүйцэтгэгчээр FLSmidth Mongolia компани шалгарч 2023 оны 5 дугаар сард гэрээ байгуулан төслийн ажил гэрээ, төлөвлөгөөний дагуу хэвийн явагдсанаар төслийн гүйцэтгэл 54%-ийн хэрэгжилттэй байна.</p> <p>Баяжуулах үйлдвэрийн хүчин чадлыг нэмэгдүүлэх өргөтгөл, шинэчлэлийн дараагийн шатанд өөрөө нунтаглах хэсгийн хүдэр боловсруулах 4-р шинэ шугамын хүчин чадлыг 2.0 сая тн/ жилээр өргөтгөх төсөл хэрэгжиж байна. Тус төслийн ажлын зураг төслийг боловсруулан экспертизээр баталгаажуулж, өргөтгөлийн МШЦ 6.71x9.75 маркийн №9 тээрэм суурилуулах ажлыг тендэрт шалгарсан БНХАУ-ын Jiangxi Naipu mining machinery компани 2023 оны 1 дүгээр сард байгуулсан гэрээний дагуу гүйцэтгэж байна. Үндсэн тоног төхөөрөмж болох тээрэм, түүний иж бүрдлүүдийн үйлдвэрлэл дуусаж, хяналтын угсралт хийгдсэнээр үндсэн тоног төхөөрөмжүүд 95%, цахилгаан хэрэгсэл 90% нийлүүлэгдэж, суурилуулалтын ажил төлөвлөгөөний дагуу хийгдэж байна. Нийт ажил 65%-ийн гүйцэтгэлтэй</p>	70%

												байна. Энэхүү өргөтгөлийг хийснээр Эрдэнэт үйлдвэр нь жилд 40 сая тонн хүдэр боловсруулах зорилгод хүрэх юм.	
104	3.3.2. Эрдэнэт шинжлэх ухаан технологийн паркийг түшиглэн боловсрол эрдэм, үйлдвэрлэлийн уялдаа холбоог бий болгон, сургалтын чанарыг дээшлүүлэх, оюутан суралцагчдын бүтээлч байдлыг хөгжүүлнэ.	Их, дээд сургууль, МСҮТ, ЕБС-ийн ахлах ангийн сурагчдыг хамруулсан гарааны бизнесийг дэмжин хөгжүүлэх	2021-2024	ХБТХ ОХ "ШУТ П" Хувийн хэвшил	ХХАА Г ХХҮГ Сумдын ЗДТГ	Орон нутгийн төсөв, төсөл хөтөлбөр	35.0	Гарааны 5 төслийг дэмжсэн.	Гарааны 5 бизнес санааг дэмжин хөгжүүлнэ.	10.0	ШУТП-ийн өөрийн орлогоос 10.0	2021-2023 онд "Боломжоос өөрчлөлт рүү" шинэ санаа, шилдэг технологийн уралдаан зохион байгуулж, 20 гаруй гарааны бизнесийн санаа бүртгэснээс 5 төслийг шалгаруулан тус бүр 400.0 мянган төгрөгийн санхүүжилт олгож дэмжсэн. Бизнес инкубаторт 10 гарааны бизнесийг 2 жилийн хугацаанд ажлын байраар хангаж, зөвлөн туслах үйлчилгээ үзүүлснээр металлург, гоо сайхны бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл, технологийн судалгааны үйлчилгээ зэрэг бизнес бий болсон. "Судлаач-Энтрепренер" хөтөлбөр хэрэгжүүлж инновацийн төсөл, гарааны компани хөгжүүлэх 18 залуу судлаач, оюутны төсөл хүлээн авч, оролцогчдыг 2 сарын турш сургалтад хамруулан шилдэг оролцогч 2 оюутныг төслөө хэрэгжүүлэхэд ажлын байраар хангаж, 1 төсөлд нь 5.0 сая төгрөгийн дэмжлэг үзүүлсэн. "Гарааны бизнес-2023" төслийг хэрэгжүүлэн хүнсний шинэ төрлийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл, ногоон сууц үйлдвэрлэл, өрхийн болон бичил үйлдвэрлэлийн нийт 33 төсөлд нийт 270.0 сая төгрөгийг эргэн төлөх нөхцөлтэйгөөр олгосон. Хүүхэд залуучуудад программ, код хөгжүүлэх сургалт явуулж буй "Код лаб" сургалтын төвд орон нутгийн төсвөөс 33.0 сая төгрөгийн өртөг бүхий 12 ширхэг зөөврийн компьютер олгосон. Тус сургалтын төвөөс 62 сурагчийг программ, код хөгжүүлэх сургалтад хамруулж чадавхжуулсан. 2024 онд Орхон политехник коллеж, Эрдэнэт ШУТП хамтран 3 удаагийн уулзалт зохион байгуулж, хамтын ажиллагааны санамж бичиг байгуулж, багш, ажилтан, оюутнуудын гарааны бизнест дэмжлэг үзүүлэхээр оёдлын 8 ширхэг тоног төхөөрөмж гэрээгээр ашиглуулж эхэлсэн. Мөн Политехникийн коллежийн дэргэд гарааны бизнес хөгжүүлэх залуу ажилтнуудын төслийн багтай хамтран ажиллаж байна. Одоогийн байдлаар Эрдэнэт шинжлэх ухаан технологийн паркаас 17 гарааны бизнесийг дэмжин хөгжүүлээд байна.	85%
105		Бизнес эрхлэгчдэд зөвлөх үйлчилгээг үе шаттай хүргэх, чадавхжуулах	2021-2024	ХБТХ ОХ "ШУТ П"	ХХАА Г ХХҮГ	Орон нутгийн төсөв,	35.0	10 бизнес эрхлэгч	10 бизнес эрхлэгчийг чадавхжуулна.	10.0	Олон улсын төсөл хөтөлбөр 420.0	2021-2023 онд Германы олон улсын хамтын ажиллагааны нийгэмлэгийн Прогресс төсөл, Эрдэнэт ШУТП-ийн хамтран ажиллах гэрээний хүрээнд 120 бизнес эрхлэгчид санхүүгийн менежмент, бизнесийн стратеги, брэнд	100%

				Хувийн хэвшил	Сумдын ЗДТГ	төсөл хөтөлбөр					<p>хөгжүүлэлтийн зөвлөх үйлчилгээг үзүүлснээс 40 бизнес эрхлэгчид нийт 380.0 сая төгрөгийн тоног төхөөрөмжийн хөрөнгө оруулалт хийж дэмжлэг үзүүлсэн.</p> <p>Бизнес хөгжлийн төвд "Бизнес ширээ" ажиллуулж бизнес эрхлэх, татвар, тохирлын гэрчилгээ, хөнгөлөлттэй зээл болон хөрөнгө оруулалтын боломж, оюуны өмчийг хамгаалах зэрэг 10 төрлийн мэдээллийг 250 гаруй иргэнд өгч анхан шатны мэдлэг олгосон.</p> <p>"Хөгжлийн шийдэл" Төрийн бус байгууллагын BEST хөтөлбөр нь бизнес эрхлэгчдэд зөвлөх үйлчилгээ үзүүлж төсөл бичих арга зүйд суралцуулан зээлийн ашиглалт, зарцуулалтын чиглэлээр сургалт өгснөөр хүнс, хувцас үйлдвэрлэл, газар тариалан болон бусад чиглэлээр 37 иргэн, аж ахуйн нэгж төсөл бичиж арилжааны банкуудаас 1.9 тэрбум төгрөгийн бизнесийн зээл авч, 76 ажлын байр хадгалагдан, 6 ажлын байр шинээр нэмэгдсэн. 2023 онд өрхийн болон бичил үйлдвэрлэл эрхлэгчдийг дэмжих зорилгоор оёдлын чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулж буй 2 иргэнд оёдлын машины тоног төхөөрөмж, 1 иргэнд дугуй засварын тоног төхөөрөмж тус тус олгогдсон. 2024 онд Рийч органик косметик, Ган компас, Стеам сургалт, Экора грийн гоулд, Ойстер гровинг субстрат, Бидэрт манхан, Талхны цех, Пенофасад, Мөөг кластер, Эко будаг гэсэн нийт 9 бизнес эрхлэгчид оффис, үйлдвэрлэлийн нийт 1,200м2 ажлын байр ашиглуулж, улирал тутамд сургалт, арга хэмжээнд оролцуулан ажиллаж байна. БШУЯ-ны Эрдэм хакатон арга хэмжээнд Экора грийн гоулд ХХК шилдгээр шалгарч 20.0 сая төгрөгийн грант, ХНХЯ-аас зохион байгуулсан "Шилдэг стартап, гарааны бизнес болон залуучуудын багт санхүүгийн дэмжлэг олгох улсын уралдаан"-нд Ган компас компани шилдгээр шалгарч 20 сая төгрөгийн грант тус тус авсан. Мөн иргэдэд Бизнес ширээгээр тасралтгүй зөвлөгөө өгч, бизнес ширээ, кластер, стартап 3 цахим систем бий болгохоор мэдээлэл боловсруулж байна.</p>		
106	3.3.3.Инновацын төсөл хэрэгжүүлэх хүрээнд технологийн парк, технологи	"Эрдэнэт шинжлэх ухаан, технологийн парк" ОНӨААТҮГ-ын дэргэд технологи	2021	"ШУТ П" ХБТХ ОХ	Сумдын ЗДТГ ХХАА Г	Орон нутгийн төсөв, төсөл хөтөлбөр	2.0	-	-	-	Улсын төсөв 50.0	<p>2022 онд "Эрдэнэт ШУТП"-ийн дэргэд технологи дамжуулах төв байгуулж, "Эрдэнэт-2022 инноваци, технологийн өдрүүд" арга хэмжээг зохион байгуулан 15 бизнес эрхлэгчид инновацийн зөвлөгөө өгч шилдэг 3 төсөлд тус бүр 10.0 сая төгрөг олгосон.</p>	100% 2021 онд бүрэн хэрэг

	дамжуулах төв, гарааны бизнесийг хөгжүүлж, бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийг гадаад, дотоодын зах зээлд гаргах, тэлэх, нээлттэй болоход нь дэмжлэг үзүүлнэ.	дамжуулах төв байгуулах									2023 онд "БМОМ" ХХК, "Мөөг кластер" ХХК-иудад технологийн хөгжлийн зөвлөх үйлчилгээ үзүүлж, Шинжлэх ухаан, технологийн сантай хамтран хальтиргаанаас сэргийлэх материал, сахар үйлдвэрлэл, дулааны станцын хаягдал үнс дахин боловсруулах чиглэлээр судалгааны ажил хийж байна. Технологи дамжуулах төв 2021 онд паркийн нэгжээр байгуулагдан инновацын сургалт, судалгаа, дамжуулалтын чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулж байна. БШУЯ-тай 2024 оны 05 дугаар сард инновацын төсөл бүртгэх гэрээ байгуулах, бүс нутгийн хэмжээнд ажиллах кластер байгуулах судалгаа хийх ажлуудыг хийж гүйцэтгэсэн.	жиж дууссан
107		Бизнес эрхлэгчдэд инновацын төслийн ТЭЗҮ боловсруулах, бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлийг зах зээлд гаргах, хөгжүүлэхийг дэмжих	2021-2024	"ШУТ П" ХБТХ ОХ	ХХҮГ Сумдын ЗДТГ	Орон нутгийн төсөв, төсөл хөтөлбөр	34	1 бизнес эрхлэгчид технологи дамжуулсан.	3 бизнес эрхлэгчийг дэмжинэ.	10.0	Олон улсын байгууллага 32.0	100%

												инновацийн бүтээгдэхүүн, төслийн хөгжүүлэлт эхлүүлсэн, менежмент, бүртгэлийн цахим систем нэвтрүүлсэн. Эко будаг ХХК хаягдал шил, автомашины дугуй ус тусгаарлагчид ашиглах, Пенофасад ХХК тоос дарах шингэн үйлдвэрлэл зэрэг төслүүд санаачлан хөгжүүлж байна.	
ДӨРӨВ.ЭРҮҮЛ ХҮНС, ЦЭВЭР ОРЧИН, НОГООН ХӨГЖИЛ													
ЦЭВЭР ОРЧИН, НОГООН ХӨГЖИЛ													
4.1.Байгаль орчныг хамгаалах, хүрээлэн буй орчны бохирдол, аюулыг бууруулж, иргэдийн эрүүл орчинд амьдрах нөхцөлийг бүрдүүлнэ.													
108	4.1.1.Байгалийн аюулт үзэгдэл, болзошгүй гамшгийг тандан судлах, эрт илрүүлэх, урьдчилан мэдээлэх тогтолцоог бэхжүүлж, үүсэж болзошгүй аваар ослыг бууруулна.	Гэр хорооллын үерийн хамгаалалтын далан сувгийн бэлэн байдлыг ханган ахуйн хог цэвэрлэгээг улирал бүр зохин байгуулах	2021-2024	ХЗА	ХТГ ОБГ ХХҮГ	Орон нутгийн төсөв	60.0	Хотын хэмжээнд	100%	15.0	Орон нутгийн төсөв 49.9 +38.4 мөн үү?	2023 онд Хотын захирагчийн алба, Онцгой байдлын газар, Баян-Өндөр сум, Хот тохижуулах газар зэрэг байгууллагууд хамтран сар бүр 2 удаа төлөвлөгөөт үзлэг хийж 2.3 км шороон сувгийг сэргээж ухах, 4 удаагийн үерийн сувгийн их цэвэрлэгээг зохион байгуулан 144м ³ хог хаягдлыг цэвэрлэсэн. Мөн давхардсан тоогоор авто замын 14ш гарц хог хайргаар бөглөрснийг цэвэрлэж, намар 6.6 км шороон сувгийг сэргээх хийж гүйцэтгэсэн. 2024 оны 03-р сард шар усны үер бууж Баян-Овоот, Яргуйт багийн нутаг дэвсгэрийн үерийн далан хальж 547 айл өрх үерт автанаас их хэмжээний ус 82 өрх, 2 ААН орсныг холбогдох дох төрийн байгууллагуудын 85 албан хаагчийн дайчлан ажиллаж ус хуримтлагдсан айлуудын усыг помпоор соруулан үерийн ус зайлуулах арга хэмжээг авч ажилласан. Үерээс үүссэн 160м ³ хог хаягдлыг ачиж тээвэрлэн 3 удаа үерийн сувагт их цэвэрлэгээ хийсэн. Хотын захирагчийн алба, Онцгой байдлын газартай хамтран гэр хорооллын үерийн хамгаалалтын сувагт үзлэг хийж нийт 11.2 км үерийн суваг сэргээх ажлыг хийж эхлээд байна. Үерийн үед дрон нисгэж эрсдэлийг үнэлж иргэдэд тухай бүрд мэдээ мэдээллийг өгч ажилласан.	100%
109		Гэр хорооллын шороон үерийн хамгаалалтын суваг шинээр татах	2021-2024	ХЗА ОБГ	ХТГ	Орон нутгийн төсөв	100.0	Хотын хэмжээнд	95%	30.0	Орон нутгийн төсөв 228.2	2021-2023 онд 16.9 км шороон сувгийг шинээр болон сэргээн ухах ажил орон нутгийн төсвөөс 189.8 сая төгрөгийг зарцуулсан. 2024 онд гэр хорооллын үерийн сувагт 3 удаа их цэвэрлэгээг хийж 160м ³ хог хаягдалыг ачиж тээвэрлэсэн. Мөн гэр хорооллын үерийн хамгаалалтын сувагт 5-р сард үзлэг хийж нийт 11.2 км үерийн суваг сэргээх ажлыг хийж эхлүүлснээр одоогийн байдлаар Яргуйт, Баян-Овоот, Уртын гол, Эрдэнэ, Их залуу Дэнж багийн 9.6 км шороон сувгийг сэргээж, шинээр 450м сувгийг татах ажил хийгдээд байна.	70%

												Одоогийн байдлаар аймгийн хэмжээнд 72.8 км шороон үерийн суваг байгаагаас инженерийн хийцлэлтэй 10.2 км, далд 11.0 км, 51.6 км нь байгалийн гуу жалга болон авто замын ус зайлуулах хаялага байна.	
110		Барилга байгууламж, инженерийн шугам сүлжээ, зам талбай, тохижилтын нэгдсэн мэдээллийн сан байгуулж болзошгүй аваарыг түргэн шуурхай илрүүлж, засварлах ажлыг зохион байгуулах	2021-2024	ХЗА	ХЗА ОНӨГ ОБГ СТСХ	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	80.0	-	Аюул эрсдэлийг бууруулна.	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	Орон нутгийн төсөв 1092.8	2023 оноос эхлэн Erdenet.mn сайтаар дамжуулан иргэдийн мэдээллийн дагуу холбогдох газруудтай хамтран газар дээр нь үзлэг шалгалт хийж болзошгүй гэмтэл эвдрэлийг илрүүлж, засварлах ажлыг зохион байгуулж, уг сайтад нийт 19 хүсэлт ирснийг 100 хувь судалж шийдвэрлэсэн. Мөн аваарын байдалтай байсан ДГТ-3-р байрны подвалын инженерийн шугам сүлжээг шинэчлэх шинэчлэх ажилд 79.9 сая төгрөг, төрийн албан хаагчдын чийрэгжүүлэлтийн танхимын инженерийн шугам сүлжээ, узлыг засварлаж шинэчлэх ажилд 79.3 сая төгрөг, Говил баг, Арбулаг хэсэгт 6/0.4 кВ-ын 160 кВА дэд станц, 6/0.4 кВ-ын ЦДАШ барих ажилд 96.2 сая төгрөг, Уурхайчин багт хот дахин төлөвлөлтийн барилгажуулах төслийн цэвэр усны шугам шилжүүлэх ажилд 243.6 сая төгрөг, Уртын гол багт баригдсан 260 айлын орон сууцны ус, дулаан, дамжуулах төвд нэмэлт тоноглол суурилуулах ажилд 36.7 сая төгрөг, Чандмань багт Эко хорооллын гадна шугам сүлжээний шинэчлэлт, засварын ажилд 543.8 сая төгрөг, Дэнж багийн Баруун Дэнжийн 4 дүгээр гудамжинд байршилтай ус түгээх байранд цэвэр усны нөөцийн сав байрлуулах /гадна пандусны хамт/ ажилд 13.2 сая төгрөг нийт 1.1 тэрбум төгрөгийг болзошгүй аваарын зардлаар шийдвэрлэснээр нийт ажлын гүйцэтгэл 81 хувьтай хэрэгжсэн. 2024 оны эхний хагас жилд эвдрэл үүсэн инженерийн шугам сүлжээ, барилгын байгууламжийн талаар аймгийн Засаг даргын зөвлөлийн хуралд танилцуулснаар аймгийн Засаг даргын 7 захирамж гарч 24 бараа материалын , 19 ажлын зардалд аймгийн болзошгүй аваарын зардлаас нийт 1.28 тэрбум төгрөг зарцуулан засварын ажлыг хийж гүйцэтгэж байна. .	90%
111	4.1.2.Гэр хорооллын дахин төлөвлөлт, шинэ суурьшлын бүсийг бий болгох, байгальд	Эрчим хүчний хэмнэлттэй цахилгаан халаах хэрэгсэл нэвтрүүлэх	2021-2024	ХЗА БОАЖ Г	Баян-Өндөр сумын ЗДТГ	Улсын болон орон нутгийн төсөв, төсөл	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	-	50 өрх	Төсөв болон Хувийн зардал	Орон нутгийн төсөв 150.0	Агаар бохирдуулагч суурин эх үүсвэрийн тоог бууруулах зорилгоор 2022 онд 49 өрхөд, 2023 онд 60 өрхөд тус тус монгол гэрийн дулаалга, цахилгаан халаалтын багц/ЧИП/-ыг олгож яндангийн тоог 109 ширхэгээр бууруулснаар Баян-Өндөр сумын хэмжээнд халаалтаа	60%

	ээлтэй, эрчим хүчний хэмнэлттэй, дулааны алдагдалгүй ногоон барилга байгууламжийг нэмэгдүүлэх, дэд бүтэц барих ажлыг үе шаттайгаар хэрэгжүүлнэ.					хөтөлбөр						цахилгаанаар шийдвэрлэсэн өрхийн тоо 275 болж нэмэгдсэн. Агаарын бохирдлыг бууруулах ажлын хүрээнд 2024 онд Хабрид хаус ХХК-тай хамтран Монгол гэрийн дулаалга, халаалт, агаар сэлгэлтийн багц бүтээгдэхүүнийг 13 өрхөд хөнгөлөлттэй үнээр олгож, агаар бохирдуулагч эх үүсвэрийн тоог буурууллаа. Даваат багт байрлалтай 17-р сургуулийн уурын зуухыг буулгаж шинээр бүрэн автоматжуулагдсан тохируулга бүхий хяналт удирдлагын системтэй хийн түлшний усан халаалтын зуух суурилуулахаар 656.9 сая төгрөгийн төсөвт өртөгтэйгээр түлхүүр гардуулах гэрээний нөхцөлтэйгөөр тендер зарлаж ажил гүйцэтгэгчээр Горгаз ХХК шалгарсан. Ажлын зураг төсөл шинээр боловсруулах ажил хийгдэж байна Орхон аймаг, НҮБ-ын Хүүхдийн сан хоорондын харилцан санамж бичиг байгуулснаар орон нутгийн төсөвт 150.0 сая төгрөгийг батлуулан 20 хувийн татаастай Монгол гэрийн дулаалга, халаалт, агаар сэлгэлтийн ЧИП багцад 60 иргэнийг хөнгөлөлттэй нөхцлөөр хамруулахаар хүсэлтийг хүлээн авч байна.	
112		Бие даасан сэргээгдэх эрчим хүчний эх үүсвэртэй барилга, гэрэлтүүлэг шинээр барих (Нарны болон салхины эрчим хүч)	2021-2024	ХЗА ХБТХ ОХ	БОАЖ Г Баян-Өндөр сумын ЗДТГ	Төсөл хөтөлбөр Иргэдийн оролцоо	500.0	-	25 өрх	Төсөв болон Хувийн зардал	-	Яргуйт багт байрлах 28-р цэцэрлэгийн уурын зуухыг буулгаж нарны эх үүсвэр болон газрын гүний дулаанаар халаалтыг шийдэх төсөлд НҮБ-ын Хүүхдийн сангаас 800.0 сая төгрөгийн хөрөнгө батлагдан зураг төсөл боловсруулах тендер зарлагдахаар ажиллаж байна. Одоогийн байдлаар төслийн 10%-ийн гүйцэтгэлтэй явагдаж байна. Гэр хорооллын Цагаанчулуут багт 1 өрх нарны эрчим хүч хураах 4 панель ашиглаж, өрхийнхөө цахилгааны хэрэглээ болон нам даралтын цахилгаан халаагуурыг халаан ашиглаж байна.	30%
113	4.1.3.Хотын доторх ногоон байгууламжийг нэмэгдүүлэх ажлыг стандартын түвшинд хүргэж, шинэчилнэ.	"Ногоон-Эрдэнэт" төслийг боловсруулан хэрэгжүүлэх	2021-2024	ХЗА	БОАЖ Г ЦНБ	Орон нутгийн төсөв	1000	-	Төслийн хэрэгжилт 25%	Төлөвлөгөө биелэгдсэн байна.	Орон нутгийн төсөв 383.3	Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн санаачилсан "Тэрбум мод" үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд Орхон аймгийн хэмжээнд 2030 он хүртэл хугацаанд 20.0 сая ширхэг мод тарих "Ногоон Эрдэнэт" хөтөлбөрийг боловсруулан аймгийн ИТХ-ын 2022 оны 07/02 дугаар тогтоолоор батлуулсан. Хөтөлбөрийг 2 үе шаттайгаар хэрэгжүүлэх бөгөөд 3 зорилтын хүрээнд 14 арга хэмжээтэй байхаар төлөвлөн хэрэгжүүлэн ажиллаж байна. Тэрбум мод үндэсний хөдөлгөөн, Ногоон Эрдэнэт хөтөлбөрийн хүрээнд Орхон аймгийн хэмжээнд 2022 онд 1.234.847 ширхэг	100%

												мод, 2023 онд Дэнж багийн нутаг дэвсгэр Тарлан толгойн энгэрт 17.5 га-д ойн төгөл, Жаргалант суманд 6.6 га-д газар тариалангийн ойн зурвас, Сархиа уул, Хангал гол, Эрдэнэт хаалга орчим, Эрдэнэт голын эх, Хүрэн булгийн ам зэрэг газруудад 12.66 га талбайд нийт 1.888.068 ширхэг мод тарьсан. Мод тарих ажлыг зохион байгуулснаар 2023 онд таримал ойн хэмжээг 36.76 га талбайгаар нэмэгдүүлж, өссөн дүнгээр 92.76 га талбайд мод тарьж, ойн төгөл, зурвас, 2024 оны эхний хагас жилийн байдлаар 14 байршилд байгаль орчны менежмент төлөвлөгөө хэрэгжүүлэгч байгууллагууд болон олон нийтийн оролцоотой 32507 ширхэг мод, хоёрдугаар зорилтын хүрээнд 5 газарт ойн зурвас, ойн төгөл байгуулах зэрэг ажлын хүрээнд 12854 ширхэг мод, гурав дугаар зорилтын хүрээнд өрх бүр хашаандаа 5 ширхэг мод аяны хүрээнд 8783 ширхэг мод тарих үйл ажиллагааг тус тус зохион байгуулж, аймгийн хэмжээнд 2024 хаврын мод тарилтаар 54144 ширхэг мод тарилаа. Ногоон-Эрдэнэт хөтөлбөрийн хүрээнд 2022-2024 онд нийт 3.394.721 ширхэг мод тариад байна.	
114		Нийтийн эзэмшлийн талбайн ногоон байгууламжийг иргэд аж ахуй нэгж, байгууллагуудын оролцоотойгоор нэмэгдүүлэх	2021-2024	ХЗА	Сумдын ЗДТГ	Байгуулагын зардал	ААНБ н зардал	20 ААНБ	25 ААНБ	Хувийн зардал	-	Хотын доторхи нийтийн эзэмшлийн ногоон байгууламж нэмэгдүүлэх зорилгоор 2022-2023 онд нийтийн эзэмшлийн гудамж талбайд нийт 24996 мод, бут, сөөг тарьж, 15040м2 талбайд Согоовор болон өлөнгө сортын үрээр зүлэгжүүлэлт, 4100м2 талбайд хуйлдаг зүлэг тарьж зүлэгжүүлсэн. 2024 оны хаврын бүх нийтийн мод тарих өдрийг 5 дугаар сард зохион байгуулж Тарлан толгойн энгэрт 3500 хүний орлоотой 5 төрлийн нийт 8521 ширхэг мод тарьж, усалгаа тордолтын ажлыг хийж гүйцэтгэсэн. Аймгийн хэмжээнд нийт ногоон байгууламж 92.76 га талбай болсноор 1 хүнд ноогдох ногоон байгууламжийг 8.7 м ² -д хүргэлээ.	100%
115	4.1.4.Гэр хороололд стандартын шаардлага хангасан ариун цэврийн байгууламжийг нэмэгдүүлэх, усны зөв хэрэглээний	Гэр хорооллын айл өрхүүдэд стандартын шаардлага хангасан эко ариун цэврийн байгууламжийг нэмэгдүүлэх	2021-2024	ХБТХ ОХ БОАЖ Г ХЗА	Сумдын ЗДТГ	БОХАХ 3 болон улсын төсөв, олон улсын төсөл хөтөлбөр	800.0	500 ш	200 ш	200.0	орон нутгийн төсөв 290.0	2019 онд БОАЖЯ, НҮБ-ын хөгжлийн хөтөлбөртэй хамтран 500 өрхийн нүхэн жорлонг стандартын шаардлага хангасан ариун цэврийн байгууламжаар сольж бохирдуулагч эх үүсвэрийн тоог бууруулсан. 2020-2023 онд нийт 1218ш эко ариун цэврийн байгууламжийг шинээр барьж ашиглалтад оруулснаар аймгийн хэмжээнд нийт 1718 эко ариун цэврийн байгууламжтай болоод байна. БОАЖЯ, Орчны бохирдлыг бууруулах Үндэсний	100%

	талаар бүх нийтийн ойлголт мэдлэгийг дээшлүүлж, хөрсний бохирдлыг бууруулна.										хорооны дэмжлэгтэйгээр аялал жуулчлалын отоглох цэгүүдэд аялагч, түр амрагч нарт зориулсан MNS5924:2015 стандартын шаардлага хангасан ариун цэврийн байгууламж, хогийн цэг байгуулж, тухайн орон нутгийн хөрс, гүний усны бохирдол, хог хаягдлыг бууруулж, аялагч, амрагчдыг эрүүл ахуйн шаардлага хангасан ариун цэврийн байгууламжаар хангах, байгаль орчныг хамгаалах зорилгоор улсын хэмжээнд 6 байршилд нийтийн ариун цэврийн байгууламж барих ажлыг Дархан нэгдэл ХХК гэрээний дагуу хийж гүйцэтгэлээ. Тус ажлын хүрээнд аялал жуулчлалын түр буудаллах цэг болох Эрдэнэт хаалга орчмын нийтийн ариун цэврийн байгууламжид зориулсан гүний худаг шинээр гаргах байршлыг мэргэжлийн байгууллагатай хамтран тодорхойлж, нарны гэрлээр цэнэглэгддэг шон, ангилдаг хогийн сав бүхий 3.5x7м урттай эко ариун цэврийн байгууламжийг улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хийж гүйцэтгэн ашиглалтад орууллаа. 2024 онд Гэр хорооллын иргэдийн ус хангамжийн эх үүсвэрийг хөрсний бохирдлоос хамгаалж, эрүүл ахуйн бүсэд ойр байрлалтай Дэнж багийн 20 өрхийн нүхэн жорлонг шинэчилж засварлах ажлын зураг төсвийг батлан, гүйцэтгэгчийг сонгон шалгаруулах нээлттэй тендерт 1 аж ахуйн нэгж оролцсон боловч амжилтгүй болж тендерийг дахин зарлаад байна. Гэр хороололд өөрийн хөрөнгөөр бага оврын цэвэрлэх байгууламж суурилуулсан иргэнд 1 удаагийн урамшуулал олгох журмыг Баян-Өндөр сумын ИТХ-аар хэлэлцүүлж батлуулан зохион байгуулах ажлын хэсгийг томилоод байна.	
116	Усны хэрэглээний талаар зөв мэдлэг, хандлага, дадлыг бий болгох сургалт сурталчилгааны ажлыг зохион байгуулах	2021-2024	ХБТХ ОХ БОАЖ Г МХГ СГСГ 3	Сумдын ЗДТГ "ЭУДТ С" ОНӨХ К	БОХАХ 3	4.0	16 удаа	4 удаа	1.0	Орон нутгийн төсөв 3.0	Жил бүр дэлхийн усны өдрийг тохиолдуулан усны үнэ цэн, усны өдөр тутмын зөв зохистой хэрэглээ, усыг хайрлан хамгаалах, ач холбогдлын талаар мэдээлэл сурталчилгаа, сургалт, тэмцээн гэх мэт олон талт арга хэмжээг зохион байгуулж ирсэн. 2020-2023 онд хотын ус хангамж, түгээлт, нийлүүлэлтийн талаар сурагчдын дунд аялал зохион байгуулж, Бүрэнбүстийн унд, ахуйн ус хангамжийн эх үүсвэрт ажилласан. Ерөнхий боловсролын сурагчдын дунд усны чиглэлээр АХА танин мэдэхүйн тэмцээнийг зохион байгуулж, тэмцээнд амжилттай оролцсон сурагчдыг өргөмжлөл, мөнгөн шагналаар шагнасан. Хүүхэд, залуучуудын театртэй хамтран "Ус"	100%

											<p>драмын жүжгийг сурагчдад үзүүлж, усны үнэ цэнэ, ач холбогдлын талаар мэдээлэл хүргэлээ. "Гүүд нэйборс" олон улсын ТББ-ын Монгол дахь суурин төлөөлөгч, Орхон аймгийн Засаг даргатай байгуулсан хамтран ажиллах гэрээний дагуу "Ундны ус эрүүл ахуй" хөтөлбөрийн хүрээнд сургагч багш бэлтгэх сургалт зохион байгуулж аймгийн БОАЖГ, ЭМГ, Баян-Өндөр сумын сумын ЗДТГ, Яргуйт, Их залуу, Эрдэнэ, Дэнж багийн ажлын албаны албан хаагчид хамрагдлаа. Дээрх хөтөлбөрийг орон нутгийн хөгжлийн хөтөлбөрт тулгуурлан, өрхийн түвшинд ундны усны аюулгүй байдлыг хангах, ариун цэврийн байгууламжийн оновчтой хэрэглээний талаар өрхийн гишүүдийн ойлголтыг нэмэгдүүлж, эрүүл аж төрөх зөв дадал хэвшилтэй болохыг дэмжих зорилгоор гэр хорооллын 1166 иргэнд сургалт хийсэн.</p> <p>2024 онд Дэлхийн усны өдрийг угтан "Ус ба энхтайван" уриан дор Баян-Өндөр сумын ИТХ, Сэлэнгэ голын сав газрын захиргаа, 8-р цэцэрлэгтэй хамтран цэцэрлэгийн багш нарын дунд "Усны зөв хэрэглээ" сэдэвт шилдэг илтгэл шалгаруулах уралдааныг зохион байгууллаа. Орхон аймгийн Баян-Өндөр сумын ЗДТГ, Байгаль орчин аялал жуулчлалын газар, Насан туршийн суралцахуйн төв хамтран аймгийн нийт өрх, гэр бүлийн хүрээнд усны үнэ цэн, усны өдөр тутмын зөв зохистой хэрэглээ, усыг хайрлан хамгаалах, ариг гамтай ашиглаж байгаа иргэдийн туршлагыг сурталчлах зорилготой "Цэнгэг усаа хайрлая" богино хэмжээний дүрс, бичлэгийн бүтээлийн уралдааныг зарлаж, шилдэг оролцогчдыг шагнаж урамшууллаа.</p>		
117	4.1.5.Агаарын бохирдлыг бууруулах боломжит судалгааг хийж төсөл, хөтөлбөр хэрэгжүүлж, байгальд ээлтэй дэвшилтэт ногоон технологийг бодлогоор дэмжинэ.	Эрдэнэт хотын агаарын бохирдлыг бууруулах хөтөлбөр хэрэгжүүлж, бохирдлыг бууруулах	2021-2024	ХБТХ ОХ БОАЖ Г ХЗА Сумд ын ЗДТГ	ААНБ	БОХАХ 3 болон улсын төсөв	330.0	Рm10-ст- с 1.4 дахин давсан	MNS4585:2 00 ст-ын түвшин	100.0	-	<p>Эрдэнэт хотын агаарын чанарын хэмжилт, судалгааг нийт 4 суурин харуулаар тогтмол хийж, дүн мэдээг http://www.tsaq-agaar.gov.mn/, www.Agaar.mn сайтуудаар бүх нийтэд ил тод мэдээлж байна.</p> <p>Агаарын чанарын 2023-2024 оны хүйтний улирлын хяналт шинжилгээний дүнгээр хүхэрлэгийн дундаж агууламж 21 мкг/м3 буюу агаарын чанарын MNS4585:2016 стандартаас хэтрээгүй байна. Азотын давхар ислийн дундаж агууламж 126 мкг/м3, стандартаас хэтрээгүй боловч хотын төв орчим нийт хэмжилтийн 30 хувь нь хүлцэх агууламжаас давсан байна.</p> <p>PM2.5 тоосонцрын агууламжийн дундаж дүн</p>	90%

												<p>0.0682мг/м3 хүрч стандартаас 1.4 дахин, хотын төв орчим нийт хэмжилтийн 80 хувь, гэр хороолол орчим 63 хувь нь хүлцэх агууламжаас давсан байна.</p> <p>Агаарын бохирдлын эх үүсвэрийн тоо бүртгэлээр 13614 айл өрх, 11 аж ахуйн нэгж, байгууллагын 28 уурын зуух, 24398 авто тээврийн хэрэгсэл тоологдсон.</p> <p>Агаарын бохирдлыг бууруулах ажлын хүрээнд 166 өрх өөрийн хөрөнгөөр цахилгаан халаалт нэвтрүүлснээс гадна олон улсын төсөл хөтөлбөртэй хамтран нэмэлтээр Монгол гэрийн дулаалга, цахилгаан халаалтын багц/ЧИП/-ыг нийт 109 өрхөд, хабрид багцыг 13 өрхөд хөнгөлөлттэй үнээр олгож, агаар бохирдуулагч эх үүсвэрийн тоог буурууллаа. Мөн ЧИП багцад дахин 60 иргэнийг хөнгөлөлттэй нөхцөлөөр хамруулахаар хүсэлтийг хүлээн авч байна.</p> <p>Эрдэнэт хотын агаарын бохирдлыг бууруулах зорилгоор гэр хорооллын багуудын цахилгааны хүчдэл унадаг Рашаант, Яргуйт, Баян-Овоот, Шанд, Даваат, Уртын гол, Их залуу, Цагаанчулуут, Наран багуудад 6кВ-ын хуваариалах байгууламж дэд станц шинээр барих ажлыг Орконтех ХХК 1,39 тэрбум төгрөгөөр гүйцэтгэхээр тендэрт шалгарч, гэрээ байгуулан ажилласнаар ажил 70%-ийн гүйцэтгэлтэй явагдаж байна.</p> <p>Хүлэмжийн хийн ялгарлыг бууруулах ажлын хүрээнд БОАЖЯ, НҮБ-ийн Байгаль орчны хөтөлбөртэй хамтран монгол гэртэй айл өрхийн гэрийн дулаалга, халаалт, сэргээгдэх эрчим хүчний эх үүсвэрийн иж бүрэн багцийг олгох, хүлэмжийн хийн ялгарлын бууралтыг тооцож, баталгаажуулах туршилтын төслийг хэрэгжүүлэхээр Баян-Өндөр сумын Цагаанчулуут багийн 24 өрхийг сонгож, нөхцөл байдлын судалгаа хийгдэж байна.</p> <p>Агаарын бохирдлыг бууруулахад иргэдийн оролцоог нэмэгдүүлэх зорилгоор гэр байшингаа өөрийн хөрөнгөөр дулаалж, халаалтын утаагүй технологи нэвтрүүлсэн иргэдэд орон нутгийн урамшуулал олгох журмын төслийг боловсруулж, Баян-Өндөр сумын иргэдийн төлөөлөгчдийн хурлаар хэлэлцүүлж, дэмжигдсэн ба зохион байгуулах ажлын хэсгийг томилсон.</p>
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	---

118		Байгальд ээлтэй газрын хэрэглээ болон бусад үр ашигтай дэвшилтэт ногоон технологийг бодлогоор дэмжих	2021-2024	ХБТХ ОХ БОАЖ Г	ХЗА Сумдын ЗДТГ	БОХАХ 3 болон улсын төсөв	300.0	Хийн хөдөлгүүртэй тээврийн хэрэгсэл-1363 ш Хийн халаалтын систем-0	Хийн халаалтын систем -20	100.0	-	<p>Эрдэнэт хотын хэмжээнд ахуйн болон тээврийн хэрэгслийн зориулалтаар шингэрүүлсэн шатдаг хийн түлш түгээдэг 4 аж ахуйн нэгж байгууллага тогтвортой үйл ажиллагаа явуулж байна. Цахилгаан автомашины хэрэглээг нэмэгдүүлэх зорилгоор Leaf center ХХК-тай хамтран иргэдэд цахилгаан автомашины ач холбогдлыг танилцуулах өдөрлөгийг Амарын талбайд 4 өдрийн турш зохион байгуулж, 6 төрлийн цахилгаан автомашиныг нийт 10-12 мянган хүнд сурталчилж, мэдээллээр хангаж ажиллалаа. Цахилгаан автомашины хэрэглээг дэмжих зорилгоор томоохон худалдааны төвийн гадна зогсоолд цахилгаан машин цэнэглэх станц байрлуулахаар Leaf center ХХК-тай хамтран ажиллаж байна.</p> <p>"Агаарын бохирдлын эх үүсвэрийн тоо бүртгэл"-ээр аймгийн хэмжээнд хийн хөдөлгүүртэй 1877 ширхэг, цахилгаан хөдөлгүүртэй 7 ширхэг, хосолсон хөдөлгүүртэй 9705 ширхэг тээврийн хэрэгсэл бүртгэгдсэн нь суурь түвшинтэй харьцуулахад хийн хөдөлгүүртэй тээврийн хэрэгсэл 514 ширхэгээр, цахилгаан хөдөлгүүртэй тээврийн хэрэгсэл 7 ширхэгээр тус тус нэмэгдсэн байна.</p> <p>Даваат багт байрлалтай 17 дугаар сургуулийн уурын зуухыг буулгаж шинээр бүрэн автоматжуулагдсан тохируулга бүхий хяналт удирдлагын системтэй хийн түлшний усан халаалтын зуух суурилуулахаар 656.9 сая төгрөг батлагдсан. Түлхүүр гардуулах гэрээний нөхцөлтэйгөөр тендер зарлаж ажил гүйцэтгэгчээр Горгаз ХХК шалгарсан. Ажлын зураг төсөл шинээр боловсруулах ажил хийгдэж байна.</p>	100%
119	4.1.6.Эрдэнэт хотын хатуу хог боловсруулах үйлдвэр байгуулах, хог хаягдлын менежментийг сайжруулах төсөл хэрэгжүүлнэ.	Эрдэнэт хотын хатуу хог хаягдлын боловсруулах, татан зайлуулах менежментийг сайжруулах төслийг хэрэгжүүлэх	2021-2023	ХБТХ ОХ ХЗА	ХТГ	Гадаадын зээл	30150.0	-	Төслийн хэрэгжилт 90%	-	-	<p>Эрдэнэт хотын хатуу хог боловсруулах үйлдвэр байгуулах, хог хаягдлыг татан зайлуулах менежментийг сайжруулах" төслийг хэрэгжүүлэх гэрээг байгуулж, Бүгд Найрамдах Польш улсын Засгийн газар, Монгол улсын Засгийн газар хоорондын нөхцөлт зээлийн ерөнхий хэлэлцээрийн хүрээнд хамтран хэрэгжүүлж байна.</p> <p>Төслийг хэрэгжүүлэхээр Польш улсын ППЭйч Мелиорекс ХХК шалгарч, түлхүүр гардуулах нөхцөлтэй ажлын гэрээг Орхон аймагтай 2019 онд байгуулсан. Гэрээний бүрэлдэхүүн хэсэг болох хог хаягдлыг татан зайлуулах 12 ширхэг машин</p>	70%

											<p>механизмыг бүрэн хүлээн авч Хот тохижуулах газар хүлээлгэн өгсөн. Төслийн хүрээнд баригдах хог ангилан ялгах үйлдвэрийн барилгын ажил 70 хувийн гүйцэтгэлтэй байна.</p> <p>Хог ангилан ялгах үйлдвэрийн барилгын ажил төслийн гүйцэтгэгч, Орхон аймагтай байгуулсан ажлын гэрээний хугацаа дууссантай холбоотойгоор гэрээний хугацааг сунгах талаар 2 улсын Засгийн газар хоорондын хэлэлцээр хийгдэж гэрээ 2024 оны 07 дугаар сарын 24-ний өдөр хүртэл сунгагдсан.</p>		
120		Олон нийтэд хог хаягдлын талаар боловсрол олгох, үүрэг хариуцлага оролцоог нэмэгдүүлэх, сургалт зохион байгуулах	2021-2024	ХЗА	БОАЖ Г Баян-Өндөр сумын ЗДТГ	Орон нутгийн төсөв	15.0	Иргэдийн оролцоог 10%-иар нэмэгдүүлсэн байна.	Иргэдийн оролцоог 10%-иар нэмэгдүүлнэ.	5.0	-	<p>2022-2024 онд Хог хаягдлын менежментийг сайжруулах хөтөлбөрийн хүрээнд олон нийтэд хог хаягдлын талаар боловсрол олгох, үүрэг хариуцлага оролцоог нэмэгдүүлэх чиглэлээр дараахи ажлуудыг зохион байгуулсан. Үүнд:</p> <p>1. Хог хаягдлын Алтан дүрэм буюу Хогийг хогийн саванд ..." дүрэм, 3R зарчмыг нийт 80 төрийн болон төрийн бус байгууллагуудын 330 ажилтан алба хаагч нарт танилцуулж, дадал болгох ажлыг зохион байгуулсан.</p> <p>Цагаан тоосжилтын эх үүсвэрийн бүс буюу өндөр тархалттай байршилд байрлах хог хаягдлын нэгдсэн цэгийн хөрсний доройтлыг бууруулах цагаан тоосжилтын эх үүсвэрийг багасгах, тархсан хог хаягдлыг хумих, зогсоох, далан байгуулах, нөхөн сэргээлт хийх, ногоон зурвас бий болгох, ойжуулалтын ажлыг хийж 30 гаруй төрийн байгууллагын 486 төрийн албан хаагч, Хот тохижуулах газрын 118 ажилтан алба хаагчид хогийн цэгийн орчмын 104.8 га талбайн түүвэр хог хаягдлыг цэвэрлэн, хог хаягдлын алтан дүрэм нөлөөллийн сургалтанд хамрагдсан.</p> <p>"Хог хаягдлын менежментийг сайжруулах хөтөлбөрийн хүрээнд иргэдэд соён гэгээрүүлэх, нөлөөллийн ажлыг хийх сургагч багш бэлдэж, "Соёлоороо ялгарцгааая" сургалт хэлэлцүүлэгийг зохион байгуулж төрийн болон төрийн бус байгууллагын нийт 2560 хүн сургалтанд хамрагдсан.</p> <p>Байгууллагын өдөр тутмын үйл ажиллагааг сурталчилах, иргэдэд соён гэгээрүүлэх, зөв хандлагыг бий болгох зорилгоор богино хэмжээний бичлэг, шторк бэлдэж орон нутгийн хэвлэл мэдээллийн байгууллага, олон нийтийн социал хаягаар дамжуулан 32 мэдээ, 60г шторк,</p>	100%

											<p>контент, бичлэгийг иргэдэд хүргэж ажилласан. Аймгийн хэмжээнд ЯЛГАЖ САЛГАЯ сэдэвт хог хаягдлыг эх үүсвэр дээр нь ангилан ялгах нөлөөллийн аяныг аяныг эхлүүлж 900 өрхийн 2700 иргэд хамрагдсанаар хогийг дахин боловсруулах замаар эргэлтэнд оруулж бүтээгдэхүүн болгох, эдийн засгийн ашиг тус хүртэж, эх дэлхийгээ хамгаалах боломжийг эрэлхийлдэг болсон.</p> <p>Аймгийн хөршийн холбоо гудамжны ахлагч нарыг чадавхижуулах тэднээр дамжуулан иргэдийг соён гэгээрүүлэн нөлөөллийн ажлын хүрээнд нийт 1050 иргэнийг сургалтанд хамруулж төлөвлөн ажилласнаар аймгийн хэмжээнд 12700 орчим иргэд буюу хүн амын 12%-д хог хаягдлын талаар ойлголт, мэдээ мэдээлэллийг хүргэсэн.</p> <p>Хот тохижуулах газраас иргэд олон нийтэд хог хаягдлын чиглэлээр мэдээллүүдийг видео болон зурган хэлбэрээр хүргэн ажиллаж байна. 2024 онд нийт 258 мэдээлэл нийтэлж, байгууллагын санал хүсэлт авах 77145454 утсаар иргэдээс 53 санал хүсэлт хүлээн авч шийдвэрлэсэн.</p>		
121		Хот тохижуулах газарт техник, тоног төхөөрөмжийн шинэчлэлтийг үе шаттай хийх	2021-2024	ХЗА ХТГ	ХБТХ ОХ	Орон нутгийн төсөв	Тухайн төсвийн хүрээнд	Парк шинэчлэлт 5%	Парк шинэчлэлт 50%	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	Орон нутгийн төсөв 2650.0	<p>Эрдэнэт хотын хатуу хог боловсруулах үйлдвэр байгуулах, хог хаягдлыг татан зайлуулах менежментийг сайжруулах" төслийн хүрээнд хог хаягдлыг татан зайлуулах 12 ширхэг машин механизмыг Хот тохижуулах газар хүлээлгэн өгсөн.</p> <p>2023 онд орон нутгийн төсвийн нийт 2.65 тэрбум төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар Хот тохижуулах газрын парк шинэчлэлтийг хийж байна. Үүнд: Хог хаягдал ачиж тээвэрлэх 45 ширхэг хөдөлгөөнт чингэлэг, 7 ширхэг автомашиныг хүлээлгэн өгсөн. 2024 онд орон нутгийн төсвийн 1.9 тэрбум төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар хог хаягдал ачиж тээвэрлэх ковш, бульдозер, грейдер, индүү тус бүр 1ш, зам цэвэрлэгээний машин 3ш авах тендер зарлагдаад байна.</p> <p>Парк шинэчлэлтийг хийснээр Хот тохижуулах газарт 49 машин механизм, 110 хөдөлгөөнт чингэлэгтэй болж, 2024 онд гэр хорооллын хог хаягдлыг 5 удаа ачиж тээвэрлээд байна.</p>	90%
122	4.1.7.Гүний усны ашиглалтын хязгаарлан, гадаргын усны хуримтлал бий	Гадаргын усны чанарын хяналт, мониторингийг тогтмол, хуваарийн	2021-2024	УЦУО ШТ	БОАЖ Г МХГ	Улсын төсөв	-	-	MNS 4586:1998 Стандартын түвшин	-	-	<p>Байгаль орчны шинжилгээний лаборатори нь гадаргын усны хяналт-шинжилгээний хөтөлбөрийн дагуу 2024 оны хагас жилийн байдлаар Хангал голын 4 цэгийн 24, Уртбулаг-Эрдэнэт голын 2, Чингэл-Эрдэнэт голын 2, Орхон</p>	100%

	болгож, усны нөөцийг бохирдол, хомсдолоос сэргийлэх нэгдсэн менежментийг хэрэгжүүлж, аймгийн цэвэр усны хангамжийн асуудлыг үе шаттай шийдвэрлэж, цэвэрлэсэн болон саарал усыг үйлдвэрлэлийн зориулалтаар ашиглана.	дагуу хийж мэдээллээр хангах									голын 2 цэгийн 11 дээжид 23 үзүүлэлтээр нийт 39 дээжид 897 удаагийн давталттай орчны чанарын хяналт-шинжилгээ хийж гүйцэтгэсэн. 2024 оны 1-р сард Орхон-Хангал голын доод цэг ёроолдож хөлдсөн тул дээж авах боломжгүй байсан. Шинжилгээний дүнгээр Хангал-Эрдэнэт гол 3-р зэрэг буюу бага бохирдолтой, Орхон гол 2-р зэрэг буюу Цэвэр, Уртбулаг-Эрдэнэт гол 6-р зэрэг буюу маш бохир, Чингэл-Эрдэнэт гол 2-р зэрэг буюу цэвэр түвшинд байна. Хяналт шинжилгээний дүн мэдээг ЦУОШГ-ын мэдээллийн сан болон БОХЗТ лабораторид сар бүрийн 5-ны дотор дамжуулж байна. Орхон аймгийн УЦУОШТ-ийн http://orkhon.tsag-agaar.gov.mn/ сайт дээр сар бүрийн тайлан мэдээг оруулж ард иргэдэд мэдээлж байна		
123		Бохирдуулагч эх үүсвэрүүдийн технологийн хяналтыг сайжруулж, сөрөг нөлөөллийг бууруулах	2021-2024	МХГ БОАЖ Г	УЦУО ШТ	ААНБ-ын өөрийн зардлаар	-	-	-	-	Бохирдуулагч эх үүсвэрүүдийн эрсдэлийг бууруулах зорилгоор 2024 оны эхний хагас жилийн байдлаар төлөвлөгөөт хяналт шалгалтаар 23 аж ахуйн нэгж, байгууллага, төлөвлөгөөт бус 2 болон урьдчилан сэргийлэх хяналт шалгалтыг 5 чиглэлээр 110 иргэн, 84 үйлдвэр, аж ахуйн нэгж, байгууллагад 13 албан шаардлага 63 заалттайгаар гүйцэтгэж, 23 аж ахуйн нэгж, байгууллага, иргэнд улсын байцаагчийн 139 заалттай албан шаардлага хүргүүлж сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээ авсан.	100%	
124		Хөв цөөрөм байгуулах, булаг шандын эх ундаргыг хамгаалж, тохижуулах	2021-2024	ХЗА БОАЖ Г	Сумдын ЗДТГ	БОХАХ 3	252.0	Хөв цөөрөм 1ш, булаг шанд 3	3	9.0	Орон нутгийн төсөв 306.2 Гадаадын хөрөнгө оруулалт 60.0	Дүйцүүлэн хамгаалах, нөхөн сэргээх ажлын хүрээнд Баян-Өндөр сумын нутаг дэвсгэрт байрлах Баянцагаан, Далиу, Долоонбулаг, Хөөвөр, Хүрэнбулаг зэрэг 5 булгийн эх ундаргыг бүрэн хашиж, сэргээн засварлах ажлыг үйлдвэр, аж ахуйн нэгжүүдтэй хамтран зохион байгуулан ажиллаж байна. Бүрэнбүстийн овооны хөв цөөрмийн ажлыг 2023 онд иж бүрэн дуусгахаар орон нутгийн төсвөөс 284.0 сая төгрөгийг батлуулж, тендер сонгон шалгаруулалтыг 2 удаа зохион байгуулснаар Ээлт-Өлгий ХХК шалгарч ажил гүйцэтгэх гэрээ байгуулж эхний 110.0 сая төгрөгийн санхүүжилтийг олгон ажлыг эхлүүлээд байна Мөн НҮБ-ын Хөгжлийн хөтөлбөрөөс хөв цөөрмийн хамгаалалтын хашааны зардалд 60.0 сая төгрөгийг шийдвэрлүүлэн ажилласнаар 740м урт хамгаалалтын хашааг бариулж ашиглалтад авлаа. Уртбулагийн эх ундаргыг хамгаалж, мод тарьж ургуулах ажилд орон нутгийн төсвөөс 35.0 сая	90%

												төгрөгийг зарцуулан булгийн эхийг хамгаалж, 220 метр төмөр хамгаалалтын хашаа барьж, голдирол дагуу улиас, бургас зэрэг 30 ширхэг мод тарих зэрэг ажлыг зохион байгуулснаар 2020-2023 онд аймгийн хэмжээнд нийт 19 булаг шандыг хамгаалалтад аваад байна. 2024 онд Жаргалант сумын нутаг дэвсгэрт байрлалтай 10 булаг шандын эх, голын хамгаалалтын бүсийг тэмдэгжүүлэх ажлыг гүйцэтгэж байна. Гадаргын усны нөөцийг нэмэгдүүлэх ажлын хүрээнд булаг шандын эх ундаргыг хамгаалах зураг төсвийн ажлыг хийж, шинээр 1 булаг тохижуулах, 2 булаг сэргээн засварлах ажлын гүйцэтгэчийг сонгон шалгаруулах ажлыг зохион байгуулж байна. Мөн Эрдмин ХХК нь 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөнд тусгагдсаны дагуу дүйцүүлэн хамгаалах, нөхөн сэргээх ажлын хүрээнд Хүрэнбулагийн рашааны хамгаалалтын хашаа болон гаднах тохижилтын ажлыг иж бүрэн сэргээн засварлах, мэдээллийн самбар шинэчлэх ажлыг гүйцэтгэлээ.	
125		Айл өрхүүдийн хашаанд гаргасан ундны усны худгуудаас дээж авч шинжилгээнд хамруулан дүгнэлт гаргаж мэдээллээр хангах	2021-2024	БОАЖ Г	МХГ	БОХАХ 3	20.0	Шинжилгээ энд хамруулсан худгийн тоо 11	Шинжилгээнд хамрагдах худгийн тоо 60	5.0	Орон нутгийн төсөв 12.0	2023 онд Жаргалант сумын айл өрхийн худгуудын усыг чанарын шинжилгээнд хамруулах ажлыг мэргэжлийн байгууллагатай хамтран зохион байгууллаа. Тус ажлын хүрээнд хими, нянгийн хосолсон 50 усны дээж авч, аймгийн Стандарт хэмжилзүйн хэлтсийн итгэмжлэгдсэн лабораторид шинжлүүлээ. Шинжилгээнд хамрагдсан бүх уст цэгүүдэд байвал зохих фторын ионы хэмжээ Монгол Улсын ундны усны MNS 0900:2018 стандарт хэмжээнд зааснаас хэт бага, усны ерөнхий химийн шинжилгээний дүнд магни болон кальцийн ионы агууламж бага зэрэг өндөр, үүнээс шалтгаалан зарим уст цэгт хатуувтар ус илэрсэн байна. Баян-Өндөр сумын гэр хорооллын багуудын нүхэн жорлонгоос үүдэлтэй хөрс, гүний усны бохирдлын нөлөөллийн түвшинг тогтоох судалгааны ажлыг МУИС-ийн судалгааны багаар гүйцэтгүүлж, Цагаанчулуут, Уртын гол багийн өрөмдмөл 10 худаг /айл өрх/-ийг сонгож, гүний ус болон хөрснөөс химийн элементийн, микробиологийн шинжилгээнүүдийг авч, 2 удаагийн давтан дээжлэлтийн ажлыг хийж, хариуг иргэдэд хүргүүлсэн. 2024 онд Баян-Өндөр сумын гэр хорооллын ундны усны худгуудыг шинжилгээнд хамруулах	100%

												ажлыг Сантгидро консалтинг ХХК-тай хамтран зохион байгуулж байна. Баян-Өндөр сумын ЗДТГ, "Эрдэнэт-Ус ДТС" ОНӨХК-иас ирүүлсэн саналыг үндэслэн Яргуйт, Оюут, Эрдэнэ, Рашаант, Их залуу, Баянцагаан, Чингэл, Говил, Баян-Овоот, Дэнж багуудад байрлах нийт 19 худгийн уснаас ерөнхий хими, бактериологи, хүнд металлын шинжилгээнүүдийг авч итгэмжлэгдсэн лабораторит шинжлүүлж байна.	
126		Гадаргын болон газрын доорх усны чанарын хяналт, мониторингийн сүлжээг өргөтгөх, ус бохирдуулагч эх үүсвэрийг бууруулах, ус бохирдуулсны төлбөрийн тухай хуулийн хэрэгжилтийг хангуулах	2021-2024	БОАЖГ Татварын хэлтэс	МХГ СГСГ 3	БОАЖЯ, БОХАХ 3	70.0	Мониторингийн цоонг тоноглох, 2 ш Ус бохирдуулагч эх үүсвэр, 10 %	- /өссөн дүнгээр 2 багц/	-	Орон нутгийн төсөв 45.0	Орхон аймгийн Баян-Өндөр сумын ЗДТГ болон Таширын хүрээ ХХК-ний хооронд байгуулсан "Говил багийн нутаг дэвсгэрт байрлах байгалийн горимын цооногийг бүрэн автомат тоног төхөөрөмжөөр тоноглож, улсын сүлжээнд холбох" БӨ-08/24 тоот гэрээний дагуу газрын доорх усны өөрчлөлтөнд хяналт тавих зориулалт бүхий Х 49°04'40.02", Y104°05'52.28' координаттай цоонгт дараах хяналт мониторингийн бүрэн автомат багаж суурилуулан хүлээлгэн өгөв. Үүнд: -Усны түвшин хэмжигч логгер CTD Diver -Агаарын даралт хэмжигч Diver LINK -Программ хангамжтай холбосон, GSM antenna, зай тэжээл, SIM card -Мэдээлэл дамжуулагч багаж Gate-M -Бүрээстэй зэвэрдэггүй ган дамжуулагч утас, DXT Cable -Цоонгт цэвэрлэгээ хийсэн. Аймгийн БОАЖГ, Орхон-Чулуут голын сав газрын захиргаа, Баян-Өндөр, Жаргалант сумын ЗДТГ-ын хамтарсан ажлын хэсгийн бүрэлдэхүүн 2024 оны 04 дүгээр сард усны сан бүхий газрын онцгой болон энгийн хамгаалалтын, ус хангамжийн эх үүсвэрийн эрүүл ахуйн бүс тогтоох, ус бохирдуулагчийн тоо бүртгэл хийх, хаягдал усны дүгнэлт гаргах талаар хээрийн судалгааны ажлыг зохион байгууллаа. Баян-Өндөр сумын ЗДТГ-тай хамтран бүх багийн Засаг дарга, Зохион байгуулагч, нийгмийн ажилтнууд, төвлөрсөн бус ус хангамжийн эх үүсвэрээс хангагдаж байгаа иргэн, аж ахуйн нэгжүүдэд Ус бохирдуулсны төлбөрийн тухай хууль, түүнийг дагаж гарсан дүрэм, журмын талаар сургалт зохион байгуулж, ус бохирдуулагчийн бүртгэлийг батлагдсан маягтын дагуу газар дээр нь бөглөж мэдээллийг цуглуулсан. Халуун усны газар, машин угаалга, уул уурхайн газруудын хаягдал ус зайлуулалтын	100%

											байдал, ашиглалтаас гарч буй хаягдал усны хэмжээ зэрэг ус бохирдуулсны төлбөр тооцох боломжтой үзүүлэлтүүдийн мэдээллийг цуглуулсан. Орхон аймгийн хэмжээнд ус бохирдуулагчийн тооллогоор нийт 1570 аж ахуйн нэгж, байгууллага бүртгэгдсэн байна. Үүнээс төвлөрсөн эх үүсвэрт 1338 үйлдвэр аж ахуйн нэгж төвлөрсөн бус эх үүсвэрт 232 иргэн, аж ахуй нэгж байна.	
127	4.1.8.Хот орчмын орон нутгийн хамгаалалтай газарт таримал ойн төгөл, ногоон зурвас байгуулж, жилд ойжуулах талбайг хэмжээг нэмэгдүүлж, тарьц, суулгацын нөөц бүрдүүлнэ.	Эрдэнэт хотын ойролцоох суурьшлын бус газруудад үе шаттайгаар мод тарьж, ойн төгөл, зурвас байгуулах	2021-2024	БОАЖ Г ХЗА	“Эрдэ нэт үйлдвэр” ТӨҮГ	БОХАХ 3, дүйцүүлэн хамгаал ах зардал	352.0	1 га	18 га	50.0	Орон нутгийн төсөв 436.0	100%

												мод тарьж, ойн төгөл, ойн зурвас байгуулаад байна.	
128		Жилд ойжуулах талбайн хэмжээг 25 га-д хүргэх, хэрэгцээтэй тарьц, суулгацын нөөцийг бүрдүүлэх	2021-2024	БОАЖГ	СДОА	БОХАХ 3	137.5	14 га	22	24.2	Орон нутгийн төсөв 129.6	2022 онд Жаргалант сумын Хөндлөнгийн амны ойн санд орон нутгийн төсвийн хөрөнгө 19.5 сая төгрөгөөр ойжуулалт, ойн нөхөн сэргээлтийн ажлыг ойн мэргэжлийн байгууллага "Хөвөнтөн ой" ХХК-аар гүйцэтгүүлж ойжуулсан талбайг 18 га талбайгаар нэмэгдүүлж 62 га талбайд хүргэсэн. 2023 онд Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа ажил үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн дагуу зохион байгуулж ойн мэргэжлийн байгууллагаар Жаргалант сумын Хонгор морьтын амны ойн сангийн 48 га талбайг, Баян-Өндөр уулын Цагаанчулуутын аманд Япон улсын Оиска ТББ-ын дэмжлэгтэйгээр "Сайвар хээр" ХХК-аар 4 га талбайд тус тус ойжуулалтын ажлыг гүйцэтгүүлж нийт 52 га талбайг ойжууллаа. 2024 онд Баян-Өндөр сумын байгаль орчныг хамгаалах зардлаар эмнэлгийн арын ойн санд 2.7 га, Цагаанчулуутын аманд Япон улсын Оиска ТББ-ын дэмжлэгтэйгээр "Сайвар хээр" ХХК-аар 6 га талбайд нийт 8.7 га талбайд ойжуулалт, ойн нөхөн сэргээлт хийлээ. Аймгийн хэмжээнд өссөн дүнгээр ойжуулсан талбайг 122.7 га талбайд хүргээд байна. Мөн мод үржүүлгийн чиглэлээр үйл ажиллагаа эрхэлж байгаа иргэд, аж ахуйн нэгж, нөхөрлөл, төрийн бус байгууллагуудад тарьц, суулгацын нөөц 7 дахин нэмэгдэж, 4 төрлийн шилмүүст модны 0.4 сая ширхэг, 20 төрлийн навчит модны 2.0 сая ширхэг тарьц, суулгацын нөөц бүрдүүллээ.	100%
129	4.1.9.Ашигт малтмалын тусгай зөвшөөрөлтэй аж ахуйн нэгж, байгууллагуудын үйл ажиллагааны улмаас болон хууль бус үйл ажиллагаанаас бохирдсон, доройтсон, эвдэрсэн газар, газрын хэвлийг нөхөн сэргээх, хамгаалах ажлын	Тусгай зөвшөөрөлтэй ААНБ-уудын уулын ажлын төлөвлөгөө болон байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөнд жилд 1 га доошгүй техникийн болон биологийн нөхөн сэргээлтийн ажлыг гүйцэтгүүлэх	2021-2024	БОАЖГ МХГ ЦГ	Сумын ЗДТГ	Ашигт малтмалын тусгай зөвшөөрөлтэй ААНБ-уудын өөрсдийн зардлаар	Ашигт малтмалын тусгай зөвшөөрөлтэй ААНБ-уудын өөрсдийн зардлаар	1190.24 га	5 га	-	Орон нутгийн төсөв 16.0	Ашигт малтмалын тусгай зөвшөөрөлтэй ААНБ-ууд жил бүр байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөндөө тусган батлуулсны дагуу уулын баяжуулах "Эрдэнэт үйлдвэр" ТӨҮГ ил уурхайн 3 дугаар овоолго дээр 3.9 га талбайд техникийн болон биологийн нөхөн сэргээлтийг хийсэн. Биологийн олон янз байдлыг дүйцүүлэн хамгаалах ажлын хүрээнд Эрдэнэт Үйлдвэр ТӨҮГ орон тусгай хамгаалалтай Баян-Өндөр хайрханы зүүн талын энгэрт 5 га -д биологийн нөхөн сэргээлт, Эрдмин ХХК, Ачит-Ихт ХХК-иуд гурван замын ногоон зурваст тус бүр 1.5 га -д болон Эрдэнэт шинэ хаалга, Хангал голын голдирол дагуу тус бүр 1 га -д, Очир төв ХХК Хангал голын голдирол дагуу 1.5-д, Гал- Сэнтий ХХК Эрдэнэт голын голдирол дагуу 1.3га-д, Зэс-Эрдэний хувь	100%

	Үр дүн, хариуцлагыг дээшлүүлнэ.											ХХК үйлдвэрийнхээ гадна талын сайжруулсан шороон авто зам дагуух 1.5га-д, Дэлт хошуу ХХК үйлдвэрийнхээ гадна талын сайжруулсан шороон авто зам дагуух 1 га-д тус бүр навчит болон шилмүүст моднуудыг тарьж биологийн нөхөн сэргээлтийг хийгээд байна. /Нийт 19.2га/ Мөн Улсын хэмжээнд эвдэрч эзэнгүй орхигдсон 8000 га талбайгаас Сэлэнгэ аймгийн Ерөө суманд 2021-2024 оны хугацаанд 2000 га-д техникийн нөхөн сэргээлт хийхээс 2024 оны хагас жилийн байдлаар 1300 га талбайд техникийн нөхөн сэргээлтийг хийгээд байна.	
130		Аймгийн хэмжээнд эвдэрч эзэнгүй орхигдсон газруудын нөхөн сэргээлтийг үе шаттайгаар гүйцэтгүүлж нийтийн эзэмшилд шилжүүлэх	2021-2024	БОАЖ Г МХГ ЦГ	Сумы н ЗДТГ	БОХАХ 3	47.5	10	2 га	9.5	Орон нутгийн төсөв 16.0	Аймгийн хэмжээнд эвдэрч эзэнгүй орхигдсон газруудад техникийн нөхөн сэргээлт хийх ажлын хүрээнд 2020-2023 онд нийт 11.5 га талбайд нөхөн сэргээлтийн эрхтэй мэргэжлийн байгууллагуудтай гэрээ байгуулан гүйцэтгүүлж ажиллалаа. Үүнд: <ul style="list-style-type: none"> • 2020 онд Баян-Өндөр сумын Баянцагаан багийн нутаг дэвсгэрт “Өнөр хороолол”-ийн ард талд эвдэрч, эзэнгүй орхигдсон карьерын 2 га-д, Жаргалант сумын Дулаан уул багийн нутаг дэвсгэрт “Бүтлийн ундарга” ХХК-ийн ар талд Бумбан толгойн хойд энгэрт болон төв зам дагуу эвдэрч, эзэнгүй орхигдсон 2 га-д, • 2021 онд Баян-Өндөр сумын Баянцагаан багийн нутаг дэвсгэрт буюу 18 карьерын зүүн хойд талын уулын аманд эвдэрч эзэнгүй орхигдсон 2 га-д, Говил багийн нутаг дэвсгэрт Чингэлбөөн цагааны карьерын баруун талд эвдэрч эзэнгүй орхигдсон 2 га-д, • 2022онд Жаргалант сумын Дулаан-Уул багийн нутаг дэвсгэрт 18 карьерын зүүн хойд талд эвдэрч эзэнгүй орхигдсон 2 га-д, • 2023 онд Жаргалант сумын Улаантолгой багийн нутаг дэвсгэрт буюу Тасгийн толгойд эвдэрч, эзэнгүй орхигдсон 1.5 га- д, • 2024 онд Баян-Өндөр сумын Эрдэнэ багийн нутаг дэвсгэрт шинээр ухагдаж эвдэрсэн 0.06га газарт барилгын сууриас гарсан илүүдэл шороогоор дүүргэлт хийж, техникийн нөхөн сэргээлтүүдийг уул уурхайн үйл ажиллагааны улмаас эвдрэлд орсон газарт техникийн болон биологийн нөхөн сэргээлт хийх аргачлалын дагуу тус тус гүйцэтгүүлж, ажиллаж байна. 	100%
131	4.1.10.Байгальд ээлтэй, нөөцийн хэмнэлттэй, үр ашигтай	Аж ахуйн нэгж, байгууллагуудаас байгаль орчинд үзүүлэх сөрөг	2021-2024	МХГ БОАЖ Г	МХГ БОАЖ Г	ААНБ-ын өөрийн	-	Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын	ААНБ-ын тоо 10	ААНБ-ын өөрийн зардлаар	-	Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын ерөнхий үнэлгээний дүгнэлт гаргах процессыг И-Монголиа цахим системд шилжүүлэн байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээний тухай хууль,	100%

	хэрэглээ, үйлдвэрлэлийг дэмжиж, аж ахуйн нэгж, байгууллагуудаас байгаль орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөлөл, цагаан тоосны дэгдэлтийг бууруулах ажлыг үе шаттай зохион байгуулна.	нөлөөллийг байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээ хийж, сөрөг нөлөөллийг бууруулах				зардлаар		үнэлгээнд хамрагдсан ААНБ-ын тоо 32				Засгийн газрын 2023 оны 58 дугаар тогтоолоор батлагдсан Байгаль орчны нөлөөллийн үнэлгээний журмын дагуу 2024 оны эхний хагас жилийн байдлаар шинээр хэрэгжих болон хэрэгжиж буй нийт 32 төсөлд Байгаль орчны нөлөөллийн ерөнхий үнэлгээ хийж гүйцэтгэсэн. 2020-2024 онд байдлаар нийт 172 төсөлд Байгаль орчны нөлөөллийн ерөнхий үнэлгээ хийж тус төслүүдийг нөхцөл болзолтойгоор хэрэгжүүлэх боломжтой гэж дүгнэн БОАЖЯ-ны цахим мэдээллийн санд оруулан байгаль орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулан ажиллаж байна.	
132		Цагаан тоосны дэгдэлт, сөрөг нөлөөллийг бууруулах богино хугацааны хөтөлбөрийг үе шаттайгаар хэрэгжүүлэх	2021-2024	“Эрдэнэт үйлдвэр” ТӨҮГ	ХБТХ ОХ БОАЖ Г	ААНБ-ын өөрийн зардлаар	“Эрдэнэт үйлдвэр” ТӨҮГ-ын зардлаар	10%	80%	“Эрдэнэт үйлдвэр” ТӨҮГ-ын зардлаар	Эрдэнэт үйлдвэр ТӨҮГ-ын зардлаар	Цагаан тоосны дэгдэлт, сөрөг нөлөөллийг бууруулах хөтөлбөрийг 2024-2031 оны хооронд 2 үе шаттайгаар хэрэгжүүлэхээр шинэчлэн боловсруулж, аймгийн ИТХ-ын 2024 оны 18/04 дүгээр тогтоолоор батлуулан хэрэгжүүлж байна. Үүнд: Цагаан тоосны дэгдэлтийг бууруулах, зорилгоор Кальцийн хлорид бодисыг хуурайгаар болон Hydroseeder PB80100 төхөөрөмжөөр тогтмол цацахаас гадна технологийн аргуудыг хослуулан тоос идэвхтэй дэгддэг талбайд тогтмол цацаж байна. Баяжуулах үйлдвэрийн Хаягдлын аж ахуйн зуны булинга хаялтын 1, 2, 3 дугаар хэсгүүдийн хуурайшилттай талбайнуудад 32-50 мм-ийн диаметртэй 3000 метр уян хоолой, 16 дугаар даланг дагуулан 219 диаметртэй 3000 метр ган хоолойг тус тус суурилуулан усаар норголт хийж, зуны хаялтын 1, 2, 3 дугаар хэсэг, 16 дугаар далан, 10 дугаар худаг орчимд питросойл полимер урвалжийг Hydroseeder PB80100 төхөөрөмжийг ашиглан нийт 31.5 га талбайн тоосны дэгдэлтийг бууруулж ажиллалаа. Аймгийн Засаг даргын 2024 оны А/26 тоот захирамжаар "Цагаан тоосны нөлөөллийн бүсийн иргэдэд эрүүл мэндийн үзлэг зохион байгуулах" ажлын хэсэг байгуулагдаж, тоосны нөлөөллийн болон нөлөөллийн бус бүс (Орхон аймгийн Баян-Өндөр сумын Говил, Баянцагаан багийн Вокзалын хэсэг, Жаргалант сум)-ийн нийт 2005 иргэдийн эрүүл мэндийн үзлэг, шинжилгээг зохион байгууллаа. Хаягдлын аж ахуйг нүүлгэн шилжүүлэхтэй холбогдуулан шинээр баригдах хаягдлын санг Орхон аймгийн Жаргалант сум, Булган аймгийн Орхон сумын нутагт нийт 7046.15 га талбайг	70%

												сонгож, аймгийн ИТХ-ын 2024 оны 18/05 дугаар тогтоол, Засгийн газрын 2024 оны 116 дугаар тогтоолоор тус тус улсын тусгай хэрэгцээнд авч, газрын асуудлыг шийдвэрлүүлсэн. Баяжуулах үйлдвэрийн шинэ хаягдал хураах сангийн техник, эдийн засгийн үндэслэл, зураг төсөл боловсруулах ажлын гүйцэтгэгчээр Австрали улсын ATC Williams компани 2025-2028 онд гүйцэтгэхээр гэрээ байгуулан ажиллаж байна.	
ЭРҮҮЛ ХҮНС													
133	4.2.Гол нэрийн хүнсний бүтээгдэхүүний хэрэгцээг орон нутгийн үйлдвэрлэлээр хангана.	“Эрүүл Хүнс-Эрүүл Монгол Хүн” хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг хангаж хүн амын хүнсний хэрэгцээт мах, төмс, гурилыг бүрэн, хүнсний ногооны 50-аас доошгүй хувийг орон нутгийн үйлдвэрлэлээс хангах	2021-2023	ХХАА Г ХБТХ ОХ	МХГ ЭМГ Сумы н ЗДТГ СХЗХ	Орон нутгийн төсөв	75.0	Хэрэгжилтийн хувь 30%	Хэрэгжилтийн хувь 100%	-	-	2023 оны жилийн эцсээр хүнсний боловсруулах үйлдвэрлэлийн чиглэлээр давхардсан тоогоор нийт 112 үйлдвэр, цех бүртгэлтэйгээс 50 орчим нь тогтвортой үйл ажиллагаа явуулж, тус салбарын 16 аж ахуйн нэгж, 15 иргэн 3.3 тэрбум төгрөгийн хөнгөлөлттэй зээл, дэмжлэгт хамрагдан үйл ажиллагаагаа өргөжүүлснээр аймгийн боловсруулах салбарын үйлдвэрлэлтийн 15.8 хувийг хүнсний бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлт эзэлж, 35.02 тэрбум төгрөгийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэж, 59.7 тэрбум төгрөгийн борлуулалт хийж, өмнөх оны мөн үеэс үйлдвэрлэлт 3.6, борлуулалт 48.2 хувиар тус тус өссөн. 2023 онд хүн амын хэрэгцээт малын махны 60.2, сүүний 4.0, цагаан идээний 4.6, гурилан бүтээгдэхүүний 42.6, улаан буудай 100.0, төмсний 43.3, хүнсний ногоо 100.0 хувь тус тус орон нутгийн үйлдвэрлэлээр хангасан. 2024 оны эхний хагас жилийн байдлаар малын махны 32.7 хувь, сүүний 5.7 хувь, цагаан идээний 6.8 хувь, гурилан бүтээгдэхүүний 46.7 хувийг орон нутгийн дотоодын үйлдвэрлэлээр хангаж байна. Энэ нь өмнөх оны мөн үеэс сүү 1.7, сүүн бүтээгдэхүүн 25.9, гурилан бүтээгдэхүүн 23.5 хувиар хангамж нэмэгдсэн байна. "Хүнсний хангамж, аюулгүй байдал" үндэсний хөдөлгөөнийг Орхон аймагт 2022-2027 онд хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг аймгийн ИТХ-ын 2022 оны 12/02 дугаар тогтоолоор батлуулан ажиллаж байна. "Эрүүл Хүнс-Эрүүл Монгол Хүн" хөтөлбөр нь 2020-2021 онд 85.0 хувийн гүйцэтгэлтэй хэрэгжиж дууссан бөгөөд Засгийн газрын 2021 оны 314 дүгээр тогтоолоор хүчингүй болсон.	100%
134		Төрөөс хүнс, хөдөө аж ахуйн талаар баримтлах хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх	2021-2024	ХХАА Г ХБТХ ОХ	Сумы н ЗДТГ	Орон нутгийн төсөв	184.0	Хэрэгжилтийн дундаж хувь 85%	Хэрэгжилтийн хувь 100%	46.0	-	УИХ-ын 2015 оны 104 дүгээр тогтоолоор "Төрөөс хүнс, хөдөө аж ахуйн талаар баримтлах бодлого", аймгийн ИТХ-ын Тэргүүлэгчдийн 2017 оны 63 дугаар тогтоолоор "Төрөөс хүнс, хөдөө аж ахуйн талаар баримтлах бодлогыг хэрэгжүүлэх аймгийн	94.9%

												дэд хөтөлбөр" батлагдаж, хэрэгжилтийг ханган ажилласан. Тус хөтөлбөрийн хүрээнд хаврын тариалалт, намрын ургац хураалт, малын үзлэг ангилалт, ялган тэмдэглэгээ, хүн амын хүнсний улирлын нөөц бүрдүүлэх зэрэг ажлыг зохион байгуулан ажилласнаар тус хөтөлбөр 94.9 хувийн гүйцэтгэлтэйгээр хэрэгжиж дууссан ба УИХ-ын 2021 оны 89 дүгээр тогтоолоор хүчингүй болсон.	
135		Хаврын хүнсний улирлын нөөц бүрдүүлэх зорилгоор махны нөөц бүрдүүлэх	2021-2024	ХХАА Г ХБТХ ОХ	Хувийн хэвшил	Орон нутгийн төсөв	2.200.0	Хаврын хэрэгцээт махны 25%-ийг хангасан.	50-аас доошгүй хувийг хангана.	600.0	-	Аймгийн хүн амын 2021, 2022 оны хаврын хэрэгцээнд нийт 450 тонн үхэр, хонь, ямааны махны нөөц бэлтгэн зах зээлд нийлүүлсэн. 2024 оны хаврын махны хэрэгцээнд үхэр, хонь, ямааны 200 тн махыг бэлтгэн нийлүүлэх гэрээг сонгон шалгаруулалтад тэнцсэн Эрдмийт ХХК, Жаргалант мах импекс ХХК-уудтай байгуулж, 3 дугаар сарын 15 ны өдрөөс эхлэн 6 дугаар сарын 10 ны өдрийг хүртэл хугацаанд Баян-Өндөр сумын 17 багийн 29 цэг, Жаргалант суманд 2 нийт 31 цэгээр үхэр, хонины махыг Эрдмийт ХХК, ямааны махыг Жаргалант мах импекс ХХК бэлтгэн, ангилан савласан ястай үхрийн мах 1 кг нь 9000, хонины мах 1 кг нь 6400, ямааны мах 1 кг нь 4900 төгрөгийн үнээр хэрэглэгчдэд худалдаалсан нь хэрэглэгчдэд зах зээлийн үнээс үхрийн мах 7800, хонины мах 8300, ямааны мах 5500 төгрөгөөр хямд үнэтэй хүргэсэн.	90%
136	4.3.Хүнсний сүлжээний бүх шатанд түүхий эд, бүтээгдэхүүний аюулгүй байдлыг хангана.	Давсны хэрэглээг бууруулах үндэсний стратегийн хэрэгжилтийг ханган ажиллах	2022-2024	ХБТХ ОХ ХХАА Г	ЭМГ МХГ	Орон нутгийн төсөв	15.0	Бүтээгдэхүүний давсны агууламж 47.9 хувиар буурсан.	Бүтээгдэхүүний давсны агууламж 56.0 хувиар буурна.	5.0	-	"Давсны мэдээлэл сурталчилгааны 7 хоног"-ийг "Давсаа хасья" уриан дор тэмдэглэн өнгөрүүлж давсны зохистой хэрэглээ, хэтрүүлэн хэрэглэхийн хор уршгийг олон нийтэд сурталчилж ажилласан. Тус аяны үеэр төр, хувийн хэвшлийн байгууллагуудад хандсан "Давсаа хэтрүүлэн хэрэглэх дадлаа зогсооё" уриалгыг хүргүүлсэн. "Давсны зохистой хэрэглээ" сургалтад цэцэрлэг, сургуулийн 47 эмч, 7 хоол зүйч, 46 тогоочийг хамруулсан. Хүнсний боловсруулах үйлдвэрлэлийн чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулж буй 15 үйлдвэр, цехэд үйлдвэрлэж буй бүтээгдэхүүний давсны орц, найрлагыг бууруулах зөвлөмж мэдээлэл хүргэж ажилласан. Энэ онд түүврийн аргаар орон нутагт үйлдвэрлэгддэг 8 хүнсний бүтээгдэхүүн, хоол үйлдвэрлэлийн 9 дээж авч, давсны агууламжийг тодорхойлоход бүгд зохист хэмжээнд хэрэглэж хэвшсэнээс гадна бүтээгдэхүүний давсны	96%

												агууламжийг 53.8 хувиар бууруулсан байна. Цэцэрлэг, сургуулийн насны хүүхдүүдийн нийт 1879 эцэг, эхчүүдэд эмч нараар дамжуулан хүнсний бүтээгдэхүүний шошго унших, давсны агуулга харах талаар сургалт зохион байгуулж 1100 ширхэг сурталчилгааны материал эмнэлэг, сувилал, сургууль, цэцэрлэг, албан байгууллагуудад хүргүүлэн "Давсны хэрэглээ ба эрүүл мэнд" сэдэвт цахим хичээл, зөвлөмжийг олон нийтэд түгээсэн. Хүүхдэд олгож буй хоолны давсыг хэмжих зорилгоор ерөнхий боловсролын 3 сургуулийг давс хэмжигчтэй болгосон.	
137	Хүнсний бүтээгдэхүүний чанар, стандартын талаар үйлдвэрлэгчдийн мэдлэгийг дээшлүүлэх	2022-2024	СХЗХ ХБТХ ОХ	ХХАА Г	Орон нутгийн төсөв	6.0	20 үйлдвэрлэл эрхлэгч	20 үйлдвэрлэл эрхлэгч	2.0	Орон нутгийн төсөв 2.0	<p>2021-2024 онд "Сорилтын болон шалгалт тохируулгын лабораторийн чадавхид тавих ерөнхий шаардлага MNS ISO/IEC 17025:2018" сэдэвт сургалтад 8 аж ахуйн нэгж, байгууллагын 14 ажилтан хамруулснаар махны 1 үйлдвэрийн лаборатори итгэмжлэгдэж, төрийн 1 лаборатори итгэмжлэлийн магадлан үнэлгээнд хамрагдсан. Бүтээгдэхүүн үйлчилгээний өрсөлдөх чадварыг дээшлүүлэх "Чанарын удирдлагын тогтолцоо- Шаардлага MNS ISO 9001" стандартын сургалтад 3 байгууллагын 11 хүнийг хамруулан гэрчилгээ олгосон.</p> <p>Менежментийн тогтолцооны аудитын заавар MNS ISO 19011:2020 стандартын сургалтыг 5 ахуйн нэгж, байгууллагын 12 хүнийг хамруулан сургаж гэрчилгээ олгосон.</p> <p>Хоол, хүнсний үйлдвэрлэл, үйлчилгээ эрхлэгч 20 байгууллагын ажилтнуудад салбарын болон бусад хууль, эрх зүйн уялдаа холбооны талаар мэдлэг олголоо.</p> <p>Хүнсний үйлдвэрлэл эрхлэгчдийн хүнсний аюулгүй байдлын талаарх хууль эрхзүйн мэдлэг, салбарын өрсөлдөх чадварыг дээшлүүлэх, чадавхжуулах 1 сарын хөтөлбөрт сургалтыг Best хөтөлбөр, Обзерв Консалтинг хүнсний аюулгүй байдлын зөвлөх байгууллагатай хамтран зохион байгуулж, хүнсний боловсруулах 35 үйлдвэр, цехийн ажилтнуудыг 5 удаагийн сургалтад хамруулан сертификат олгосон.</p> <p>Хүнсний худалдаа, үйлчилгээ, хоол үйлдвэрлэлд зохистой дадал хэвшүүлэх, хүнсний үйлдвэрлэлд Эгзэгтэй цэгийн аюултай байдлыг шинжлэн хянах тогтолцоо (НАССР) болон Хүнсний аюулгүй байдлын менежментийн тогтолцоо нэвтрүүлэхэд дэмжлэг үзүүлэх зорилгоор хүнсний үйлдвэрлэл эрхлэгчдээс 5 үйлдвэр сонгон авч стандарт</p>	100%	

												хэрэгжүүлэх төсөл арга хэмжээний хөтөлбөр, төлөвлөгөөг танилцуулах уулзалт арга хэмжээг зохион байгуулсан. "Хүнсний үйлдвэрлэл, үйлчилгээнд эрүүл ахуйн болон үйлдвэрлэлийн (GMP, GHP) зохистой дадлыг хэвшүүлэх нь" сэдэвт сургалтыг 218 аж ахуйн нэгж, байгууллагын 280 хүнд зохион байгуулснаас 21 хүнсний үйлдвэрлэл эрхлэгч аж ахуйн нэгж хамрагдсан.	
138		Тохирлыг илэрхийлэх чанар, аюулгүй байдлын тэмдэгтэй бүтээгдэхүүн бий болгох замаар өрсөлдөх чадварыг нэмэгдүүлэх	2022-2024	СХЗХ	ХБТХ ОХ ХХАА Г	Орон нутгийн төсөв	9.0	Аюулгүйн тэмдэгтэй бүтээгдэхүүний эзлэх хувь 0%	Аюулгүйн тэмдэгтэй бүтээгдэхүүний эзлэх хувь	3.0	Орон нутгийн төсөв 3.0	2024 оны эхний хагас жилийн байдлаар талх, нарийн боовны 2, мал төхөөрөх болон мах боловсруулах 2, оёмол, сүлжмэл, нэхмэлийн 1 үйлдвэрийн нийт 5 үйлдвэрийн 12 нэр төрлийн 148 нэрийн бүтээгдэхүүнд "Баталгаажсан бүтээгдэхүүн" тэмдэг хэрэглэх эрх олгосон нь нийт үйлдвэрлэлийн 11 хувийг эзэлж байна. Засгийн газраас баталсан "Техникийн зохицуулалт"-ын шаардлагыг хангаж аюулгүйн тэмдэгтэй бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх үүрэг бүхий мал төхөөрөх, боловсруулах 3, мах, махан бүтээгдэхүүний 6, сүүний 2, бялуун бүтээгдэхүүний 6, нийт 17 иргэн, аж ахуйн нэгжийн цех, үйлдвэр байгаагаас тохирлын үнэлгээнд хамрагдсан "Жүр үр " ХХК аюулгүйн тэмдгийг 12 нэрийн бялуун бүтээгдэхүүнд хэрэглэх эрх авч, нийт бүтээгдэхүүн, үйлдвэрлэлийн 5.8 хувь нь аюулгүйн тэмдэгтэйгээр зах зээлд нийлүүлэгдэж байна. Энэ онд "Эрдэнэт мах маркет" ХХК-ийн мал төхөөрөх, мах боловсруулах үйлдвэрийн аюулгүйн тэмдэг авах хүсэлтийн дагуу үнэлгээнд хамруулж, холбогдох шаардлагыг хангах үүрэг даалгавар өгч, сайжруулалт хийлгэж байна. Аюулгүйн тэмдгийн талаар мэдлэг олгох сургалтыг 161 хүнсний үйлдвэрлэл, худалдаа эрхлэгчдэд өгч, мэдээллийн самбарт нь зурагт хуудсаар байршуулах, орон нутгийн хэвлэл мэдээлэл, олон нийтийн сүлжээгээр түгээх зэргээр нийтэд сурталчилсан. Нээлттэй хаалганы өдөрлөгийг Жаргалант суманд болон Баян-Өндөр сумын 9 багт зохион байгуулж, танилцуулга самбар бэлтгэн иргэдэд сурталчилж тэдний бүтээгдэхүүний сонголтод дэмжлэг үзүүлж байна.	90%
139		Хүнсний аюулгүй байдлыг хангах (НАССР) болон ISO:22000 стандартыг үйлдвэрүүдэд	2022-2024	СХЗХ ХБТХ ОХ	Хамтарсан багууд	Орон нутгийн төсөв	7.5	Хамрагдсан үйлдвэрийн тоо 5	Хамрагдсан үйлдвэрийн тоо 20	2.5	Орон нутгийн төсөв 2.1	Аймгийн хэмжээнд Хүнсний аюулгүй байдлын менежментийн тогтолцоо MNS ISO 22000:2019 стандартыг хэрэгжүүлж 3 аж ахуйн нэгж, аюулын дүн шинжилгээ ба эгзэгтэй цэгийн хяналтын тогтолцоо (НАССР) буюу MNS CAC /RCP 1:2003 стандартыг мал төхөөрөх болон мах	70%

		нэвтрүүлэхэд дэмжлэг үзүүлэх										боловсруулах 3 үйлдвэр хэрэгжүүлж тус тус гэрчилгээ авсан байна. Аймгийн Засаг даргын 2024 оны А/353 дугаар захирамжийн дагуу хүнсний боловсруулах 4 үйлдвэрлэлд Аюулын дүн шинжилгээ болон эгзэгтэй цэгийн тогтолцоо /НАССР /-г, талх, нарийн боовны 1 үйлдвэрлэлд Хүнсний аюулгүй байдлын удирдлагын тогтолцоо ISO:22000 стандарт нэвтрүүлэх ажлыг эхлүүлэн, сургалт зохион байгуулан ажилласнаар нийт 16 үйлдвэр, үйлчилгээнд стандарт нэвтрүүлэхэд дэмжлэг үзүүлсэн.	
140	4.4.Мал амьтны гаралтай түүхий эд, бүтээгдэхүүний ариун цэвэр, эрүүл ахуйн шаардлагыг хангах мал амьтны халдварт өвчнөөс урьдчилан сэргийлж нийтийн эрүүл мэндийг хамгаална.	Мал, амьтны халдварт, гоц халдварт, шимэгчтэх өвчинтэй тэмцэх арга хэмжээг хэрэгжүүлэх	2021-2024	МЭГ	ХБТХ ОХ	Улсын болон орон нутгийн төсөв	210.0	Халдварт, гоц халдварт өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээнд 126.9 мянган толгой мал хамрагдсан.	125.0 мянган толгой мал хамруулна.	55.0	Орон нутгийн төсөв 100.3	Аймгийн хэмжээнд 2022 онд халдварт, архаг халдварт өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх 11 төрлийн вакцин тарилгад 105.0 мянган толгой мал, амьтныг хамруулж гүйцэтгэл 93.3 хувьтай, 2023 онд 111.9 мянган толгой мал, амьтныг 100 хувь хамруулсан. 2024 онд нийт 210.4 мянган толгой мал, амьтан хамруулахаар төлөвлөж боловсруулалтад 25.3 мянган мал хамруулж 42.2 хувь, туулгалтад 38.2 мянган мал хамруулж гүйцэтгэл 61.2 хувь хэрэгжиж байна.	90%
141		Малын бруцеллэз, лейкоз, адууны халдварт цус багадалт, ям өвчнүүд болон архаг халдварт өвчнүүдтэй тэмцэх	2021-2024	МЭГ	ХБТХ ОХ	Улсын болон орон нутгийн төсөв	95.0	Урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээ, тандалт судалгаанд 3.4 мянган толгой мал хамрагдсан.	9.0 мянган толгой мал хамруулна.	25.0	Улсын төсөв 14.1	2022 онд Баян-Өндөр, Жаргалант сумдын 142 өрхийн 978 хээлтүүлэгч малд бруцеллэзын тандалт шинжилгээ хийхэд нийт 978 хээлтүүлэгч малын 0.5 хувь нь халдвартай байсан. 2023 онд бруцеллэз өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх дархлаажуулалтад 24.0 мянган толгой бог мал хамруулахаар төлөвлөж 23.9 мянган толгой бог малын төл хамруулж гүйцэтгэл 99.7 хувь хэрэгжсэн. Нийгмийн эрүүл мэндийг хамгаалах зорилгоор мал, амьтны зоонозын өвчинтэй тэмцэх арга хэмжээний хүрээнд "Бруцеллэзын хээлтүүлэгчийн тандалт-2023" шинжилгээ хийж гүйцэтгэх тандалт шинжилгээнд 176 өрхийн нийт 1194 хээлтүүлэгч мал хамруулахад 3.0 хувь нь зөрөг урвал үзүүлсэн тул 7 хээлтүүлэгчийг хэрэгцээлүүлж, бусад хээлтүүлэгч малыг эрүүлжүүлэх арга хэмжээ авсан. Адууны нийлүүлгийн өвчний үүсгэгчийг илрүүлэх шинжилгээг 215 адууны цусны сорьцод хийж гүйцэтгэхэд 2.8 хувь нь халдварлалттай байсан.	100%

											2024 оны эхний хагас жилд малын бруцеллэстэй тэмцэх стратеги, урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөний дагуу 2024 онд дархлаажуулалтад хамрагдах бод 8.0, бог 24.0 мянган малын охин төл, нийт 32.0 мянган төл мал хамруулахаар вакцины захиалга хийгдэж, 3 дугаар улиралд дархлаажуулалтыг зохион байгуулахаар төлөвлөөд байна. Мал эмнэлгийн ерөнхий газрын даргын баталсан 2024 оны "Хээлтүүлэгч малд Бруцеллэзын тандалт зохион байгуулах" удирдамжийн дагуу тандалтын шинжилгээнд нийт 97 хээлтүүлэгч хамруулж гүйцэтгэл 10 хувьтай хэрэгжиж байна Адуун сүрэгт адууны нийлүүлгийн өвчин, адууны халдварт цус багадах өвчин, ям зэрэг өвчний тандалт шинжилгээнд нийт 5500 адууны цусны ийлдсийн дээж цуглуулаад байна. Бүс нутгийн хэмжээнд 4 аймгийн 8 сумын нутагт адууны тандалт шинжилгээ зохион байгуулж ийлдсийн шинжилгээ хийгдэж байна.		
142		Мал аж ахуйн гаралтай хүнсний бүтээгдэхүүнд антибиотек, пестицитийн үлдэгдлийг тодорхойлох, малын эмийн зохистой хэрэглээг хангах	2021-2024	МЭГ	ХБТХ ОХ	Орон нутгийн төсөв	160.0	124 дээжид антибиотек, пестицидийн үлдэгдлийг тодорхойлсон.	550 дээжийг шинжилгээнд хамруулна.	40.0	Улсын төсөв 20.1	2022 онд 755 дээжид мал эмнэлгийн магадлан шинжилгээ, эмийн үлдэгдэл илрүүлэх шинжилгээ хийхэд нийт 7 дээж эерэг урвал үзүүлсэн тул устгасан. 2023 онд малын гаралтай хүнсний бүтээгдэхүүний 155 сорьцод 7 нэр төрлийн эмийн үлдэгдлийн шинжилгээ хийж гүйцэтгэхэд эмийн үлдэгдэл илрээгүй. 2021-2023 онд давхардсан тоогоор 19900 дээжид эмийн үлдэгдлийн болон мал эмнэлгийн лабораторийн магадлан шинжилгээ хийсэн байна. 2024 оны хагас жилийн байдлаар нян судлалын онош тогтоох шинжилгээ 3 сорьцод 5 үзүүлэлт, ийлдэс судлалын шинжилгээ 5615 сорьцод 14 үзүүлэлтээр, хүнсний ариун цэврийн магадлан шинжилгээнд 363 сорьцод 94 үзүүлэлтээр, эмийн үлдэгдлийн шинжилгээнд 76 сорьцод 16 үзүүлэлтээр шинжилгээ хийгдэж байна.	90%
143		Нийгмийн эрүүл мэндийг хамгаалах, халдварт өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг хэрэгжүүлэх	2021-2024	МЭГ	ХБТХ ОХ	Орон нутгийн төсөв	24.0	221.0 мянган м/кв талбайд ариутгал, халдваргүйтгэл хийсэн.	200.0 мянган м.кв талбайд ариутгал, халдваргүйтгэл хийнэ.	6.0	Орон нутгийн төсөв 14.3	2021-2022 онд нийт 587 толгой мал, амьтны сэг зэмийг цуглуулан зөөвөрлөж, хогийн төвлөрсөн цэгт зориулалтын нүхэнд булж устган, 576.8 мянган мкв талбайд ариутгал халдваргүйтгэлийг хийсэн. 2023 онд нийгмийн эрүүл мэндийг хамгаалах чиглэлээр аймгийн хэмжээнд нийт 2458 мал, амьтны сэг зэмийг устган 565.0 мянган м.кв	100%

												талбайд ариутгал, халдваргүйтгэл хийсэн. Тус ажилд орон нутгийн төсвөөс 14.3 сая төгрөг зарцуулсан. 2024 онд нийт 5468 малын сэг, зэм цуглуулж, 2 цэгт булж устган, устгалын талбай болон бэлчээрийн 67.8 мян,мкв талбайд ариутгал, халдваргүйтгэл хийгдэж, сэг зэм устгалын ажил аймгийн хэмжээнд 100 хувь хийгдсэн.		
ТАВ ДЭД БҮТЦИЙН ХӨГЖИЛ														
ГАЗРЫН ХАРИЛЦАА, ХОТ БАЙГУУЛАЛТ														
5.1.Газрын харилцаа, геодези, зураг зүйн салбарын бодлого, төлөвлөлт, хэрэгжилтийн үр нөлөө, хүртээмжийг дээшлүүлж, хүн амын эрүүл, аюулгүй, ая тухтай орчинд амьдрах нөхцөлийг бүрдүүлнэ.														
144		Газар зохион байгуулалтын ерөнхий төлөвлөгөө боловсруулах ажлын даалгаврын дагуу мэргэжлийн байгууллагаар хийж гүйцэтгүүлэн хүлээн авах	2021-2024	Аймгийн ЗДТГ ГХБХ БГ	Сумдын ЗДТГ	Орон нутгийн төсөв	85.0	-		Төлөвлөгөөний 25%-ийг хэрэгжүүлсэн байна.	-	-	Аймгийн газар зохион байгуулалтын 2022-2037 оны ерөнхий төлөвлөгөөг мэргэжлийн байгууллага "Ланд овнер" ХХК-аар гүйцэтгүүлэн, аймгийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2022 оны 12/03 дугаар тогтоолоор батлуулж, 28 арга хэмжээний хүрээнд Газар зохион байгуулалт, хот төлөвлөлтийн цахим системд төсөл үүсгэн арга хэмжээг мөрдлөг болгон хэрэгжүүлэн ажиллаж байна. Газар зохион байгуулалтын ерөнхий төлөвлөгөөтэй уялдуулан Баян-Өндөр, Жаргалант сумын тухайн жилийн газар зохион байгуулалтын төлөвлөгөөг сумдын ИТХ-аар батлуулан хэрэгжүүлэн ажилласнаар ерөнхий төлөвлөгөө 20 хувийн хэрэгжилттэй байна.	100%
145	5.1.1.Орхон аймгийн газар зохион байгуулалтын 2021-2037 он хүртэлх 16 жилийн ерөнхий төлөвлөгөөг боловсруулж хэрэгжүүлнэ.	Тухайн жилийн газар зохион байгуулалтын төлөвлөгөөг аймгийн газар зохион байгуулалтын ерөнхий төлөвлөгөөтэй уялдуулан үе шаттай зохион байгуулах	2021-2024	ГХБХ БГ Сумдын ЗДТГ	БОАЖ Г ХХАА Г	-	-	84517 га		Төлөвлөгөөний 25%-ийг хэрэгжүүлсэн байна.	-	-	Аймгийн Газар зохион байгуулалтын ерөнхий төлөвлөгөөтэй уялдуулан сумдын тухайн жилийн газар зохион байгуулалтын төлөвлөгөөг боловсруулан ажиллаж байна. Орхон аймгийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурлын 2023 оны 12 дугаар сарын 01-ний 17/03-ны тогтоолоор 2024 оны газар зохион байгуулалтын төлөвлөгөөг баталж нийт 14 арга хэмжээний хүрээнд хэрэгжүүлэн ажиллаж байна. Тус төлөвлөгөөгөөр иргэд аж, ахуйн нэгж байгууллагад 3.58 га газрыг дуудлага худалдааны зарчмаар эзэмшүүлэхээр төлөвлөөд байна. Баян-Өндөр сумын Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2023 оны 17/02 дугаар тогтоолоор Баян-Өндөр сумын газар зохион байгуулалтын төлөвлөгөөг, Жаргалант сумын Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2023 оны 09 дүгээр тогтоолоор Газар зохион байгуулалтын 2024 оны төлөвлөгөөг батлуулж хэрэгжүүлэн ажиллаж байна. Тус төлөвлөгөөнд жаргалант сумын 5 байршилд 0.48 га газарт газар ашиглах, эзэмших эрхийн гэрчилгээний дуудлага худалдааг зохион байгуулахаар төлөвлөсөн. Мөн Улсын	100%

											хэмжээнд малчдын хоршоо хөгжүүлэх хөдөлгөөний хүрээнд Жаргалант сумын 2024 оны газар зохион байгуулалтын төлөвлөгөөнд тодотгол хийгдэж сумын Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны 14/02 дугаар тогтоолоор 8 байршилд 24.82 га газрыг малчдын хоршоонд мал аж ахуйн үйлдвэрлэл, тэжээлийн ургамал тариалах зориулалтаар төсөл сонгон шалгаруулалтаар эзэмшүүлэхээр тусган, газрын биржийн MLE.mn цахим хаягт нээлттэй байршуулаад байна. Сумдын Газар зохион байгуулалтын төлөвлөгөөнд тусгагдсаны дагуу аймгийн хэмжээнд төсөвт байгууллагын зайлшгүй хэрэгцээнд 15 нэгж талбарт хамаарах 5.39 га газрыг аймгийн Засаг даргын захирамжаар, Жаргалант суманд төмс хүнсний ногооны зориулалтаар 33 нэгж талбарт хамаарах 39.19 га газрыг Жаргалант сумын Засаг даргын захирамжаар тус тус эзэмшүүлээд байна.Монгол Улсын Засгийн газрын 2024 оны 03 дугаар сарын 20-ны өдрийн 116 дугаар тогтоолоор Жаргалант суманд 4230.1 га газрыг улсын тусгай хэрэгцээнд авч кадастрын мэдээллийн санд бүртгээд байна		
146	5.1.2.Эрдэнэт хотод гудамж, талбайн нэр, эд хөрөнгийн хаягжилтыг батлагдсан стандартын дагуу хэрэгжүүлнэ.	Эрдэнэт хотын гудамж, талбайн нэр, эд хөрөнгийн хаягжуулалтын зургийг боловсруулж, батлуулах	2021-2024	ХБТХ ОХ ГХБХ БГ	ХЗА ХББЗ А	Орон нутгийн төсөв	-	-	Гэр хорооллын багуудад хаягжуулсан байна. 70%	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	Орон нутгийн төсөв 51.0	Хаягжуулалтын тухай хуулийн дагуу Орхон аймгийн хаягжуулалтын зураг боловсруулах ажлын хүрээнд дараах ажлуудыг гүйцэтгээд байна. Үүнд: - Баян-Өндөр сумын ИТХ-ын 2020 оны 06, 40 дүгээр тогтоолуудаар батлагдсан гэр хорооллын 14 багийн 930 гудамжны нэр, Жаргалант сумын ИТХ-ын 2022 оны 10 дугаар тогтоолоор батлагдсан 3 багийн 73 гудамжны нэр, 23038 нэгж талбарыг мэдээллийн санд бүртгэж оруулсан. Үүнээс 2023 онд 2630 нэгж талбарт хаягийн мэдээлэл олгогдсон. Зайлшгүй нэр өгөх шаардлагатай 57 гудамж /хотын доторх 35 гудамж, "Эрдэнэт үйлдвэр" ТӨҮГ-ын эзэмшил газар доторх 22 гудамж/ -нд нэр өгөх ажлыг 2023 оны 10-р сард Аймгийн Газар зүйн нэрийн салбар зөвлөл, Гудамж, зам, талбай, үл хөдлөх эд хөрөнгийг хаягжуулах комиссоор хэлэлцүүлэн сумын ИТХ-ын ээлжит 15 дугаар хурлаар Аврагчдын гудамж, Эрдэнэт үйлдвэр орчмын хэсгийн гудамж талбайн нэршлийг баталсан. Хаягжилтыг батлагдсан стандартын дагуу Шанд	70%

												багт гэр хорооллын гудамжны хаягийн тэмдэг 24ш, хашааны дугаарын тэмдэг 610ш, Дэнж багт гэр хорооллын гудамжны хаягийн тэмдэг 56ш, хашааны дугаарын тэмдэг 1200, Рашаант багт гэр хорооллын гудамжны хаягийн тэмдэг 43, хашааны дугаарын тэмдэг 1000 ширхэгийг хийхэд орон нутгийн төсөвт 51.0 сая төгрөг тусган, ажлын гүйцэтгэгчээр шалгарсан "Межин хишиг" ХХК-тай гэрээ байгуулах ажил хийгдэж байна.	
147		Эрдэнэт хотын гудамж, талбайн нэр, эд хөрөнгийн хаягуулалтын ажлыг иргэд, олон нийтэд сурталчилж, зохион байгуулах	2021-2024	ХБТХ ОХ ХББЗ А ГХБХ БГ	ХЗА Сумд ын ЗДТГ	Орон нутгийн төсөв	-	-	9 багт сурталчилн а.	Батлагдс ан төсвийн хүрээнд	-	2023 онд Жаргалант, Баян-Өндөр суманд зохион байгуулсан "Нээлттэй хаалга"-ны өдөрлөгүүдийн үеэр e-gazar цахим системийн танилцуулга 560 ширхэгийг хэвлэж олон нийтэд тарааж нийт 729 иргэнд хүрч үйлчилсэн байна. Мөн Эрдэнэт хотын гудамж, талбайн хаягуулалтын зургийг erdenet.gazar.gov.mn цахим хуудсанд байршуулан давхацсан тоогоор 1250 иргэд мэдээлэл авсан байна. 2024 онд хөрөнгө оруулалтын ажлын "Нээлттэй хаалганы өдөр"-ийг 2024 оны 05 дугаар сард Амарын талбайд зохион байгуулж хот байгуулалтын "urban.gov.mn" цахим систем болон Эрдэнэт хотын хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөг иргэд олон нийтэд сурталчлах ажлыг зохион байгуулж, нээлттэй хаалганы өдөрлөгөөр иргэд олон нийтэд цахим системийн танилцуулга хэвлэмэл хуудсыг 400 ширхэгийг тарааж, төрийн байгууллагын цахим хуудас http://www.erdenet.gazar.gov.mn болон http://www.facebook.com/erdenetgazar фэйсбүүк хуудсаар иргэд олон нийтэд сурталчилж 2348 иргэний хандалт авсан байна.	100%
148	5.1.3.Газар ашиглалт, газрын төлөв байдал чанарын хянан баталгаа, газрын мониторингийн байнгын ажиллагаатай хяналтын систем бий болж, газрыг хамгаалах, нөхөн сэргээх үйл ажиллагааг дэмжинэ.	Суурьшлын бүсэд газрын төлөв байдал чанарын хянан баталгааны дүгнэлт гаргах ажлыг мэргэжлийн байгууллагаар хийж гүйцэтгүүлэн хүлээн авах	2021-2024	Аймги йн ЗДТГ ГХБХ БГ	Сумд ын ЗДТГ	Орон нутгийн төсөв	50.0	-	Жил бүр 5-10 га	Батлагдс ан төсвийн хүрээнд	-	Жаргалант сумын 12956.50 га газарт хот, тосгон, бусад суурин газрын төлөв байдал, чанарын улсын хянан баталгааны ажлыг мэргэжлийн байгууллага "Гео батаник" ХХК-иар гүйцэтгүүлэн хүлээн авсан. 2024 онд Аймгийн хэмжээнд тусгай зөвшөөрөл бүхий 15 аж ахуйн нэгжээс газрын төлөв байдал, чанарын захиалгат хянан баталгааны дүгнэлтийг цахим хэлбэрээр хүлээн авч 303 иргэн, аж ахуйн нэгжийн 21.21 га газрын захиалгат чанарын хянан баталгааны тайланг баталгаажуулснаар нийт өссөн дүнгээр 1003 иргэн, аж ахуйн нэгжийн 95.21 га газрын захиалгат чанарын хянан баталгааны тайланг баталгаажуулсан байна.	100%

149		Газрын мониторингийн байнгын ажиллагаатай хяналтын цэгийг сайжруулах, нэмэгдүүлэх	2021-2024	ГХБХ БГ	Сумдын ЗДТГ	-	-	7 цэг	Хяналтын цэгийг сайжруулсан байна.	-	-	2021 онд Жаргалант суманд 3 цэгийг шинээр байгуулсан. 2023 онд шинээр Жаргалант сумын Дулаан-Уул багт 2 мониторингийн байнгын ажиглалтын сүлжээний цэгийг нэмж байгуулан аймгийн хэмжээнд 10 мониторингийн цэг бүхий 38614.70 га бэлчээрийн газрыг хамруулан судалгааны ажлыг зохион байгуулж бэлчээрийн газрын өөрчлөлтийг фото мониторингийн аргаар үнэлсэн ажлын тайлан, хот тосгон бусад суурин газрын байнгын ажиглалтын мониторингийн 10 цэгт газрын төлөв байдал, чанарын хянан баталгааны ажлыг хийж гүйцэтгэн дүгнэлт тайлан мэдээг Газар зохион байгуулалт, геодези, зураг зүйн газарт хүргүүлсэн хүргүүлэн ажиллалаа. 2024 оны хот тосгон бусад суурин газрын байнгын ажиглалтын мониторингийн цэг, газрын төлөв байдал, чанарын хянан баталгааны ажлыг 8 сард зохион байгуулахаар төлөвлөн ажиллаж байна.	100%
150		Газар хамгаалах, нөхөн сэргээсэн ажлын гүйцэтгэлийг цахим мэдээллийн санд бүртгэх	2021-2024	ГХБХ БГ БОАЖ Г	Сумдын ЗДТГ МХГ	-	-	-	Жил бүр 5 га	-	Орон нутгийн төсөв 16.0	2021-2023 онд Баян-Өндөр сумын Говил багийн нутаг дэвсгэрт "Чингэл бөөн цагаан" ХХК-ийн хойд талд 2 га газарт Байгаль хамгаалах сангийн зардлаар, Баянцагаан багийн нутаг дэвсгэрт "Вондер вон" ХХК-ийн зардлаар 2 га газарт тус тус нөхөн сэргээлтийн ажлыг хийж нийт 19.0 сая төгрөг зарцуулсан. Жаргалант сумын Дулаан-Уул багийн нутаг дэвсгэрт элэгдэж эвдэрч эзэнгүй орхигдсон 2.0 га газарт техникийн нөхөн сэргээлтийн ажил хийгдэж, талбайн солбицлыг байгаль орчны нэгдсэн мэдээллийн санд бүртгэсэн. Жаргалант суманд 11865.5 га өвөл хаврын бэлчээрийг чөлөөлж, 482 га бэлчээрийг хашиж хамгаалж байна. Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар Жаргалант сумын Жаргалантын энгэрт 468 га бэлчээр, Хөндлөн намгийн хойно 630 га бэлчээрийн газрыг усжуулах 2 худаг байгуулсан. Байгаль хамгаалах арга хэмжээний зардлаар Жаргалант сумын Улаантолгой багийн нутаг дэвсгэр Тасгийн толгойд эвдэрч, эзэнгүй орхигдсон 1.5 га газрын техникийн нөхөн сэргээлтийн ажлыг нөхөн сэргээлтийн мэргэжлийн байгууллагын эрхтэй Өү би би таун ХХК-тай гэрээ байгуулан гүйцэтгүүлж актаар хүлээн авлаа. Мөн Орхон аймгийн Баян-Өндөр сумын Баянцагаан багийн нутаг дэвсгэр дэх Мо-гийн айлуудын урд талд ухагдаж эвдэрсэн 0.5 га газарт техникийн нөхөн сэргээлтийн ажлыг "Очир төв" ХХК-аар,	100%

												Уулын баяжуулах Эрдэнэт үйлдвэр ТӨҮГ ил уурхайн 3 дугаар овоолго дээр 3.9 га талбайд техникийн болон биологийн нөхөн сэргээлтийг хийж, 500 ширхэг хайлс, 500 ширхэг шинэс мод тарьж, нийт 5.9 га газарт техникийн болон биологийн нөхөн сэргээлтийн ажлыг зохион байгуулан БОАЖЯамны цахим мэдээллийн сан, Газар зохион байгуулалтын төлөвлөлтийн цахим системд оруулж бүртгүүлэн ажиллалаа. 2024 онд аймгийн хэмжээнд Газрын нэгдмэл сангийн ангилал тус бүрээр хохирол учирсан, доройтолд өртсөн 5 байршилд 50 иргэн,аж ахуйн нэгж байгууллагын 5.185 га газрыг эзэмшигч, өмчлөгч өөрийн зардлаар нөхөн сэргээх арга хэмжээний төлөвлөгөөг боловсруулан ГЗБГЗЗЕГ-т хүргүүлсэн.	
151	5.1.4.Геодезийн сүлжээг шинэчлэн сайжруулж, аймгийн нийт нутаг дэвсгэрийн хэмжээнд байр зүйн зургийг үе шаттай бий болгоно.	Геодезийн сүлжээний цэгүүдэд үзлэг тооллого хийж, гэмтсэн болон устсан цэгүүдийн судалгааг гаргаж, нөхөн сэргээх, шинээр байгуулсан цэг тэмдэгтийг хүлээн авах	2021-2024	ГХБХ БГ	Сумд ын ЗДТГ	-	-	116 цэг	Жил бүр 2 цэг нэмэгдүүлнэ.	-	-	Геодезийн цэг, тэмдэгтийн үзлэг тооллогыг жил бүр зохион байгуулан ажиллаж байна. 2021 онд аймгийн хэмжээнд геодезийн цэг тэмдэгтийн тооллогоор Тулгуур сүлжээн 1, Үндсэн 4, Дэд 11, Гравиметр 1, Триангуляци 6, Хадны марк 2, хөрсний репер 3, GPS 81, өндрийн 7 гэсэн 116 цэг тэмдэгтийн судалгааг гаргасан. 2022 онд Орхон аймаг, Баян-Өндөр сум, Баянцагаан багийн нутаг дэвсгэрт "Эрдэнэт үйлдвэр" ТӨҮГ-ын хөрөнгөөр "Үйлдвэр технологийн паркийн" байр зүйн зураглалын ажлын хүрээнд "Тэгш хэм" ХХК-аар 33 геодезийн цэгийг шинээр суулгаж улсын нэгдсэн санд хүлээлгэн өгсөн. 2023 оны геодезийн сүлжээний цэгүүдэд үзлэг тооллогын ажлыг зохион байгуулж Зэст багийн нутаг дэвсгэрт ПП7209 дугаартай 1, Цагаанчулуут багийн нутаг дэвсгэрт-РП001 дугаартай 1 цэг бүтээн байгуулалтын улмаас устсан байх тул нөхөн сэргээх талаар тухайн цэг тэмдэгтийг устгасан аж ахуйн нэгжүүдэд мэдэгдэл хүргүүлсэн. Мөн "Эрдэнэт үйлдвэр" ТӨҮГ-ын хөрөнгөөр "Дроникс" ХХК шинээр 16 геодезийн цэг нэмж байгуулах ажлыг хүлээн авсан. 2024 онд Жаргалант сумын урд хойд хорооллын дулааны шугам татах байр зүйн дэвсгэр зураг хийх ажлын хүрээнд "Од геопроект" ХХК Улаантолгой, Жаргалант багуудад J0102, J0304 дугаартай геодезийн 2 цэгийг шинээр байгуулсан. Аймгийн хэмжээнд улсын нэгдсэн систем болох геопортал цахим системд геодезийн 165 цэг, тэмдэгт бүртгэлтэй байна.	100%

152		Шинэ болон хуучин суурьшлын бүсэд бага, том масштабтай байр зүйн зурагт тодруулга хийх	2021-2024	ГХБХ БГ	Сумдын ЗДТГ ХББЗ А	Орон нутгийн төсөв	-	-	5 га	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	-	"Гэр хорооллын газрын дахин төлөвлөн барилгажуулах" хэсэгчилсэн ерөнхий төлөвлөгөө боловсруулах ажлыг Инженер Геодези ХХК гүйцэтгэж байгаа ба Цагаанчулуут багийн нутаг дэвсгэрт 11.9 га, Их залуу баг орчмын нутаг дэвсгэрт 40.8 га газарт байрзүйн дэвсгэр зураг хийгдэж хотын ерөнхий төлөвлөгөө боловсруулах ажил нь Барилгын хөгжлийн төвийн магадлалаар хянагдаж байна. Мөн Хүрэнбулаг багийн нутаг дэвсгэр Уурхайчин-1 хотхоны баруун талд баригдах амины болон цөөн давхар барилгын орон сууцны хотхон хорооллын 10 га, 2А хорооллын 47.7 га газарт хэсэгчилсэн ерөнхий төлөвлөгөөг боловсруулах ажил хийгдэж байна. Энэхүү ажлын хүрээнд тус 2 байшилд байрзүйн дэвсгэр зураг хийгдсэн.	90%
153	5.1.5.Газар, үл хөдлөх хөрөнгийн нэгдсэн бүртгэл, үнэлгээ, төлбөр, татвар, биржийн системийг хөгжүүлж, үйл ажиллагааг нь эхлүүлнэ.	Газар, үл хөдлөх хөрөнгийн нэгдсэн бүртгэл, газрын үнэлгээ, төлбөр, татварын системийг цахим системд хамруулах	2021-2024	ГХБХ БГ Сумдын ЗДТГ	Татварын хэлтэс	-	-	12800 Нэгж талбар	22800	-	-	2024 онд Газрын кадастрын программ хангамжид бүртгэгдсэн Баян-Өндөр сумын 5403 нэгж талбарт 26959.0 сая төгрөгийн ногдуулалт хийж 6476 нэхэмжлэх, Жаргалант сумын 1146 нэгж талбарт 130.69 сая төгрөгийн ногдуулалт хийж 1187 нэхэмжлэхийг тус тус үүсгэн татварын нэгдсэн системд илгээгээд байна. Тайлант онд орон нутгийн төсөвт газрын төлбөрийн орлогоос 27300.0 сая төгрөг төвлөрүүлэх төлөвлөгөө батлагдсан ба газрын төлбөрийн орлого эхний хагас жилийн байдлаар 11182.1 сая төгрөгийг төсөвт төвлөрүүлсэн. Газрын үл хөдлөх эд хөрөнгийн татвар ногдуулах ажлын хүрээнд 2024 онд 16336 нэгж талбарт газрын татварын бодолтыг хийж, Баян-Өндөр суманд 15828 иргэнд 39.2 сая төгрөг, Жаргалант суманд 508 иргэнд 150 мянган төгрөгийн ногдуулалт хийж нэхэмжлэх үүсгэлээ. Нийт газар өмчлөх, эзэмших ашиглах эрхтэй 23393 нэгж талбарт газрын төлбөр, татварын ногдуулалтыг хийж татварын системд илгээсэн	100%
154		Газрын биржийн үнийн судалгааг жил бүр гаргаж цахим системд хамруулах	2021-2024	ГХБХ БГ	Сумдын ЗДТГ	-	-	2300	4500	-	-	Иргэн, аж ахуйн нэгж байгууллага нь Газрын биржийн www.mle.mn цахим системээс гэр бүлийн хэрэгцээ, худалдаа үйлчилгээ, ХАА-н үйлдвэрлэл, ХАА-аас бусад үйлдвэрлэлийн гэсэн газар ашиглалтын 4 зориулалтаар бүртгэгдсэн үнийн мэдээний тоо, дундаж үнэ, хамгийн бага үнэ, их үнэ, үнийн мэдээний эзлэх хувь, төрөл, эх сурвалж, эрхийн төрлийн тоон мэдээллүүдийг авах боломжтой. Мөн Улсын хэмжээнд газрын дуудлага худалдаа, төсөл сонгон шалгаруулалтын талаар мэдээ мэдээлэл авч,	100%

												дуудлага худалдаанд оролцох бүрэн боломжтой юм. 2023 онд газар өмчлөх, эзэмших, ашиглах эрхээ шилжүүлсэн 721 нэгж талбар, 2024 онд 438 нэгж талбар, нийт өссөн дүнгээр 5045 нэгж талбарын үнийн мэдээг газрын биржийн www.mle.mn цахим системд бүртгээд байна. Газрын биржийн цахим системийг олон нийтийн цахим сүлжээгээр болон гарын авлага бэлтгэн иргэдэд сурталчилан ажиллаж байна.	
155	5.1.6.Гэр хорооллын багуудад "Миний гэр", орон сууцны хорооллын багуудад "Миний орц-Бидний байшин" төслүүдийг хэрэгжүүлж зам талбай, гэрэлтүүлэг, шугам сүлжээ, камержуулалтыг үе шаттайгаар үргэлжлүүлэн шийдвэрлэнэ.	"Хашаандаа хаус" хөтөлбөрийн хүрээнд гэр хорооллын багуудад "Миний гудамж-Бидний гэр" төслийн хүрээнд төвлөрсөн шугам барих, ажлыг үе шаттайгаар хэрэгжүүлэх	2021-2024	ХБТХ ОХ ХЗА	ХББЗ А ГХБХ БГ	Орон нутгийн төсөв	8.600.0	Холбогдох нөхцөл бүрдсэн өрхийн тоо 431	Холбогдох нөхцөл бүрдсэн өрхийн тоо 120	-	Орон нутгийн төсөв 183.0	2021 оноос аймгийн хэмжээнд Бидний гудамж бидний гэр", "Хашаандаа хаус" хөтөлбөрийг хэрэгжүүлж гэр хорооллын айл өрхийг инженерийн шугам сүлжээнд холбох ажилд орон нутгийн төсвөөс нийт нийт 2.9 тэрбум төгрөг зарцуулсан байна. Уг ажлын хүрээнд гэр хорооллын 7 багт нийт 8847 м урт дулаан, хэрэглээний халуун ус, цэвэр усны салбар шугамыг барьж бетон сувагт хийж, 3916м урт бохирын шугам, 99 бохирын худаг хийгдэж нийт 1245 айл өрх инженерийн шугам сүлжээнд холбогдох боломж бүрдсэнээс 253 айл өрх холбогдоод байна. Мөн инженерийн хангамжийн эх үүсвэр, шугам сүлжээний суурилагдсан хүчин чадлыг нэмэгдүүлэхээр улсын төсвийн нийт 19.7 тэрбум төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар дараах ажлуудыг хийж гүйцэтгэж байна. Улсын төсвийн 4.3 тэрбум төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар Цагаанчулуут багийн өргөх насос станцаас Наран багийн Ус дулаан хангах төв хүртэлх Ф125, Ф159 мм-н 1.2 км ил дулааны шугамыг шинэчилж сувагт хийх шугам сүлжээний угсралтын ажлыг 2022 оноос эхлүүлснээр одоогийн байдлаар 3.1 тэрбум төгрөгийн санхүүжилтийг авч ус дулаан хуваарилах төвийн дотор тоног төхөөрөмжийг угсарч дуусган, заслын болон гадна шугам угсралтын ажил 75%-ийн гүйцэтгэлтэй явагдаж байна. Улсын төсвийн 1.37 тэрбум төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар Их залуу багт төв дулаан, цэвэр усны шугам шинээр тавих, ус дулаан дамжуулах төвийн барилга барих 1.7 км 3 хос гадна инженерийн шугам сүлжээ угсралтын ажлыг хийж дуусгалаа.	100%
156		Орон сууцны хорооллын багуудад "Миний орц-Бидний	2021-2024	ХБТХ ОХ ХЗА	ГХБХ БГ СӨХ	Орон нутгийн төсөв	147.9	-	Аюулгүй, тохилог орчин бүрдэнэ.	-	Орон нутгийн төсөв 379.5	"Миний орц-Бидний байшин" төслийн хүрээнд 2022 онд Оюут баг 2-3-р байранд 3 орц, 2023 онд 379.5 сая төгрөг батлуулан 14 орцны засварын хийж гүйцэтгэсэн. Үүнд: Дэнж багийн 3 байрны 6	70%

		байшин" төслийг үе шаттайгаар хэрэгжүүлэх										орцны засварын ажлыг Алист констракшн ХХК, Баянцагаан багийн Вокзалын 3, 4 дүгээр байрны 8 орцны засварын ажлыг Өвөлжөөн булаг ХХК тус тус гүйцэтгэж ашиглалтад өгсөн.	
157		Орон сууц болон гэр хорооллын гудамжны гэрэлтүүлгийг нэмэгдүүлэх	2021-2024	ХБТХ ОХ ХЗА	"ЭУДТ С" ОНӨХ К	Орон нутгийн төсөв	1.550.0	9700 ш гэрэлтүүлэг	Жилд 500 ш гэрэлтүүлэг	500.0	Орон нутгийн төсөв 2022 онд 2200.0 2023 онд 1700.0 2024 онд 2933.0 Нийт 6833.0	2022 онд орон нутгийн 2.2 тэрбум төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар 279 гэрэлтүүлэг шинээр хийгдэж, 1482 ширхэг гэрэлтүүлгийн толгойг шинэчлэх, 1480 ширхэг гэрэлтүүлгийн тэжээлийн блок солих, 0.4кв-ын 70874 метр СИП кабель шинээр татах ажлыг гүйцэтгэсэн. 2023 онд орон нутгийн төсвийн 1.7 тэрбум төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар 14 байршилд 568 ш гэрэлтүүлэг шинээр хийж ашиглалтад оруулсан. 2024 онд орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар 12 багт 804 ш гэрэлтүүлэг шинээр төлөвлөсний дагуу Эрдэнэ багт 58ш, Уртын гол багт 68ш, Дэнж багт 16ш, Баянбулаг багт 19ш, Говил багт 27ш, Даваат багт 14ш, Рашаант багт 15ш, Шанд багт 8ш, Баян-овоот багт 44ш, нийт 269 ш гэрэлтүүлгийг "Агуут ажнай ХХ"К гүйцэтгэж хүлээлгэн өглөө. Баян-овоот, Яргуйт, Их залуу, Чингэл, Эрдэнэ багуудад хийгдэх нийт 535 ш гэрэлтүүлгийн ажлын гүйцэтгэгчээр "Сервис по сименс" ХХК шалгарч ажлыг эхлүүлснээр одоогийн байдлаар ажил 40 хувийн гүйцэтгэлтэй явагдаж байна. 2024 онд Орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар ЭУДТС ОНӨХК-нд тусгай зориулалтын техник худалдан авах 3 багц ажлын тендерийг зарлаад байна. Одоогийн байдлаар Баян-өндөр сумын хэмжээнд орон сууц, гэр хороолол, автозам дагуу нийт 8785 шонгийн 10722 ш гэрэлтүүлэгтэй байна.	100%
158		Хотын камержуулалтыг үе шаттайгаар нэмэгдүүлэх	2021-2024	ХБТХ ОХ ХЗА	ХТГ Сумд ын ЗДТГ	Орон нутгийн төсөв	2.000.0	30%	Нийт талбайн 50%	200.0	Орон нутгийн төсөв 1513.0	Аймгийн хэмжээнд бүх багийг бүрэн камержуулах, тоног төхөөрөмжөөр хангах засвар үйлчилгээг найдвартай хангах үүднээс жил бүр орон нутгийн төсөвт техник тоног төхөөрөмж худалдан авах хөрөнгийг тусган камержуулах ажлыг хийж ирсэн. Камержуулалтын хөрөнгө оруулалтыг жил бүрээр нь авч үзвэл: 2021 онд орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар 397.0 сая төгрөгийн үнэ бүхий 104 ширхэг камер, 2022 онд 2 тэрбум 300.0 сая төгрөгийн үнэ бүхий 412 ширхэг камер, 87 сая төгрөгийн үнэ бүхий камерын засвар үйлчилгээ хийхэд шаардлагатай тусгай зориулалтын автовишка худалдан авч ашиглаж байна.	90%

												<p>2023 онд орон нутгийн төсвийн 729.0 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар 133 ширхэг камерыг шинээр суурилуулсан.</p> <p>Аймгийн хэмжээнд 2024 онд теле хяналтын камер суурилуулах "Ногоон Эрдэнэт" төслийг хэрэгжүүлэхээр Мэдээлэл шуурхай удирдлагын төвтэй хамтран 210 цэгт 721 хяналтын камер байршуулах судалгаа, нэгдсэн систем, техникийн даалгавар, тодорхойлолтыг гаргаж, аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын хуралдаанаар хэлэлцүүлэн теле хяналтын камерт 3.9 тэрбум, түүнийг дагасан гэрэлтүүлэгт 2.0 тэрбум төгрөгийн хөрөнгө оруулалт хийгдэхээр 2024 оны төсөвт тусгагдсан.</p> <p>Аймгийн Худалдан авах ажиллагааны газраас камержуулалтын 26 ажлын тендер сонгон шалгаруулалтыг хийж, 20 камержуулалтын ажил гүйцэтгэгчийг сонгон шалгаруулж ажлыг эхлүүлсэн, 6 ажил нь гэрээ байгуулах үе шатандаа байна.</p> <p>2024 оны эхний хагас жилд хяналтын камерын тусламжтайгаар иргэд, аж ахуйн нэгж байгууллагаас нийт 4800 санал хүсэлт хүлээн авч, иргэд, байгууллагад учирсан 729.0 сая төгрөгний хохирлоос 59.8 сая төгрөгийн хохирлыг барагдуулж ажилласан.</p> <p>Одоогийн байдлаар 25 багт нийт 649 камер бүртгэлтэй байгаагаас 530 ширхэг нь нэг чиглэлийн, 107 ширхэг нь PTZ хөдөлгөөнт, 2 ширхэг нь хэт ягаан туяаны, нь 10 ширхэг ANPR дугаар таних зориулалттай тус тус ажиллаж байгаа нь хотын нийт газар нутгийн 48 хувь нь хамрагдаж байна.</p>	
159	5.1.7.Нарны эрчим хүчийг дулааны эх үүсвэр болгон ашиглах технологи нэвтрүүлнэ.	Нарны эрчим хүчээр халдаг халаалтын систем нэвтрүүлэх төсөл боловсруулж хэрэгжүүлэх	2021-2024	Төр, хувийн хэвшил, иргэдийн оролцоо	ХЗА Сумдын ЗДТГ	Төсөл хөтөлбөр	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	-	-	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	Олон улсын байгууллага 65.0	<p>Алслагдсан багуудын төрийн байгууллагууд, аж ахуйн нэгжүүд, айл өрхүүдийг бие даасан дулааны эх үүсвэрээр хангахаар НҮБ-ийн Хүүхдийн сан, ШУТИС-тай хамтран Яргуйт багт газрын гүний дулаан ашиглан багийн байр болон 28 дугаар цэцэрлэгийг халаах ТЭЗҮ, геологийн судалгааны ажил хийгдэж дууссан. НҮБХС, аймагтай хамтран хэрэгжүүлэхээр санхүүжилтийг шийдвэрлэсэн. Мөн гэр хорооллын Цагаанчулуут багийн 47 дугаар гудамж 6 тоотын өрх нарны эрчим хүч хураах 4 панель ашиглаж, өрхийнхөө цахилгааны хэрэглээ болон нам даралтын цахилгаан халаагуурыг халаан ашиглаж байна.</p>	30%
160	5.2."Хөгжлийн ерөнхий	Хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөг	2021-2024	ХБТХ ОХ	ГХБХ БГ	Улсын төсөв	-	-	Шинэчлэгдсэн хот	Улсын төсөв	-	"Хангайн бүсийн тулгуур төв Эрдэнэт хотын хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөө боловсруулах	0%

	төлөвлөгөө-2040"-г шинэчлэн боловсруулж батлуулна.	боловсруулах бэлтгэл ажлыг хангаж, зургийн даалгаварт санал өгөх орон нутгийн ажлын хэсгийг байгуулах			ХББЗ А				байгуулалтын суурь баримт бичгийг хэрэгжүүлж мөрдөн ажиллана.			ажлын даалгавар"-ыг боловсруулах ажилд холбогдох мэргэжлийн байгууллагуудаас саналыг авч тусгуулан 2021 онд 2021/68 дугаартай ажлын даалгавар батлагдсан. "Хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөө"-ний ТЭЗҮ-ийг хийх хөрөнгийн асуудлыг шийдвэрлүүлэх хүсэлтийг ЗГХЭГ, ЭЗХЯ, БХБЯ-нд удаа дараа хүргүүлснээр 2024 оны улсын төсөвт 1.3 тэрбум төгрөгийг суулгахаар шийдвэрлэсний дагуу Эрдэнэт хотын хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөө боловсруулах ажлын даалгаварыг шинэчлэн боловсруулж Барилга хот байгуулалтын яаманд хүргүүлсэн.	
161		Хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөө болон хэсэгчилсэн ерөнхий төлөвлөгөөг үе шаттай сурталчлах ажлыг зохион байгуулах	2021-2024	ГХБХ БГ ХББЗ А	ХБТХ ОХ ХЗА	Орон нутгийн төсөв	15.0	-	Иргэд хотын ерөнхий төлөвлөгөө ний талаар мэдээлэлтэй болно.	-	-	Жил бүр сумдад "Нээлттэй хаалга"-ны өдөрлөг зохион байгуулж Эрдэнэт хотын хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөө болон Жаргалант сумын хэсэгчилсэн ерөнхий төлөвлөгөөг зурагт самбар, альбом хэлбэрээр сурталчилж ирсэн. Хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөө, хэсэгчилсэн төлөвлөлтүүдийг https://erdenet.gazar.gov.mn цахим хуудас болон http://www.facebook.com/erdenetgazar фэйсбүүк хуудаст байршуулж иргэдэд сурталчиснаар давхардсан тоогоор тоогоор нийт 9878 иргэн мэдээлэл авсан байна. Мөн Хөрөнгө оруулалтын ажлын "Нээлттэй хаалганы өдөр"-ийг 2024 оны 05 дугаар сард Амарын талбайд зохион байгуулж хот байгуулалтын "ugba.gov.mn" цахим систем болон Орхон аймаг Эрдэнэт хотын хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөг иргэд олон нийтэд сурталчилж, олон нийтэд цахим системийн танилцуулга бүхий 400 ширхэг хэвлэмэл хуудсыг тарааж мэдээлэл хүргэсэн.	100%
162	5.3.Инженерийн хангамжтай орон сууц болон хувийн сууцны хангамжийг нэмэгдүүлж, иргэдийн амьдралын чанарыг дээшлүүлнэ.	Инженерийн хангамжтай нийтийн болон амины орон сууцны хорооллуудыг барьж аймгийн орон сууцны санг нэмэгдүүлэх	2021-2024	ХБТХ ОХ	ГХБХ БГ ХББЗ А	Хувийн хэвшлийн хөрөнгө оруулалт	-	Инженерийн хангамжтай нийтийн болон амины орон сууцанд амьдардаг өрхийн тоо 13180 айл	Шинээр 150 айл	-	Эрдэнэт үйлдвэр, Орон нутгийн төсөв 27400.0	Аймгийн хэмжээнд орон нутгийн хөрөнгө оруулалтаар дундаж орлоготой өрхүүдэд зориулан түрээслэх болон өмчлөх хэлбэрээр Уртын гол багт 5 блок бүхий 260 айлын орон сууцны барилгын ажлыг 2022 оноос эхлүүлсэн. Тус барилгын төсөвт өртөг 27.4 тэрбум төгрөгөөс 19.9 тэрбум төгрөгийн санхүүжилтыг олгон ажилласнаар одоогийн байдлаар тус төслийн гүйцэтгэл 73 хувьтай байна. Эхний ээлжинд ашиглалтад орсон 3 блок барилгыг хүлээн авч, иргэдийг оруулах ажлыг зохион байгуулснаар 17 иргэн түрээсээр, 139 иргэн худалдан авч нийт 156 айл тус орон сууцанд ороод байна. Тус төслийн хүрээнд Ус дулаан дамжуулах төв, цахилгааны	100%

												дэд өртөөний барилга байгууламжийг барьж ашиглалтад оруулсан. "Эрдэнэт үйлдвэр" ТӨҮГ-ын хөрөнгө оруулалтаар 400 айлын "Уурхайчин-3" амины орон сууцны хорооллын барилга угсралтын ажил 55 хувийн гүйцэтгэлтэй явагдаж байна. Мөн хувийн хөрөнгө оруулалтаар аймгийн хэмжээнд нийтийн орон сууцны 1583 айлын 25 төсөл Оюут, Цагаан чулуут, Найрамдал, Зэст багуудад тус тус баригдаж байгаагаас одоогийн байдлаар 202 айлын орон сууц ашиглалтад орсон	
163	Орон сууцны хорооллуудын ИШС-г үе шаттайгаар шинэчлэх	2021-2024	ХББЗ А ХЗА	"ЭУДТ С" ОНӨХ К	Улсын болон орон нутгийн төсөв	1.000.0	123.7км	40%	300.0	Улсын төсөв 910.0 Орон нутгийн төсөв 2200.0	2023 онд улсын төсвийн 4.3 тэрбум төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар хотын нийт орон сууцнууд болон ААНБ-ыг төвлөрсөн дулаан хангамжаар хангадаг 3.5 км төв дулааны шугамыг ф720 мм-ын шугамаар өргөтгөн барих ажлыг эхлүүлснээр одоогийн байдлаар 75%-ийн гүйцэтгэлтэй явагдаж байна. Баянцагаан багт цагаан байрны айл өрхүүдийн шугам сүлжээг шинэчлэх, Эрх бүжинхэн цэцэрлэгийн дотор халаах хэрэгслийг шинэчлэх, 186-р ангийн гадна ИШС-г шинэчлэх ажлыг гүйцэтгэн орон нутгийн төсвөөс нийт 442.9 сая төгрөг зарцуулж хийж гүйцэтгэсэн. Мөн аваарын байдалтай байсан ДГТ-3-р байрны подвалын ИШС-г шинэчлэх ажилд 79.9 сая төгрөг, Уурхайчин багт хот дахин төлөвлөлтийн барилгажуулах төслийн цэвэр усны шугам шилжүүлэх ажилд 243.6 сая төгрөг, Уртын гол багт баригдсан 260 айлын орон сууцны УДДТ-д нэмэлт тоноглол суурилуулах ажилд 36.7 сая төгрөг, Эко хорооллын гадна шугам сүлжээний шинэчлэлт, засварын ажилд 543.8 сая төгрөг нийт 904.0 сая төгрөгийг болзошгүй аваарын зардлаас шийдвэрлэн хийж гүйцэтгэлээ. 2024 онд орон сууцны хорооллын инженерийн шугам сүлжээг шинэчлэх ажилд 895.2 сая төгрөгийг батлуулан дараах ажлуудыг хийж гүйцэтгэж байна. Үүнд: - 5-р хорооллын 41-р байрны инженерийн шугам сүлжээний засвар хийж нийт 80м урттай 5 шугам сувагт угсрах ажлын гүйцэтгэл 90%-тай, -Зэст багт УДХТ 1-1-ийн халаалтын үл хамаарах схемийн хүчин чадлыг нэмэгдүүлэх ажлын гүйцэтгэл 30%-тай, - Зэст багийн 17 дугаар байрны цэвэр усны шугам шинэчлэхэд цэвэр усны 246м, ариутгах татуургын	70%	

												328м шугам угсралтын ажлын гүйцэтгэл 100%, - 9-р цэцэрлэгийн гадна инженерийн шугам сүлжээний засвар, Нийгмийн даатгалын хэлтсийн гадна дулааны шугам сүлжээний засвар хийх ажлуудын гүйцэтгэгч байгууллагуудтай гэрээ байгуулах шатанд тус тус явагдаж байна. Мөн Тамир зочид буудлын урд байрлах УДХТ-ийг инженерийн шугам сүлжээнд холбох, "Кувейтийн гудамжинд байрлалтай төв цэвэр усны шугам шинэчлэх, "Уурхайчин багийн 1, 2, 3-р байрны дулаан цэвэр усны шугам шинэчлэх, 6-р хорооллын 1, 2-р байрны подвалыг шугам засварлах, 1-р хорооллын 16, 26-р байрны зорийн давхрын хэвтээ болон босоо шугам сүлжээг шинэчлэх ажлуудын гүйцэтгэчийг сонгон шалгаруулах сонгон шалгаруулалтыг зарлахаар бэлтгэл ажлыг хийж байна.	
5.4.Гэр хорооллын айл өрхүүдийг ухаалаг тоолуурт шилжүүлж, цахилгааны шөнийн тарифын хөнгөлөлтийг үзүүлж, агаарын бохирдлыг бууруулна.													
164	5.4.1.Хотын бүх айл өрхийг цахилгааны 2 тарифт тоолуурт шилжүүлэн иргэдэд цахилгааны хөнгөлөлт үзүүлэх	Гэр хорооллын айл өрхүүдэд 2 тарифт тоолуур нэвтрүүлэх	2021-2023	ХЗА	БОАЖ Г Баян-Өндөр сумын ЗДТГ "ЭУДТ С" ОНӨХ К	Орон нутгийн төсөв	196.0	Гэр хорооллын айл өрх	-	-	Дэлхийн банкны санхүүжилт 5100.0	Дэлхийн банкны 1.5 сая долларын санхүүжилтээр 2021 оноос он дамжин хийгдэж байгаа Орхон аймгийн Баян-Өндөр сумын хэмжээнд айл өрх, аж ахуйн нэгж, байгууллагуудыг 2 тарифт ухаалаг тоолуурт шилжүүлэх нийт ажил 90 хувийн гүйцэтгэлтэй явагдаж байна. Энэ ажлын хүрээнд гэр хорооллын айл өрхөд 14484ш тоолуур суурилуулахаас 13067ш тоолуур суурилуулаад байна.	90.2%
165		Эрдэнэт хотын айл өрх, аж ахуйн нэгж, байгууллагуудыг хоёр тарифт ухаалаг тоолуурт шилжүүлэх	2021-2022	"ЭБЦТ С" ТӨХК	ХЗА "ЭУДТ С" ОНӨХ К	Гадаадын зээл, Улсын төсөв	1.548.620 ам.доллар	2 тарифт тоолуур-24000 ш	-	-	Дэлхийн банкны санхүүжилт 5100.0	Дэлхийн банкны 1.5 сая долларын санхүүжилтээр 2021 оноос он дамжин хийгдэж байгаа Орхон аймгийн Баян-Өндөр сумын хэмжээнд айл өрх, аж ахуйн нэгж, байгууллагуудыг 2 тарифт ухаалаг тоолуурт шилжүүлэх нийт ажил 90.2 хувийн гүйцэтгэлтэй явагдаж байна. Энэ ажлын хүрээнд орон сууцны хороололд 6028ш тоолуур суурилуулахаас 5688ш тоолуур, гэр хорооллын айл өрхөд 14484ш тоолуур суурилуулахаас 13067ш тоолуур, аж ахуйн нэгж байгууллагуудад 1272 тоолуур суурилуулахаас 454 тоолуур суурилуулаад байна.	65.4%
166	5.5.Гэр хорооллын багуудын дахин төлөвлөлтийн иж бүрэн төлөвлөгөөг боловсруулан	Дахин төлөвлөх үйл ажиллагааг олон нийтийн оролцоотой зохион байгуулж, төлөвлөлтийг мэргэжлийн	2021-2024	ХБТХ ОХ ХЗА	ГХБХ БГ ХББЗ А	-	-	-	Төсөл хэрэгжилт 60%	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	-	Аймгийн хэмжээнд Цагаанчулуут багт 11.9 га, Уурхайчин багт 1.3 га газарт дахин төлөвлөлтийг хийж аймгийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2021 оны 05 дугаар тогтоолоор батлуулсан. Тус тогтоолын хэрэгжилтийг хангуулах ажлын хүрээнд Уурхайчин багт 1.3 га газарт дахин төлөвлөлтийн ажил гүйцэтгэх компанийг сонгон шалгаруулан	70%

	хэрэгжүүлэх, багийн төвүүд болон айл өрхийг төвлөрсөн шугам (халаалт, цэвэр бохир)-д холбож барих ажлыг үе шаттайгаар хэрэгжүүлнэ.	байгууллагаар хийлгэж хүлээн авах										төсөл эхлүүлснээр хэрэгжилт 40 хувьтай, Цагаанчулуут багт 11.9 га талбайд дахин төлөвлөн барилгажих хэсэгчилсэн төлөвлөлтийн зураг төслийг хийсэн. Мөн Эрдэнэ багт 2.5 га талбайд Эрчим хүчний хэмнэлтэй амины орон сууцны төслийг хэрэгжүүлэхээр Хабридхаус ХХК шалгарч, гэрээ байгуулснаар ажлын явц 30 хувьтай явагдаж Оюут багт Сархиа уулын энгэрт 4 га талбайд 300 айлын амины орон сууцны төслийг хэрэгжүүлэхээр суурь судалгааны ажил хийгдэж байна. Баян-Өндөр сумын Хүрэнбулаг багт Уурхайчин-1 хорооллын баруун талд амины болон цөөн давхар барилгын хэсэгчилсэн төлөвлөлтийг 10га талбайд хийлгэж байгаа ба зураг төсөл боловсруулах ажил 30 хувийн гүйцэтгэлтэй байна.	
167		Гэр хорооллын багийн төвүүд болон айл өрхийг төвлөрсөн шугам барих ажлыг үе шаттайгаар хэрэгжүүлэх	2021-2024	ХБТХ ОХ ХЗА	ГХБХ БГ ХББЗ А	Улсын төсөв	12000.0	-	3.29 км	Улсын төсөв	Улсын төсөв 7070.0 Орон нутгийн төсөв 2900.0	2021 оноос аймгийн хэмжээнд Бидний гудамж бидний гэр", "Хашаандаа хаус" хөтөлбөрийг хэрэгжүүлж гэр хорооллын айл өрхийг инженерийн шугам сүлжээнд холбох ажилд орон нутгийн төсвөөс нийт нийт 2.9 тэрбум төгрөг зарцуулсан байна. Уг ажлын хүрээнд гэр хорооллын 7 багт нийт 8847 м урт дулаан, хэрэглээний халуун ус, цэвэр усны салбар шугамыг барьж бетон сувагт хийж, 3916м урт бохирын шугам, 99 бохирын худаг хийгдэж нийт 1245 айл өрх инженерийн шугам сүлжээнд холбогдох боломж бүрдсэнээс 253 айл өрх холбогдоод байна. Мөн инженерийн хангамжийн эх үүсвэр, шугам сүлжээний суурилагдсан хүчин чадлыг нэмэгдүүлэхээр улсын төсвийн нийт 19.7 тэрбум төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар дараах ажлуудыг хийж гүйцэтгэж байна. Үүнд: - Улсын төсвийн 4.3 тэрбум төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар Цагаанчулуут багийн өргөх насос станцаас Наран багийн Ус дулаан хангах төв хүртэлх Ф125, Ф159 мм-н 1.2 км ил дулааны шугамыг шинэчилж сувагт хийх шугам сүлжээний угсралтын ажлыг 2022 оноос эхлүүлснээр одоогийн байдлаар 3.1 тэрбум төгрөгийн санхүүжилтийг авч ус дулаан хуваарилах төвийн дотор тоног төхөөрөмжийг угсарч дуусган, заслын болон гадна шугам угсралтын ажил 75%-ийн гүйцэтгэлтэй явагдаж байна. - Улсын төсвийн 1.37 тэрбум төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар Их залуу багт төв дулаан, цэвэр усны	90%

												шугам шинээр тавих, ус дулаан дамжуулах төвийн барилга барих 1.7 км 3 хос гадна инженерийн шугам сүлжээ угсралтын ажлыг хийж дуусгалаа. - Улсын төсвийн 4.3 тэрбум төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар хотын нийтийн орон сууцнууд болон аж ахуйн нэгж, байгууллагыг төвлөрсөн дулаан хангамжаар хангадаг 3.5 км төв дулааны шугамыг ф720 мм-ын шугамаар өргөтгөн барих ажилд одоогийн байдлаар 2.6 тэрбум төгрөгийн санхүүжилт олгогдон ажил 65 хувийн гүйцэтгэлтэй явагдаж байна. -Ариутгах татуургын 3-р коллекторын төв шугамын ажлыг 2022 оноос эхлүүлснээр Ф200-Ф600мм-ийн гол шугам 6.4 км, салбар шугам 2.55км, 1500мм-ийн 173ш худаг шугамын угсралтын ажлыг "Компорт импекс" ХХК хийж, 75 хувийн гүйцэтгэлтэйгээр ажиллаж байна.	
168		Баян-Өндөр сумын гэр хорооллын ус хангамж, ариутгах татуургын сүлжээг байгуулах	2021-2024	ХБТХ ОХ ХЗА БОАЖ Г ЭМГ	"ЭУДТ С" ОНӨХ К Сумд ын ЗДТГ	Улс болон орон нутгийн төсөв	3.458.8	0 өрх	40 өрх	Иргэн айл өрхийн зардлаар	Улсын төсөв 4100.0	Түлхүүр гардуулах гэрээний нөхцөлтэй ариутгах татуургын 3-р коллекторын төв шугамын ажлыг 2022 оноос эхлүүлснээр Ф200-Ф600мм-ийн гол шугам 3.6км, салбар шугам 2.55км, 1500мм-ийн 73ш худаг шугамын угсралт, дулаалга, нягтруулалт зэрэг ажлууд хийгдэж тус ажил 65 хувийн гүйцэтгэлтэй явагдаж байна.	90%
169	5.6.Хотын инженерийн шугам сүлжээний дэд бүтцэд гамшгийн эрсдэлийн үнэлгээг үе шаттайгаар хийж, гэмтэл доголдол аваарыг бууруулах, инженерийн дэд бүтцийг сайжруулах бодлогыг төлөвлөлтийн дагуу хэрэгжүүлнэ.	35/6кВ-ын ЦРП-Өмнөд дэд станцыг 2х10000кВА-иар өргөтгөж цахилгааны найдвартай ажиллагааг хангах	2021-2024	"ЭБЦТ С" ТӨХК	ХЗА	Улсын төсөв	3.200.0	-	-	-	Орон нутгийн төсөв 2535.0	2022 онд орон нутгийн 2.5 тэрбум төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар 35/6кВ-ын ЦРП-Өмнөд дэд станцыг 2х10000кВА-иар өргөтгөх ажлыг "Орхон тек" ХХК хийж дууссан. 2023 онд хуучин Өмнөдийн дэд станцын хэрэглэгчийг шинэ станцад холбох ажил бүрэн хийгдэж ачаалал авч ажиллаж байна.	100%
170		Хотын гэр хорооллын цахилгааны эх үүсвэрийн найдвартай ажиллагааг хангах зорилгоор Эрдэнэ багийн хабитатын хэсэгт 35кВ-ын ЦДАШ, 35/6 кВ-ын дэд станц шинээр барих	2022-2024	"ЭБЦТ С" ТӨХК	ХЗА	Улсын төсөв	900.0	-	-	-	Орон нутгийн төсөв 251.2	2023 онд Орхон аймгийн өсөн нэмэгдэж байгаа цахилгаан эрчим хүчний хэрэглээг хангах зорилгоор Эрдэнэ багт 35кВ-ын ЦДАШ-ыг барих ажлыг ЭБЦТС ТӨХК өөрийн хөрөнгө оруулалтаар ажил 60 хувийн гүйцэтгэлтэйгээр ажиллаж байна. Эрдэнэ багт 35/6 кВ-ын дэд станц шилжүүлэн барих ажлын гүйцэтгэгчийг шалгаруулах тендер зарлагдаад байна.	50%
171		Өвөлжилтийн бэлтгэл хангах ажлын хүрээнд	2021-2024	"ЭДЦ С" ТӨХК	ХЗА	"ЭДЦС" ТӨХК "ЭУДТС	Байгуулагын	-	100%	-	Орон нутгийн төсөв 95.0	2021 онд орон нутгийн төсвийн 95.0 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар хотын хэмжээнд байгаа дулааны шугам сүлжээнд горимын тооцоог хийж	100%

		дулааны шугам сүлжээнд горимын тооцоог тогтмол хийх		"ЭУДТ С" ОНӨХ К	" ОНӨХК	дотоод зохион байгуулалтар					зөвлөхөөр ШУТИС-ын судалгааны баг шалгарч ажлыг гүйцэтгэн горим тооцоог боловсруулан хүлээлгэн өгсөн. Мөн хангагч байгууллага болох "ЭДЦС"ТӨХК, "ЭУДТС"ОНӨХК хотын шугам сүлжээнд жил бүр үзлэг шалгалт, горим тохируулга хийж, тухай бүр хэрэглэгчдийн ачааллын тооцоог хийж ажиллаж байна.		
172		Хотын шугам сүлжээнд эрсдэлийн үнэлгээг хийж цаашид авах шаардлагатай ажлын төлөвлөгөөг гаргах	2021-2024	"ЭДЦС" ТӨХК, "ЭУДТС" ОНӨХ К	ОБГ	Байгууллагын дотоод зохион байгуулалтар	-	50%	-	-	2021 онд орон нутгийн төсвөөс 95.0 сая төгрөг зарцуулан ШУТИС-ийн судалгааны багаар хотын хэмжээний дулааны шугам сүлжээнд горимын тооцоог хийлгэснээр эрсдэлийн үнэлгээ хийх шаардлагагүй болж хотын дулааны шугамын насжилт, өргөтгөл шинэчлэлт хийх шаардлагатай шугам сүлжээнүүдийн тооцоо судалгааг гаргасан. Уг судалгааны дагуу улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хотын нийтийн орон сууцнууд болон ААНБ-ыг төвлөрсөн дулаан хангамжаар хангадаг 3.5 км төв дулааны шугамыг ф720 мм-ын шугамаар өргөтгөн барихаар 2022 оноос улсын төсвийн 4.3 тэрбум төгрөгийн дүнтэй ажлыг "Эрин гүрэн" ХХК гүйцэтгэж, ажил 75 хувийн гүйцэтгэлтэй явагдаж байна. Мөн Цагаанчулуут багийн өргөх насос станцаас Наран багийн ус, дулаан хангах төв хүртэлх Ф125, Ф159 мм-н 1.2 км ил дулааны шугамыг шинэчилж сувагт хийх ажлыг 4.3 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэйгөөр "Эрин гүрэн" ХХК гүйцэтгэж байна. Одоогийн байдлаар Цагаанчулуут, Наран багт УДДТ барих ажил бүрэн хийгдэж дууссан, тоноглол угсрах, хоолойн бэлдэц бэлтгэх ажил хийгдэж, ажил 75 хувийн гүйцэтгэлтэй явагдаж байна. Хотын хэмжээний инженерийн шугам сүлжээнд цаашид авах шаардлагатай ажлын төлөвлөгөөг хангагч байгууллага "ЭДЦС"ОНӨХК, "ЭУДТС"ОНӨХК тухай бүр гарган улсын төсөв, орон нутгийн төсөв, болзошгүй аваарын зардал болон өөрсдийн байгууллагын нөөц бололцоогоор шийдвэрлэн ажиллаж байна.	90%	
5.7.Харилцаа холбоо, мэдээллийн технологийн дэвшлийг салбар бүрд нэвтрүүлнэ.													
173	5.7.1.Харилцаа холбоо, мэдээллийн технологийн дэвшлийг салбар бүрд нэвтрүүлнэ.	"Ухаалаг-Эрдэнэт" төсөл хэрэгжүүлэх	2021-2022	Харилцаа холбоо, мэдээлэл технологий	Аймгийн ЗДТГ	Улсын төсөв	10.000.0	Шинээр эхлэх төсөл	-	-	Орон нутгийн төсөв 1500.0	Цахим, ухаалаг хот хөгжүүлэх "Цахим Эрдэнэт - 1" хөтөлбөрийг Тогтвортой хот ба олон нийтийн хамтын үйл ажиллагаа - Ухаалаг хотын үзүүлэлтүүд ISO 37122:2019 стандартын шаардлагууд, үндэсний болон орон нутгийн хөгжлийн бодлогын баримт бичиг, төсөл, хөтөлбөрүүд, хууль эрх зүйн орчинд үндэслэн 5 зорилт, 17 арга хэмжээтэйгээр боловсруулан	90%

				н газар								Аймгийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2021 оны 20 дугаар тогтоолоор баталсан. Мөн иргэдийн бизнес эрхлэх, нутгийн удирдлагатай харилцах харилцааг хялбар, шуурхай байх Цахим Эрдэнэт платформ, түүний статистикийн систем, газар зүйн мэдээллийн системийг ашиглалтад оруулсан. Төрийн үйлчилгээг нэгдсэн системээр дамжуулан үзүүлэх нөхцөлийг бүрдүүлж, сумдад E-Mongolia төвийг байгуулан үйлчилгээний ажилтнуудыг сургаж, бэлтгэн ашиглагдах тоног төхөөрөмж, интернэтийн эх үүсвэрээр ханган иргэдэд үйлчилгээ үзүүлж хэвшээд байна. Аймгийн Засаг даргын Тамгын газрын дэргэд 24 цагийн үйлчилгээ бүхий "Цахим төв"-ийг нээн ажиллуулж байна. Уг төвд 2 ширхэг E-mongolia-аас лавлагаа авах киоск машин, ТҮЦ машин, улсын бүртгэлийн лавлагаа мэдээллийн киоск машин, төлбөр тооцооны gerege-ийн киоск машин, ХААН болон Төрийн банкны АТМ машин тус бүр 1 ширхэгийг байрлуулан ажиллуулж байна. Аймгийн Засаг даргын 2022 оны А/202 дугаар захирамжаар хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх Мастер төлөвлөгөөг батлуулан ажлын хэсэг байгуулагдан ажиллаж одоогийн байдлаар 10 арга хэмжээ буюу 58.9% нь бүрэн хэрэгжиж дууссан, бусад ажлууд үргэлжлэн хийгдэж байна.	
174		"Цахим Эрдэнэт" хөтөлбөрийг бүрэн хэрэгжүүлж, шинэ суурьшлын бүс захын хорооллын айл өрх, иргэдэд интернетийн үйлчилгээг ойртуулах	2021-2023	ХБТХ ОХ	"МЦХ" ХК "МХС" ХХК "МШ" ХК	Төрийн болон, Хувийн хэвшлийн хөрөнгө оруулалтаар	60.0	Суурьшлын бүс захын хорооллын айл өрх, иргэдэд интернетийн үйлчилгээ 35.9% байна.	Суурьшлын бүс захын хорооллын айл өрх, иргэдэд интернетийн үйлчилгээг 70%-д хүргэсэн байна.	-	-	"Юнивишн" ХХК-аас Баян-Өндөр сумын Баянцагаан, Уртын гол, Баянбулаг, Даваат, Дэнж багт гурвалсан үйлчилгээний сүлжээг шинээр ашиглалтад оруулснаар тус сүлжээнд нийт 216 айл өрхийг холбож интернетийн үйлчилгээг хүргэсэн. "МЦХ" ХК нь гэр хорооллын Дэнж, Говил, Баянцагаан багууд болон Жаргалант сумын нийт 408 айл өрх хосолсон, гурвалсан, интернэт, дан суурин гэсэн үйлчилгээг хүргэн ажиллаж байна. "Мобинет" ХХК нь "Оросын булаг сайт, Яргуйт баг, цанын бааз, 4-20" сайтуудад тус тус 4G 1 сектор нэмж 28 өрх айлын холболтыг шинээр хийсэн. Жаргалант суманд интернетийн voo+home үйлчилгээг нэвтрүүлж 118 айл өрх хамрагдсан. Говил баг, Баянтал, Их залуу багуудад шинэ сайтын угсралтын ажил явагдаж байна. "Юнител" группээс Орхон аймгийн гэр хорооллын бүс, Даваат, Эрдэнэ, Говил багийн 2400 өрхийг хамарсан шилэн кабелийн дэд бүтцийг шинээр бий болгох ажил, 2 байршилд 5G станцын өргөтгөлийг тус тус хийж дуусгасан. Мөн утасгүй интернетийн үйлчилгээг иргэдэд хүргэх зорилгоор	100%

											алслагдсан багуудад 22 ширхэг гэр интернетийг байршуулан ажиллуулж байна. "Эрд нетворк" ХХК-иас нийгмийн хариуцлагын хүрээнд утасгүй интернетийн бүсийг үүсгэх WiFi төхөөрөмжийг А.Амарын талбайд байршуулан иргэдийг үнэ төлбөргүй интернетээр хангаж байна. Тус төхөөрөмж нь 500 метр радиусд WiFi цацах бөгөөд нийт 4.0 сая төгрөгийн төсөвт өртөгтэйгээр хийж гүйцэтгэсэн. 2024 онд "Мобинет" ХХК нь 4G 1 сектор нэмэгдүүлэн ажилласанаар гэр хорооллын суурьшлын бүсэд 52 айл өрхөд шинээр холболтыг хийсэн. Орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар Их залуу багт 1.2 км худаг сувагчлалын ажлыг "Дархан жинс" ХХК нь 250 сая төгрөгөөр гүйцэтгэж байгаа ба одоогийн байдлаар тус ажил 65%-ийн гүйцэтгэлтэй үргэлжилж байна. Тус ажил хийгдсэнээр Их залуу, Яргуйт хэсгийн айл өрхийн интернет хэрэглэгийн тоо нэмэгдэж үйлчилгээ сайжирна. 2023 оны жилийн эцсийн байдлаар суурьшлын бүс захын хорооллын нийт өрхийн 68.2 хувь нь интернетийн үйлчилгээнд хамрагдсан байсан бол 2024 оны эхний хагас жилийн байдлаар 72.4 хувь болж 4.2 хувиар нэмэгдээд байна.		
175	5.8.Барилга байгууламжийн ашиглалтын төлөв, газар хөдлөлтийг тэсвэрлэх байдлыг тодорхойлох ажлыг үе шаттайгаар хэрэгжүүлнэ.	Барилга байгууламжийн ашиглалтын төлөв байдалд мэргэжлийн байгууллагаар дүгнэлт гаргуулах, паспортжуулах ажлыг үе шаттай зохион байгуулах	2021-2024	ХБТХ ОХ МХГ	ХЗА ГХБХ БГ	Улсын болон орон нутгийн төсөв	-	Шинээр ашиглалт ад орсон 20 барилгыг паспортжуулж гэрчилгээ олгосон.	Барилга байгууламжийг паспортжуулах ажлын гүйцэтгэл 60%	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	Орон нутгийн төсөв 40.0	Барилга байгууламжийн ашиглалтын төлөв байдалд мэргэжлийн байгууллагаар дүгнэлт гаргуулах, паспортжуулалт гэрчилгээжүүлэх ажлын даалгаврыг боловсруулан. 2023 онд аймгийн хэмжээнд орон сууцны 11, төрөл бүрийн зориулалтай олон нийтийн 9, сургууль цэцэрлэгийн барилга 2, инженерийн шугам сүлжээ 5 нийт 27 барилга ашиглалтад орж паспортжуулсан. 2024 онд орон сууцны 3, төрөл бүрийн зориулалтай олон нийтийн 3 эмнэлэгийн өргөтгөл барилга 1, инженерийн шугам сүлжээ 1, бусад-1 нийт 9 барилга ашиглалтад орж паспортжуулсан.	50%
ЦАХИЛГААН, ДУЛААНЫ ЭРЧИМ ХҮЧ													
5.9.Цахилгаан, дулааны эрчим хүчний үйлдвэрлэлийн хүчин чадлыг нэмэгдүүлэн, өсөн нэмэгдэж байгаа хэрэгцээг хангах нөхцөлийг бүрдүүлнэ.													
176	5.9.1 Дэлхийн банкны төслөөр хэрэгжих Эрдэнэт хотын айл өрх, аж ахуйн нэгж, байгууллагуудыг хоёр тарифт хэрэгжүүлэх, гэр хорооллын	Эрдэнэт хотын айл өрх, аж ахуйн нэгж, байгууллагуудыг хоёр тарифт шилжүүлэх, гэр хорооллын	2021-2022	"ЭБЦТ С" ТӨХК	ХЗА "ЭУДТ С" ОНӨХ К	Гадаадын зээл, Улсын төсөв	17.500.0	0.4кВ-ын ЦДАШ-266.4км 2 тарифт тоолуур-24000ш	-	-	Дэлхийн банкны санхүүжилт 15043.0	Орхон аймагт 2021 оноос Дэлхийн банкны 6.98 сая долларын /19.5тэрбум төгрөг/ санхүүжилтээр он дамжин хийгдэж байгаа "Эрчим хүчний төсөл-2" арга хэмжээ Орхон аймгийн 22312 хэрэглэгчийн тоолуурыг ухаалаг тоолуураар солих, 0,4 кВ-ын 260 км ЦДАШ -ыг төмөр бетон тулгуур, СИП утастай болгон шинэчлэх, цахилгаан хангамжийг	90%

	ухаалаг тоолуурт шилжүүлэх, гэр хорооллын багуудын гудамж хоорондын цахилгааны модон тулгууруудыг төмөр бетонон шонгоор солих, цахилгааны шугамыг өргөтгөн шинэчилнэ.	багуудын гудамж хоорондын цахилгааны модон тулгууруудыг төмөр бетонон шонгоор солих						Дэд станц -9 ш				сайжруулж хүчдэлийн уналттай байгаа хэрэглэгчдийг хэвийн хүчдэлээр хангах 9 иж бүрэн дэд станц барих зэрэг ажлыг "Ричвелл инженеринг" ХХК гүйцэтгэж байна. Одоогоор 0.4кВ-ын Цахилгаан дамжуулах агаарын шугамын ажлын гүйцэтгэл 98.2%, 6кВ-ын цахилгаан дамжуулах агаарын шугам босгож АС-50мм2 утас татах ажил 97.8%, 6/0.4кВ-ын дэд станцын гүйцэтгэл 96.4%, орон сууцны айл өрхийн тоолууржуулалт 92.2%, хуучин орон сууцны цахилгаан 93.3%, гэр хороолол айл өрхийн тоолууржуулалт 90.2%, аж ахуйн нэгжийн тоолууржуулалт 37.5%, ЦДКШ татах ажил 68%-ийн гүйцэтгэлтэй байгаа ба барилга угсралтын ажлын нийт гүйцэтгэл 94.5% - тай явагдаж байна.	
177	5.9.2.БНХАУ-ын хөнгөлөлттэй зээлээр барьж байгаа "Эрдэнэтийн дулааны цахилгаан станц" ТӨХК-ийг МВт-ын хүчин чадалтай турбогенератораар өргөтгөх төслийн ажлыг бүрэн гүйцэтгэнэ.	"Эрдэнэтийн дулааны цахилгаан станц" ТӨХК-ийн турбогенераторыг СС-50 мВт-иар өргөтгөх ажлыг дуусгах	2021-2022	"ЭДЦ С" ТӨХК ХЗА	ЭХЯ	Гадаадын зээл тусламжаар	51.8 сая ам. доллар	36мВт	-	-	БНХАУ-ын Засгийн газрын хөнгөлөлттэй зээл 176120.0 /51.8 сая доллар/	БНХАУ-ын Засгийн газрын 51.8 сая долларын хөнгөлөлттэй зээлээр энэ төслийг хэрэгжүүлэхээр Засгийн газрын тогтоол гарч, "Human Industrial Equipment Installation" компани төндөрт шалгарч Эрчим хүчний яамтай гүйцэтгэлийн гэрээ байгуулсан. "Эрдэнэтийн дулааны цахилгаан станц" ТӨХК-ийн өргөтгөлийн ажил 2021 оны 9 дүгээр сарын 3-ны өдрөөс Турбинд эргэлт өгч нэгдсэн сүлжээнд залган ажиллаж эхэлсэн. Ингэснээр "ЭДЦС" ТӨХК нь 7 зуух, 4 машинтай суурилагдсан хүчин чадал 71мВт болсон. Хэвийн үйл ажиллагаатай явж байна.	100%
178	5.9.3.Хотын ерөнхий төлөвлөгөөний дагуу шинээр барьж байгаа 2А, 7А, 7, 11-р хорооллуудыг дулааны эх үүсвэрээр хангах "Эрдэнэтийн дулааны цахилгаан станц" ТӨХК-иас 9-р цэг хүртэл Ду700мм-ийн 3.5 км дулааны төв шугамыг шинээр барина.	9-р цэг хүртэл Ду700мм-ийн 3.5 км дулааны төв шугамыг шинээр барих	2021-2023	"ЭДЦ С" ТӨХК	Эрчим хүчний яам	Улсын төсөв	3.692.0	-	-	-	Улсын төсөв 910.0	2022 оноос улсын төсвийн 4.3 тэрбум төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар ЭДЦС ТӨХК-иас 9 дүгээр цэг хүртэлх Ду700мм-ийн 3.5 км дулааны төв шугамыг шинээр барих ажлын гүйцэтгэгчээр "Эрин гүрэн" ХХК шалгарч, тус ажлыг хийж гүйцэтгэж байна. Одоогийн байдлаар тус ажил 72 хувийн гүйцэтгэлтэй явагдаж байна.	72%

179	5.9.4.Европын Сэргээн босголт, хөгжлийн банкны хөнгөлөлттэй зээл, буцалтгүй тусламжаар хэрэгжих "Эрдэнэт хотын гамшигт тэсвэртэй байдал" төслийг хэрэгжүүлнэ.	"Эрдэнэт хотын гамшигт тэсвэртэй байдал" төслийн хүрээнд үерийн сувгийг үе шаттай барих	2021-2023	Төслийн нэгж	БХБЯ ЕСБХ Б ХЗА ХТГ	Гадаадын зээл тусламжаар	39.900.0	Одоо байгаа Гэр хорооллын байгалийн гуу жалганы нийт 72.8км	-	-	-	2022 онд "Эрдэнэт хотын гамшигт тэсвэртэй байдал" төслийн зөвлөх үйлчилгээний компани Дани улсын "СВЕКО Дэнмарк" ХК шалгарсан бөгөөд Монгол улсын талаас "Мон консалт" ХХК ажлын зураг төслийг боловсруулж батлуулсан. Тус төсөлд нийт 14 сая долларын хөрөнгө оруулалтаас 10.65 сая доллар үерийн хамгаалалтын далан, 3.35 сая доллар хотын инженерийн шугам сүлжээний ажилд зарцуулахаар төлөвлөсөн. Төслийн хүрээнд нийт 12км инженерийн хийцтэй бетонон суваг, 76000м3 ус хураах сан хийгдэнэ. Төслийн хүрээнд усан хангамж, инженерийн шугам өргөтгөх ажлын тендер 2 удаа зарлагдсан ч амжилтгүй болж дахин зарлахаар бэлтгэж байна. Үерийн далан болон инженерийн байгууламж шинэчлэх ажлын тендер зарлагдан үнэлгээ хийгдэж байна.	30%
<i>ТЭЭВЭР, АВТО ЗАМ</i>													
180	5.10.1.Ухаалаг системд тулгуурласан хотын доторх нийтийн тээврийг хөгжүүлж, хүртээмжийг нэмэгдүүлж, тээврийн төрлүүдийн харилцан уялдааг хангасан, өрсөлдөх чадвар бүхий аюулгүй, ая тухтай, зорчигч тээврийн үйлчилгээг үзүүлнэ.	Хотын доторх нийтийн тээврийн үйлчилгээнд төлбөрийн цахим карт нэвтрүүлэх	2021-2022	ХБТХ ОХ	АТТ	Хувийн хэвшилтэй хамтарч төсөл арга хэмжээний хүрээнд	500.0	0%	-	-	хувийн хэвшлийн 500.0	Аймгийн Засаг дарга "Сим" ХХК-тай нийтийн тээврийн үйлчилгээнд Цахим картын үйлчилгээ буюу E-Pass төслийг хувийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлэхээр 2021 оноос хамтран ажиллах гэрээ байгуулан ажилласан. Төсөл хэрэгжих хугацаанд 36 автобусанд карт унших төхөөрөмж, спикер, 20 буудалд зарлан мэдээлэх төхөөрөмж, 21 автобусанд дэлгэц, 36 автобусанд хяналтын болон хүн тоологч нийт 72 ширхэг камер, дэлгэцийг байршуулсан. Нийтийн тээврийн хэрэгслээр үнэ төлбөргүй зорчих иргэдэд Хөдөлмөр, халамж үйлчилгээний хэлтэстэй хамтран 6000 ширхэг картыг олгосон бөгөөд 2 байршилд карт худалдан борлуулах, мэдээлэл өгөх түр төвийг байгуулж иргэдэд карт олгох ажлыг зохион байгуулсан боловч "Сим" ХХК тус төслийг хэрэгжүүлэх боломжгүй гэж үзэж тус ажлыг зогсоосон. Иймд орон нутгийн төсвийн 220.0 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар нийтийн тээврийн үйлчилгээнд цахим картын систем нэвтрүүлэхээр гүйцэтгэгчийг сонгон шалгаруулах тендер зарласан боловч амжилтгүй болсон тул дахин зарлахаар бэлтгэж байна. Эрдэнэт ШУТПарк нь Цахим Эрдэнэт-1 хөтөлбөрийн хүрээнд Smart Erdenet аппликейшнд суусан нийтийн тээврийн цэсийг бүрэн ашиглалтад оруулахаар ажиллаж байна.	90%

181		Нийтийн зорчигч тээврийн үйлчилгээний автобус парк шинэчлэлтэд дэмжлэг үзүүлэх	2021-2024	ХБТХ ОХ	АТТ	Хувийн хэвшил, олон улсын зээл, тусламж	зээл, тусламж	20 автобус 55.5%	-	-	Орон нутгийн төсөв 5700.0	2021 онд хувийн хэвшлийн байгууллагууд өөрийн хөрөнгө оруулалтаар 4 ширхэг автобус, 2022 онд нийтийн тээврийн парк шинэчлэлтэд зориулж орон нутгийн төсөвт 2.2 тэрбум төгрөгийг зарцуулж "Хьюндай моторс Монгол" ХХК БНСУ-д үйлдвэрлэгдсэн шинэ 12 ширхэг дунд оврын автобусыг хүлээлгэн өгч нийтийн тээврийн үйлчилгээнд явуулж байна. 2024 онд нийтийн тээврийн үйлчилгээнд байгаль орчинд ээлтэй, эдийн засгийн үр ашигтай тээврийн хэрэгслийг нэвтрүүлэх ажлын хүрээнд орон нутгийн төсвийн 4.7 тэрбум төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар 15 ширхэг дунд оврын автобус худалдан авахаар төлөвлөн ажилласнаас 3.2 тэрбум төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар 10 ширхэг дунд оврын стандартын шаардлага хангасан автобусын худалдан авч нийтийн тээврийн үйлчилгээнд шинэ чиглэлд явж эхэллээ.	90%
182		Байгаль орчинд ээлтэй, эдийн засгийн үр ашигтай тээврийн хэрэгслийн төрлийг судлан нийтийн тээвэрт нэвтрүүлэх	2021-2022	ХБТХ ОХ	АТТ	Хувийн хэвшилтэй хамтарч төсөл арга хэмжээн ий хүрээнд	Авто замын тээврийг хөгжүүлэх хөтөлбөрийн хүрээнд	5.0	-	-	Орон нутгийн төсөв 3200.0	Нийтийн зорчигч тээврийн үйлчилгээнд ашиглагдах ЭКО тээврийн хэрэгслийг судлах ажлын хүрээнд "Монгол машин байгууламж" үйлдвэр, "Цахилгаан тээвэр" компанийн "J-800 EV", Оросын холбооны улсын "ГАЗ" болон "КАМАЗ" "МАЗ"-ийн үйлдвэрийн Электробус зэрэг тээврийн хэрэгслийг судалж ажилласан. Судалгааны үр дүнд EURO 4 стандартын шаардлагад нийцсэн хөдөлгүүртэй тээврийн хэрэгслийг нийтийн тээвэрт ашиглах боломжтой гэж үзсэн. Үүний хүрээнд 2022 онд БНСУ-д үйлдвэрлэгдсэн шинэ 12 ширхэг дунд оврын автобус авч нийтийн тээврийн үйлчилгээнд ашиглаж байна. Одоогийн байдлаар хот хооронд болон орон нутаг, хотын доторх нийтийн зорчигч тээврийн үйлчилгээнд ажиллаж байгаа 458 тээврийн хэрэгслийн 226 буюу 49.3 % нь байгальд ээлтэй /ЭКО/ хийн түлш хэрэглэж байна. 2024 орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар 4.7 тэрбум төгрөгийг төсөвлөн ажилласнаас 3.2 тэрбум төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар 10 автобусыг худалдан авч нийтийн тээврийн үйлчилгээний шинэ чиглэлд явуулж эхлээд байна.	70%
183		Шинээр бий болж буй суурьшлын бүсэд нийтийн тээврийн үйлчилгээг хүргэх, маршрут нэмэгдүүлэх	2021-2024	ХБТХ ОХ	АТТ	Төр, хувийн хэвшил хамтарч	Хөрөнгө шаардлагагүй.	100%	Шинээр бий болсон суурьшлын бүсэд нийтийн тээврийн үйлчилгээг	Хөрөнгө шаардлагагүй	-	Аймгийн хэмжээнд шинээр бий болсон суурьшлын бүс болон асфальтбетон хучилттай авто зам ашиглалтад орсонтой холбогдуулан 2021-2022 онд "Төгөл-Вокзал" чиглэлийг шинээр баталж хэрэгжүүлсэн. 2023 онд аймгийн Засаг даргын А/597 тоот захирамжаар "Даниста-Урд Хабитат-Дэнж-Уртын гол" чиглэлийг шинээр баталсан.	100%

									нэвтрүүлсн ээр иргэдийн ая тухтай зорчих боломж бүрдсэн байна.			2024 оны хагас жилийн байдлаар тус чиглэлд 5 ширхэг дунд оврын шинэ автобусыг 07 дугаар сарын 03 -ны өдрөөс эхлэн үйлчилгээнд явуулахаар ХТГ-тай хамтран ажиллаж байна. Одоогийн байдлаар 8 чиглэлд 30 дунд оврын автобус нийтийн тээврийн үйлчилгээг үзүүлж байна.	
184	5.10.2.Сурагчдын автобусны буудал болон хот хоорондын зорчигч тээврийн үйлчилгээний нэгдсэн авто буудал байгуулж, зорчигч тээвэрлэлтийн аюулгүй байдал, үр ашгийг нэмэгдүүлнэ.	Хотын доторх чиглэлийн нийтийн зорчигч тээвэр, сурагчдын автобусны үйлчилгээнд шаардагдах зогсоол, сүүдрэвч барих	2021-2024	ХБТХ ОХ	АТТ	Орон нутгийн төсөв	460.0	75 сүүдрэвч 80%	10 сүүдрэвч 25% /жил бүр/	115.0	Орон нутгийн төсөв 369.7	Аймгийн хэмжээнд нийт 144 автобусны буудал байгаагаас 32 хувь нь сүүдрэвчтэй, иж бүрэн, 10 хувь нь зогсоолын байгууламжтай, 58 хувийг нь шинэчлэн засварлах шаардлагатай байна. 2023 онд орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар Наран багт 2 ширхэг, Баянцагаан багийн Өнөр хотхонд 1 ширхэг автобусны буудал барьж ашиглалтад оруулсан. 2024 онд Баян-Өндөр сумын хөрөнгө оруулалтаар Баянцагаан, Эрдэнэ, Хабитат хэсэг, Оюут багуудад 5 ширхэг автобусны буудал барихаар төлөвлөснөөс одоогийн байдлаар 3 буудал бүрэн ашиглалтад орсон бол 2 автобусны буудлын ажлын гүйцэтгэчийг сонгон шалгуурлах тендер зарлагдаад байна.	30%
185		Нийтийн зорчигч тээврийн үйлчилгээний төвлөрсөн "Орхон" авто буудлыг барьж, иргэдийг ая тухай зорчих нөхцөлөөр хангах	2021-2022	Аймгийн ЗДТГ	АТҮТ	Улсын болон орон нутгийн төсөв	-	Аймгийн хэмжээнд авто буудал байхгүй.	-	-	Улсын төсөв 3900.0	2023 онд улсын төсвийн 3.9 тэрбум төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар Шинжүү ХХК нь орон нутагт зорчигч тээврийн үйлчилгээний нэгдсэн "Авто буудал"-ын барилгын ажлыг эхлүүлсэн. Одоогийн байдлаар барилгын ажил 95 хувийн гүйцэтгэлтэйгээр ашиглалтад оруулахаар ажиллаж байна.	95%
186	5.10.3.Аймгийн хэмжээнд хатуу хучилттай замын сүлжээ болон уулзваруудыг өргөтгөж, авто зам ашиглалтын үйлчилгээг сайжруулна.	Хотын доторх хатуу хучилттай авто замын өргөтгөл, шинэчлэлтийн ажлыг эхлүүлэх	2021-2024	ХБТХ ОХ	ХЗА ХББЗ А	Орон нутгийн төсөв	436.5	Өнөөдрийн байдлаар аймгийн хэмжээнд нийт 92 км хатуу хучилттай авто зам ашиглагд аж байна.	300 м хатуу хучилттай авто зам барьсан байна.	Тухайн жилийн батлагдсан төсвийн хүрээнд	Орон нутгийн төсөв 5604.6	Хатуу хучилттай авто замыг нэмэгдүүлэх, өргөтгөл шинэчлэлтийн ажлын хүрээнд: 2021 онд улсын болон орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар 7.2 км авто зам, 2022 онд 2.1 км авто замыг бүрэн ашиглалтад оруулсан байна. 2023 онд орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хатуу хучилттай гэрэлтүүлэг, явган хүний зам бүхий иж бүрэн нийт 1.9 км авто зам, нийт 30 км сайжруулсан шороон замыг тус тус дуусгаж ашиглалтад орууллаа. Мөн Даваат багийн Зураа хэсэгт 1, Шанд багийн 20 дугаар гудамжны баруун үзүүр, 35, 36 дугаар гудамжны дунд 1ш, Эрдэнэ багийн 2, 25 дугаар гудамжны үзүүрт 1 ширхэг нийт 3 ширхэг авто машины гүүрэн гарцыг ашиглалтад оруулсан.	100%

												2024 онд зам, замын байгууламжийн 95 ажил төлөвлөсөнөөс орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгө оруулалтаар 65 ажил, Баян-Өндөр сумын хөрөнгө оруулалтаар 27 ажил, Жаргалант сумын хөрөнгө оруулалтаар 3 ажил тус тус хийхээр төлөвлөн ажиллаж байна. Тус ажлуудаас гудамж хоорондыг 2 болон 3 мөртэй замын 14 ажлын гэрээ батлагдан ажил гүйцэтгэж эхэлсэн байна. Ажил эхлүүлэх зөвшөөрөл гарсан 12 ажил байна. Зураг төсөл хийгдэж байгаа 46 ажлаас хүлээлгэж өгсөн 19, зураг төсөл хийгдэж буй 27 ажил тус тус байна. 2024 оны хөрөнгө оруулалтаар авто зам замын байгууламжийн 95 ажлын гүйцэтгэл 51 хувьтай үргэлжилж байна.	
187	Хотын доторх авто зогсоолыг нэмэгдүүлэх	2021-2024	ХБТХ ОХ	ХЗА ХББЗ А	Орон нутгийн төсөв	840.0	Өнөөдрийн байдлаар аймгийн хэмжээнд нийт 69650 м.кв авто зогсоол ашиглагдаж байна.	5-6 авто зогсоолыг ашиглалтад оруулсан байна.	Тухайн жилийн батлагдсан төсвийн хүрээнд	Орон нутгийн төсөв 660.0	2021 онд 8 байршилд 4209 м2, 2022 онд 10 байршилд 7250 м2, 2023 онд 5898 м2 авто зогсоолыг шинээр барьж ашиглалтад оруулсан. 2024 онд 50 тэрбум төгрөгийн хүрээнд 7 байршилд 400 авто машины зогсоол хийхээр төлөвлөгдөн ажиллаж байгаагаас эхний хагас жилийн байдлаар 3 байршилд хийгдэх авто зогсоолын ажил эхэлж, 4 авто зогсоолын ажлын гүйцэтгэчийг сонгон шалгаруулахаар тендер сонгон шалгаруулалт хийгдэж байна.	100%	
188	Хотын доторх авто замын нөхөөс, тэмдэг тэмдэглэгээг үе шаттайгаар хийх	2021-2024	ХБТХ ОХ	ХЗА ХББЗ А	Орон нутгийн төсөв	299.6	Өнөөдрийн байдлаар аймгийн хэмжээнд нийт 92 км хатуу хучилттай авто замын 15% -д нь нөхөөс, тэмдэг тэмдэглэгээний ажил хийгдэж байна.	5000 м.кв талбайд нөхөөсний ажил хийгдсэн байна.	Тухайн жилийн батлагдсан төсвийн хүрээнд	Авто замын сан болон орон нутгийн төсөв 3693.5	Аймгийн хэмжээнд 2021 онд 38 байршилд 3.2 км авто замд 4796м урт хэвтээ тэмдэглэгээ, 105 байршилд шинээр босоо тэмдэг, 217 босоо тэмдгийг сэргээн засварлаж 5073 м2 талбайд авто замын нөхөөсний ажил, 2022 онд 7200 тэмдэглэгээ сэргээх, 50 ширхэг тэмдэг шинээр суулгаж, 5089.7 м.кв талбайд авто замын нөхөөсний ажил тус тус хийж гүйцэтгэсэн байна. 2023 онд орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар 15 байршилд нийт 16512м2 талбайд халуун асфальтбетоноор авто замын нөхөөс, 40427м хэвтээ тэмдэглэгээ, 125ш авто замын босоо тэмдэг, тэмдэглэгээ, туузан хашлага тус тус хийж гүйцэтгэсэн байна. 2024 онд авто замын тэмдэг, нөхөөс, хүйтэн асфальт, засвар арчлалтын ажилд авто замын сангийн нийт 843,5 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар орон нутгийн чанартай авто замыг халуун асфальтаар нөхөх ажил 4665м2 талбайг нөхөхөөс 766м2 талбай, хүйтэн асфальтаар 961м2 нөхөхөөс 563.88м2 талбай, RZS-1500 хаягдал асфальт дахин боловсруулагчаар 1200м2 талбайг нөхөхөөс 123.66м2 талбайг нөхөөд байна.	100%	

189		“Явган зам” дэд хөтөлбөрийг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлэх	2021-2024	ХЗА ХББЗ А	ХБТХ ОХ	Улс орон нутгийн төсвөөс	1502.4	-	250.0	Орон нутгийн төсөв 2700.0	MNS 5682:2006 "Явган хүн, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдэд зориулсан зам", техникийн шаардлага, стандартын хүрээнд Ерөнхий архитекторын баталсан зургийн дагуу орон нутгийн төсвийн 2.7 тэрбум төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар 2-1 а,б, 2-11 а,б, дугуй дэлгүүрийн зүүн талаар явган хүний зам, Баянцагаан, Рашаант, Даваат, Булаг багт жишиг гудамж тохижуулж байгуулах, Дэнж багт 49-р байрны гадна талбайн тохижилт бүхий хөл бөмбөгийн талбай байгуулах, Наран багийн гудамжны тохижилт, Хүүхдийн ордны гадна талбай, Бүрэнбүст багт гадна талбай, Захиргааны 2 дугаар байрны арын талбай, Хүрэнбулаг багийн гадна талбайн тохижилт, Оюут багийн 2 дугаар байрны ард явган хүний зам, байрнууд дунд дугуйн зогсоол, аймгийн төвийн хэсэгт дугуйн зам хийх зэрэг ажлуудыг тус тус нийт 14 багийн 16 байршилд төлөвлөн хийж гүйцэтгэсэн. Хотын хэмжээнд нийтийн эзэмшлийн явган зам 145350 м2 талбайд хүрээд байна.	100%
ЗУРГАА.АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН БОДЛОГО												
6.1.Түүх, соёл, уул уурхайд түшиглэсэн шинэлэг бүтээгдэхүүн үйлчилгээг нэвтрүүлсэн, цахим систем бүхий тогтвортой аялал жуулчлалыг хөгжүүлнэ.												
190	6.2.Аялал жуулчлалын бүтээгдэхүүн, үйлчилгээ, чанар, стандартыг сайжруулж, өрсөлдөх чадварыг дээшлүүлэн, иргэд, жуулчдын тоог нэмэгдүүлнэ.	“Хөх Монгол”, “Их шүтээн”, “Ёс заншлын өргөө” цогцолборуудын материаллаг бааз, менежментийг сайжруулж, амралтын бүс болгох	2021-2024	Аймаг , Сумд ын ЗДТГ	БОАЖ Г	Орон нутгийн төсөв	13.0	-	8.0	улсын төсөв 100.0 Эрдэнэт үйлдвэрийн хамтын ажиллагаа ны хүрээнд 524.0	БОАЖЯ, Орчны бохирдлыг бууруулах Үндэсний хорооны дэмжлэгтэйгээр Эрдэнэтийн угтах хаалга орчимд түр буудаллах цэгийг бий болгож MNS5924:2015 стандартын шаардлага хангасан 3.5х7м хэмжээтэй эко ариун цэврийн байгууламжийг, гүний худаг, нарны гэрлээр цэнэглэгддэг шон, ангилдаг хогийн савны хамт ашиглалтад орууллаа. Их шүтээн цогцолборт иргэдийн хандив тусламжаар 2021 оноос хойш нийт 82.0 сая төгрөгийн өртөг бүхий 2 ш суваргыг сүсэгтэн олон, иргэдийн хандив, тусламжаар барьж ашиглалтад оруулсан. Мөн “Эрдэнэт үйлдвэр” ТӨҮГ-н зураг, төсвийн дагуу Их шүтээн цогцолборт 2023 онд авто замын зогсоол, 108 шатыг шинэчлэх, гэрэлтүүлэг бүхий ажлыг нийт 524.0 сая төгрөгөөр Эрдэнэт үйлдвэрийн хамтын ажиллагааны хүрээнд хийж гүйцэтгэн ашиглалтад оруулсан.	100%
191		Зочид буудал, жуулчны баазуудын үйлчилгээний	2021-2024	БОАЖ Г	Сумд ын ЗДТГ	Хувийн хэвшил	-	Зэрэглэлт эй Зочид буудал-3 жуулчны	Шаардлага хангасан байгууллаг ын тоо 2	-	Аймгийн хэмжээнд 26 зочид буудал, 10 дэн буудал үйл ажиллагаа явуулж байгаагаас 3 одны зэрэглэлтэй 2 зочид буудал, 1 одны зэрэглэлтэй 1	70%

		чанар, стандартыг мөрдүүлэх						баазын тоо-1				<p>зочид буудал, 2 цэцгийн зэрэглэлтэй 1 амралтын бааз үйл ажиллагаа явуулж байна.</p> <p>Зочид буудлын үйлчилгээ эрхлэгч 9 аж ахуйн нэгжийн хүсэлтээр 7 буудал, 3 дэн буудалд тохирлын үнэлгээ хийж, стандартын зарим шаардлагыг хангуулан залруулга хийлгэснээр зочид буудлын стандартын хэрэгжилт дунджаар 86.2 хувьд хүрсэн.</p> <p>"Зочлох үйлчилгээний салбарын ажилтнуудыг чадавхжуулах" сургалтыг МУИС-ийн "Аялал жуулчлалын хөтөлбөр"-ийн багш нартай хамтран салбарын ажил үйлчилгээний чанарыг сайжруулах, стандартыг мөрдүүлэх, байгууллагын үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг дээшлүүлэх, зочлох үйлчилгээний салбарын ажилчдын мэргэжлийн ур чадварыг дээшлүүлэх, үйлчилгээний соёл, найрсаг харилцаа хандлагыг төлөвшүүлэхэд чиглэгдсэн сургалтыг зохион байгуулж нийт 73 хүнийг мэргэшүүлэх сургалтад хамрууллаа. Мөн "Жуулчдад зориулсан монгол зоог, ундааг тогтвортой хөгжүүлэх нь" сэдвийн хүрээнд "Horeca Mongolia" гишүүнд үйлчлэх ТББ-аас зохион байгуулагдсан Зочлох үйлчилгээ, Аялал жуулчлал, Хоол үйлдвэрлэл, ханган нийлүүлэлтийн салбарын чадавхийг сайжруулах төлбөртэй сургалт, зөвлөгөөнд Орхон аймгийн хэмжээнд үйл ажиллагаа явуулдаг томоохон зочид буудлууд болон аялал жуулчлалын холбооны нийт 25 төлөөллийг хамруулж, аялал жуулчлалын зочлох үйлчилгээний чанар, стандартын талаар мэдлэг олгож ажиллалаа.</p> <p>Зочид буудлын үйлчилгээний чанарын зэрэглэл, үндсэн шаардлага" MNS 5927:2008 стандартын хэрэгжилтийг ханган ажиллаж буй томоохон зочид буудлуудад орон нутагт зохион байгуулагдсан арга хэмжээний оролцогчид, зочдыг тогтмол байрлуулж хамтран ажиллаж байна.</p>	
192	6.3.Орхон аймаг, Эрдэнэт хотын соёлын онцлогт тохирсон шинэлэг, брэнд бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлийг дэмжин, аялал жуулчлалаас орлого олох	Брэнд бүтээгдэхүүнийг шалгаруулан, гадаад, дотоодод сурталчлах, худалдан борлуулах боломжийг нэмэгдүүлэх	2021-2024	БОАЖ Г	Сумдын ЗДТГ	Орон нутгийн төсөв	15.0	5 брэнд бүтээгдэхүүн	Брэнд бүтээгдэхүүн чанар хүртээмж нэмэгдсэн байна.	5.0	-	Орон нутгийн брэнд бүтээгдэхүүнийг хөгжүүлэх, сурталчлан таниулах үйл ажиллагааг хариуцан зохион байгуулах ажлын хэсэг аймгийн Засаг даргын захирамжаар байгуулагдан ажиллаж байна. Аймгийн хүнс, хөнгөн үйлдвэрийн салбарын өрсөлдөх чадварыг дээшлүүлэх, брэнд бий болгох, орон нутгийн онцлог бүтээгдэхүүний бэлгийн багц гаргах зорилгоор бүтээгдэхүүн шалгаруулах болзолт уралдааныг 1 сарын хугацаанд зарлан явуулж, уралдаанд 23 төрлийн бүтээгдэхүүн ирснээс Ачит андага ХХК-ийн	100%

	боломжийг нэмэгдүүлнэ.											<p>артишок цай, "Баярмөнх наран" ХХК-ийн кофе, "Жимст бэйкери" жигнэмэг, "Өндөрлөг урлан" цехийн Итали арьсан түлхүүрийн оосор, картны уут, "Түмэн дархан" цехийн Зэс арсланг шалгаруулан тус бүрт 2.0 сая төгрөгийн дэмжлэгийг үзүүлсэн. Германы хамтын ажиллагааны нийгэмлэгийн Эдийн засгийн өсөлт, бизнес эрхлэлтийг дэмжих төслөөс аймгийн хүнсний үйлдвэрлэл эрхлэгч аж ахуйн нэгжүүдэд брендийн сургалт явуулж, шалгарсан Эрдэнэт өндөг ХХК, Идэр баялаг ХХК, Эрдэнэт хот орчмын сүүний үхрийн фермерүүдийн холбоо, Ариус дэсерт катеринг ХХК зэрэг 4 аж ахуйн нэгжид тус бүр 10.0 сая төгрөгийн тоног төхөөрөмж авах эрх олгосон.</p> <p>Аймгийн жижиг дунд үйлдвэрлэл эрхлэгчдийн дунд зарласан уралдаанд өндөрлөг брэнд, батаар вүүд, сампин брэнд, аранжин брэнд, сүргийн шим зэрэг бүтээгдэхүүнүүд шалгарч Эрдэнэтэд үйлдвэрлэв худалдааны цэгээр дамжуулан бүх нийтэд хүргэж байна.</p> <p>Бүх ард түмний өвлийн спортын наадмын хүрээнд аймгийн бэлгэдэл болсон арслан, гүег бүхий чихмэлийг орон нутгийн жижиг дунд бизнес эрхлэгчид худалдаанд гаргаж, улмаар зохион байгуулагдаж буй бүх тэмцээн уралдаанд уг тоглоомыг брэнд болгон гардуулж байна. Мөн "ITM Mongolia 2023" арга хэмжээнд орон нутгийн брэнд Арьсан эдлэл-өндөрлөг брэнд, гар урлал-сампин брэнд бүтээгдэхүүнийг оролцуулан худалдан борлуулах боломжоор хангасан. Эрдмин ХХК-ний 2023 оны шинэ загвар олон үйлдэлт залгуурт аймгийн брэнд бүтээгдэхүүний логог олгосон.</p>	
193		Аймгийн аялал жуулчлалын нэгдсэн маршрутыг шинэчлэн гаргаж мөрдүүлэх, ААНБ, ТББ-уудын үйл ажиллагааг дэмжих	2021-2024	ХБТХ ОХ	БОАЖ Г Сумдын ЗДТГ	Орон нутгийн төсөв	52.0	14 чиглэлийн маршрут	Гадаад дотоодын аялагчдын тоо нэмэгдсэн байна.	20.0	-	<p>Орон нутгийн онцлогт тохирсон аялал жуулчлалыг хөгжүүлэх зорилтын хүрээнд "Аялал жуулчлалын дунд хугацааны хөтөлбөр"-ийг аймгийн ИТХ-ын 2022 оны 07/03 тогтоолоор батлуулан хэрэгжүүлж байна.</p> <p>Хөтөлбөрийн хүрээнд хил орчмын аялал жуулчлалын К-3 визний зөвшөөрөл бүхий жуулчдад зориулсан 72 цагийн аялалын маршрутыг болон аймаг доторх хотын аялалын 4 маршрутыг тус тус гарган БОАЖЯ-нд хүргүүлж, бүх нийтэд сурталчилан ажиллаж байна.</p> <p>Мөн аймгийн хэмжээнд аялал жуулчлалын зочилох үйлчилгээ үзүүлдэг 23 зочид буудал, 4 дэн буудал, 23 ресторан, зоогийн газар, 2</p>	90%

												амралтын газрын дэлгэрэнгүй судалгааг гаргаж, мэдээллийн сан бүрдүүллээ. Зэс фестиваль эвент арга хэмжээг аймгийн томоохон 5 үйлдвэр, 16 ААНБ-тай хамтран зохион байгуулж 10.0-12.0 мянган хүн үзэж сонирхон, 23.0 сая төгрөгийн орлого төвлөрсөн. Тус арга хэмжээг жил бүр эвент арга хэмжээ болгон зохион байгуулж байна. Орон нутагт зохион байгуулж буй Бүх ард түмний өвлийн спортын наадам, Бүргэдийн баяр, Хамтдаа Эрдэнэтэд хөгжье Эдийн засгийн форум, Зэс фестиваль зэрэг арга хэмжээнүүдэд ирсэн зочид төлөөлөгчдийг нэгдсэн зохион байгуулалттай зочид буудалд байрлуулах, хооллох, худалдаа үйлчилгээний төвүүдээр үйлчлүүлэх боломжийг бүрдүүлж, Эрдэнэт хотыг танилцуулах "City tour" аялалыг 5 төрлийн маршрутаар зохион байгуулж ажилласан.	
194	6.4.Аялал жуулчлалын салбарт технологийн дэвшил нэвтрүүлж, дотоод, гадаад сурталчилгааг өргөжүүлнэ.	Аялал жуулчлалын нэгдсэн мэдээллийн төв цэгийг цахим хэлбэрээр байгуулах	2021-2024	Аймгийн ЗДТГ	БОАЖ Г Сумдын ЗДТГ	Орон нутгийн төсөв БХАХЗ	18.0	-	Нэгдсэн мэдээллээр хангагдах боломж бүрдсэн байна.	5.0	Орон нутгийн төсөв 18.0	Аймгийн зочид буудал, амралт сувиллын газар, ресторан зоогийн газар, үзвэр үйлчилгээ, тээврийн хэрэгслийн мэдээлэл, маршрут, түүх дурсгал зэрэг мэдээллийг багтаасан аялал жуулчлалын welcome.erdenet.mn веб сайтыг бэлэн болгон мэдээ, мэдээллийг цахимаар авах боломжийг бүрдүүлээд байна. Мөн аймгийн Засаг даргын Тамгын газрын болон Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газар пэйж хуудсаар дамжуулан Welcome to erdenet видео контент болон аялал жуулчлалын цаг үеийн мэдээ, мэдээлэл, зохион байгуулсан ажлыг нийт 8000 орчим хүнд хүргэн ажиллалаа. Монголд зочлох жилийн хүрээнд БОАЖЯам, АЖХТөвтэй хамтран QR хэлбэртэй мэдээллийг зам дагуух 3 самбарт байршуулан бүх нийтэд мэдээллийг тогтмол хүргэж байна. ITM-2023 аялал жуулчлалын үзэсгэлэнд аймгийн танилцуулга мэдээлэл, видео бичлэгийг цахимаар хүргэх ажлыг киоск, VR төхөөрөмжийн тусламжтайгаар бүх нийтэд хүргэж байна.	90%
195		Өвлийн аялал жуулчлалын материаллаг баазыг нэмэгдүүлж, дотоодын аялал жуулчлалыг хөгжүүлэх	2021-2024	Аймгийн ЗДТГ	БОАЖ Г Сумдын ЗДТГ	Орон нутгийн төсөв	30.0	-	Гадаад дотоодын аялагчдын тоо нэмэгдсэн байна. .	10.0	Орон нутгийн төсөв 13.4	2023 онд Монголын бүх ард түмний өвлийн спортын 16 дугаар наадам, Монголын хүүхдийн спортын 7 дугаар наадам Нөхөрлөл-Тэмүүлэл-Амжилт уриан дор зохион байгуулагдсан ба 12 аймаг нийслэлийн 7 дүүргийн 722 тамирчдыг оролцуулсан тэмцээнд оролцогчдыг нэгдсэн зохион байгуулалттай зочид буудлуудад байрлуулж, нэгдсэн хоол ундаагаар үйлчлэх, Эрдэнэт хотыг танилцуулах "City tour" аялал, 3 цэгт худалдаа үйлчилгээ, Эрдэнэтийн гар урлал	90%

												<p>бэлэг дурсгалын бүтээгдэхүүн худалдаалах цэгүүдийг тус тус ажиллуулж бүх нийтэд хүргэх ажлыг хийж гүйцэтгэлээ. Мөн худалдаа үйлчилгээний байгууллагуудыг уртасгасан цагаар ажиллуулах шийдвэрийг гаргуулан аймгийн ахуйн үйлчилгээний газрууд, зочид буудал, ресторан зоогийн газрууд, хүргэлтийн үйлчилгээний мэдээллээр ханган тамирчид байрласан нийт 20 орчим цэгт хүргэлтийн үйлчилгээг хүргэх ажлыг зохион байгууллаа.</p> <p>Казак түмний үндэсний баяр болох Наурызын баярыг тохиолдуулан тусгай сонирхлын аялал жуулчлалыг хөгжүүлэх зорилгоор 03 дугаар сард “Бүргэдийн баяр-2023” эвент арга хэмжээг зохион байгуулж, 12 бүргэдчин Баян-Өлгий аймгаас хүрэлцэн ирж Орхон аймагт анх удаа хамтарсан арга хэмжээг зохион байгуулснаар 8000 орчим хүн оролцож, орон нутгийн бизнес эрхлэгчид орлого олох боломжийг бүрдүүлэн ажилласан.</p> <p>2024 онд Өвлийн аялал жуулчлалыг хөгжүүлэх чиглэлээр "Erdenet XBoost" клуб нь өвлийн "Ice drift final round" улсын аврага шалгаруулах тэмцээнийг Эрдэнэт хотод 2 дугаар сард зохион байгуулсан. Тус тэмцээнд Булган, Хөвсгөл, Улаанбаатар, Дархан, Эрдэнэт, Сэлэнгэ, Төв аймгийн 48 мэргэжлийн тамирчин, 23 сонирхогчийн төрлийн тамирчид оролцсон.</p>
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	---

ДОЛОО ҮЙЛДВЭРЛЭЛ, ЭДИЙН ЗАСГИЙН ХӨГЖИЛ

7.1. Ил тод, хариуцлагатай уул уурхай, нэмүү өртөг шингэсэн үйлдвэрлэлийг хөгжүүлж, зэсийн баяжмал, төмөрлөг зэрэг хүнд үйлдвэрүүдийн бүтээн байгуулалтыг эхлүүлнэ.

196	7.1.1.Металлургийн үйлдвэрлэлийн үндсэн хэсэг болох ширмийн үйлдвэрлэлийг хөгжүүлнэ.	Хувийн хэвшлийн оролцоотой ширмийн үйлдвэр байгуулах	2021-2022	Хувийн хэвшил	ХБТХ ОХ	Хөгжлийн банк	Төслийн санхүүжилтээр	Үйлдвэр байгуулах	Үйлдвэр байгуулсан байна.	Төслийн санхүүжилтээр	-	<p>Үндсэн болон туслах түүхий эд (төмрийн хүдэр, кокс, шохойн чулуу, галд тэсвэртэй материал) нийлүүлэгч компаниудын судалгаа хийгдсэн. Түүхий эдийн шинж чанарын судалгааг хийж гүйцэтгэж байна. Зуухны галд тэсвэртэй доторлогоог шинэчлэн доторлож, агаар халаах зуухны форсунк, хий дамжуулах шугамд засвар хийсэн. Домен зуухны тоосны байгууламжийн уутан филтерүүдийг шинээр сольж, засвар гагнуур хийж, зуухны хаалтуудад тосолгоо үйлчилгээ хийсэн. Зуухны фурмын нөөц бэлдэх ажил хийж шинээр 20 ширхэг фурм хийж нөөцөд бэлдсэн. Түүхий эд ачаалах автомат систем зураг төсөл хийж, угсрах бэлтгэл ажил хийгдэн 2-р ээлжийн 70 м.куб Домен зуухны бүтээн байгуулалт, 70 м.куб-ийн Домен зуухны агаар халаах зуух, материал ачаалах системийн угсралт, гагнуурын ажлуудыг хийж гүйцэтгэсэн.</p>	30%
-----	--	--	-----------	---------------	---------	---------------	-----------------------	-------------------	---------------------------	-----------------------	---	---	-----

												Хөгжлийн банкны зээлтэй холбоотойгоор 2022 оны 6 дугаар сараас хойш үйл ажиллагаа явуулаагүй байна.	
197	7.1.2."Эрдэнэт үйлдвэр" ТӨҮГ-ыг түшиглэн үйлдвэрлэл, технологийн парк байгуулна.	"Эрдэнэт үйлдвэр" ТӨҮГ-ыг түшиглэсэн үйлдвэрлэл, технологийн паркийг дэмжин ажиллах	2021-2024	Эрдэнэт үйлдвэр ТӨҮГ	ХБТХ ОХ	"Эрдэнэт үйлдвэр" ТӨҮГ	Төслийн санхүүжилт зэр	Төслийн хэрэгжилт 50%-д хүрнэ	Төсөл хэрэгжилт 50%	-	-	ҮТП-ийн дэд бүтцийн ажлын явц: - ҮТП-ийн авто зам, төмөр зам, ус хангамж, ариутгах татуургын системн зураг төсөл болон цахилгаан хангамжийн ТЭЗҮ-ийг боловсруулж, холбогдох байгууллагуудаар батлуулсан. - ҮТП-ийн асфальт бетон хучилттай 12.62 км авто зам барих /Багц-1/ ажлыг "Шилдэг зам" ХХК, авто замын гэрэлтүүлгийн /Багц-2/ ажлыг "Орхон тех" ХХК, авто замын техник, хяналтын зөвлөх үйлчилгээ үзүүлэх" ажлыг "Мөнхөд ашдын зам" ХХК тус тус гүйцэтгэж байна. - ҮТП-ийн нийт 4.4 км төмөр зам барих ажлыг "Туулын гүүр далай" ХХК, төмөр замыг барьж байгуулах ажилд зохиогчийн хяналт тавих ажлыг "Максимал" ХХК, "ҮТП-ийн төмөр замын ажилд тавих захиалагчийн хяналтын зөвлөх үйлчилгээ үзүүлэх" ажлыг "Рэйлвэй консалтинг Сервис" ХХК-иуд тус тус гэрээ байгуулан гүйцэтгэж байна. - Ус хангамж, ариутгах татуургын системийг барих ажлын гүйцэтгэгчийг сонгон шалгаруулах тендерийг 2022 болон 2023 онд 3 удаа зарласан боловч тухай бүр Сангийн яам, ШӨХТГ-т гомдол гарч удааширсаар 2023 оны 12 дугаар сард шүүхийн шийдвэр гарч "Б-Софт" ХХК-тай ажил гүйцэтгэх гэрээг байгуулан гэрээний дагуу ажил хийгдэж байна.	50%
7.2.Эдийн засгийн өрсөлдөх чадварыг нэмэгдүүлэн, экспортод чиглэсэн үйлдвэрлэлийг дэмжин хөгжүүлнэ.													
198	7.2.1.Жижиг, дунд үйлдвэр, үйлчилгээ эрхлэгчдийг гадаад, дотоодын төсөл, хөтөлбөрт хамрагдаж хөнгөлөлттэй зээл, батлан даалтын үйлчилгээ авахад дэмжлэг үзүүлнэ.	Жижиг, дунд үйлдвэрлэл, үйлчилгээ эрхлэгчдийг хөнгөлөлттэй зээлд хамруулах	2021-2024	ХБТХ ОХ ХХАА Г	Сумын ЗДТГ	Улсын төсөв	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	1.3 тэрбум төгрөгийн хөнгөлөлттэй зээл олгосон.	Хөнгөлөлттэй зээл олгоно.	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	ЖДҮС 674.0 Хоршоо хөгжүүлэх сан 250.0 ХААҮДС 900.0 Шинэ хоршоо хөдөлгөөн 2500.0	Аймгийн хэмжээнд 2021-2023 онд хүнсний болон хөдөө аж ахуйн үйлдвэрлэлийг дэмжих зорилгоор олгогдсон 5-6 хувийн хүүтэй, хөнгөлөлттэй зээлд 31 аж ахуйн нэгж, 72 иргэн хамрагдаж 18.5 тэрбум, Жижиг, дунд үйлдвэрийг хөгжүүлэх сангаас 6 аж ахуйн нэгжид 988.3 сая, Хоршоо хөгжүүлэх сангаас нэмүү өртөг шингэсэн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх чиглэлээр 79 иргэн, аж ахуйн нэгжид нийт 1.3 тэрбум, Япон улсын Жайка төслөөс нэмүү өртөг шингэсэн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх чиглэлээр 4 төсөлд 3.2 тэрбум төгрөг, АНУ-ын Олон Улсын Хөгжлийн агентлагийн санхүүжилттэй "Бест" хөтөлбөрийн дэмжлэгээр 37 иргэн, аж ахуйн нэгж 1.9 тэрбум, нийт 229 жижиг, дунд үйлдвэрлэл эрхлэгчид 25.9 тэрбум төгрөгийн	100%

											хөнгөлөлттэй зээл олгосон байна. Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих арга хэмжээнд 28 иргэн тэнцэж 280.0 сая төгрөгийн санхүүгийн дэмжлэг, АНУ-ын Олон Улсын Хөгжлийн агентлагийн санхүүжилттэй "Бест" хөтөлбөрөөс 4 аж ахуйн нэгжид 40.0 сая төгрөгийн буцалтгүй дэмжлэг, "Эдийн засгийн өсөлт, бизнес эрхлэлтийг дэмжих" (PROGRES) төслөөс 28 жижиг, дунд үйлдвэрлэл болон гарааны бизнес эрхлэгч нарт үйлдвэрлэлийн тоног төхөөрөмжөө шинэчлэн сайжруулахад нийт 250.0 сая төгрөгийн тоног төхөөрөмжийн дэмжлэг тус тус үзүүлсэн. Эрдэнэт шинжлэх ухаан технологийн парк ОНӨҮГ-аас "Гарааны бизнес-2022" төсөл зохион байгуулж 3 аж ахуйн нэгжид 100.0 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалт олгосон. 2024 онд Жижиг, дунд үйлдвэрийг хөгжүүлэх сангаас 4 аж ахуйн нэгж 674.0 сая төгрөг, УИХ-ын 2022 оны 36 дугаар тогтоолын хүрээнд хүнс, хөдөө аж ахуйн үйлдвэрлэл эрхлэгчдэд олгож буй хөнгөлөлттэй зээлээс 2 аж ахуйн нэгжид 900.0 сая төгрөг, Хоршоо хөгжүүлэх сангаас 3 хоршоонд 250.0 сая төгрөг, "Шинэ хоршоо хөдөлгөөн"-ий хүрээнд 11 хоршоонд 2.5 тэрбум төгрөгийн зээл олгож 27 ажлын байр шинээр нэмэгдсэн байна. Аймгийн жижиг, дунд үйлдвэр, үйлчилгээ эрхлэгчдийг дэмжих хөнгөлөлттэй зээлээс 4 аж ахуйн нэгж 185.0 сая төгрөгийн зээлийг олгосон.	
199	Бизнес эрхлэгчдийг гадаад, дотоодын төсөл хөтөлбөр, хөнгөлөлттэй зээл, батлан даалтын үйлчилгээ авахад дэмжлэг үзүүлэх	2021-2024	ХХАА Г ХБТХ ОХ	Сумдын ЗДТГ	Улсын болон орон нутгийн төсөв, төсөл хөтөлбөр	24.0	415.5 сая төгрөгийн зээл, 513.0 сая төгрөгийн батлан даалт гаргасан.	Шаардлага хангасан төслийн тоогоор	4.0	<p>ЖДҮХС 674.0</p> <p>ХААҮДХ 900.0</p> <p>ХХС-250.0</p> <p>Батлан даалтын сан 2600.0</p>	2021-2023 онд Япон улсын Жайка төслөөс нэмүү өртөг шингэсэн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх чиглэлээр 4 төсөлд 3.2 тэрбум төгрөг, АНУ-ын Олон Улсын Хөгжлийн агентлагийн санхүүжилттэй "Бест" хөтөлбөрийн дэмжлэгээр 37 иргэн, аж ахуйн нэгж 1.9 тэрбум, нийт 229 жижиг, дунд үйлдвэрлэл эрхлэгчид 25.9 тэрбум төгрөгийн хөнгөлөлттэй зээл олгосон. Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих арга хэмжээнд 28 иргэн тэнцэж 280.0 сая төгрөгийн санхүүгийн дэмжлэг, АНУ-ын Олон Улсын Хөгжлийн агентлагийн санхүүжилттэй "Бест" хөтөлбөрөөс 4 аж ахуйн нэгжид 40.0 сая төгрөгийн буцалтгүй дэмжлэг, "Эдийн засгийн өсөлт, бизнес эрхлэлтийг дэмжих" (PROGRES) төслөөс 28 жижиг, дунд үйлдвэрлэгч, гарааны бизнес эрхлэгч нарыг үйлдвэрлэлийн тоног төхөөрөмжөө шинэчлэн сайжруулахад нийт 250.0 сая төгрөгийн тоног төхөөрөмжийн дэмжлэг тус тус үзүүлсэн. Эрдэнэт шинжлэх ухаан	100%

											<p>технологийн парк ОНӨҮГ-аас "Гарааны бизнес-2022" төсөл зохион байгуулж 3 аж ахуйн нэгжид 100.0 сая төгрөг, "Гарааны бизнес-2023" төслийн хүрээнд 270.0 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалт олгосон.</p> <p>2024 оны эхний хагас жилийн байдлаар ипотекийн зээл авсан 68 иргэн 1.4 тэрбум төгрөгийн зээлийн батлан даалтын үйлчилгээнд хамрагдсан бол 23 бизнес эрхлэгчдэд 507.0 сая төгрөгийн батлан даалттай 2.6 тэрбум төгрөгийн зээл олгосон байна.</p> <p>"Шинэ хөдөө" төслийн хүрээнд Жаргалант суманд 1.5 тэрбум, Баян-Өндөр суманд 2.2 тэрбум төгрөг батлагдан худалдан авах ажиллагаа зарлагдсанаар 8 төрлийн тоног төхөөрөмжийг төсөл сонгон шалгаруулалтаар шалгарсан иргэн, аж ахуйн нэгжүүдэд гэрээгээр эзэмшүүлэхээр бэлтгэл ажлыг хангаж байна.</p>		
200	7.2.2.Ахуйн үйлчилгээний салбарыг хөгжүүлнэ.	Ахуйн үйлчилгээ хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх	2021-2024	ХБТХ ОХ ХХАА Г	Сумдын ЗДТГ	Орон нутгийн төсөв, төсөл хөтөлбөр	100.0	Суурь судалгаа хийгдсэн.	Хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг 100%-д хүргэнэ.	30.0	Орон нутгийн төсөв 10.0	<p>Аймгийн хэмжээнд ахуйн үйлчилгээний салбарт 346 цэгт аж ахуйн нэгж, иргэн үйл ажиллагаа явуулж байгаагийн 4.0 хувь нь нийтийн халуун ус, 23.1 хувь нь үсчин, гоо сайхан 24.6 хувь нь хувцас захиалга, засвар, 1.4 хувь нь гэрэл зураг авах, угаах, 0.9 хувь нь хими цэвэрлэгээ, угаалга, 0.9 хувь нь ахуйн электрон, цахилгаан хэрэгсэл засвар, 6.9 хувь нь гутал захиалга, засвар, 5.5 хувь нь гэр ахуйн модон эдлэл захиалга, засвар, 2.3 хувь нь алт, мөнгө, үнэт эдлэлийн захиалга, засвар, 30.6 хувь нь бусад үйлчилгээний чиглэлээр тус тус үйл ажиллагаа явуулж байна.</p> <p>"Ахуйн үйлчилгээг хөгжүүлэх үндэсний хөтөлбөр"-ийг хэрэгжүүлэх ажлын хүрээнд 2023 оны үйл ажиллагааны төлөвлөгөөнд 11 арга хэмжээ тусган 72 хувийн гүйцэтгэлтэй хэрэгжсэн.</p> <p>Жаргалант сумын ЗДТГ, мэргэжлийн холбоодтой хамтран "Явуулын ахуйн үйлчилгээ"-г 5 чиглэлээр явуулж 100 гаруй хүнд үйлчилгээ үзүүлэв. Аймгийн үсчин, гоо засал, хумс урлалын аварга шалгаруулах тэмцээн зохион байгуулж, тэмцээнд 17 төрөлд 109 хүн амжилттай оролцсон.</p> <p>2024 оны үйл ажиллагааны төлөвлөгөөнд 4 зорилт, 9 арга хэмжээ төлөвлөн хэрэгжилтийг ханган ажиллаж байна. Үсчин гоо засалчдад 4 удаагийн сургалт зохион байгуулж, давхардсан тоогоор 190 хүн хамрагдсанаар үсний шинэ загварын тайралт, будалтын технологийг эзэмшиж, орчин үеийн чиг хандлага өвөрмөц урсгалуудыг орон нутгийн үсчин, гоо сайхны</p>	90%

												үйлчилгээнд нэвтрүүлэх нөхцөл бүрдсэн. Монголын Үсчин гоо, засалчдын үндэсний холбоотой хамтран "Төв болон хангайн бүс-2024" үсчин, гоо сайхан, хумс засалч дизайн урлалын мэргэжлийн аварга шалгаруулах бүсийн тэмцээнийг зохион байгуулж аймгийн үсчин, гоо засалчдын холбоо нь тус тэмцээнд 13 төрөлд 19 медаль хүртэж "Шилдэг аймаг"-аар шалгарсан.	
201		Ахуйн үйлчилгээний чанар, стандартын хэрэгжилтийн түвшин дээшлүүлэхэд сургалт, сурталчилгааны ажлуудыг зохион байгуулж, тохирлын үнэлгээнд хамруулах	2022-2024	СХЗХ	ХХАА Г Аймгийн ЗДТГ	Орон нутгийн төсөв	6.0	Шаардлага хангасан үйлчилгээний хувь 20%	Жил бүр 10%	2.0	-	2022 онд аймгийн хэмжээнд үсчин, гоо сайхан, хумс заслын үйлчилгээ эрхлэгчид, ажлын байр түрээслэгчдэд "Үс засах үйлчилгээ" MNS 5160:2020, "Гоёлын гоо заслын үйлчилгээ" MNS 5567:2006, "Хумс заслын үйлчилгээ" MNS 6843:2020 стандартын сургалтыг зохион байгуулж 182 хүн, Монголын үсчин, гоо засалчдын холбооны тэргүүлэгч мастер багшийн 5 хоногийн шаталсан сургалтад давхардсан тоогоор 180 үсчин, гоо сайханч хамруулж, давхардсан тоогоор 300 гаруй хүний мэргэжлийн ур чадварыг дээшлүүлсэн. Ахуйн үйлчилгээний чиглэлээр 8 багийн 71 цэг салбар бүртгэгдсэнээс халуун ус, саун, үсчин, гоо сайхны 68 цэг тогтвортой ажиллаж байна. 11 үйлчилгээнд "Баталгаажуулалтын мэдэгдэл" өгч ажилласнаар стандартын шаардлага хангасан "Сэрвэн цахир", "Үзэмж гоо", "Жавхлан", "Сувд гоо", "Болор" зэрэг 5 үсчний газарт тохирлын гэрчилгээ олгосон. 2023-2024 онд ахуйн үйлчилгээний чанар, стандартын хэрэгжилтийн түвшинг дээшлүүлэхэд тохирлын баталгаажуулалтад хамрагдах талаар нийт 8 удаагийн мэдээлэл, сурталчилгаа зохион байгуулж, халуун ус, саун, гоо сайхан, чийрэгжүүлэх төвийн үйлчилгээ эрхлэгч 4 аж ахуйн нэгжийн 10 үйлчилгээ, 3 иргэний үсчин, гоо сайхны үйлчилгээг баталгаажуулалтад хамруулан гэрчилгээ олгосноор баталгаажсан үйлчилгээ 19.1 хувиар нэмэгдэж нийт тохирлын баталгаатай үйлчилгээ 35.1 хувьд хүрсэн. Үүнээс: "Эрдэнэт үйлдвэр" ТӨҮГ-ын халуун ус, саун, байгалийн чийрэгжүүлэх төв, "ШИМ ГРОУ" ХХК-ны Чарминг төвийн саун, гоо сайхан, чийрэгжүүлэлтийн төв зэрэг үйлчилгээний стандартын хэрэгжилт 90-ээс дээш хувь хангасан тул "Баталгаажсан үйлчилгээ" тэмдэг хэрэглэх эрхтэйгээр үйл ажиллагаагаа явуулж байна	70%

202		“Эрдэнэт үйлдвэрлэл” хөтөлбөрийг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлэх	2021-2024	ХБТХ ОХ ХХАА Г	Сумдын ЗДТГ	Орон нутгийн төсөв, төсөл хөтөлбөр	191.0	Хөтөлбөрийн хэрэгжилт 70%	Хөтөлбөрийн хэрэгжилт 100%	50.0	-	Аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2018 оны Ээлжит Х хуралдаанаар “Эрдэнэт үйлдвэрлэл” дэд хөтөлбөр батлагдсан. Тус хөтөлбөр нь 2018-2021 онд 94.4 хувийн гүйцэтгэлтэй хэрэгжсэн. “Эрдэнэт үйлдвэрлэл” хөтөлбөрийг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлэхээр “Өрхийн болон бичил үйлдвэрлэл, үйлчилгээг дэмжих хөтөлбөр”-ийг аймгийн ИТХ-ын 2023 оны 14/02 дугаар тогтоолоор батлуулан хэрэгжүүлж байна. Тус хөтөлбөрийн хүрээнд байгуулах “Эрдэнэтэд үйлдвэрлэв төв”-ийн худалдаа үйлчилгээний барилгын зураг төсөв хийх тендэрт “Эрдэнийн хүчит суурь” ХХК шалгарч, барилгын зураг төсвийг боловсруулан хүлээлгэн өгсөн. Барилгын гүйцэтгэлийг сонгон шалгаруулах худалдан авах ажиллагаа зохион байгуулахаар ажиллаж байна.	90%
203	7.2.3.Орон нутгийн нэмүү өртөг шингэсэн бүтээгдэхүүн, үйлчилгээний борлуулалтыг дэмжинэ.	“Өрхийн болон бичил үйлдвэрлэл, үйлчилгээг дэмжих хөтөлбөр”-ийг хэрэгжүүлэх	2021-2024	ХБТХ ОХ ХХАА Г Сумдын ЗДТГ	“ШУТ П” ХХҮГ	Орон нутгийн төсөв, төсөл хөтөлбөр	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	Хөтөлбөрийн төслийг боловсруулсан.	Хөтөлбөрийн хэрэгжилт 90%	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	Орон нутгийн төсөв 20.0	Аймгийн ИТХ-ын 2023 оны 14/02 дугаар тогтоолоор “Өрхийн болон бичил үйлдвэрлэл, үйлчилгээг дэмжих хөтөлбөр” батлуулан 3 зорилтын хүрээнд 10 арга хэмжээ төлөвлөн ажилласнаар 2023 оны жилийн эцсийн байдлаар 83.5 хувийн хэрэгжилттэй байна. Өрхийн үйлдвэр эрхлэгчдийг чадавхжуулах сургалт зохион байгуулж 52 өрхийн үйлдвэрлэл эрхлэгчийг хамруулснаар өрхийн бизнес загвараа хэрхэн гаргах талаар мэдлэг, мэдээлэлтэй болж зөвлөх үйлчилгээнд хамрагдсан. Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хүлэмж, оёдол, гутал, мах болон сүү боловсруулах чиглэлээр өрхийн болон бичил үйлдвэрлэл эрхлэгч нийт 880 иргэнд шаардлагатай тоног төхөөрөмжийн дэмжлэг үзүүлсэн. “Бялхам Ивээл” ХХК-тай хамтран дэвшилтэт техник, технологийг нэвтрүүлэх, хүлэмжийн аж ахуйг эрчимжүүлэн хөгжүүлэх, ажилтнуудын мэдлэг, ур чадварыг дээшлүүлэх, мэдээллээр хангах замаар хүний нөөцийн чадавхыг сайжруулах зорилгоор “Хөдөө аж ахуй технологи” сэдэвт сургалтыг зохион байгуулж, хүлэмжийн аж ахуй эрхлэгч 45 иргэнийг хамруулснаар хөрсний менежментийн болон суулгац, эрт тариалах, усалгааны, халдварт өвчнөөс сэргийлэх, улаан лооль, өргөст хэмх тариалах технологийн мэдлэгтэй болсон. Мөн Сэлэнгэ аймгийн Баруунхараа суманд хүлэмжийн аж ахуйн туршлага судлах аялалд өрхийн тариаланчдыг хамруулсан.	100%

												<p>"Эрдэнэтэд үйлдвэрлэв-2023" үзэсгэлэн худалдааг зохион байгуулж, 45 өрхийн үйлдвэрлэл эрхлэгч оролцлоо.</p> <p>2024 онд "Шинэ хөдөө-Орхон" төслийн хүрээнд 13 нэр төрлийн 26 тоног төхөөрөмж, 100 ширхэг хүлэмжийг өрхийн үйлдвэрлэл эрхлэгчдэд гэрээгээр эзэмшүүлэхээр бэлтгэл ажлыг хангаж байна.</p> <p>Аймгийн өрхийн болон бичил, жижиг, дунд үйлдвэр үйлчилгээ эрхлэгчдийг дэмжих тусгай сангаас 4 өрхийн үйлдвэрлэл эрхлэгчид 185.0 сая төгрөгийн хөнгөлөлттэй зээл олгосон.</p>	
204	7.2.4.Хөдөө аж ахуйн бүтээгдэхүүний боловсруулах үйлдвэрлэлийг дэмжин хөгжүүлнэ.	Хөдөө аж ахуйн бүтээгдэхүүний боловсруулах үйлдвэрийг зээлийн бодлогоор дэмжин ажиллах	2021-2024	ХБТХ ОХ ХХАА Г Сумд ын ЗДТГ	ХХҮГ	Улсын төсөв болон орон нутгийн төсөв, төсөл хөтөлбөр	2.000.0	7 төсөл 330.0 сая төгрөгийн хөнгөлөлттэй зээлд хамрагдсан.	500.0 сая төгрөгийн зээлд хамруулна.	-	-	<p>Аймгийн хэмжээнд 2021-2023 онд хүнсний болон хөдөө аж ахуйн үйлдвэрлэлийг дэмжих зорилгоор олгогдсон 5-6 хувийн хүүтэй, хөнгөлөлттэй зээлд 31 аж ахуйн нэгж, 72 иргэн хамрагдаж 18.5 тэрбум, Жижиг, дунд үйлдвэрийг хөгжүүлэх сангаас 6 аж ахуйн нэгжид 988.3 сая, Хоршоо хөгжүүлэх сангаас нэмүү өртөг шингэсэн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх чиглэлээр 79 иргэн, аж ахуйн нэгжид нийт 1.3 тэрбум, Япон улсын Жайка төслөөс нэмүү өртөг шингэсэн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх чиглэлээр 4 төсөлд 3.2 тэрбум төгрөг, АНУ-ын Олон Улсын Хөгжлийн агентлагийн санхүүжилттэй "Бест" хөтөлбөрийн дэмжлэгээр 37 иргэн, аж ахуйн нэгж 1.9 тэрбум, нийт 229 жижиг, дунд үйлдвэрлэл эрхлэгчид 25.9 тэрбум төгрөгийн хөнгөлөлттэй зээл олгосон байна.</p> <p>2024 онд Жижиг, дунд үйлдвэрийг хөгжүүлэх сангаас 4 аж ахуйн нэгж 674.0 сая, УИХ-ын 2022 оны 36 дугаар тогтоолын хүрээнд хүнс, хөдөө аж ахуйн үйлдвэрлэл эрхлэгчдэд олгож буй хөнгөлөлттэй зээлээс 2 аж ахуйн нэгжид 900.0 сая, Хоршоо хөгжүүлэх сангаас 3 хоршоонд 250.0 сая, "Шинэ хоршоо хөдөлгөөн"-ий хүрээнд 11 хоршоо 2.5 тэрбум төгрөгийн зээл олгож 27 ажлын байр шинээр нэмэгдсэн.</p> <p>Эрдэнэт хивс" ХХК нь 8 нэр төрлийн бүтээгдэхүүн экспортод гаргаж, "Эрдэнэт кашмер" ХХК нь 2023 онд нэхэх, сүлжих цехийн хүчин чадлыг сайжруулсан.</p> <p>"Мөнх баян алт" ХХК нь Германы хамтын ажиллагааны нийгэмлэгийн Progress төслөөс хонины ноосон эсгий тавчик, эсгий дотортой арьсан гутал, ажлын эсгий гутал үйлдвэрлэхээр 9.1 сая төгрөгийн тоног төхөөрөмжийн дэмжлэг авч, тоног төхөөрөмжөө шинэчлэн бүрэн автомат</p>	100%

												үйлдэлтэй болгосноор шинээр 6 ажлын байрыг бий болгон 13 ажлын байр хадгалагдаж, жилд 2500-3000 хос эсгий табчик үйлдвэрлэн экспортолж байна.	
205		Хөдөө аж ахуйн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлийн өрсөлдөх чадварыг дээшлүүлж, малын гаралтай бүтээгдэхүүний экспортыг нэмэгдүүлэхэд тохирлын баталгаажуулалтаар дэмжлэг үзүүлэх	2021-2024	СХЗХ	ХХАА Г МХГ	Орон нутгийн төсөв	20.0	Нийт үйлдвэрлэлийн 20%	Нийт үйлдвэрлэлийн 40%	5.0	-	Аймгийн хэмжээнд идэвхтэй үйл ажиллагаа явуулж байгаа мал төхөөрөх 3, мах, махан бүтээгдэхүүний 8, сүүний 3, гурил, тэжээлийн 4, ноос ноолуурын 4, арьс ширэн бүтээгдэхүүний 2, нийт 24 үйлдвэр ажиллаж байна. Үүнээс 2024 онд Сүү, сүүн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэгч 1, мах махан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэгч 5, ноос, ноолууран бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэгч 2 нийт 8 аж ахуйн нэгжийн хүсэлтээр 14 нэр төрлийн 128 нэрийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлд тохирлын үнэлгээ хийж, тохирлын гэрчилгээ олгон, бүтээгдэхүүнээ тохирлын баталгаатайгаар хэрэглэгчдэд нийлүүлэх, тендэрт өрсөлдөхөд болон гадаад оронд экспортлоход нь дэмжлэг үзүүлсэн. Эрдэнэт хивс, ХХК-ийн үйлдвэрлэж экспортод гаргадаг 3 нэрийн бүтээгдэхүүнд тохирлын гэрчилгээ олгосон, Эрдэнэт кашмер ХХК-ийн 3 нэр төрлийн 40 нэрийн бүтээгдэхүүнд "Баталгаажсан тэмдэг" олгож бүтээгдэхүүнээ тохирлын баталгаатайгаар хэрэглэгчдэд нийлүүлэх, тендэрт өрсөлдөх, экспортод гаргахад нь дэмжлэг үзүүлсэн. Аймгийн хэмжээнд үйл ажиллагаа явуулж буй 8 үйлдвэр үйлдвэрлэсэн бүтээгдэхүүнээ гадаадад экспортолж байгаа ба тус үйлдвэрүүдийн бүтээгдэхүүний экспортод гаргах тухай бүрт тохирлын баталгаажуулалтад хамруулан гэрчилгээжүүлж, гадаад худалдааг хөнгөвчиллөө. Ингэснээр нийт бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлийн 35.2 хувийг экспортод гаргаж байна.	88%
7.3.Хөдөө аж ахуйн үйлдвэрлэлийн нөөц ашиглалт, эдийн засгийн эргэлтийг эрчимжүүлж, тооноос чанар, бүтээмжид шилжүүлнэ.													
206	7.3.1.Тариалангийн нийт эргэлтийн талбайн ашиглалтыг сайжруулж, газар тариалангийн хүрсэн түвшинг тогтворжуулан хөгжүүлнэ.	Төмс, хүнсний ногооны техник шинэчлэлийг үргэлжлүүлэн, ашиглалтыг сайжруулан, агропарк байгуулах	2021-2022	ХБТХ ОХ ХХАА Г	Сумдын ЗДТГ	Орон нутгийн төсөв	240.0	Агро үйлчилгээний төвд 41.8 сая төгрөгийг шийдвэрлэн LOVOL-824 трактор худалдан авсан.	-	-	Орон нутгийн төсөв 3600.0	2022 онд аймгийн хүн амын хэрэгцээт төмсний 86 хувь, хүнсний ногооны 72 хувийг орон нутгийн үйлдвэрлэлээр хангасан. 2023 онд 12 аж ахуйн нэгж, 563 өрх нийт 5584 га талбайд тариалалт хийж, ургацын мэдээгээр тооцоход аймгийн хүн амын хэрэгцээт үр тариа 100 хувь, төмс 43.3 хувь, хүнсний ногоо 100 хувь орон нутгийн үйлдвэрлэлээр хангасан. 2022 онд Техник дундын төв нь нийт 147 иргэний 196.5 га талбайд 5 төрлийн үйлчилгээ үзүүлсэн. 2023 онд Техник дундын үйлчилгээний төвийн үйл ажиллагааг өргөжүүлэн орон нутгийн төсвийн 177.7 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар техник,	90%

											<p>тоног төхөөрөмж худалдан авч 10 төрлийн ажил үйлчилгээг давхардсан тоогоор 257 иргэнд үзүүлсэн нь 2022 оны мөн үеэс 70.0 хувиар өссөн. Агропаркийг түшиглэн Жаргалант суманд төмс, хүнсний ногооны 500 тн багтаамжтай бүрэн механикжсан зоорийг ашиглалтад оруулахаар барьж байна.</p> <p>2024 оны эхний хагас жилийн байдлаар Агропаркийн техник дундын төв нь нийт 6 зүтгэх хүчний трактор, 12 төрлийн тоног төхөөрөмжтэй үйл ажиллагаа явуулж, хаврын тариалалтад 251 иргэний 189 га талбайд 6 төрлийн үйлчилгээ үзүүлж байна. "Төмс, хүнсний ногооны үйлдвэрлэлийн механикжуулалтыг сайжруулах, техник, технологийн шинэчлэл хийх зорилгоор тухайн жилд худалдан авсан техникт 50 хувийн хөнгөлөлт үзүүлэх" тухай арга хэмжээний талаар сурталчлан таниулснаар Баян-Өндөр сумын 2 тариаланч трактор, тоног төхөөрөмж худалдан авч plant.mofa.gov.mn цахим системээр илгээснээр 97.0 сая төгрөгийн буцаан олголт авах боломж бүрдсэн.</p>	
207	Төмс, хүнсний ногооны талбайг хашаажуулах ажлыг зохион байгуулах	2022-2024	ХХАА Г ХБТХ ОХ	Сумдын ЗДТГ	Улсын төсөв	84.0	Жаргалант суманд төмс, хүнсний ногооны 250 га талбайг хашаажуулсан.	Төмс, хүнсний ногооны 20 га талбайг хашаажуулна.	28.0	Орон нутгийн төсөв 624.0	<p>2019-2020 онд улсын төсвийн 200.0 орчим сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар 193 иргэний эзэмшлийн 257 га төмс, хүнсний ногооны талбайг хашиж хамгаалсан. Үүнд Жаргалант сумын "Бөөн бургас"-т 10.2 км, Мухар буланд 15 км ногооны хашааг ашиглалтад оруулж, сумын Засаг даргын Тамгын газрын өмчид шилжүүлэн өгсөн. 2023 онд орон нутгийн төсвийн хөрөнгөөр Жаргалант сумын Бөөн бургастад 3.6 км хашаа шинээр барьж, 36-р тоочит 1.5 км хашаа сэргээн засварласнаар 49 иргэний эзэмшлийн 51 га талбайг хашиж хамгаалсан.</p> <p>2024 онд Жаргалант сумын тариалангийн талбайн хөрсийг элэгдэл эвдрэлээс хамгаалах зорилгоор нийт 12 байршилд 140 км хашаа барихаар судалгаа гарган Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн яаманд хүргүүлснээр улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар 624.0 сая төгрөгийн өртөг бүхий тариалангийн талбайн хашааны төмөр бетон шон 24000 ширхэгийг манай аймагт хуваарилсныг гэрээний дагуу татан авахаар бэлтгэл ханган ажиллаж байна. Тус ажил хийгдсэнээр нийт 4900 га тариалангийн талбайг хашиж хамгаалах боломж бүрдээд байна.</p>	100%

208	7.3.2.Усалгаатай тариалангийн талбайг нэмэгдүүлж үр тариа, тэжээл, төмс, хүнсний ногоо, жимс, жимсгэний тариалангийн талбай, нэгжээс авах ургацын хэмжээг нэмэгдүүлнэ.	Усалгааны тоног төхөөрөмжийг хөнгөлөлттэй зээлээр худалдан авахад иргэн, аж ахуйн нэгжийг дэмжин ажиллах	2022-2024	ХХАА Г ХААД С	-	Улсын төсөв болон төсөл хөтөлбөр	600.0	1 аж ахуйн нэгж 50 га талбайн инженерийн хийцтэй услалтын системийн дэмжлэгт хамрагдсан.	-	-	Улсын төсвийн 387.6	2022 онд инженерийн хийцтэй худагтай 10 га талбайд хүнсний ногоо тариалж 135 тн буюу га-аас 135 цн, гадаргын усалгаатай 273 га талбайд төмс тариалж 3072 тн буюу га-аас 112.5, хүнсний ногоо 493.2 га талбайд тариалж 5948 тн буюу га-аас 120 цн ургац тус тус хураан авсан. 2023 онд "Шинэ хөдөө-Орхон" төслийн хүрээнд улсын төсвийн хөрөнгөөр 12 ширхэг 1 га талбайг услах хүчин чадалтай бороожуулах услалтын системийг тариаланчдад олгосноор усалгаатай тариалангийн талбай нэмэгдсэн. 2023 онд төмс 145 га, хүнсний ногоо 455 га талбайд усалгаатай нөхцөлд тариалсан бөгөөд үүнээс гадаргуугийн усалгаатай 510 га буюу 85 хувь, усалгааны тоног төхөөрөмжөөр 90 га буюу 15 хувь байна. Усалгаатай нөхцөлд төмс 145 га-аас 1628 тонн буюу га-аас 112 цн, хүнсний ногоо 455 га-аас 9520 тн буюу га-аас 209 цн ургац тус тус хураан авсан. 2024 оны эхний хагас жилд төмс, хүнсний ногооны талбайд усны зарцуулалт багатай усалгааны дэвшилтэт техник, технологи нэвтрүүлэх зорилгоор "Шинэ хөдөө-Орхон" төслийн хүрээнд нийлүүлэгдсэн 1 га услах хүчин чадалтай 12 усалгааны системийг төслийн сонгон шалгаруулалт зарлан 12 иргэнд гэрээгээр эзэмшүүлсэн. Үүний үр дүнд төмс, хүнсний ногооны усалгаатай талбайн хэмжээ 12 га талбайгаар нэмэгдэх боломж бүрдсэн.	90%
209		Өрхийн тариалалтыг дэмжих хөтөлбөрийг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлэх	2021-2024	Аймгийн ЗДТГ ХХАА Г	Сумдын ЗДТГ	Орон нутгийн төсөв	600.0	Жил бүр 1000 өрхийг хөтөлбөрт хамруулсан.	Хөтөлбөрийн хэрэгжилт 100%	150.0	Орон нутгийн төсөв 40.0	Аймгийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2021 оны 10 дугаар тогтоолоор батлагдсан "Өрхийн тариалалтыг дэмжих" хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг хангаж, жил бүр шаардагдах хөрөнгийг орон нутгийн төсөвт тусган ажиллаж байна. 2023 онд орон нутгийн төсөвт 40.0 сая төгрөг тусгаснаар хөтөлбөрт хамрагдсан Баян-Өндөр сумын 26 багийн 500 өрхөд 5 төрлийн үрийн багц олгож, төмс, хүнсний ногоо тариалах гарын авлагаар ханган, мэргэжил арга зүйгээр ханган ажилласан. Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн яамнаас 80 хувийн хөнгөлөлттэй нөхцөлөөр олгосон 13 төрлийн 2.6 тн үрийг 235 өрх, аж ахуйн нэгжид олгосноор нийт 735 өрх, аж ахуйн нэгж 8 га талбайд төмс, 140 га талбайд хүнсний ногоо тариалсан. Аймгийн хэмжээнд 2 иргэн, 11 аж ахуйн нэгж 2200 м.кв талбайд 3 улирлын хүлэмжийн аж ахуй эрхэлж байна. Өвлийн хүлэмжийн аж ахуй	100%

											эрхлэхээр Засгийн газраас олгогдож буй хөнгөлөлттэй зээлд хамрагдахаар 2 аж ахуйн нэгжийн материал банкинд судлагдаж байна. Улсын төсвийн хөрөнгөөр "Үйлдвэрлэгч баг" төслийн хүрээнд 90, "Шинэ хөдөө-Орхон" төслийн хүрээнд 10, нийт 100 ширхэг хүлэмжийг иргэн, аж ахуйн нэгжид олгосноор хүлэмжийн талбай 1.2 га талбайгаар нэмэгдсэн. 2023 онд 5.1 га талбайд хүлэмжийн тариалалт хийж, 305 тн ургац хураан авснаар өмнөх оноос 55 тн-р нэмэгдсэн. Хөгжлийн шийдэл ТББ-тай хамтран зохион байгуулсан "Хөдөө аж ахуйн технологи"-ийн сургалтад 45 өрхийн тариаланчийг хамруулсан. 2024 онд тус хөтөлбөрт Жаргалант сумын 500 өрхийг хамруулан 30 тн төмсний үр, 50 кг шар лууван, 30 кг хүрэн манжин, 30 кг шар манжин, 25 кг урт сонгинын үр олгосноор төмс 11 га, шар лууван 16 га, шар манжин 5 га, хүрэн манжин 5 га, урт сонгино 3 га талбайд тариалах үрээр ханган ажилласан.		
210	7.3.3.Малын чанар, ашиг шимийг сайжруулж, малын тоог чанарт шилжүүлж малын генийн санг хамгаалах, биотехнологийн ололтыг нэвтрүүлэх, эрчимжсэн мал аж ахуйн салбарын хөгжлийг дэмжинэ.	Эрчимжсэн мал аж ахуй эрхлэгчдийг чадавхжуулах сургалтад хамруулах, туршлага судлах арга хэмжээг зохион байгуулах	2022-2024	ХБТХ ОХ ХХАА Г	Сумд ын ЗДТГ	Орон нутгийн төсөв	30.0	-	2-оос доошгүй сургалтад хамруулсан байна.	10.0	Орон нутгийн төсөв 8.5 Төсөл хөтөлбөр 15.0	2021-2022 онд эрчимжсэн мал аж ахуй эрхлэгч 5 иргэн, аж ахуйн нэгжид 332.2 сая төгрөгийн хөнгөлөлттэй зээл олгосон. 2023 оны байдлаар аймгийн хэмжээнд 168 иргэн эрчимжсэн мал аж ахуй эрхэлж байгаа нь өмнөх оноос 27.0 хувиар өссөн үзүүлэлттэй байна. 2023 онд "Хоршоо хөгжүүлэх сан"-аас мах, сүүний чиглэлийн үхэр сүргийн чанарыг сайжруулах, үйл ажиллагаагаа өргөжүүлэхэд 6 иргэнд 138.0 сая төгрөгийн хөнгөлөлттэй зээл олгосон. Эрчимжсэн мал аж ахуй эрхлэгч фермерүүдийг дэмжих ажлын хүрээнд "Эрдэнэт хот орчмын сүүний үхрийн фермерүүдийн холбоо"-нд ногоон тэжээл боох төхөөрөмж худалдан авахад орон нутгийн төсвөөс 8.0 сая, Прогресс төслөөс 7.0 сая, нийт 15.0 сая төгрөгийн дэмжлэг үзүүлсэн. Хүнсний болон хөдөө аж ахуйн үйлдвэрлэлийг дэмжих хөтөлбөрийн хүрээнд эрчимжсэн мал аж ахуйн чиглэлээр 3 аж ахуйн нэгж, 1 иргэнд нийт 3.8 тэрбум төгрөгийн хөнгөлөлттэй зээл олгосон. 2024 онд хүнсний зориулалтын бус хуванцар савны хэрэглээг бууруулахаар сав, баглаа боодлын дотоодын үйлдвэрлэлийг дэмжиж улсын төсвийн 8.5 сая төгрөгийн хөрөнгөөр "Чиглэл" ХХК-д үйлдвэрлэгдсэн хүнсний зориулалтын савыг орон нутгийн сүү боловсруулах 2 үйлдвэр, сүүний чиглэлийн эрчимжсэн мал аж ахуй эрхэлдэг 16 малчин, фермерүүдэд олгож дэмжлэг	100%

												үзүүлсэн. Эрүүл ахуйн шаардлага хангасан сүүг малчдаас хүлээн авч сүүний үйлдвэрт нийлүүлснээр ард иргэдийг эрүүл аюулгүй хүнсээр хангах боломж бүрдэж байна.	
211		Аймгийн өвс, тэжээлийн аюулгүйн нөөцийг бүрдүүлэх	2021-2024	ХБТХ ОХ ХХАА Г	Сумдын ЗДТГ	Орон нутгийн төсөв	220.0	өвс 190 тн, тэжээл 70 тн	Аюулгүйн нөөцийг 100% бэлтгэнэ.	60.0	Орон нутгийн төсөв 175.0	2022 онд аймгийн аюулгүйн нөөцөд 100 тн өвс, 37.5 тн тэжээл, сумдын аюулгүйн нөөцөд 118 тн өвс, 35.9 тн тэжээл, нийт 218 тн өвс, 73.4 тн тэжээл бэлтгэж аймаг, сумын аюулгүйн нөөцийг 100 хувь бэлтгэсэн. Аймгийн хөдөө аж ахуйн салбарын 2023-2024 оны өвөлжилт, хаваржилтын бэлтгэл хангах ажлын 32 арга хэмжээ бүхий төлөвлөгөөг аймгийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2023 оны 15/02 дугаар тогтоолоор батлуулан аймгийн аюулгүйн нөөцөд өвс 200 тн, тэжээл 86.1 тн бүрдүүлж аймаг, сумдын өвс, тэжээлийн аюулгүйн нөөцийг 100 хувь бүрдүүлсэн. Аймгийн өвс тэжээлийн аюулгүйн нөөцийг бэлдэхэд орон нутгийн төсвөөс 75.0 сая төгрөг, Баян-Өндөр, Жаргалант сумдын өвс, тэжээлийн аюулгүйн нөөцийг бэлдэхэд орон нутгийн төсвөөс тус бүр 50.0 сая төгрөг зарцуулсан. 2024 оны аймаг, сумдын аюулгүйн нөөцийн өвс, тэжээлийг бүрдүүлэхээр орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар 195.0 сая төгрөг шийдвэрлүүлж, өвс, тэжээл худалдан авах техникийн тодорхойлолтыг Орон нутгийн өмчийн газарт хүргүүлсэн. Аймгийн аюулгүйн нөөцөд 60 тн өвс, 25 тн тэжээлийг 10 сард бүрдүүлнэ.	100%
212		Эрчимжсэн мал аж ахуйг эрхлэх ажлыг өргөжүүлэн, фермерүүдийг дэмжих	2022-2024	ХБТХ ОХ ХХАА Г	Сумдын ЗДТГ	Орон нутгийн төсөв, төсөл хөтөлбөр	1.800.0	Үхрийн фермер 15, гахай фермер 1, тахианы аж ахуй 5, зөгийн 14 аж ахуйн нэгж	Төсөл хөтөлбөрт хамруулан дэмжсэн байна.	600.0	-	2021-2022 онд эрчимжсэн мал аж ахуй эрхлэгч 5 иргэн, аж ахуйн нэгжид 332.2 сая төгрөгийн хөнгөлөлттэй зээл олгосон. 2023 оны байдлаар аймгийн хэмжээнд 168 иргэн эрчимжсэн мал аж ахуй эрхэлж байгаа нь өмнөх оноос 27.0 хувиар өссөн үзүүлэлттэй байна. 2023 онд "Хоршоо хөгжүүлэх сан"-аас мах, сүүний чиглэлийн үхэр сүргийн чанарыг сайжруулах, үйл ажиллагаагаа өргөжүүлэхэд 6 иргэнд 138.0 сая төгрөгийн хөнгөлөлттэй зээл олгосон. Эрчимжсэн мал аж ахуй эрхлэгч фермерүүдийг дэмжих ажлын хүрээнд "Эрдэнэт хот орчмын сүүний үхрийн фермерүүдийн холбоо"-нд ногоон тэжээл боох төхөөрөмж худалдан авахад орон нутгийн төсвөөс 8.0 сая, Прогресс төслөөс 7.0 сая, нийт 15.0 сая төгрөгийн дэмжлэг үзүүлсэн. Хүнсний болон хөдөө аж ахуйн үйлдвэрлэлийг дэмжих хөтөлбөрийн хүрээнд эрчимжсэн мал аж	100%

												<p>ахуйн чиглэлээр 3 аж ахуйн нэгж, 1 иргэнд нийт 3.8 тэрбум төгрөгийн хөнгөлөлттэй зээл олгосон. 2024 онд хүнсний зориулалтын бус хуванцар савны хэрэглээг бууруулахаар сав, баглаа боодлын дотоодын үйлдвэрлэлийг дэмжиж улсын төсвийн 8.5 сая төгрөгийн хөрөнгөөр "Чиглэл" ХХК-д үйлдвэрлэгдсэн хүнсний зориулалтын савыг орон нутгийн сүү боловсруулах 2 үйлдвэр, сүүний чиглэлийн эрчимжсэн мал аж ахуй эрхэлдэг 16 малчин, фермерүүдэд олгож дэмжлэг үзүүлсэн.</p> <p>Эрүүл ахуйн шаардлага хангасан сүүг малчдаас хүлээн авч сүүний үйлдвэрт нийлүүлснээр ард иргэдийг эрүүл аюулгүй хүнсээр хангах боломж бүрдэж байна.</p>	
213	7.3.4.Бэлчээрийг усжуулах, худагжуулах ажлыг үргэлжлүүлэн малын бэлчээрийн усан хангамжийн хүрэлцээг тогтвортой байлгана.	Худаг уст цэгийг шинээр гаргах болон сэргээн засварлаж малчдад эзэмшүүлэх	2022-2024	ХБТХ ОХ ХХАА Г	Сумдын ЗДТГ	Орон нутгийн төсөв	270.0	Бэлчээрт 71 худаг ашиглагдаж, малчин өрхийн 80% усаар хангагдсан.	2 худаг шинээр, 2 худаг сэргээн засварлана.	90.0	Улсын төсөв 60.0 Орон нутгийн төсөв 292.9	<p>2023 онд улсын төсвийн 60.0 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар 2, орон нутгийн төсвийн 230.9 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар 5 худаг шинээр гаргаснаар 63 өрхийн 17.8 мянган толгой мал усаар хангагдсан. 2024 оны эхний хагас жилийн байдлаар аймгийн хэмжээнд бэлчээрийн зориулалттай 86 худаг уст цэг байгаагаас инженерийн хийцтэй худаг 80, усан сан 6 ашиглагдаж, бэлчээрийн усан хангамж 86.1 хувьтай байна. Бэлчээрийн усан хангамжийг сайжруулахаар 2024 оны орон нутгийн төсөвт 1 худгийн хөрөнгө шийдвэрлэгдэж, Малчин багийн Цохионы өвөрт 1 худаг шинээр гаргах ажлыг "Ташрын хүрээ" ХХК гүйцэтгэж байна. Шинээр 1 худаг гаргаснаар 12 өрхийн 1500 толгой мал усаар хангагдаж, бэлчээрийн усан хангамж 87 хувьд хүрнэ.</p>	100%
214		Бэлчээрт үлийн цагаан оготны тандалт судалгаа хийх	2022-2024	ХБТХ ОХ ХХАА Г	Сумдын ЗДТГ	Орон нутгийн төсөв	6.0	Бэлчээрийн тандалт, судалгааг бэлчээрийн 30%-д хийсэн байна.	Бэлчээрийн тандалт, судалгааг бэлчээрийн 10%-д хийсэн байна.	2.0	-	<p>Манай аймаг нийт 39.3 мянган га бэлчээрийн талбайтай ба үлийн цагаан оготны тандалт судалгааг 4000 га газарт хийж гүйцэтгэхэд үлийн цагаан оготны тархалт илрээгүй. 2024 онд нийт бэлчээрийн 10 хувь буюу 4000 га бэлчээрийн талбайд үлийн цагаан оготнын тандалт судалгаа хийхээс 2024 оны 05 дугаар сард Ус, цаг уур орчны шинжилгээний төвтэй хамтран бэлчээрийн 2000 га талбайд судалгаа хийж ажилласан. Тандалт судалгаанд Жаргалант сумын Дулаан-Уул багийн Баруун, Зүүн булаг, Зэрэглээ, Цагаан хуст, Тугалч, Панзын далиу зэрэг газруудыг хамруулан ажиллахад бэлчээрийн хөнөөлт хортон мэрэгч, үлийн цагаан</p>	100%

												оготно илрээгүй. 2024 оны намар 2000 га талбайд тандалт судалгаа хийхээр төлөвлөөд байна.	
215	7.3.5.Орон нутгийн онцлогт зохицсон ашиг шимийн чиглэлийн үүлдэр, омгийн цөм сүргийн малаар сайжруулна.	Бог малын хээлтүүлэгчийг мэргэжлийн ажил үйлчилгээний нэгжид ялган төвлөрүүлэх	2022-2024	ХБТХ ОХ	Сумдын ЗДТГ	Орон нутгийн төсөв	150.0	496 толгой хуц, ухна тоологдсоноос 81% буюу 402 толгой хуц, ухныг 3 суурьт ялган төвлөрүүлсэн.	Бог малын хээлтүүлэгчийн 80-аас дээш хувийг ялган төвлөрүүлнэ.	50.0	-	Аймгийн хэмжээнд 2023 оны эхэнд 848 хуц, ухна тоологдсоноос бог малын хээлтүүлэгчийг мэргэжлийн ажил үйлчилгээний нэгжид ялган төвлөрүүлэх ажлын хүрээнд 724 толгой хуц, ухна буюу 85.4 хувийг 4 суурьт ялган суурилж, мэргэжлийн ажил үйлчилгээний нэгжийн хяналтад авч үзлэг ангилалт, хянан баталгаажуулалт, ялган тэмдэглэгээ хийж, мал эмнэлгийн урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээнд бүрэн хамруулан, малын бүртгэл мэдээллийн нэгдсэн санд бүртгэсэн. 2024 онд хуц 417, ухна-325 нийт-742 толгой хуц, ухна тоологдсоноос хаврын үзлэг ангилалтаар 603 толгой хуц, ухна буюу 81.2 хувийг 4 суурьт ялган суурилж, мэргэжлийн ажил үйлчилгээний нэгжийн хяналтад авч үзлэг ангилалт, хянан баталгаажуулалт, ялган тэмдэглэгээ хийж, малын үндэсний бүртгэл мэдээллийн нэгдсэн санд бүртгэсэн.	100%
216		Мал сүрэгт үзлэг ангилалт, ялган тэмдэглэгээ хийх, бүртгэлжүүлэх ажлыг эрчимжүүлэх, бүртгэл мэдээллийн нэгдсэн санд хамруулах	2021-2024	ХХАА Г ХБТХ ОХ ХХАА Г	Сумдын ЗДТГ	Орон нутгийн төсөв	24.0	35.8 мянган толгой малд үзлэг ангилалт, хянан баталгаа жуулалт хийсэн.	Нийт богийн хээлтүүлэгчийг 100, богийн хээлтэгчийн 60 хүртэлх хувийг хамруулна.	6.0	Орон нутгийн төсөв 9.5	Орон нутагт үржүүлж байгаа үүлдэр, омог, хэвшлийн малын ашиг шимийг нэмэгдүүлэх зорилгоор адуун сүргийг хурдны чиглэлээр, үхэр сүргийг Сэлэнгэ, Алатау, Семменталь, Хар тарлан үүлдрээр, хонин сүргийг Монгол, Баяд, Барга хуцаар, ямаан сүрэгт Өлгийн улаан, Эрчмийн хар ухна зэргийг үндсэн сайжруулагчаар ашиглаж байна. 2022 онд аймгийн хэмжээнд 37000 толгой малд үзлэг ангилалт, хянан баталгаажуулалт хийсэн бөгөөд 668 толгой хээлтүүлэгч, 36332 толгой хээлтэгчийг хамруулсан. Нийт 5.6 мянган толгой малыг ялган тэмдэглэж, малын үндэсний бүртгэл мэдээллийн нэгдсэн санд бүртгэсэн. 2023 онд аймгийн хэмжээнд 37.5 мянган толгой малд үзлэг ангилалт, 2.0 мянган толгой үхэрт ялган тэмдэглэгээ хийсэн. Нийт богийн 848 толгой хээлтүүлэгчид буюу хээлтүүлэгчийг 100 хувь, нийт богийн 58.9 мянган толгой хээлтэгчийн 36.8 мянган толгой буюу 62.4 хувийг хамруулан малын үндэсний бүртгэл мэдээллийн нэгдсэн санд бүртгэсэн. Орон нутагт үржүүлж байгаа үүлдэр, омог, хэвшлийн малын ашиг шимийг нэмэгдүүлэх зорилгоор адуун сүргийг хурдны чиглэлээр, үхэр сүргийг Сэлэнгэ, Алатау, Семменталь, Хар тарлан үүлдрээр, хонин сүргийг Монгол, Баяд, Барга хуцаар, ямаан сүрэгт Өлгийн улаан, Эрчмийн хар	100%

											<p>ухна зэргийг үндсэн сайжруулагчаар ашиглаж байна.</p> <p>2022 онд аймгийн хэмжээнд 37000 толгой малд үзлэг ангилалт, хянан баталгаажуулалт хийсэн бөгөөд 668 толгой хээлтүүлэгч, 36332 толгой хээлтэгчийг хамруулсан. Нийт 5.6 мянган толгой малыг ялган тэмдэглэж, малын үндэсний бүртгэл мэдээллийн нэгдсэн санд бүртгэсэн.</p> <p>2023 онд аймгийн хэмжээнд 37.5 мянган толгой малд үзлэг ангилалт, 2.0 мянган толгой үхэрт ялган тэмдэглэгээ хийсэн. Нийт богийн 848 толгой хээлтүүлэгчид буюу хээлтүүлэгчийг 100 хувь, нийт богийн 58.9 мянган толгой хээлтэгчийн 36.8 мянган толгой буюу 62.4 хувийг хамруулан малын үндэсний бүртгэл мэдээллийн нэгдсэн санд бүртгэсэн.</p> <p>2024 онд 40.0 мянган толгой малыг үзлэг ангилалтад хамруулахаар хаврын үзлэг ангилалтад бог малын 742 толгой хээлтүүлэгчийг 100 хувь, 39.2 мянган толгой хээлтэгчийн 60.1 хувь буюу 24.0 мянган толгой хээлтэгчийг хамруулан анги, чанарыг тодорхойлсон.</p>		
217	7.4.Татвар төлөгчдөд чиглэсэн сургалт, зөвлөгөөг тогтмол явуулж, эрсдэлийн удирдлагын тогтолцоог сайжруулан, төрийн болон төрийн бус байгууллагатай хамтарсан сургалт, үйлчилгээг үзүүлнэ.	Иргэд, татвар төлөгчдөд үйлчилгээ үзүүлэх цахим сургалтын төвийг тохижуулах	2021-2024	Татварын хэлтэс	СТСХ	Орон нутгийн төсөв	12.0	Иргэд, татвар төлөгчдөд үйлчилгээ үзүүлэх цахим сургалт хийх боломж бүрдсэн байна.	Иргэд, татвар төлөгчдөд цахим сургалтын төвөөр дамжуулан 20 удаа сургалт зохион байгуулна.	0.5	Орон нутгийн төсөв 10.0	<p>Зорилтын хүрээнд тайлант хугацаанд танхимаар 26, ажлын байранд 25, цахимаар 26 удаа, нийт 80 удаагийн сургалт зохион байгуулж давхардсан тоогоор дунд сегментийн 206, жижиг сегментийн 2474, бичил сегментийн 3717, хувь хүн 19180, нийт 25425 татвар төлөгчийг хамруулав.</p> <p>Татварын хууль тогтоомж, журам, заавруудыг олон нийтэд хүргэх, сурталчлах зорилгоор орон нутгийн "ETV", "Тусгал ТВ", "Лха тэнгэр" гэсэн 3 телевизтэй хамтран 45 удаагийн тодруулга ярилцлага, цаг үеийн мэдээ, 4 удаагийн ярилцах цаг нэвтрүүлэгт оролцсон. Гэрэгтв, Erdenetnews.mn, update.mn, Баян-Өндөр сум, Жаргалант сум болон аймгийн Татварын газрын пэйж хуудсаар 396 төрлийн мэдээг 1188 удаагийн давтамжтай сошиал орчинд түгээснээр давхардсан тоогоор нийт 239200 орчим хүнд хүрсэн байна.</p> <p>"Аймгийн Татварын газар" пэйж хуудсанд татварын хууль тогтоомжийн агуулга бүхий 45 видео, 14 бичвэр, 396 пост оруулж, мэдээллийг түгээсэн. Тайлант хугацаанд "Аймгийн Татварын газар" пэйж 10.3 мянган дагагчтай болж, цахим хуудасны мэдээлэл 113.8 мянган хүнд хүрч, мэдээлэл хүртэгч 80.2%-иар, тус хуудаст зочилсон хүний тоо 53.4 мянгад хүрч 195.5%-иар</p>	100%

												тус тус өсчээ. Төрийн болон ТББ-тай хамтран 10 удаагийн сургалт зохион байгуулж 358 татвар төлөгч хамруулсан. А.Амарын талбайд татвар төлөгч нарт зориулсан "Хариуцлагатай татвар төлөгч" өдөрлөгийг зохион байгуулж, давхардсан тоогоор 260 гаруй иргэнд татварын хууль тогтоомжийн зөвлөгөө, мэдээллийг өгсөн.	
НАЙМ.НАЙДВАРТАЙ ЗАСАГЛАЛ													
“ЦАХИМ ЭРДЭНЭТ” ТӨРИЙН ШУУРХАЙ ҮЙЛЧИЛГЭЭ													
8.1.Төрийн үйлчилгээг шуурхай, хариуцлагатай, хүртээмжтэй хүргэх нөхцөлийг бүрдүүлж, иргэдийн цаг хугацаа, зардлыг хэмнэнэ.													
218	8.1.1.“Цахим төрийн үйлчилгээ” хөтөлбөр хэрэгжүүлж төрийн байгууллагад байгаа мэдээллийг иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагуудаас шаарддаг байдлыг зогсоож, иргэд нэг удаа бүртгүүлээд төрийн цахим үйлчилгээг шуурхай авдаг болгох ажлыг үе шаттайгаар зохион байгуулна.	Төрийн үйлчилгээний нэгдсэн системийн хүрээнд “Цахим төрийн үйлчилгээ” хөтөлбөрийг батлуулан хэрэгжүүлэх	2020-2024	ТЗУХ	Холбогдох байгууллагууд	Улсын болон орон нутгийн төсөв	200.0	16%	100%	50.0	Орон нутгийн төсөв 1371.0	Аймгийн ИТХ-ын 2021 оны 20 дугаар тогтоолоор "Цахим Эрдэнэт-1" хөтөлбөрийг батлуулсан. Хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх аймгийн Засаг даргын 2022 оны А/202 дугаар захирамжаар Мастер төлөвлөгөөг батлуулан ажлын хэсэг байгуулагдан ажиллаж байна. Хөтөлбөрийн хүрээнд 17 арга хэмжээ төлөвлөн хэрэгжүүлж байгаагаас одоогийн байдлаар 10 арга хэмжээ буюу 58.9 хувь нь бүрэн хэрэгжиж дууссан байна. Үүнд: Смарт Эрдэнэт платформ, аймаг болон сумдын веб сайт, газарзүйн мэдээллийн систем, эмнэлгийн түргэний үйлчилгээнд ухаалаг таблет, багийн төвүүдэд ухаалаг төхөөрөмж, шилэн кабелийн хайгуул, Цахим Эрдэнэт сервер, хөдөлгөөнт холбоо, гадаад гарц, мэдээллийн аудит, дугаар илрүүлэгчтэй камер байна. Санхүүжилтэд 1.37 тэрбум төгрөг зарцуулсан ба үүний 62.5 хувь нь программ хангамж, 25.5 хувь нь тоног төхөөрөмж, 12 хувь нь ажил үйлчилгээний төлбөр байна. Төслийн нэгж, мэдээлэл сурталчилгаа, Ухаалаг байгууллага аян өрнүүлэх гэсэн 3 арга хэмжээ үргэлжлэн бизнес хөгжүүлэлт хийгдэж байгаа ба 2023 онд тус арга хэмжээг хэрэгжүүлэхэд 227.0 сая төгрөг зарцууллаа. 2024 онд төлөвлөгөөний дагуу Нийтийн тээврийн цахимжуулалтын ажлын тендер шалгаруулалт хийгдэж байна.	90%
219		Иргэд, байгууллагууд төрийн үйлчилгээг цахимаар авдаг болгох ажлыг үе шаттайгаар зохион байгуулах	2020-2024	ТЗУХ	-	Улсын төсөв	-	16%	100%	-	Улсын төсөв 84.0 Орон нутгийн төсөв 82.5	Төрийн үйлчилгээг нэгдсэн системээр дамжуулан үзүүлэх нөхцөлийг бүрдүүлж, хоёр суманд E-Mongolia төвийг байгуулан үйлчилгээний ажилтнуудыг сургаж, бэлтгэн ашиглагдах тоног төхөөрөмж, интернэтийн эх үүсвэрээр ханган иргэдэд үйлчилгээ үзүүлж хэвшээд байна. Мөн. Уг төвөөр төрийн үйлчилгээг Төрийн үйлчилгээний цахим (ТҮЦ) машинаар иргэн хуулийн этгээдийн 16 төрлийн 37 үйлчилгээ, E-Mongolia Цахим үйлчилгээний нэгдсэн ХУР-ДАН системээс иргэн,	100%

											хуулийн этгээдийн 73 төрлийн үйлчилгээг, Улсын бүртгэлийн хэлтсийн киоск машинаар 9 төрлийн 72 үйлчилгээг тус тус үзүүлж байна. ХААН банкны АТМ болон киоск машин, Төрийн банкны АТМ, төлбөр тооцооны киоск машинаар төрийн үйлчилгээ, үүрэн холбоо, авто тээвэр гэх мэт 5 төрлийн 33 үйлчилгээг цахимаар хүргэн иргэдэд үйлчилж байна. Тайлант хугацаанд И-Монгол лавлагааны 3 ширхэг киоск машиныг шинээр авч Жаргалант, Баян-Өндөр сумын ЗДТГ-т, Гэр хорооллын нэгдсэн байрны Хур-Дан төвийн үйлчилгээний хэсэгт тус тус байршуулан лавлагаа мэдээллээр үйлчилгээ үзүүлж эхлээд байна.		
220		Төрийн байгууллагуудын И-Оффис системийн хөгжүүлэлтийг сайжруулах	2021-2023	ТЗУХ	-	орон нутгийн төсөв	30.0	20.0%	100%	-	Орон нутгийн төсөв 106.5	Төрийн байгууллагуудын албан хэргийн үйл ажиллагаанд И-Оффис систем ашиглагдаж байна. Улсын хэмжээнд Засгийн газрын хэрэг эрхлэх газар, яам, агентлагууд, төрийн байгууллагуудтай албан бичиг солилцох дундын https://docx.gov.mn/ системд интеграци хийж албан бичиг солилцох хөгжүүлэлт бүрэн хийгдэж ашиглалтад орсноор тус системд холбогдсон 1374 байгууллагатай албан бичиг солилцох нөхцөл боломж бүрдээд байна. Системийг 154 байгууллагын 1744 хэрэглэгч албан хэргийн үйл ажиллагаандаа ашиглаж байна. И-оффис системийн ашиглалтыг өмнөх онтой харьцуулахад байгууллага 3.0 хувь, хэрэглэгч 7.0 хувиар тус тус өссөн байна.	100%
221	8.1.2.Иргэдийн өргөдөл гомдлыг шуурхай шийдвэрлэж, бодлого шийдвэр, үүрэг даалгаврын биелэлтийг цахимаар хянадаг тогтолцоог улам сайжруулна.	Иргэд, төрийн байгууллага, албан тушаалтанд гаргасан өргөдөл гомдлын шийдвэрлэлтийг цахимаар хянах боломжийг бүрдүүлэх	2021-2023	ТЗУХ	-	Орон нутгийн төсөв	50.0	20.0%	100.0%	-	-	Аймгийн хэмжээнд И-оффис системийг ашиглан иргэдийн өргөдөл, гомдлын шийдвэрлэлтэд хяналт тавин ажиллаж байна. 2021-2023 онд аймаг, сумдын Засаг даргын Тамгын газар болон хэлтэс, албад, төрийн чиг үүрэг бүхий байгууллага, ажилтанд нийт 21666 өргөдөл, гомдол ирснээс 29963 буюу 94.1 хувь нь хуулийн хугацаанд шийдвэрлэгдсэн байна. 2024 оны эхний хагас жилд аймаг, сумдын Засаг даргын Тамгын газар болон хэлтэс, албад, төрийн чиг үүрэг бүхий байгууллага, ажилтанд нийт 4374 өргөдөл, гомдол ирсний 296 буюу 6.7 хувь нь шийдвэрлэх хугацаа болоогүй, буюу 93.3 хувь нь хуульд заагдсан хугацаанд шийдвэрлэгдлээ. Ирсэн өргөдөл, гомдлын 132 нь гомдол, 135 нь талархал, 17 нь санал, 1 нь мэдэгдэл, 4089 нь хүсэлт байна. Аймгийн Засаг даргын Тамгын газарт "Иргэдийн санал хүсэлтийг хүлээн авах"- 70353511 дугаарын	100%

											утсыг аймгийн захиргааны байранд ажиллуулан тус төвд биечлэн, www.irgen.erdenet.mn цахимаар болон утсаар иргэдийн өргөдөл гомдлыг хүлээн авч шийдвэрлэж байна. Тайлангийн хугацаанд тус төвд нийт 1527 өргөдөл, гомдол ирснээс 1436 нь буюу 94.0 хувь нь хуульд заасан хугацаанд шийдвэрлэгдсэн, 91 нь буюу 6.0 хувь нь шийдвэрлэх хугацаа болоогүй байна. Тус төвд ирж буй өргөдөл, гомдлын шийдвэрлэлтийн талаар 7 хоног тутамд аймгийн Засаг даргын шуурхай зөвлөгөөнд танилцуулан холбогдох албан тушаалтанд үүрэг даалгаврыг өгч, хэрэгжилтийг хангуулан ажиллаж байна. Орхон аймгийн иргэд <i>irgen.erdenet.mn</i> вэб системийг ашиглаж цахимаар төрийн байгууллагуудад илгээж шийдвэрлэлтийг иргэд хянах боломжтой болсон.		
222	8.1.3.Багийн хөгжлийг дэмжих дэд хөтөлбөрийг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлэх бөгөөд хүн амын тоо, байршлыг харгалзан Баян-Өндөр сумын зарим багуудыг хувааж шинээр баг нэмж байгуулах асуудлыг шийдвэрлэнэ.	“Багийн хөгжлийг дэмжих” дэд хөтөлбөрийг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлэх	2020-2024	ТЗУХ	-	Улсын болон орон нутгийн төсөв	260.0	-	100%	65.0	Улсын төсөв 4100.0 Орон нутгийн төсөв 178.5	Аймгийн ИТХ-ын Тэргүүлэгчдийн 2021 оны 22 дугаар тогтоолоор Багийн хөгжлийг дэмжих хөтөлбөрийг 2021-2024 онд үргэлжлүүлэхээр шинэчлэн батлуулсан. Багийн хөгжлийг дэмжих хөтөлбөрийн хүрээнд 2021-2024 онд багуудын ажлын байрыг үе шаттайгаар шийдвэрлэн ажиллаж байгаа ба улсын төсвийн 4.1 тэрбум төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар Говил, Баянцагаан, Яргуйт, Зэст багуудын цогцолбор төвийг ашиглалтад хүлээн авсан. Орон нутгийн төсвийн 20.5 сая төгрөгөөр багийн байруудад урсгал засвар, 225.3 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар 29 багийг суурин болон зөөврийн компьютер, 3 үйлдэлт болон өнгөт принтер, лед дэлгэц гэх мэт техник тоног төхөөрөмж, шаардлагатай эд хогшлоор бүрэн хангасан. -Иргэдийн өргөдөл гомдлыг цахимаар хүлээн авах <i>irgen.erdenet.mn</i> вэб системд иргэд баг дээрээсээ цахимаар орж төрийн байгууллага, албан тушаалтанд санал, өргөдөл гомдлоо илэрхийлэх боломж олгох зорилгоор орон нутгийн төсвийн 58.0 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар 29 багт "Иргэний цахим булан"-г байгуулан үйл ажиллагааг тогтворжууллаа. Багийн 130 гаруй хэсгийн ахлагчдын үйл ажиллагаанд дэмжлэг үзүүлж, төрийн үйлчилгээг иргэдэд түргэн шуурхай хүргэх ажлыг сайжруулах чиглэлээр орон нутгийн төсвөөс харилцаа холбоо, бичиг хэргийн зардалд нийтдээ 126.7 сая /өссөн дүнгээр/ төгрөг зарцуулсан. Багийн үйл ажиллагааны чадавхыг бэхжүүлж, багт	90%

												ажиллагсдын мэдлэг, чадварыг дээшлүүлэхэд дэмжлэг үзүүлэх зорилгоор ажлын байран дахь сургалтууд болон бусад аймаг, хотын засаг захиргааны байгууллагын үйл ажиллагаатай газар дээр нь очиж танилцах, туршлага судлуулах ажлуудыг үе шаттайгаар зохион байгуулж байна. Багийн ажилтнуудын нийгмийн асуудлыг шийдвэрлэх зорилгоор эрүүл мэндийн байгууллагатай хамтран албан хаагчдыг эрүүл мэндийн урьдчилан сэргийлэх үзлэгт хамруулах, мөнгөн тусламж олгох, мэдлэг мэргэшлээ дээшлүүлэхэд нь дэмжлэг үзүүлэх, орон гэр, хашааны газар олгох зэрэг ажлыг зохион байгуулж ажиллалаа. Төрийн үйлчилгээний чанар хүртээмжийг дээшлүүлэх зорилгоор баг бүр нутаг дэвсгэрээ хөгжүүлэх хөтөлбөр боловсруулан хэрэгжүүлж байгаа бөгөөд тус хөтөлбөрүүдийг хэрэгжүүлэхэд орон нутгийн төсвөөс нийт 178.5 сая төгрөгийн дэмжлэг үзүүлсэн.	
223		Хүн амын тоо, байршлыг харгалзан Баян-Өндөр сумын зарим багийг хувааж, баг нэмж байгуулах асуудлыг шийдвэрлэх	2021-2023	ТЗУХ	-	Улсын болон орон нутгийн төсөв	2.500.0	-	100%	-	-	Аймгийн ИТХ-ын 2022 оны Ээлжит 8-р хуралдаанаар хүн амын тоо, байршлыг харгалзан төрийн үйлчилгээг иргэдэд ойртуулах зорилгоор Баян-Өндөр сумын Эрдэнэ, Яргуйт, Цагаанчулуут багийг хувааж Чингэл, Баян-Овоот, Найрамдал, Чандмань багуудыг шинээр зохион байгуулж, 2023 оноос үйл ажиллагаагаа явуулж байна.	100%
224	8.1.4.Иргэдийн санал, хүсэлт, санаачилгыг дэмжин бүртгэх, хүлээн авах, бодлого шийдвэрт тусгах нэгдсэн цахим платформ бий болгоно.	Нэгдсэн платформтой болох	2022-2024	ХЗА ТЗУХ	-	Улсын болон орон нутгийн төсөв	80.0	-	100%	-	-	"Цахим Эрдэнэт-1" хөтөлбөрийн хүрээнд иргэдийн өргөдөл гомдлыг хүлээн авах, шийдвэрлэлтийн явц болон шийдвэрлэлт нь иргэдэд нээлттэй, ил тод харагддаг байдлаар төрийн байгууллагуудын албан хэрэг хөтлөлтийн И-Оффис системтэй уялдаж ажилладаг байхаар нэгдсэн веб системийг 2022 оны 10 дугаар сараас ашиглаж эхэлсэн. Уг системд Хувийн мэдээллийг хамгаалах тухай хууль, Нийтийн мэдээллийн ил тод байдлын тухай хуулийн хүрээнд хувийн нууцад хамаарах асуудлаар гаргасан өргөдөл гомдол, санал хүсэлтийг зөвхөн өргөдөл гомдол гаргагч иргэнд өөрт нь харагдахаар, нийтэд хамаарал бүхий асуудлаар гаргасан өргөдөл, гомдлыг нийтэд харагдаж байхаар зохион байгуулагдсан. "Цахим Эрдэнэт-1" хөтөлбөрийн хүрээнд Орхон аймгийн иргэдэд зориулсан Смарт Эрдэнэт платформ байгуулах ажлыг "Монгол контент" ХХК гүйцэтгэж дуусган хэрэглээний туршилтын шатанд төслэгдэн ажиллаж эхлээд	100%

												байна. Платформ хэрэглээнд нэвтэрснээр мэдээллийн веб сайт, статистик судалгааны бааз, иргэдийн орон нутгийн төрийн үйлчилгээ авах, харилцах, ажиллаж амьдрах таатай орчныг бүрдүүлэх, бизнесийн харилцааг дэмжих боломж бүрдэнэ.	
ХАРИУЦЛАГАТАЙ ТӨРИЙН АЛБА													
8.2 Аймгийн хэмжээнд төрийн албаны хүний нөөцийн чадавхийг улам сайжруулж, хариуцлагын тогтолцоог боловсронгуй болгоно.													
225	8.2.1 Төрийн албаны мэргэшсэн тогтвортой байдлыг хангаж, албан хаагчийн гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөг дүгнэх системийг үлгэр жишээ хэрэгжүүлнэ. Төрийн албан хаагчийн үйл ажиллагааг үнэлэхдээ ажлын гүйцэтгэл, үйлчлүүлэгчийн үнэлгээ, ёс зүй, сахилга хариуцлагыг шалгуур болгож, ёс зүйн зөрчил гаргасан төрийн албан хаагчид хүлээлгэх хариуцлагыг чангатгана.	Аймгийн хэмжээнд гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөг төлөвлөх, дүгнэх системийг бий болгож И-Оффис системд холбох	2021-2022	ТЗУХ	-	Орон нутгийн төсөв	65.0	-	-	-	-	Монгол Улсын Засгийн газрын 2020 оны 206, 216, 217, 218 дугаар тогтоол, Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газрын даргын 2023 оны 98 дугаар тушаалыг хэрэгжүүлэх зорилгоор Стратеги төлөвлөгөө, Байгууллагын гүйцэтгэлийн төлөвлөгөө, Зохион байгуулалтын нэгжийн болон төрийн жинхэнэ албан хаагчийн гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөг программ хангамж ашиглан түргэн шуурхай, хялбар байдлаар төлөвлөх, тайлан гаргах, хяналт үнэлгээ хийж, үйл явцыг автоматжуулах программ хангамжийг И-Оффис цахим системд холбосон бөгөөд программ хангамжийн сургалтыг 2 удаа зохион байгуулсан. Төрийн захиргааны байгууллагууд Стратеги төлөвлөгөө, Байгууллагын гүйцэтгэлийн төлөвлөгөө, Зохион байгуулалтын нэгжийн болон төрийн жинхэнэ албан хаагчийн гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөг үйл ажиллагаандаа ашиглаж хэвшээд байна.	100%
226	Төрийн албан хаагчийн үйл ажиллагааг үнэлэхдээ ажлын гүйцэтгэл, үйлчлүүлэгчийн үнэлгээ, ёс зүй, сахилга хариуцлагыг шалгуур болгож, ёс зүйн зөрчил гаргасан төрийн албан хаагчид хүлээлгэх хариуцлагыг чангатгана.	Төрийн албан хаагчийн үйл ажиллагааг үнэлэхдээ ажлын гүйцэтгэл, үйлчлүүлэгчийн үнэлгээ, ёс зүй, сахилга хариуцлагыг шалгуур болгож, ёс зүйн зөрчил гаргасан төрийн албан хаагчид хүлээлгэх хариуцлагыг чангатгах зохион байгуулалтын арга хэмжээ авах	2020-2024	ТЗУХ	Нийт төрийн болон орон нутгийн өмчит байгууллага, аж ахуйн нэгжүүд	-	-	30%	100%	-	-	Аймгийн Засаг даргын дэргэдэх нутгийн захиргааны байгууллага, төрийн албан хаагчдад иргэнийг төрийн албанд сонгон шалгаруулж томилох, чөлөөлөх, ажлын гүйцэтгэлийг нь үнэлэхдээ ажлын гүйцэтгэл, үйлчлүүлэгчийн үнэлгээ, ёс зүй, сахилга хариуцлагыг шалгуур болгож, ёс зүйн зөрчил гаргасан төрийн албан хаагчид хүлээлгэх хариуцлагыг чангатгах, шагнаж урамшуулахдаа хувь хүний мэдлэг, боловсрол, мэргэжил, мэргэшил, ур чадвар, туршлага, ажлын үр дүнд тулгуурлах зарчмыг хэрэгжүүлэн ажиллаж байгаа байдалд мэргэжил арга зүйн зөвлөмжөөр тогтмол ханган ажиллаж байна. Төрийн албан хаагчийн ёс зүйн тухай хууль хэрэгжиж эхэлсэнтэй холбогдуулан 65 төрийн байгууллагад "Ёс зүйн дэд хороо"-г шинэчлэн байгуулж, дэд хороодод 267 албан хаагчид томилогдон ажиллаж байна. Төрийн албаны зөвлөлөөс Төрийн албан хаагчийн ёс зүйн тухай хууль, Төрийн албан хаагчийн ёс зүйн зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх, соён	90%

											<p>гэгээрүүлэх үндэсний хөтөлбөр, Ёс зүйн дэд хорооны ажиллах журмын хэрэгжилтэд анхаарах асуудлын талаар зохион байгуулсан сургалтад 66 байгууллагын ёс зүйн дэд хорооны дарга, нарийн бичгийн дарга, гишүүн болох 100 төрийн албан хаагч, Төрийн албан хаагчийн ёс зүйн тухай хууль, Төрийн албан хаагчийн ёс зүйн зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх, соён гэгээрүүлэх үндэсний хөтөлбөрийн талаарх сургалтад нийт 1353 төрийн албан хаагч тус тус хамрагдсан.</p> <p>Аймгийн захиргааны байгууллагуудын хүний нөөцийн бодлогын хэрэгжилтэд хяналт-шинжилгээ үнэлгээ хийж, мэргэжил арга зүйн зөвлөмжөөр хангах ажлыг жил бүр зохион байгуулж, дүнг аймгийн Засаг даргын зөвлөлийн хурлаар хэлэлцүүлж, хуралдаанаас гарсан дүгнэлт, зөвлөмжийг байгууллага тус бүрээр бэлтгэн төрийн байгууллагуудад хүргүүлэн хэрэгжилтийг тооцон ажиллаж байна.</p> <p>Хүний нөөцийг үнэлж дүгнэхдээ Засгийн газрын 2023 оны 301 -р тогтоолоор баталсан "Төрийн жинхэнэ албан хаагчийн гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөг боловсруулж батлах, ажлын гүйцэтгэл, үр дүн, мэргэшлийн түвшинг үнэлэх журам" - ыг мөрдөн, төрийн албан хаагчдын ажлыг хагас, бүтэн жилээр нэгжийн удирдлага үнэлгээг хийж, "Үнэлгээний баг" томилон үнэлгээг хянан баталгаажуулан ажиллаж байна. Үнэлгээ хийхдээ төрийн албан хаагчийн ажлын гүйцэтгэл, үйлчлүүлэгчийн үнэлгээ, хандлага, ёс зүй, сахилга хариуцлагыг шалгуур болгон дүгнэж байна. Тайлант хугацаанд төрийн байгууллагуудад ёс зүйн 6 гомдол, мэдээлэл ирснийг шалган хэлэлцэж 5 төрийн албан хаагч ёс зүйн зөрчил гаргасан нь нотлогдсоны дагуу холбогдох арга хэмжээг авч ажиллалаа.</p>		
227	8.2.2.Төрийн албаны хүний нөөцийн мэдээллийн санг цалингийн нэгдсэн системтэй холбож, орон тоо, цалин хөлсний зардлын төлөвлөлт,	Хүний нөөцийн программыг цалингийн нэгдсэн системтэй холбох ажлыг хийх	2020-2021	ТЗУХ СТСХ	-	Орон нутгийн төсөв	167.0	20%	-	-	-	<p>Төрийн албаны цалингийн нэгдсэн системийг нэвтрүүлэх сургагч багшаар бэлтгэгдсэн 5 багш баталсан төлөвлөгөөний дагуу аймгийн төвийн болон Баян-Өндөр, Жаргалант сумдын нийт 96 байгууллагын хүний нөөцийн мэдээллийн нэгдсэн санг хянан явцын засвар өөрчлөлтийг байгууллага, албан хаагч бүрээр хийж өгч, ажилтан, алба хаагчдын үндсэн болон нэмэгдэл цалин хөлсний шинэчлэлтийг бүрэн хийлгэж гүйцэтгэсэн</p>	100%

	хэрэгжилт, хяналтыг сайжруулна.											Төрийн цэргийн болон хууль сахиулах байгууллагуудын цалингийн нэгдсэн систем нь нууцын зэрэглэлд байдаг тул тус системд хамрагдаагүй болно. Сургалтыг төлөвлөгөөний дагуу байгууллагын цалингийн загвар үүсгэх, цалингийн загварт багануудын үзүүлэлтийг зөөвөрлөн байршуулж хадгалах, ур чадварын нэмэгдлийг тооцож оруулах, амралтын цалин бодох, цалингийн түүх оруулах, цалингийн суутгал тохируулж хийх, кодын блок үүсгэх, Хүний нөөцийн нэгдсэн сангийн системд цалингийн сүлжээний зэрэглэл, шатлал өөрчлөх, алба хаагчийн цалингийн мэдээллийн өөрчлөлтийг татах, цалингийн загварт шинээр нэмэгдэл болон суутгал нэмж оруулах, ээлжийн амралт хэрхэн тооцох, загвар файл хэрхэн үүсгэх, зэрэг зааврыг өгч ажиллаж байна. Төрийн албаны цалингийн нэгдсэн систем болон Хүний нөөцийн удирдлагын системийг Орхон аймгийн төсвийн байгууллагын хэмжээнд 100 хувь хамруулж ажилласан.	
228	8.2.3.Төрийн албан хаагчдын ажиллах нөхцөл, сургалт, нийгмийн асуудлыг холбогдох хууль тогтоомжийн хүрээнд шийдвэрлэн дэмжиж ажиллана.	Төрийн албан хаагчдын ажиллах нөхцөл, нийгмийн асуудлыг тухайн байгууллагуудын жил бүрийн төлөвлөгөөнд тусган шийдвэрлүүлэх ажлыг зохион байгуулах	2020-2024	ТЗУХ	Төрийн байгууллагууд	Улсын болон орон нутгийн төсөв	-	20%	100%	-	Улсын болон орон нутгийн төсөв 104.9 Орон нутгийн төсөв /ТАХ хөтөлбөр/ 354.7	Төрийн байгууллага бүр албан хаагчдыг дэмжих нийгмийн хамгааллын болон сургалтын хөтөлбөрийг боловсруулан хэрэгжүүлэн ажиллаж байна. Төрийн албан хаагчдын нийгмийн баталгааг хангах, хөтөлбөрийн дагуу судалгааг хагас, бүтэн жилээр нарийвчлан гаргаж, хэрэгжилтэд хяналт тавьж, мэргэжил арга зүйн удирдлагаар тогтмол ханган ажиллаж байна. 2021-2022 онд аймгийн хэмжээнд нийт төрийн байгууллагуудын албан хаагчийн ажиллах нөхцөл, нийгмийн баталгааг хангах ажлын хүрээнд давхардсан тоогоор 4484 төрийн албан хаагчид 1.9 тэрбум төгрөг, 2023 онд хууль тогтоомжид заасан бусад нөхөх төлбөрт 271 төрийн албан хаагчид 45.4 сая төгрөг, орон байраар хангагдахад 2 төрийн албан хаагчид 15.0 сая төгрөг, ажиллах хугацаандаа мэргэшлээ дээшлүүлэх сургалтад хамрагдсан 16 төрийн албан хаагчид 44.5 сая төгрөгийг тус тус олгосон. 2023 онд аймгийн хэмжээнд "Төрийн албан хаагчийн хөгжлийн хөтөлбөр"-ийг батлан хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх, дэмжлэг үзүүлэх ажлын хэсгийн ажиллах журмыг аймгийн Засаг даргын захирамжаар батлуулан, хэрэгжилтийг ханган ажилласнаар тухайн байгууллагад тогтвор суурьшил, үр бүтээлтэй, 10-аас доошгүй жил ажилласан, орон нутгийг хөгжүүлэх эрдэм	90%

											<p>шинжилгээний бүтээл туурвисан, тухайн бүтээл нь орон нутагт бодит үр дүнд хүрч олон нийтэд эерэг өөрчлөлт, сайн үр дүнд хүрсэн, донорын үүрэг гүйцэтгэж буй болон эрхтэн шилжүүлэн суулгах хагалгаанд орж буй, өрхийн орлого буурч хүн амын амьжиргааны баталгаажих доод түвшинд хүрэхгүй байгаа, амины орон сууц барих, худалдан авах болон нөхцөл сайжруулах нийт 46 төрийн албан хаагчид 281.1 сая төгрөгийн дэмжлэг үзүүлж, төрийн албан хаагчдын сургалтын зардалд 18.9 сая төгрөгийг тус тус зарцуулсан байна. Мөн тус хөтөлбөрийн хүрээнд тогтвор суурьшилтай, ажлын амжилт гаргасан 8 байгууллагын 13 төрийн албан хаагчийг гадаад улсад туршлага судлуулах дэмжлэгт хамруулсан. Хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний хүрээнд 2024 онд 16 арга хэмжээг төлөвлөн ажиллаж байна.</p> <p>Төрийн албан хаагчдын ажиллах орчин нөхцөлийг сайжруулах, шаардлагатай тоног төхөөрөмж, тавилгаар хангах, төрийн албан хаагчдын эрүүл мэндийн үзлэгт оруулах, дархлааг дэмжин амин дэм олгох зэрэг ажлыг үе шаттайгаар зохион байгуулан ажиллаж байна.</p> <p>Засгийн газрын 2024 оны 83 дугаар тогтоол гарсантай холбогдуулан төрийн захиргааны албанд 5 жил тасралтгүй ажилласан төрийн албан хаагчдад урамшуулал олгох ажлыг зохион байгууллаа.</p>		
229		Төрийн албан хаагчдыг богино, зорилтот, дунд хугацааны болон мэргэшүүлэх сургалтуудад үе шаттайгаар төрөл бүрийн хэлбэрээр хамруулах	2020-2024	ТЗУХ	Төрийн албаны салбар зөвлөл	Улсын болон орон нутгийн төсөв	145.0	10.0	100%	45.0	Орон нутгийн төсөв 14.0	<p>2021-2022 онд Удирдлагын академийн Төрийн удирдлагын сургуультай хамтран нийт 132 төрийн албан хаагчийг сургалтад хамруулан суралцах явцад хяналт тавин ажилласан.</p> <p>2023 онд Удирдлагын академийн Төрийн удирдлагын сургуультай хамтран "Хөгжлийн бодлогыг хэрэгжүүлэхэд иргэдийн оролцоог нэмэгдүүлэх нь" богино хугацааны сургалтын Сургагч багш бэлтгэх сургалтад 2 байгууллагын 3, нутгийн захиргааны байгууллагад ажиллаж байгаа анх томилогдсон төрийн албан хаагчийг чиглүүлэх зайн сургалтад 7 байгууллагын 11, дунд хугацааны мэргэшүүлэх зайн сургалтад 15 байгууллагын 15 төрийн албан хаагч, цаашид ажиллах ахлах түшмэлийн мэргэшүүлэх багц зайн сургалтад 9 байгууллагын 12 төрийн албан хаагч, эрхэлсэн түшмэлийн мэргэшүүлэх багц зайн сургалтад 1 төрийн албан хаагчийг тус тус хамруулсан.</p>	100%

											Монгол Улсын хөгжлийн бодлого төлөвлөлт, хэрэгжилт, үнэлгээ "Алсын хараа 2050" сэдэвт богино хугацааны танхимын ажлын байран дахь сургалтыг Ерөнхий сайдын зөвлөх, ЗГХЭГ, Удирдлагын академийн багш нартай хамтран зохион байгуулж тус сургалтад 40 байгууллагын 212 төрийн албан хаагчдыг танхимаар хамрууллаа. Мөн Алсын хараа 2050, Шинэ сэргэлтийн бодлогыг хэрэгжүүлэх цахим сургалтыг 2 удаа зохион байгуулан 82 төрийн байгууллагын 2178 төрийн албан хаагч хамрагдан гэрчилгээгээ авсан. Төрийн албаны зөвлөл, "Мерит" төслөөс хамтран "Хувь хүний хөгжил"-ийн чиглэлээр 7 хоног бүрийн Пүрэв гаригт 10 цагаас цахим сургалт 32 удаа цахимаар зохион байгуулагдан давхардсан тоогоор нийт 1580 гаруй төрийн албан хаагчид хамрагдсан. 2024 онд Удирдлагын академитай хамтран "Багийн Засаг дарга нарыг чадавхжуулах нь" сургалтын сургагч багш бэлтгэх сургалтад 3, төрийн албан анх томилогдсон төрийн албан хаагчийг чиглүүлэх зайн сургалтад 5, төрийн албанд шинээр томилогдсон албан хаагчдийг мэргэшүүлэх дунд хугацааны сургалтад 6, дунд хугацааны мэргэшүүлэх зайн сургалтад 7 төрийн албан хаагчийг хамрууллаа. Мөн Багийн Засаг дарга нарыг чадавхжуулах сургалтад бүх багийн Засаг дарга нарыг 100 хувь хамруулсан.		
230	8.2.4.Нийгмийн зөвшилцөлд үндэслэсэн түншлэлийн хүрээнд шийдвэр гаргах бүх шатанд төр, иргэний нийгмийн байгууллага, мэргэжлийн холбоод, хувийн хэвшил зөвлөлдөх, санал авах, гаргасан шийдвэрийн биелэлтэд хяналт тавихад оролцоог нэмэгдүүлнэ.	Аймгийн хөдөлмөр, нийгмийн зөвшлийн гурван талт хэлэлцээрийг байгуулан ажиллах	2021-2024	ХШҮХ НБХ АОЭХ ОАҮЭ Х	ХХҮГ МХГ	Үйл ажиллагааны чиглэлэр	-	2019-2020 оны хамтын хэлэлцээрийн хэрэгжилт 92.6%-тай байна.	Хэлэлцээрийн хэрэгжилт 90%-тай байна.	-	-	Аймгийн Хөдөлмөр, нийгмийн зөвшлийн гурван талт 2023-2025 оны хамтын хэлэлцээрт 7 бүлгийн 81 арга хэмжээг тусган батлуулж, хэрэгжилтийг ханган ажиллаж байна. 2023 оны байдлаар Хөдөлмөр, нийгмийн зөвшлийн гурван талт хамтын хэлэлцээрийн биелэлт 79.8 хувьтай хэрэгжсэн.	88.6%
231	8.2.4.Нийгмийн зөвшилцөлд үндэслэсэн түншлэлийн хүрээнд шийдвэр гаргах бүх шатанд төр, иргэний нийгмийн байгууллага, мэргэжлийн холбоод, хувийн хэвшил зөвлөлдөх, санал авах, гаргасан шийдвэрийн биелэлтэд хяналт тавихад оролцоог нэмэгдүүлнэ.	Төрийн зарим чиг үүргийг Төрийн бус байгууллагуудтай гэрээ байгуулан хамтран ажиллах	2021-2024	ХБТХ ОХ	Аймгийн ЗДТГ	Орон нутгийн төсөв	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	2020 онд 28 ТББ 87.0 сая төгрөгийн гэрээ байгуулсан	16 чиг үүрэгт хамаарах үйл ажиллагааг хэрэгжүүлнэ.	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	Орон нутгийн төсөв 254.7	2021-2023 онд 47 төрийн бус байгууллагатай хамтран ажиллах гэрээ байгуулж нийт 199.1 сая төгрөгийн дэмжлэг үзүүлж ажилласан. 2024 онд аймгийн Засаг даргын Тамгын газраас ТББ-уудтай гэрээ байгуулахад 80.0 сая төгрөг зарцуулахаар батлагдсаны дагуу 13 төрийн бус байгууллагатай хэрэглэгчийн эрх ашгийг хамгаалах, хоршоо хөгжүүлэх, байгаль экологи, хүнсний аюулгүй байдал, сургалт мэдээлэл, нийгмийн оролцоо, хөгжил, хууль эрх зүйн мэдлэг	100%

												олгох, үнийн асуудал зэрэг 12 чиг үүргийн хүрээнд гэрээ байгуулан хамтран ажиллаж 55.6 сая төгрөгийг зарцуулаад байна.	
АМАР ТАЙВАН, АЮУЛГҮЙ ХОТ													
8.3.Иргэдийн аюулгүй, амар тайван байдлыг хангана.													
232	8.3.1.Дэвшилтэт технологи бүхий камержуулалтын системийг нэвтрүүлж, Мэдээлэл шуурхай удирдлагын төвийн үйл ажиллагааг сайжруулж, гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх нөхцөлийг бүрдүүлнэ.	Мэдээлэл шуурхай удирдлагын төвийн үйл ажиллагааг сайжруулж, шаардлагатай техник, тоног төхөөрөмжөөр хангах	2021-2024	ХЭЗХ	МШУТ	Орон нутгийн төсөв	361.5	-	Шаардлагатай техник тоног төхөөрөмжөөр хангагдсан байна.	110.0	Орон нутгийн төсөв 140.0	2023 онд орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар 90.0 сая төгрөгийн үнэ бүхий камерын засвар үйлчилгээ хийхэд шаардлагатай тусгай зориулалтын автовишктай автомашиныг худалдан авч, давхардсан тоогоор нийт 100 орчим камерын шон дээр 250 гаруй камерыг, дагалдах хэрэгслийн хамт бүрэн шинэчилж засварласан. Мөн гэр хороололд агаарын баганаар татагдсан кабелийн гэмтлийг засварлан 3км шилэн кабель татаж, унжсан аюултай байдал бий болсон 7 цэгт шилэн кабелийг дээш нь татах, сойх ажлуудыг тус тус хийж гүйцэтгэсэн. Мэдээлэл шуурхай удирдлагын төвийн камерын сүлжээний нийт багтаамж нь 1ГБ/с учраас хяналтын камер нэмэгдэхийн хэрээр сүлжээний ачаалал нэмэгдэж гацаж байсан. Уг асуудлыг шийдвэрлэх зорилгоор төвийн хяналтын камерын системийн үндсэн сүлжээний дамжуулалтыг нэмэгдүүлэхэд шаардлагатай тоног төхөөрөмж худалдан авахад зориулж 2024 онд орон нутгийн төсвөөс 50.0 сая төгрөгийг зарцуулж, тус ажлын гүйцэтгэгчээр шалгарсан "МонТех дистрибушн" ХХК тоног төхөөрөмжийг нийлүүлэн суурилуулалтыг хийж байна. Сүлжээний үндсэн урсгалын багтаамж 10ГБ/с болоод байна.	90%
233		Хотын гудамж, зам талбайн камержуулалтыг үе шаттайгаар нэмэгдүүлэх	2021-2024	ХЭЗХ	МШУТ ЦГ	Орон нутгийн төсөв	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	Ажиллаж буй камерын тоо 183	Камерын тоог нэмэгдүүлсэн байна.	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	Орон нутгийн төсөв 609.7	Баян-өндөр сумын багуудын Засаг дарга, ажлын алба, хэсгийн байцаагч, иргэдийн төлөөлөл нартай уулзалт зохион байгуулж гэмт хэрэг ихээр гардаг хар цэгийн судалгаанд үндэслэн камер суурилуулах байршил, цэгийг 26 багаар нарийвчлан гаргасан. Судалгааны дагуу 2023 онд аймаг, сумын хөрөнгө оруулалтаар нийт 133 ширхэг камерыг шинээр нэмж суурилуулан хүлээн авсан. Дэвшилтэт технологид боловсруулсан өгөгдлийг ашиглан хяналтын камеруудыг үр ашигтай, эдийн засгийн үр өгөөжтэй ашиглаж хиймэл оюун ухаанд суурилсан системийг нэвтрүүлэх туршилтыг амжилттай хийсэн. Уг систем нь энгийн камераар авто машины дугаар илрүүлэх, хүний биометрик	100%

											<p>мэдээлэл, царай төрхөөр олж илрүүлэх боломжтой.</p> <p>Орхон аймгийн хэмжээнд 26 багт нийт 649 камер бүртгэлтэй байгаагаас нэг чиглэлийн 530 ширхэг, PTZ хөдөлгөөнт 107 ширхэг, хэт ягаан туяаны 2 ширхэг, ANPR дугаар таних зориулалттай 10 ширхэг камер тус тус ажиллаж байна. Камерын хяналтын нэгдсэн төвд 577 иргэн, 40 албан хаагчийн хүсэлтээр 617 удаагийн камерын бичлэг шүүж иргэд, аж ахуйн нэгжид учирсан 352.1 сая төгрөгийн хохирлоос 238.7 сая төгрөгийн эд зүйлийг олж тогтоон хохирлыг барагдуулж ажилласан.</p> <p>2024 онд теле хяналтын камер суурилуулах "Ногоон Эрдэнэт" төслийг хэрэгжүүлэхээр Мэдээлэл шуурхай удирдлагын төвтэй хамтран 210 цэгт 721 хяналтын камер байршуулах судалгаа, нэгдсэн систем, техникийн даалгавар, тодорхойлолтыг гаргаж, теле хяналтын камерт 3.9 тэрбум, түүнийг дагасан гэрэлтүүлэгт 2.0 тэрбум төгрөг орон нутгийн төсөвт тусгагдсан. Аймгийн Худалдан авах ажиллагааны газраас камержуулалтын 26 ажлын тендер сонгон шалгаруулалтыг хийж, 20 камержуулалтын ажлын гүйцэтгэгийг сонгон шалгарч гэрээ байгуулан ажлыг эхлүүлсэн, 6 ажил нь гэрээ байгуулах үе шатанд байна..</p> <p>2024 оны эхний хагас жилд хяналтын камерын тусламжтайгаар иргэд, аж ахуйн нэгж байгууллагаас нийт 4800 санал хүсэлт хүлээн авч, иргэд, байгууллагад учирсан 729.0 сая төгрөгний хохирлоос 59.8 сая төгрөгийн хохирлыг барагдуулж ажилласан.</p>		
234	8.3.2.Эмэгтэйчүүд, хүүхэд, ахмад настан, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн эрхийг хангах түр хамгаалах байр байгуулж, хуульд заасны дагуу мэдээллээр хангана.	Түр хамгаалах байрыг байгуулах	2021	ХЭЗХ ХБТХ ОХ	ГБХЗ ХГ ЦГ ЭМГ	Улсын болон орон нутгийн төсөв	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	-	-	-	Улсын төсөв 1261.0	<p>2021-2023 онд түр хамгаалах байранд нийт 171 хүнийг хүлээн авч түр байрлуулах, эмнэлгийн анхан шатны үйлчилгээ үзүүлэх, сэтгэл зүйн болон хууль зүйн туслалцаа зөвлөгөө мэдээлэл өгөх зэргээр 10 төрлийн үйлчилгээг үзүүлсэн.</p> <p>2024 онд Түр хамгаалах байр ажиллуулах, хохирогчид хуульд заасан үйлчилгээ үзүүлэхэд шаардагдах зардал 45.0 сая төгрөгийг орон нутгийн төсөвт тусган хүчирхийлэлд өртсөн иргэдийг түр байрлуулах, иргэдэд эмнэлгийн анхан шатны үйлчилгээ үзүүлэх, сэтгэл зүйн болон хууль зүйн туслалцаа зөвлөгөө мэдээлэл өгөх үйлчилгээг үзүүлж, тайлант хугацаанд нийт 48 хүнийг хүлээн авч түр байрлуулан хуульд заасан үйлчилгээг үзүүлсэн.</p>	70%

												<p>Үйлчилгээ авсан хүүхдүүдэд сэтгэл зүй, сэтгэл заслын оношилгоо, эмчилгээ хийх чиглэлээр мэргэжлийн "Сэтгэл зүйн цогц боловсролын төв" НҮТББ-тай хамтран ажиллаж сэтгэл зүйн үйлчилгээнд 31 хүүхэд /давхардсан тоогоор 161 хүүхэд/ хамруулсан. Мөн боловсролын үйлчилгээнд 5 хүүхэд холбон зуучилж, эрүүл мэндийн үйлчилгээнд 6, нийгмийн халамжийн үйлчилгээнд 1 хүүхдийг тус тус хамруулсан.</p> <p>Шинээр стандартад нийцсэн хамгаалах байрны төсөл боловсруулан газрын асуудлыг шийдвэрлэж, зураг төсвийг боловсруулан улсын төсвийн 1.2 тэрбум төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар барилгын ажлын гүйцэтгэл 75.0 хувьтайгаар барилгын ажил удаашралтай явагдаж байна.</p>	
235	8.3.3.Мансууруулах эм, сэтгэцэд нөлөөт бодисын эргэлтэд хяналт тавих, түүнтэй тэмцэх, урьдчилан сэргийлэх ажлыг эрчимжүүлнэ.	Мансууруулах эм, сэтгэцэд нөлөөт бодисыг хууль бусаар ашиглах гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх, хяналт тавих ажлыг эрчимжүүлэх	2021-2024	ХЭЗХ ЦГ	-	Орон нутгийн төсөв	30.0	-	Урьдчилан сэргийлэх ажлын хамралтын хувь нэмэгдсэн байна.	8.0	Орон нутгийн төсөв 20.0	<p>Аймгийн хэмжээнд мансууруулах эм худалдах зөвшөөрөлтэй 5, сэтгэцэд нөлөөт эм худалдах зөвшөөрөлтэй 9 эмийн сан, эм ханган нийлүүлэх байгууллагын эмийн хяналт, хадгалалт, хамгаалалтад 2 удаа хяналт шалгалтыг зохион байгуулж зөвлөмж хүргүүлсэн.</p> <p>2023 онд нууц далд аргаар үйлдэгдсэн 13 холбогдогчтой 7 гэмт хэрэг, 16 холбогдогчтой 4 зөрчлийг илрүүлэн шалгаж холбогдох арга хэмжээг авч ажиллалаа.</p> <p>"Тархцын хяналт-2023" нэгдсэн арга хэмжээний хүрээнд 2017 оноос хойш Мансууруулах сэтгэцэд нөлөөт бодисын хууль бус эргэлтийн эсрэг гэмт хэрэг, мансуурсан гэх зөрчилд холбогдсон этгээдүүдийн судалгааг гаргаж, эмзэг цэгийг тогтоох чиглэлээр хяналт тавьж ажиллалаа.</p> <p>2024 онд орон нутгийн төсвөөс 18.0 сая төгрөг, аймгийн ГХУСАЗСЗ-ийн зардлаас 20.0 сая төгрөг, нийт 38.0 сая төгрөгийн санхүүжилтийг мансууруулах эм, сэтгэцэд нөлөөт бодисын хууль бус эргэлттэй тэмцэх, энэ төрлийн гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажил болон "Устгал-2024" нэгдсэн арга хэмжээнд зарцуулахаар шийдвэрлүүлсэн.</p> <p>Аймгийн хэмжээнд "Анзаар" хэсэгчилсэн арга хэмжээг аймгийн ерөнхий боловсролын 25 сургуулийн ахлах ангийн сурагч, багш, нийгмийн ажилтан, сургалт хүмүүжлийн ажилтан, ар гэр, асран хамгаалагч нарт чиглэсэн мансууруулах эм, сэтгэцэд нөлөөт бодисын хууль бус эргэлттэй тэмцэх, энэ төрлийн гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр нөлөөллийн аян зохион</p>	90%

											байгуулан ажиллаж байна. Цагдаагийн газрын 84, иэрээт цагдаагийн хэлтсийн 103, Дотоод цэргийн 78 нийт 265 албан хаагчдад "Мансуурсан этгээдэд илрэх шинж тэмдэг, биедээ авч явж болзошгүй хэрэглүүр" сэдэвт 4 цагийн сургалтыг зохион байгуулж гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх зорилгоор нийт 200 ширхэг тараах хуудас тарааж ажилласан. Тайлант хугацаанд Мансууруулах эм, сэтгэцэд нөлөөт бодисыг хууль бусаар ашиглах гэмт хэрэг өмнөх оны мөн үетэй ижил түвшинд байна.		
236		Мансууруулах эм, сэтгэцэд нөлөөт бодисыг хууль бусаар ашиглах гэмт хэрэг зөрчлийг илрүүлэх зорилгоор шаардлага хангасан тестийг үйл ажиллагаандаа ашиглах	2022-2024	ХЭЭХ ЦГ	-	Орон нутгийн төсөв	9.0	-	Гэмт хэргийн илрүүлэлтийг ахиулсан байна.	3.0	-	Мансууруулах эм, сэтгэцэд нөлөөт бодисыг хууль бусаар ашиглах гэмт хэрэг зөрчлийг илрүүлэх зорилгоор зориулалтын шаардлага хангасан 150 ширхэг тестийг Цагдаагийн газарт олгосон. 2023 онд гэмт хэрэг, зөрчилд холбогдсон 150 хүнд "Multi drug screen cup" тест ашиглан мөрдөн шалгах ажиллагаа явуулахад 14 хувь нь мансууруулах болон сэтгэцэд нөлөөт бодис хэрэглэсэн болох нь тогтоогогдож илрүүлэлт 22.2 хувиар өссөн. 2024 онд Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх газар 437 дугаар нээлттэй хорих ангийн хяналтад байдаг зорчих эрхийг хязгаарлах ял шийтгэгдсэн 2 этгээдэд аймгийн Прокурорын газрын ахлах Прокурорын хамт сургалт, мэдээлэл хийж дахин хэрэглэж байгаа эсэхийг шалгах аар "Multi drug screen cup" тестээр биологийн дээж авах ажлыг зохион байгуулсан. 2024 оны эхний хагас жилийн байдлаар Мансууруулах эм, сэтгэцэд нөлөөт бодисыг хууль бусаар ашиглах гэмт хэрэг өмнөх оны мөн үетэй ижил түвшинд байна.	90%
237		Мансууруулах төрлийн ургамлыг устгах ажлыг зохион байгуулах	2021-2024	ХЭЭХ ЦГ	-	Орон нутгийн төсөв	31.0	-	Ургамлын тархцын хэмжээ багассан байна.	8.0	Орон нутгийн төсөв 18.0	Аймгийн нутаг дэвсгэрт ургасан зэрлэг олсны ургамлын тархцыг Аймгийн прокурорын газар, Цагдаагийн газар хамтран судлан тогтоож, "Устгал-2023" нэгдсэн арга хэмжээг зохион байгуулж, Баян-Өндөр суманд 15 га, Жаргалант суманд 90 га талбайд ургасан олс /каннабис/-ны ургамлыг устгахад орон нутгийн төсвөөс 18.0 сая төгрөгийг зарцууллаа. Жаргалант сумын нутаг дэвсгэрт газар, тариалангийн чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулдаг аж ахуй нэгж байгууллагын удирдлагуудад ногооны талбайн ойр орчимд ургасан сэтгэцэд нөлөөт бодисын агууламжтай каннабисын ургамлын тархцын талаар тайлбарлан ойлгуулж, устгах талаар мэдэгдэл өгч ажилласнаар газар тариалангийн чиглэлээр үйл ажиллагаа эрхэлдэг	100%

												9 аж ахуйн нэгж 65 га талбайд зэрлэг олсны ургамлыг устгах ажлыг хийсэн байна. 2024 онд орон нутгийн төсвөөс 18.0 сая, аймгийн ГХУСАЗСЗ-ийн зардлаас 20.0 сая төгрөг, нийт 38.0 сая төгрөгийн санхүүжилтийг мансууруулах эм, сэтгэцэд нөлөөт бодисын хууль бус эргэлттэй тэмцэх, энэ төрлийн гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажил болон "Устгал-2024" нэгдсэн арга хэмжээнд зарцуулахаар шийдвэрлүүлсэн. Баян-Өндөр, Жаргалант суманд ургаж буй каннабисын төрлийн зэрлэг олсны ургамлыг устгах ажлын төлөвлөгөөг батлуулж, төлөвлөгөөний дагуу "Устгал-2024" нэгдсэн арга хэмжээг 2024 оны 07 дугаар сард зохион байгуулахаар бэлтгэл ажлыг хангасан.	
238	8.3.4.Ял эдэлж буй иргэдийг хөдөлмөрлөх нөхцөлөөр хангах замаар гэмт хэргийн улмаас учирсан хохирлыг барагдуулах нөхцөл боломжийг хангана.	ШШГГ-ын үйлдвэрлэлийн хэсэгт шаардлагатай техник, тоног төхөөрөмжөөр хангах, үйлдвэрлэлийг өргөжүүлэх замаар хөдөлмөрт хамрагдах боломжийг нэмэгдүүлэх	2021, 2024	ХЭЗХ ШШГГ	-	Орон нутгийн төсөв	75.0	-	Оёдлын цехэд шаардлагатай тоног төхөөрөмжөөр хангагдсан байна.	40.0	Орон нутгийн төсөв 60.0	Хоригдлыг ажлын байраар хангах, гэмт хэргийн улмаас учирсан хохирлыг барагдуулах, үйлдвэрлэлийн төрөл чиглэлийг өргөжүүлэн хоригдлын мужаан цехэд сийлбэртэй шатар, эмээлийн тавиур, морин хуур, сийлбэртэй цаг бусад бэлэг дурсгалын зүйлс, гар урлал, суран эдлэл, хазаар ногт, чөдөр, ажлын баяжмалын шуудай зэргийг үйлдвэрлэж байна. Төлбөртэй хоригдлыг ажлын байраар хангах чиглэлээр оёдлын цехэд шаардлагатай оёдлын тоног төхөөрөмжийг шийдвэрлүүлж хоригдлын нийгэмд учруулсан хохирлыг барагдуулахаар ажиллаж байна. Хоригдлыг ажлын байраар хангах чиглэлээр оёдлын цехэд шаардлагатай оёдлын тоног төхөөрөмжийг худалдан авахад зориулж орон нутгийн төсвөөс 60.0 сая төгрөгийг шийдвэрлэн 20 ширхэг оёдлын машин авч, 20 хоригдлыг оёдол, эсгүүрийн мэргэжлийн чиг баримжаа олгох сургалтад хамруулсан. 2023 онд нийт давхардсан тоогоор 118 хоригдлыг цалинтай ажлын байраар хангаж 99.2 сая төгрөгийн цалин бодогдож, 54 хоригдлын нэрийн дансанд 11.9 сая төгрөгийг шилжүүллээ. 2024 онд хорих ангийн үйлдвэрлэл болон хоригдлын орчин нөхцөлийг сайжруулах зорилгоор хоригдлын гал тогооны тоног төхөөрөмж, телекамерын хяналтын тоног төхөөрөмж, мужааны цехэд модны лазер машин зэрэг Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагын үйл ажиллагаанд шаардлагатай тоног төхөөрөмжийг худалдан авахад орон нутгийн төсөвт 112.0 сая төгрөгийг тусган батлуулж, тоног	100%

												төхөөрөмжийг худалдан авах тендерийг зарлаад байна.	
239	8.3.5.Үндэсний санах ой болох архивын баримтын хадгалалт хамгаалалтын нөхцөлийг сайжруулж, иргэдэд архивын баримтын лавлагаа мэдээллээр шуурхай үйлчлэх нөхцөлийг бүрдүүлнэ.	Төрийн архивын баримтын хадгалалт хамгаалалт, ажилтнуудын ажиллах нөхцөлийг сайжруулах, техник тоног төхөөрөмжийг шинэчлэх	2022-2024	ХЭЗХ	Архивын тасаг	Орон нутгийн төсөв	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	-	Шаардлагатай техник тоног төхөөрөмжөөр хангагдсан байна.	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	Орон нутгийн төсөв 251.7	Орон нутгийн төсвийн бүртгэлийн ухаалаг тоологчийн төхөөрөмж болон 14900 ширхэг соронзон чип, 5.0 сая төгрөгөөр баримтыг сэргээн засахад шаардлагатай тоног төхөөрөмж, худалдан авч үйл ажиллагаандаа ашиглаж байна. Төрийн архивын хадгаламжийн сангийн өрөөний багтаамжийг нэмэгдүүлэх зорилгоор Засаг даргын Тамгын газрын шинээр баригдсан өргөтгөлийн барилгад 69 м.кв хадгаламжийн сангийн 1 өрөөг шинээр тохижуулан 220.7 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар 2500x900x560 хэмжээ бүхий 13 ширхэг ухаалаг нягтруулсан шүүгээ, галын дохиолол гал унтраах техник хэрэгслээр хангаж сан хөмрөгийн өрөөний багтаамжийг нэмэгдүүлсэн. Мөн 6 ширхэг иж бүрэн компьютерээр хангаж, баримтыг цахимжуулах болон лавлагаа мэдээллээр үйлчлэх ажлыг шуурхай явуулах нөхцөлийг бүрдүүлсэн. 2024 онд төрийн архивын ажилтнуудын өрөө болон сан хөмрөгийн өрөөнүүдэд иж бүрэн засварын ажлыг хийж гүйцэтгэхэд орон нутгийн төсвөөс 91.4 сая төгрөгийг зарцуулж, засварын ажлыг бүрэн хийж баримтын хадгалалт хамгаалалтын нөхцөл сайжирсан.	100%
240		Архивын баримтыг цахимжуулах ажлыг эрчимжүүлэх	2021-2024	ХЭЗХ	Архивын тасаг	Орон нутгийн төсөв	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	Цахимжуулалтын хувь 20%	Цахимжуулалтын хувь 45%	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	Орон нутгийн төсөв 34.2	"Төрийн архив, албан хэрэг хөтлөлтийн үйл ажиллагаанд мэдээллийн технологи нэвтрүүлэх үндэсний хөтөлбөр"-ийг хэрэгжүүлэх ажлын хүрээнд орон нутгийн төсөвт 34.2 сая төгрөгийг тусган батлуулснаар нийт 4 гэрээт ажилтан архивын баримтыг цахимжуулах ажлыг гүйцэтгэж байна. 2021-2023 онд 62 хөмрөгийн 89 дансны 1646 хадгаламжийн нэгжийн 196364 хуудас баримтыг нягтлан шалгаж, сканернаар дахин цахим хувь үүсгэсэн. Тайлангийн хугацаанд 4 хөмрөгийн 4 дансны 181 хадгаламжийн нэгжийн 35110 хуудас баримтыг нягтлан шалгаж, сканернаар дахин цахим хувь үүсгэсэн. Мөн 4 хөмрөг 4 данс 181 ХН-ийн 26510 хуудас цахимд холбосноос 19288 хүний нэр, 1572 байгууллагын нэр, 1850 газар зүйн нэр, 5058 заалтыг E-Document.gov.mn программд холбож, мэдээллийн сан үүсгэн лавлагаанд ашигласнаар иргэдэд чирэгдэлгүй түргэн шуурхай үйлчилж	100%

												байна. Төрийн Архивын цахимжуулалтын ажлын гүйцэтгэл 35%-тай явагдаж байна.	
241		Архивд хадгалагдаж буй баримтыг сэргээн засварлах лаборатори байгуулах	2022	ХЭЗХ	Архивын тасаг	Орон нутгийн төсөв	5.0	-	-	-	Орон нутгийн төсөв 5.0	Архивын баримтыг сэргээн засварлах лаборатори байгуулахад шаардагдах тоног төхөөрөмжөөр хангахад зориулж 5.0 сая төгрөгийг орон нутгийн төсөвт тусгаж батлуулсны дагуу зориулалтын ширээ, багаж хэрэгслээр хангагдсан. 2021-2024 онд нийт 3757 хуудас баримтыг сэлбэн зассан.	100%
242		Архивын байр барих асуудлыг үе шаттайгаар шийдвэрлэх	2021-2024	ХЭЗХ	Архивын тасаг	Улсын төсөв	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	-	Байрыг барих хөрөнгийг шийдвэрлүүлсэн байна.	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	-	Төрийн архив болон аймгийн ЗДТГ-ын архивын хадгаламжийн сангийн өрөөний багтаамжийг нэмэгдүүлэх зорилгоор Засаг даргын Тамгын газрын шинээр баригдсан өргөтгөлийн барилгад 138 м.кв хадгаламжийн сангийн 2 өрөөг шинээр тохижуулан 441.0 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар 2500х900х560 хэмжээ бүхий 26 ширхэг ухаалаг нягтруулсан шүүгээ, галын дохиолол гал унтраах техник хэрэгслээр хангаж сан хөмрөгийн өрөөний багтаамжийг нэмэгдүүлсэн. Аймгийн хэмжээнд Эрдэнэт үйлдвэр ТӨҮГ-ын хөрөнгө оруулалтаар үйлдвэрийн төрөлжсөн архивын зориулалтын байрыг барьж ашиглалтад оруулаад байна.	50%
243		Архивын баримтын бүртгэлийн UF TAG систем, соронзон кодын бүртгэл, баримтын цахим ухаалаг тоолох систем нэвтрүүлэх	2022	ХЭЗХ	Архивын тасаг	Орон нутгийн төсөв	30.0	-	-	-	Орон нутгийн төсөв 26.0	Архивын сан хөмрөгт хадгалагдаж байгаа байнга хадгалах баримтыг тоолох ажиллагаанд автоматжуулалт нэвтрүүлэх, баримтын хадгалалт хамгаалалтыг сайжруулах зорилгоор орон нутгийн төсвийн 26.0 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар зайнаас унших андройд үйлдлийн системтэй тооллогын төхөөрөмж болон тоологчийн соронзон чип худалдан авч үйл ажиллагаандаа ашигласнаар нийт 14900 хадгаламжийн нэгжийг кодлон программд холбосон.	100%
244	8.3.6.Зам тээврийн осол, гэмт хэрэг зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх, хөдөлгөөний аюулгүй байдлыг хангаж, зам тээврийн осол түүнээс үүдэх хор уршгийг бууруулах ажлыг хэрэгжүүлнэ.	“Замын хөдөлгөөний аюулгүй байдлыг хангах, зам тээврийн ослоос урьдчилан сэргийлэх дэд хөтөлбөр”-ийг хэрэгжүүлэх	2021-2024	ХЭЗХ ЦГ	БШУГ ГБХЗ ХГ	Орон нутгийн төсөв	1.003.0	-	Хөтөлбөрийн хэрэгжилтийн хувь 100%	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	Орон нутгийн төсөв 18.0	2021 онд аймгийн ИТХ-ын өдрийн 13 дугаар тогтоолоор “Замын хөдөлгөөний аюулгүй байдлыг хангах, зам тээврийн ослоос урьдчилан сэргийлэх хөтөлбөр”-ийг батлуулан 2020-2024 онд хэрэгжүүлж, хөтөлбөрийн үр дүн, гүйцэтгэлийг аймгийн ИТХ-ын Хуралдаанаар хэлэлцүүлж, хэрэгжилтийг 94.8%-ийн үнэлгээтэй дүгнүүллээ. Аймгийн хэмжээнд “Гэмт хэрэг зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх 2024-2027 хөтөлбөр”-ийг боловсруулж, аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2023оны 14/02 дугаар тогтоолоор батлуулан хэрэгжилтийг ханган ажиллаж байна.	100%

											<p>Уг хөтөлбөрийн хүрээнд замын хөдөлгөөний аюулгүй байдлыг хангах, зам тээврийн ослоос урьдчилан сэргийлэх, замын тэмдэг, тэмдэглэгээ, камерийн хяналтыг сайжруулах зорилтыг дэвшүүлэн, хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөнд замын хөдөлгөөний аюулгүй байдлыг хангах, урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр 1 бүлэг 10 заалт бүхий арга хэмжээг тусган, хэрэгжүүлж байна.</p> <p>Цагдаагийн ерөнхий газраас зохион явуулсан "Мэдэгдэл", "Зам, замын байгууламж", "Тээврийн хэрэгслийн техникийн бүрэн бүтэн байдал", "Мотоцикл ба хамгаалах малгай", "Жолооны ард утсаа, хамгаалах бүс", "Шугаман эргүүл хар бүс" зэрэг нэгдсэн арга хэмжээнүүдийн хүрээнд хариуцсан нутаг дэвсгэртээ зам тээврийн осол, хэргээс урьдчилан сэргийлэх зорилгоор Замын цагдаагийн тасгийн алба хаагчдын хяналт шалгалтыг эрчимжүүлэн ажилласан. Хотын захирагчийн албатай хамтран "Цагаан шонхорын жигүүр" НҮТББ-аар аймгийн нутаг дэвсгэрийн замын онцлог, уулзвар гарцууд дээр гэрэлт тэмдэглэгээ хийлгэх, гэрэл дохио шинээр байрлуулах, уулзвар гарц шинээр хийлгэх зэрэг ажлын судалгааг хийлгэж зөвлөх үйлчилгээг авч ажилласан. Үүний хүрээнд авто замын уулзвар, гарц дээр гэрэлт тэмдэглэгээ хийх ажлын зардалд 200.0 сая төгрөгийг орон нутгийн төсөвт тусган батлуулж, тендер шалгаруулалт хийгдэж байна. Мөн Замын хөдөлгөөний аюулгүй байдлыг хангах, зам тээврийн ослоос урьдчилан сэргийлэх зорилгоор аймгийн төвийн хэсэгт дугуйн зам хийхэд 1.0 тэрбум, авто замын цэвэрлэгээний тусгай зориулалтын 3 ширхэг техник хэрэгсэл худалдан авахад 405.0 сая төгрөгийг тус тус орон нутгийн төсөвт тусган, дээрх ажлуудын гүйцэтгэчийг шалгаруулан ажлыг эхлүүлээд байна.</p>		
245	8.3.7.Архидан согтуурахтай тэмцэх, урьдчилан сэргийлэх ажлыг эрчимжүүлж, архинд донтох эмгэгтэй хүнд үзүүлэх эмчилгээ	Архидан согтуурахтай тэмцэх, хяналт тавих, урьдчилан сэргийлэх ажлыг эрчимжүүлэх	2021-2024	ХЭЗХ ЦГ	Сумдын ЗДТГ	Орон нутгийн төсөв	27.0	Гэмт хэргийн тоо 197	Согтуугаар үйлдэгдсэн гэмт хэргийн бууралтын хувь 5%	8.0	Орон нутгийн төсөв 6.0	<p>Согтуугаар үйлдэгдэх гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр өдөр бүр гудамж талбай, олон нийтийн газруудад хөдөлгөөнт болон явган эргүүлийн тогтмол ажиллуулж, хяналт тавин ажиллаж байна.</p> <p>"Цахим-Архи худалдаа" тусгай арга хэмжээний хүрээнд хэсгийн байцаагч нар багийн ажлын албатай хамтран иргэд, олон нийтэд Согтууруулах ундааны эргэлтэд хяналт тавих, архидан согтуурахтай тэмцэх тухай хуулийг</p>	70%

	үйлчилгээг сайжруулна.										сурталчлан, иргэд олноор цуглардаг аж ахуй нэгж, зах худалдааны төвүүдэд 100 ширхэг зурагт хуудас байршуулан ажилласан. Аймгийн Татварын хэлтсийн 11 байцаагчийн хамт 23 хэсгийн байцаагч архи согтууруулах ундаа худалдан борлуулдаг 526 аж ахуй нэгжид үзлэг шалгалт хийж, 174 аж ахуй нэгжээс татварын хуурамч акцтай 8257 шил архийг хураан авч, Эрүүгийн Цагдаагийн тасаг шалгаж байна. Архи, согтууруулах ундаа худалдан борлуулдаг аж ахуй нэгжид хямд үнэтэй, чанарын шаардлага хангахгүй архи, согтууруулах ундаа худалдан борлуулахгүй байх чиглэлээр яриа таниулга хийж, зөвлөмж тараан ажилласан. Дүн шинжилгээ, судалгааны багаас ирүүлсэн зөвлөмжийн дагуу согтуугаар үйлдэгдэх гэмт хэрэг, зөрчил ихээр бүртгэгддэг багуудыг Цагдаагийн газрын тасгуудад хуваарилан өгч, нэгдсэн эргүүл шалгалтаар ажиллаж, гэмт хэрэг, зөрчил гарахаас урьдчилан сэргийлэн ажиллаж байна. Цахим орчинд хууль бусаар зар байршуулан архи, согтууруулах ундаа худалдан борлуулдаг 2 иргэнийг илрүүлж, Зөрчлийн тухай хуульд заасны дагуу тус бүр 500.0 мянган төгрөгөөр торгох арга хэмжээ авсан. Өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад согтуугаар тээврийн хэрэгсэл жолоодсон зөрчил 37.6 хувиар буурсан үзүүлэлттэй байна.	
246	Архинд донтох эмгэгтэй хүнд үзүүлэх эмчилгээ үйлчилгээг сайжруулах, албадан эмчилгээнд хамруулах ажлыг зохион байгуулах	2021-2024	ХЭЗХ ЦГ	ЭМГ Сумдын ЗДТГ	Орон нутгийн төсөв	15.0	Хамрагдсан хүний тоо 20	Шаардлагатай иргэдийг эмчилгээнд хамруулах	5.0	Орон нутгийн төсөв 26.0	Орон нутгийн төсвөөс нийгэмшүүлэх арга хэмжээний зардалд 20.0 сая төгрөгийг шийдвэрлэн, орон гэргүй тэнэмэл байдлаар амьдардаг, гудамж талбай, ахуй хүрээнд байнга архидан согтуурч зөрчил үйлддэг 44 иргэний судалгааг хэсгийн байцаагч нараар гаргуулан авч Баян-Өндөр сумын ЗДТГ, Хөдөлмөр, халамжийн үйлчилгээний газар, Цагдаагийн газар хамтарч "Хамтдаа тэмүүлэх, гэрэлт ирээдүй" НҮТББ-ын нийгэмшүүлэх байранд хүйтний улиралд буюу 2023 оны 11 дүгээр сараас 2024 оны 2 дугаар сарын 15-ны өдрийг хүртэл орон гэргүй тэнэмэл 30 иргэнийг байршуулж, нийгэмшүүлэх үйлчилгээнд хамруулан гэмт хэрэг, зөрчил үйлдэж болзошгүй иргэдэд Цагдаагийн газраас хяналт тавьж, гэмт хэрэг, зөрчилд холбогдох, өртөхөөс урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр зөвлөмж өгч, яриа таниулга хийн архидан согтуурахтай тэмцэх чиглэлээр 3 удаагийн сургалт зохион байгуулсан. Үйлчилгээнд хамрагдсан иргэдээс 5 иргэнийг	100%

											хөдөлмөрт зуучилж, мод үржүүлгийн ажил эрхэлж байна. Мөн архинд донтох эмгэгтэй, архины архаг хэрэглээтэй иргэдийг албадан эмчилгээнд хамруулах ажлыг зохион байгуулахад 6.0 сая төгрөгийн санхүүжилтийг орон нутгийн төсөвт тусган батлуулж, архи, согтууруулах ундаа байнга хэрэглэдэг 2 иргэнийг Бүсийн оношилгоо, эмчилгээний төвийн Сэтгэц наркологиин төвтэй хамтран архины сайн дурын эмчилгээнд хамруулан, байнгын архи согтууруулах ундааны зүйл хэтрүүлэн хэрэглэдэг 82 гэр бүлийн судалгааг гаргаж 2024 онд архины албадан эмчилгээнд хамруулахаар төлөвлөөд байна. Өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад нийгэмшүүлэх үйлчилгээнд хамрагдсан архины архаг хэрэглээтэй иргэд 2 иргэнээр буюу 7 хувиар буурсан үзүүлэлттэй байна.		
247	8.3.8.Хууль сахиулах байгууллагуудын хүний нөөц, техник тоног төхөөрөмжийг сайжруулах замаар иргэдэд чирэгдэлгүй шуурхай үйлчлэх нөхцөлийг бүрдүүлнэ.	Хуулийн байгууллагуудын хүний нөөц, техник тоног төхөөрөмжийг сайжруулах ажлыг дэс дараатай хэрэгжүүлэх	2021-2024	ХЭЗХ	ЦГ ШШГГ ШША УБХ МШУТ	Орон нутгийн төсөв	1.864.0	-	Шаардлагат ай техник тоног төхөөрөмжөөр хангагдсан байна.	560.0	Орон нутгийн төсөв 2969.7 2024 онд 1582.9	2021-2023 онд хуулийн байгууллагуудын үйл ажиллагаанд дэмжлэг үзүүлж нийт 2969.7 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар техник, тоног төхөөрөмжийг олгосон. 2024 онд хуулийн байгууллагуудын хүний нөөцийн хүртээмжийг нэмэгдүүлэх чиглэлээр орон нутгийн төсвөөс нийт 541.8 сая төгрөгийн санхүүжилтээр Цагдаагийн газарт 40 олон нийтийн цагдаа, Улсын бүртгэлийн хэлтэст 4, Архивын тасагт 2 гэрээт ажилтан тус тус ажиллуулж байна. Техник, тоног төхөөрөмжийг сайжруулах чиглэлээр Мэдээлэл шуурхай удирдлагын төвд 50.0 сая, Тагнуулын газарт ухаалаг самбар, тоног төхөөрөмж худалдан авахад 200.0 сая, Шүүхийн Тамгын газарт компьютер, тоног төхөөрөмж худалдан авахад 100.0 сая, Цагдаагийн газарт хөдөлгөөнт эргүүлийн авто машин худалдан авахад 440.0 сая, ШШГГ-т камер, тоног төхөөрөмж авахад 112,0 сая, Архивын тасагт сан хөмрөгийн өрөөнүүдэд засвар хийхэд 94.1 сая, техник тоног төхөөрөмжөөр хангахад 10.0 сая, байнга хадгалах баримтыг сэргээн засварлахад 5,0 сая төгрөгийг тусган нийт 1552.9 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтын ажлууд хийгдэж байна. Мөн хүчирхийлэлд өртсөн иргэдийг түр хамгаалах, хуульд заасан үйлчилгээ үзүүлэхэд 30.0 сая төгрөгийг зарцуулан ажиллахаар төсөв батлуулсан.	100%
БАТЛАН ХАМГААЛАХ, ГАМШГААС ХАМГААЛАХ													

248	8.4.Орон нутгийн хамгаалалтын тогтолцоог бэхжүүлэх, Батлан хамгаалах чадавхыг дээшлүүлнэ.	Орон нутгийн хамгаалалтын сургалтын тогтолцоог, бэхжүүлж, томилгоот нэгжийн бэлтгэлжилтийг хангах, нөөцийг үе шаттайгаар бүрдүүлэх	2021-2024	Цэргийн штаб	Сумдын ЗДТГ Хүчний байгууллагууд	Орон нутгийн төсөв	16.2	Томилгоот бүрэлдэхүүний 0%	Томилгоот бүрэлдэхүүний 25%	5.5	Орон нутгийн төсөв 8.1	<p>Орон нутгийн хамгаалалтын томилгоот нэгжийн бүрэлдэхүүний онолын сургалтыг жил бүр зохион байгуулж байна. Орон нутгийн хамгаалалтын томилгоот нэгжийн сургалтыг цугларалт хэлбэрээр 3 удаа, хээрийн дадлага хэлбэрээр 1 удаа зохион байгуулсан.</p> <p>Батлан хамгаалахын сайдын 2024 оны А/110 дугаар тушаал, Батлан хамгаалах зарим чиг үүргийг Орхон аймагт төлөөлөн 2024 онд хэрэгжүүлэх гэрээний 4.1 дэх заалт, аймгийн Засаг даргын 2024 оны А/341 дүгээр захирамжийн дагуу орон нутгийн хамгаалалтын томилгоот нэгжийн "Хээрийн дадлага" сургалтыг аймагт анх удаа 3 үе шаттайгаар 4 томилгоот нэгжийн сургалтыг зохион байгуулж, орон нутгийн хамгаалалтын томилгоот нэгжүүдийн удирдлага болон бие бүрэлдэхүүн томилгоот албан тушаалын үүрэгт нь сурган дадлагажуулах, үүрэг гүйцэтгэх бие бялдар, сэтгэл зүйн бэлтгэлийг хангах, онц болон дайны байдлын үед үүргээ алдаагүй биелүүлэх ур чадвар олгох, бататгах бүрэлдэхүүний дадлага, чадварыг дээшлүүлэхэд чиглэн ажилласан.</p> <p>Орон нутгийн хамгаалалтын сургалтыг тайлант жилүүдэд 100 хувь биелүүлсэн.</p>	100%
249		Эх оронч үзэл хүмүүжлийн үндэс байх, бодлогыг хэрэгжүүлж иргэн цэргийн харилцааг бэхжүүлж иргэдэд цэргийн боловсрол олгох	2021-2024	Цэргийн штаб БШУГ	БШУГ аймаг дахь МЦНХ-ны салбар	Орон нутгийн төсөв	186.0	Үндэсний хөтөлбөрийн хэрэгжилт 5%	Үндэсний хөтөлбөрийн хэрэгжилт 25%	40.0	-	<p>Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн бодлого, үйл ажиллагааны хөтөлбөр, Монгол Улсын Засгийн газраас баталсан "Хүүхэд, залуучуудад эх оронч үзэл төлөвшүүлэх үндэсний хөтөлбөр", Их эзэн Чингис хаан мэндэлсний 860 жилийн ойн хүрээнд хүүхэд, залуучуудад тусгаар тогтнол, үндэсний эрх, эрх чөлөөний үнэ цэнийг ойлгуулах, эх орноороо болон Монгол хүн болж төрснөөрөө бахархах, эх байгаль, түүх соёлоо хайрлан хамгаалах ухамсартай, эх оронч иргэнийг төлөвшүүлэх зорилго бүхий "Бидний бахархал" хөтөлбөрийн хүрээнд олон талт арга хэмжээг зохион явуулж байна. Үүнд 2021-2023 онд Монгол цэргийн өдөр, Олон улсын энхийг сахиулагчдын өдөр, Олон улсын хүүхдийн эрхийг хамгаалах өдөр, Монгол Улсын төрийн далбааны өдөр, Олон улсын ахмадын баярын өдөр, Монгол бахархлын өдөр, Бүгд найрамдах улс тунхагласны өдөр, Үндэсний эрх чөлөө, тусгаар тогтнолоо сэргээсний баярын өдөр, нээлтэй хаалганы өдөр гэх мэт тэмдэглэлт өдрүүдэд аймаг, орон нутагт Батлан хамгаалах хууль тогтоомж сурталчлах, иргэн цэргийн</p>	100%

												харилцаа, бэхжүүлэх, хүүхэд залуучуудад цэрэг эх орон үзэл төлөвшүүлэх зэрэг 32 удаагийн арга хэмжээг зохион байгуулж давхардсан тоогоор 190800 иргэнд хүргэн, нийт хүн амын 60 хувьд сурталчилсан. Одоогийн байдлаар “Бидний бахархал” үндэсний хөтөлбөр 60 хувийн хэрэгжилттэй байна.	
250	8.5.Дайчилгааны төлөвлөгөөг боловсронгуй болгон, дайчилгааны бэлтгэл нөөцийн бие бүрэлдэхүүний тоо чанарыг нэмэгдүүлнэ.	Дайчилгааны төлөвлөгөөг өнөөгийн нийгэмд эдийн засгийн нөхцөлд тулгуурлан шинэчлэн дайчилгааны бэлтгэл нөөцийн бүрэлдэхүүний тоо сургалтын тогтолцоог боловсронгуй болгох, бие бүрэлдэхүүний тоо, чанар материаллаг баазыг сайжруулах	2021-2024	ЗХЖ Ш, Цэргийн штаб	Аймгийн ЗДТГ Цэргийн штаб Зэвсэгт хүчний 186 дугаар анги	Улсын болон орон нутгийн төсөв	86.6	Дайчилгааны бэлтгэл нөөц 20%	Дайчилгааны бэлтгэл нөөц 20%	25.8	-	Зэвсэгт хүчний Жанжин штабын даргын стратегийн удирдамж, Зэвсэгт хүчний Жанжин штабаас ирүүлсэн мн/270, мн/418 тоот дайчилгааны даалгавар, Цэргийн дайчилгааны заавар, “Зэвсэгт хүчний анги, самбарыг дайчилгааны бэлтгэл нөөцийн бүрэлдэхүүн, техникээр нөхөн хангах төлөвлөгөө”, “Цэргийн штабыг байлдааны бэлэн байдлын зэрэгт шилжүүлэх төлөвлөгөө”-ний дагуу жил бүрийн II, IY улиралд тодотголыг Зэвсэгт хүчний 110, 186 дугаар ангиудтай хийж, акт нотломжийг Зэвсэгт хүчний Жанжин штабт хүргүүлэн үр дүнг тооцон ажиллаж байна. Дайчилгааны бэлтгэл нөөцийн I, II дугаар зэргийн бэлтгэл үүрэгтний сургалтуудыг Зэвсэгт хүчний 110, 186 дугаар ангиудын сургалтын материаллаг баазыг түшиглэн Зэвсэгт хүчний Жанжин штабын даргын тушаалын дагуу тогтмол зохион байгуулснаар бэлтгэл нөөц 14 хувиар өссөн байна. Улсын дайчилгааны төлөвлөгөө батлагдахтай холбогдуулан аймгийн дайчилгааны төлөвлөгөөг боловсруулах ажлын хэсэг аймгийн Засаг даргын захирамжаар томилогдон ажиллаж байна.	90%
251	8.6.Гамшгаас хамгаалах алба, мэргэжлийн ангийн бие бүрэлдэхүүнийг чадавхжуулах, орчин нөхцөлийг бүрдүүлнэ.	Орон нутгийн хэмжээнд тохиолдож болох гамшиг ослоос урьдчилан сэргийлэх, тэмцэх чиглэлээр Гамшгаас хамгаалах алба, мэргэжлийн ангийн бие бүрэлдэхүүнийг чадавхжуулах зорилгоор үе шаттайгаар сургалтуудыг зохион явуулах, шаардлагатай хүн	2021-2024	ОБГ	Аймгийн Онцгой комиссын бүрэлдэхүүн	Орон нутгийн төсөв	100.0	Гамшиг осолд ажиллах хүч техник хэрэгслийн бэлтгэл бэлэн байдал хангах	Аймгийн гамшгаас хамгаалах алба мэргэжлийн ангийн бүрэлдэхүүний иж бүрэн шалгалт зохион байгуулах	35.0	Орон нутгийн төсөв 37.0	Аймгийн Засаг даргын 2022 оны А865 дугаар захирамжаар батлагдсан хуваарийн дагуу Гамшгаас хамгаалах алба, мэргэжлийн ангийн бүрэлдэхүүний газар хөдлөлтийн гамшигын үед удирдлага, зохион байгуулалтыг сайжруулах, хохирол багатай даван туулах, гамшигын үеийн хариу арга хэмжээг зохион байгуулах, хойшлуулшгүй сэргээн босгох үйл ажиллагааны онолын мэдлэгийг олгож, дадлагажуулах команд штабын сургуулийг 2023 оны 3 дугаар сард зохион байгуулж нийт 34 ажилтан, алба хаагч хамрагдсан. Стратегийн команд штабын сургуулийг Газар хөдлөлтийн гамшиг тохиолдож "онц байдал" тогтоосон үеийн төрийн байгууллагуудын харилцан хамтын ажиллагаа сэдвээр зохион байгуулж, гамшгаас хамгаалах 12 алба, 22 мэргэжлийн ангийн 680 албан хаагчийн аранз,	100%

		хүч техникийн нөөц бүрдүүлэх										<p>хувийн бэлтгэлийг 1 удаа яаралтай цуглах дохиогоор ажиллуулан шалгаж, 132 удирдах албан тушаалтныг гамшгийн үеийн цагийн байдалд ажиллуулсан. Аймгийн хэмжээнд гамшгийн зарлан мэдээлэх дуут дохиогоор 32700 хүн оролцож ажилласан.</p> <p>2024 онд аюулт үзэгдэл, ослоос урьдчилан сэргийлэх зорилгоор сум, баг, хорооны гамшгаас хамгаалах орон тооны бус штабтай хамтран гэр хорооллын 12340 айл өрхүүдэд аюул осол, гал түймрийн аюулаас урьдчилан сэргийлэх нэгдсэн арга хэмжээг давхардсан тоогоор 29 удаа зохион байгуулж 53630 иргэнд аюулт үзэгдэл, осол, гал түймэр, газар хөдлөлт, үер усны ослоос урьдчилан сэргийлэх ухуулга сурталчилгаа хийж ажилласан. Гал түймэр, газар хөдлөлт, үер усны аюулаас урьдчилан сэргийлэх орон нутгийн телевизээр болон лед дэлгэцээр 780 удаа сэрэмжлүүлэг, шторк гаргаж 28 удаа ярилцлага өгч, ОБЕГ-ын вэб сайт болон цахимаар 356, мөн цаг агаар, цаг үеийн нөхцөл байдалтай уялдуулан фэйсбүүк бүлгэмүүд болон Эрдэнэт И-оффис зэрэг цахим сүлжээгээр урьдчилан сэргийлэх мэдээ шторкуудыг байршуулан ажиллалаа</p>	
											Нийт дүн	91.%	

ОРХОН АЙМГИЙН ЗАСАГ ДАРГЫН
ТАМГЫН ГАЗАР
--oOo--